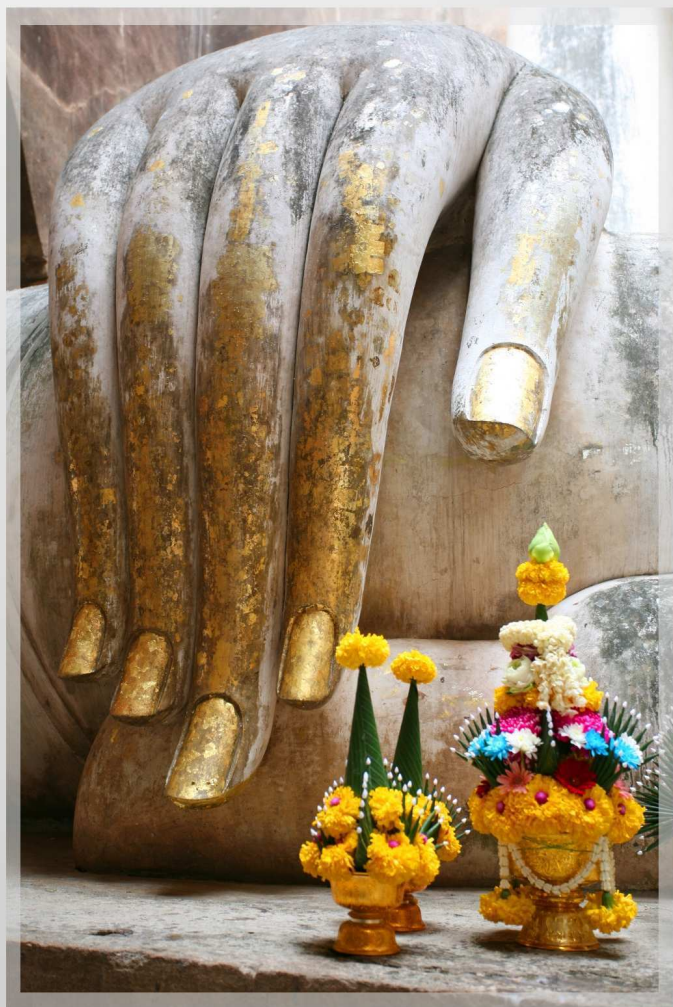

ทิศที่ ๑๑

หลวงพ่อชุมพล พลปัญญา

ทิศที่ ๑๑

ทิศที่ ๑๑

หลวงพ่อชุมพล พลปัญญา

สถิติการพิมพ์

พิมพ์ครั้งที่ ๑ วันที่ ๙ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๒

เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสครองสิริราชสมบัติครบ ๖๓ ปี และในวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุครบ ๘๒ พรรษา

จำนวนพิมพ์ ๗๐,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ที่

บริษัท สุพีเรียพริ้นติ้งเฮาส์ จำกัด

๒๑/๑๒๔-๑๒๖ หมู่ ๖ ถ.งามวงศ์วาน

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กทม. ๑๐๒๑๐

โทร. ๐ ๒๕๕๔ ๐๕๗๖-๘

คำนำ

นะโม เม สัพพะพุทธานัง
ขอนอบน้อมแด่พุทธะทั้งปวง

หนังสือเล่มนี้ ชื่อว่าทศที่ ๑๑ เนื่องจากตั้งใจที่จะสื่อความหมายว่า คนทั้งหลายสนใจแต่การรู้เรื่องนอกตัว อยากรู้อยากเห็นไปทั้ง ๑๐ ทศ แต่เรื่องตัวเองโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องจิตใจนั้น ไม่ค่อยสนใจและไม่ค่อยรู้เรื่อง ข้าพเจ้าจึงคิดว่า จิตใจอาจจะนับเป็นทศที่ ๑๑ ซึ่งคนทั้งหลายไม่ค่อยสนใจรู้เรื่องก็ได้ หนังสือเล่มนี้จึงตั้งชื่อว่า “ทศที่๑๑” เป็นหนังสือที่พยายามจะเขียนเรื่องวิธีการจัดการกับจิตใจไม่ให้ทุกข์เดือดร้อน หรือเดือดร้อนน้อยที่สุด

คนเรานั้นเมื่อดำเนินชีวิตอยู่ในโลก ก็ไม่ควรที่จะละเลยเรื่องจิต เพราะว่า จิตเป็นนาย กายเป็นบ่าว เราควรจะเรียนรู้ธรรมชาติของจิต เพื่อที่จะสามารถบริหารจัดการจิตได้อย่างดีมีผล ไม่นำความเดือดร้อนมาสู่ชีวิตตนเองและผู้อื่น

ข้าพเจ้ามีเจตนาที่จะตอบแทนบุญคุณแก่โลก ในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นส่วนหนึ่งของโลก มีชีวิตอยู่ได้จากการช่วยเหลือและการพึ่งพาอาศัยกันของชาวโลก ข้าพเจ้าตั้งความปรารถนาดีว่าบุคคลทั้งหลายจะได้ประโยชน์ จากธรรมะที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสสั่งสอนสัตว์โลกเพื่อให้พ้นจากทุกข์ อันว่าพระธรรมคำสั่ง

สอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น ย่อมรักษาผู้ประพฤติธรรม ไม่ให้ตกไปสู่ที่ชั่ว คือความทุกข์ยากลำบากเข็ญทั้งปวง

พร้อมกันนี้ข้าพเจ้าได้นำพระคาถาอุปปาตະสันติมาร่วมพิมพ์เผยแพร่ด้วย เพราะเห็นว่าเป็นคาถาที่มีค่า เป็นคาถาเก่าแก่ของล้านนาที่มีความศักดิ์สิทธิ์และเนื้อหาไพเราะมาก ถ้ามีการนำพระคาถาอุปปาตະสันติไปสวดกันมากๆ จะช่วยให้โลกร่มเย็นเป็นสุข

หากว่าหนังสือเล่มนี้มีคุณความดีอยู่ ก็ขอถวายบูชาแทบเบื้องบาทของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและพระอริยสาวกทั้งหลาย สำหรับบุญกุศลขออุทิศให้บิดามารดา ครูบาอาจารย์ ผู้มีพระคุณพร้อมด้วยหมู่ญาติ และผู้เนื่องกุศลबारมีกับข้าพเจ้าทั้งปวง ส่วนข้อบกพร่องนั้นข้าพเจ้าจะพยายามแก้ไขขัดเกลาต่อไปในโอกาสข้างหน้า

ขออนุโมทนากุศลพลอยยินดีกับทุกท่านที่มีส่วนทำให้หนังสือเล่มนี้สำเร็จและแพร่ขยายกว้างไกลออกไป

ธรรมะที่ข้าพเจ้าบันทึกนั้น บรรณาจะมอบให้ชาวโลกเพื่อเป็นธรรมทาน จึงไม่หวงแหนในการเผยแพร่ไม่ว่ากรณีใดๆ ผู้ใดปรารถนาจะนำไปเผยแพร่ก็สามารถทำได้เลยโดยไม่ต้องขออนุญาต

ขอให้สัตว์ทั้งหลายจงได้ดีมรสแห่งธรรมะของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วพ้นจากทุกข์ทั้งปวง

ขออนุโมทนากุศลของท่านสาธุชน

พระชุมพล พลปัญญา

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๑

ขอเชิญอ่านธรรมชาติของพระชุมพล พลปณฺโณ ได้ที่

<http://www.palapanyo.com>

หรือ

<http://www.geocities.com/palapanyo>

ใบโพธิ์ตรัสรู้ พุทธคยา ประเทศอินเดีย

สารบัญ

คำนำ	ก
ทศที่ ๑๑	๑
บทที่ ๑	๓
บทที่ ๒	๔
บทที่ ๓	๕
บทที่ ๔	๖
บทที่ ๕	๗
บทที่ ๖	๘
บทที่ ๗	๙
บทที่ ๘	๑๐
บทที่ ๙	๑๑
บทที่ ๑๐	๑๒
บทที่ ๑๑	๑๓
บทที่ ๑๒	๑๔
บทที่ ๑๓	๑๕
บทที่ ๑๔	๑๖
บทที่ ๑๕	๑๗
บทที่ ๑๖	๑๘
บทที่ ๑๗	๑๙
บทที่ ๑๘	๒๐

บทที่ ๑๙	๒๑
บทที่ ๒๐	๒๒
บทที่ ๒๑	๒๓
บทที่ ๒๒	๒๔
บทที่ ๒๓	๒๕
บทที่ ๒๔	๒๖
บทที่ ๒๕	๒๗
บทที่ ๒๖	๒๘
บทที่ ๒๗	๒๙
บทที่ ๒๘	๓๐
บทที่ ๒๙	๓๑
บทที่ ๓๐	๓๒
บทที่ ๓๑	๓๓
บทที่ ๓๒	๓๔
บทที่ ๓๓	๓๕
บทที่ ๓๔	๓๖
บทที่ ๓๕	๓๗
บทที่ ๓๖	๓๘
บทที่ ๓๗	๓๙
บทที่ ๓๘	๔๐
บทที่ ๓๙	๔๑
บทที่ ๔๐	๔๒
บทที่ ๔๑	๔๓
บทที่ ๔๒	๔๔
บทที่ ๔๓	๔๕
บทที่ ๔๔	๔๖

บทที่ ๔๕	๔๗
บทที่ ๔๖	๔๘
บทที่ ๔๗	๔๙
บทที่ ๔๘	๕๐
บทที่ ๔๙	๕๑
บทที่ ๕๐	๕๒
บทที่ ๕๑	๕๓
บทที่ ๕๒	๕๔
บทที่ ๕๓	๕๕
บทที่ ๕๔	๕๖
บทที่ ๕๕	๕๗
บทที่ ๕๖	๕๘
บทที่ ๕๗	๕๙
บทที่ ๕๘	๖๐
บทที่ ๕๙	๖๑
บทที่ ๖๐	๖๒
บทที่ ๖๑	๖๓
บทที่ ๖๒	๖๔
บทที่ ๖๓	๖๕
บทที่ ๖๔	๖๖
บทที่ ๖๕	๖๗
บทที่ ๖๖	๖๘
บทที่ ๖๗	๖๙
บทที่ ๖๘	๗๐
บทที่ ๖๙	๗๑
บทที่ ๗๐	๗๒

บทที่ ๗๑.....	๗๓
บทที่ ๗๒	๗๔
บทที่ ๗๓	๗๕
บทที่ ๗๔	๗๖
บทที่ ๗๕	๗๗
บทที่ ๗๖.....	๗๘
บทที่ ๗๗	๗๙
บทที่ ๗๘	๘๐
บทที่ ๗๙.....	๘๑
บทที่ ๘๐	๘๒
บทที่ ๘๑.....	๘๓
บทที่ ๘๒.....	๘๔
บทที่ ๘๓.....	๘๕
บทที่ ๘๔.....	๘๖
บทที่ ๘๕.....	๘๗
บทที่ ๘๖	๘๘
บทที่ ๘๗	๘๙
บทที่ ๘๘.....	๙๐
บทที่ ๘๙.....	๙๑
บทที่ ๙๐	๙๒
บทที่ ๙๑	๙๓
บทที่ ๙๒.....	๙๔
บทที่ ๙๓.....	๙๕
บทที่ ๙๔.....	๙๖
บทที่ ๙๕.....	๙๗
บทที่ ๙๖	๙๘

บทที่ ๙๗	๙๙
บทที่ ๙๘.....	๑๐๐
บทที่ ๙๙.....	๑๐๑
บทที่ ๑๐๐.....	๑๐๒
บทที่ ๑๐๑.....	๑๐๓
บทที่ ๑๐๒	๑๐๔
บทที่ ๑๐๓	๑๐๕
บทที่ ๑๐๔	๑๐๖
บทที่ ๑๐๕.....	๑๐๗
บทที่ ๑๐๖.....	๑๐๘
บทที่ ๑๐๗	๑๐๙
บทที่ ๑๐๘	๑๑๐
บทที่ ๑๐๙.....	๑๑๑
บทที่ ๑๑๐.....	๑๑๒
บทที่ ๑๑๑.....	๑๑๓
บทที่ ๑๑๒	๑๑๔
บทที่ ๑๑๓	๑๑๕
บทที่ ๑๑๔	๑๑๖
บทที่ ๑๑๕	๑๑๗
บทที่ ๑๑๖.....	๑๑๘
บทที่ ๑๑๗	๑๑๙
บทที่ ๑๑๘	๑๒๐
บทที่ ๑๑๙.....	๑๒๑
บทที่ ๑๒๐	๑๒๒
บทที่ ๑๒๑	๑๒๓
บทที่ ๑๒๒	๑๒๔

บทที่ ๑๒๓	๑๒๕
บทที่ ๑๒๔	๑๒๖
บทที่ ๑๒๕	๑๒๗
บทที่ ๑๒๖	๑๒๘
บทที่ ๑๒๗	๑๒๙
บทที่ ๑๒๘	๑๓๐
บทที่ ๑๒๙	๑๓๑
บทที่ ๑๓๐	๑๓๒
บทที่ ๑๓๑	๑๓๓
บทที่ ๑๓๒	๑๓๔
บทที่ ๑๓๓	๑๓๕
บทที่ ๑๓๔	๑๓๖
บทที่ ๑๓๕	๑๓๗
บทที่ ๑๓๖	๑๓๘
บทที่ ๑๓๗	๑๓๙
บทที่ ๑๓๘	๑๔๐
บทที่ ๑๓๙	๑๔๑
บทที่ ๑๔๐	๑๔๒
บทที่ ๑๔๑	๑๔๓
บทที่ ๑๔๒	๑๔๔
บทที่ ๑๔๓	๑๔๕
บทที่ ๑๔๔	๑๔๖
บทที่ ๑๔๕	๑๔๗
บทที่ ๑๔๖	๑๔๘
บทที่ ๑๔๗	๑๔๙
บทที่ ๑๔๘	๑๕๐

បញ្ជី ១៤៩	១៥១
បញ្ជី ១៥០	១៥២
បញ្ជី ១៥១	១៥៣
បញ្ជី ១៥២	១៥៤
បញ្ជី ១៥៣	១៥៥
បញ្ជី ១៥៤	១៥៦
បញ្ជី ១៥៥	១៥៧
បញ្ជី ១៥៦	១៥៨
បញ្ជី ១៥៧	១៥៩
បញ្ជី ១៥៨	១៦០
បញ្ជី ១៥៩	១៦១
បញ្ជី ១៦០	១៦២
បញ្ជី ១៦១	១៦៣
បញ្ជី ១៦២	១៦៤
បញ្ជី ១៦៣	១៦៥
បញ្ជី ១៦៤	១៦៦
បញ្ជី ១៦៥	១៦៧
បញ្ជី ១៦៦	១៦៨
បញ្ជី ១៦៧	១៦៩
បញ្ជី ១៦៨	១៧០
បញ្ជី ១៦៩	១៧១
បញ្ជី ១៧០	១៧២
បញ្ជី ១៧១	១៧៣
បញ្ជី ១៧២	១៧៤
បញ្ជី ១៧៣	១៧៥
បញ្ជី ១៧៤	១៧៦

บทที่ ๑๗๕	๑๗๗
บทที่ ๑๗๖	๑๗๘
บทที่ ๑๗๗	๑๗๙
บทที่ ๑๗๘	๑๘๐
บทที่ ๑๗๙	๑๘๑
บทที่ ๑๘๐	๑๘๒
บทที่ ๑๘๑	๑๘๓
บทที่ ๑๘๒	๑๘๔
บทที่ ๑๘๓	๑๘๕
บทที่ ๑๘๔	๑๘๖
บทที่ ๑๘๕	๑๘๗
บทที่ ๑๘๖	๑๘๘
บทที่ ๑๘๗	๑๘๙
บทที่ ๑๘๘	๑๙๐
บทที่ ๑๘๙	๑๙๑
บทที่ ๑๙๐	๑๙๒
บทที่ ๑๙๑	๑๙๓
บทที่ ๑๙๒	๑๙๔
บทที่ ๑๙๓	๑๙๕
บทที่ ๑๙๔	๑๙๖
บทที่ ๑๙๕	๑๙๗
บทที่ ๑๙๖	๑๙๘
บทที่ ๑๙๗	๒๐๐
บทที่ ๑๙๘	๒๐๑
บทที่ ๑๙๙	๒๐๒
บทที่ ๒๐๐	๒๐๓

บทที่ ๒๐๑	๒๐๔
บทที่ ๒๐๒	๒๐๕
บทที่ ๒๐๓	๒๐๖
บทที่ ๒๐๔	๒๐๗
บทที่ ๒๐๕	๒๐๘
บทที่ ๒๐๖	๒๐๙
บทที่ ๒๐๗	๒๑๐
บทที่ ๒๐๘	๒๑๑
บทที่ ๒๐๙	๒๑๒
บทที่ ๒๑๐	๒๑๓
บทที่ ๒๑๑	๒๑๔
บทที่ ๒๑๒	๒๑๕
บทที่ ๒๑๓	๒๑๖
บทที่ ๒๑๔	๒๑๗
บทที่ ๒๑๕	๒๑๘
บทที่ ๒๑๖	๒๑๙
บทที่ ๒๑๗	๒๒๐
บทที่ ๒๑๘	๒๒๑
อุปปาตະสันติ	๒๒๓
เชิญชวนสวด พระคาถาอุปปาตະสันติ	๒๒๕
อุปปาตະสันติ	๒๒๙
บทสวดสงบเหตุร้าย	๒๒๙
คันถารัมภะ	๒๒๙
ประวัติคัมภีร์อุปปาตະสันติ	๓๐๗
ข้อแนะนำการอ่านบาลีอักษรไทย	๓๑๐
ของฝากท้ายเล่ม	๓๑๑

ของฝากท้ายเล่ม	๓๑๓
บทปลงสังขาร	๓๑๖
คาถาเงินล้าน	๓๑๙
จริยธรรมของพระโพธิสัตว์ ๑๐ ประการ	๓๒๑
คำอุทิศส่วนกุศลเวลาบำเพ็ญทาน	๓๒๓
คำขอขมาลาโทษทั้ง ๓๑ ภูมิ	๓๒๔
คำถอนอธิษฐานที่เป็นมิจฉาทิฏฐิ	๓๒๕
คำแผ่บารมีกุศลมหาอธิษฐาน	๓๒๗
คำอธิษฐานเพื่อพ้นทุกข์โทษเวรภัย	๓๓๐
คำประกาศโทษตน	๓๓๑
คำอธิษฐานเพื่อเจริญธรรม	๓๓๒
คาถาเชื่อมจิตกับพระโพธิสัตว์ทุกองค์	๓๓๓
คำแผ่เมตตา ๖ ทิศ	๓๓๕
คำอธิษฐานที่พุทธคยา	๓๓๖
คำอธิษฐานเมื่อออกรถและเดินทางไกล	๓๔๑
รายนามท่านผู้จัดพิมพ์	๓๔๓
อธิบายภาพ	๓๕๙

ทิศที่ ๑๑

พระพุทธรูปปางไสยาสน์ สามเหลี่ยมทองคำ จ.เชียงราย

บทที่ ๑

สิ่งใดที่มีคุณจะมีโทษทั้งสิ้น
สิ่งใดมีโทษสิ่งนั้นก็มิคุณอยู่ไม่มากก็น้อย
บัณฑิตฝึกตนเมื่อเจอโชคร้าย
คนพาลนิสัยเสียเมื่อเจอโชคดี
อุปสรรคช่วยให้บัณฑิตพัฒนาความเก่งกล้าสามารถ
ความสะดวสบายทำให้คนพาลหมดสมรรถภาพในการ
พึ่งตนเอง

ขมเป็นยา หวานเป็นภัย
ไล่เดือนทำให้ปลาเดือดร้อนจากการติดเบ็ด
บัณฑิตทั้งหลายมีพระพุทธเจ้าเป็นต้น
เห็นแจ้งในควมมีคุณมีโทษของโลก
จึงวางจิตเป็นกลางมีสติมองโลกด้วยปัญญาญาณ
ไม่ยินดี ไม่ยินร้าย
เป็นผู้สงบ ดับเย็น
แม้ยังอาศัยโลกแต่มิได้ถูกโลกกัก
มีเหมือนไม่มี เป็นเหมือนไม่เป็น

บทที่ ๒

ในยามผิตพลาดยิ่งต้องการแก้ไข
 ถ้าผิตพลาดแล้วหมดกำลังใจจะยิ่งซ้ำเติมกันไปใหญ่
 เมื่อร่างกายแปรเปลี่ยนยิ่งต้องการชำระล้าง
 ถ้าแปรเปลี่ยนแล้วหัวใจจะยิ่งหมักหมมกันไปใหญ่
 เวลาท้อแท้ก็ต้องเพิ่มกำลังใจ
 ถ้าท้อแท้แล้วล้มเลิกจะยิ่งหมดแรงกันไปใหญ่
 เวลาขัดสนต้องการความขยันขันแข็ง
 ถ้าขัดสนแล้วขี้เกียจจะยิ่งสิ้นไร้กันไปใหญ่
 เวลาเจออุปสรรคต้องการความอดทน
 ถ้าเจออุปสรรคแล้วตีโพยตีพายจะพ่ายแพ้กันไปใหญ่
 โลกนี้ไม่มีอะไรดีพร้อม
 ผู้มีวาสนาจะมีชีวิตอยู่เพื่อการแก้ไข
 เจอปัญหาไม่ท้อแท้
 มีอุปสรรคไม่ท้อถอย
 จะสามารถผ่านพ้นเภทภัยทั้งปวงไปได้อย่างราบรื่น

บทที่ ๓

ในสายตาของผู้ไร้ปัญญาปัญหาปรากฏทุกที่
ในสายตาของผู้มีปัญญาโอกาสหาได้ทุกที่
เมื่อท้อแท้ท้อถอยอะไรก็เป็นภาระที่หนักอึ้ง
เมื่อกระตือรือร้นอะไรก็เป็นงานที่น่าเรียนรู้
เมื่อขัดเคืองขุ่นแค้นใครก็เป็นศัตรูของเรา
เมื่อโอหิสภัยใครก็เป็นผู้ร่วมงานที่ดี
เมื่อจิตใจคับแคบใครก็มาเอาเปรียบเราจึงเลย
เมื่อจิตใจกว้างขวางก็น่าภูมิใจที่ได้มีโอกาสเสียสละ
ตั้งจิตไว้ผิดจะเจอทางตัน
ตั้งจิตไว้ถูกจะเจอหนทางโล่งว่าง
คนโง่คิดว่าโลกนี้สร้างปัญหาให้
จึงคิดแต่ตีโพยตีพายตำว่าโทษฟ้าโทษดิน
คนฉลาดคิดว่าปัญหายอยู่ที่ความไร้สมรรถภาพของตน
จึงขวนขวายเรียนรู้ศึกษาพัฒนาตนตลอดเวลา
ถ้าคิดผิดก็ปีกปีกโง่เท่าเดิม
ถ้าคิดถูกก็ได้พัฒนาตนให้ดีขึ้นตลอดเวลา
ที่คนโง่ว่าเป็นปัญหานั้นผู้มีปัญญาว่าเป็นโอกาสทอง

บทที่ ๔

ในความรู้สึกของบัณฑิตนั้น
 คำใส่ร้ายป้ายสีไม่รู้สึกที่น่ากลัว
 แม้เจอความอยุติธรรมก็ไม่รู้สึกว่าเป็นทุกข์โทษ
 กลับเป็นเครื่องฝึกใจอย่างดี
 ความคับข้องใจนั้นมนุษย์หนีไม่พ้น
 อย่างน้อยก็มีความแค้นความเจ็บความตายเป็นความคับข้อง
 จงฝึกฝนตนเองจากความคับข้องที่ได้เจอในชีวิต
 จงฝึกกับความคับข้องเล็กน้อยตอนนี้
 จะได้เตรียมพร้อมจิตที่จะรับความคับข้องใหญ่
 ความแค้นเจ็บตายนั่นอยู่ข้างหน้า
 ความพลัดพรากจากของรักก็จะมีโอกาสได้เจอแน่
 เรื่องใส่ร้ายป้ายสีนั้นเป็นเรื่องเล็กเล็ก
 เรื่องอยุติธรรมก็ดูไม่ใหญ่โต
 โลกนี้มีเรื่องทุกข์ยากลำบากเข็ญมากมาย
 อย่าประมาทเพลิดเพลินหลงระเริง
 อย่าทอดอวยหมटकำลังใจในการฝึกฝนตน

บทที่ ๕

อย่าเพียงดักน้ำใส่ตุ่ม
จงอุดรูรั่วด้วย
ถ้าไม่อุดรูรั่ว
ดักน้ำใส่ตุ่มจะเหินหายเปล่า
ผู้คิดสร้างบารมีอย่าเพียงแค่ทำบุญกุศล
จงชวนชวาละความชั่วด้วย
พึงเป็นผู้มีศีล
พึงละความเบียดเบียน
เมื่อผู้มีศีลบำเพ็ญทานย่อมมีอานิสงส์ใหญ่
ฉะนั้นบัณฑิตก่อนให้ทานจึงสมาทานศีลก่อน
เมื่อทานและศีลประกอบกันย่อมมีอานิสงส์มาก
เมื่อตุ่มไร้รอยรั่ว
การดักน้ำใส่ก็ได้ผลสมบูรณ์
จงรักษาจิตรักษาศีลแล้วสร้างความคิดดี
บารมีอันยิ่งใหญ่จะบังเกิดขึ้นมาในใจ
ทุกอย่างต้องสร้างเองไม่มีใครให้กันได้

บทที่ ๖

โลกนี้มีเขามีเหว
 จะให้โลกนี้ราบเรียบตลอดได้ที่ไหน
 คิดจะให้ราบรื่นเป็นระเบียบไปทั้งโลก
 ความคิดนี้เป็นจริงไม่ได้
 ผู้คิดจะกลุ้มใจตาย
 โลกนี้วุ่นวายไร้ระเบียบเป็นธรรมดา
 ย่อมรอคอยให้โลกนี้สงบก่อนจึงค่อยเป็นสุข
 จงทำจิตให้เป็นสุขสงบเดี๋ยวนี้เลย
 เมื่อยอมรับความจริงจะคลายทุกข์ใจไปได้
 ถ้าไม่ยอมรับความจริงจิตจะอ่อนแอลงทุกที
 ยิ่งหนีความจริงยิ่งเป็นโรคประสาท
 ทำจิตให้สบายแล้วไปแก้ปัญหาก็แก้ได้
 ถ้าจิตมีปัญหาล้วจะไปแก้ปัญหานั้นอีกได้เล่า
 จงยอมรับความจริงก่อนแล้วจะแก้ปัญหาก็ได้
 มั่นพันยุ่งตรงไหนให้หิบบมาตุเดี๋ยวจะแก้ได้เอง
 ไม่มีปัญหาอะไรใหญ่สำหรับผู้อดทนและพากเพียร

บทที่ ๗

ไม่ล้มข้ามได้

คนล้มอย่าข้าม

อย่าบีบใครให้จนตรอก

สุนัขจนตรอกยังหันกลับมาสู้

ผู้จนตรอกจะเกิดพลังอย่างแรงมาตีโต้กลับ

คนโง่เขลาจึงสร้างศัตรูไปทุกที่

คนฉลาดจะเปลี่ยนศัตรูให้กลายเป็นมิตร

เย่อหยิ่งถือดีไปที่ไหนก็จะเพิ่มศัตรู

อ่อนน้อมถ่อมตนไปที่ไหนก็จะได้มิตร

ข้อสัตย์จริงใจจะได้มิตรแท้

อย่ารอคอยมิตรภาพ

มิตรภาพนั้นเราต้องเป็นฝ่ายให้ก่อน

คิดเอาอย่างเดียวจะไม่มีใครคบ

ฝึกให้เสียบ้างจะไม่ตกอับ

เปิดโอกาสให้คนอื่นรอดบ้าง ถึงเวลาเราจะไม่เจอทางตัน

บทที่ ๘

อย่าปิดทางถอยตนเอง

อย่าปิดทางถอยผู้อื่น

ทำอะไรก็ตามต้องวางแผนกันพลาดไว้บ้าง

ต้องเตรียมพร้อมถ้าองค์ประกอบที่หวังไว้ไม่เป็นดังใจ

มีแผนหนึ่งแล้วต้องมีแผนสองด้วยเผื่อเรื่องไม่คาดหมาย

อย่าเชื่อว่าอะไรแน่นอนเตรียมใจไว้ผิดหวังบ้าง

ไม่ว่ามันใจแค่ไหนก็ต้องเตรียมอุปกรณ์ไว้ใช้เผื่อพลาดท่า

นี่เรียกว่าไม่ปิดทางถอยตนเอง

อย่ารุกร้าผู้อื่นให้เขาจนตรอก

อย่าบีบผู้อื่นจนเขาไม่มีอากาศหายใจ

อย่าบังคับผู้อื่นจนผู้นั้นไม่มีทางบรรเทา

ถ้าเขาจนแต่ความจริงจริงจะหันกลับมาเล่นงานเราอย่างรุนแรง

เปิดทางรอดให้คนอื่นบ้าง

เว้นโอกาสไว้เพื่อให้มีช่องทางแก้ไขเยียวยา

อย่าบีบคนจนกระทั่งไม่มีช่องทางไป

อย่าปิดทางถอยของใคร

บทที่ ๙

คนทั้งหลายในโลกไม่ชอบฟังคำคุณโมโห้อวด
ทนฟังก็ฟังได้แต่ไม่ชอบฟัง
ทำเรื่องที่คนไม่ชอบทำไปทำไม
ถึงได้ก็ไม่คุ้มเสีย
คนทั้งหลายในโลกชอบฟังคำถ่อมตัว
จะรู้สึกเมตตาคอนอ่อนน้อมถ่อมตัว
ทำเรื่องที่คนทั้งหลายชอบนั้นแลจึงเรียกว่าฉลาด
อย่าทำสิ่งที่ทำให้คนรอบข้างหงุดหงิด
เลี้ยงได้จึงเลี้ยง
ถ้าทำมาเคยชินจนติดเป็นนิสัยต้องแก้นิสัยให้ได้
มีนิสัยเสียคือไร้वासना
ไม่ยอมแก้นิสัยเสียคือคนอาภัพ
ทำอะไรตามสันดานเดิมจะชวยทั้งชาติ
คนโง่เที่ยวไปหาคนมาทำนายโชคชะตา
คนฉลาดลิขิตดวงชะตาตนเองด้วยการละชั่วทำดี
มีนิสัยเสียต้องแก้ไขอย่าปล่อยให้ค้างคาจนพาไปลงนรก

บทที่ ๑๐

อย่าใจร้อนมทะเล
 อย่าใจเร็วควนไต้
 ต้องรู้จักรอคอยต้องรู้จักอดกลั้น
 อย่าคิดแต่จะให้ไ้ดังใจของตัว
 ถ้าไ้ดังใจทุกอย่างระวังนิสัยจะเสีย
 ความผิดคาดผิดหวังคือรสเผ็ดของชีวิต
 จะต้องมียุบ้างเพื่อให้ชีวิตมีรสชาติ
 ถ้าไ้ดังใจทุกอย่างชีวิตจะจืดชืด
 จงยอมรับความเป็นจริงอย่าหนีความจริง
 หนีความจริงจะทำให้จิตใจอ่อนแอ
 จงยอมรับความจริงของชีวิต
 อย่าหวั่นไหวต่อความขึ้นลงของชีวิต
 อย่าอารมณ์แปรปรวนไปตามความสมหวังผิดหวัง
 จงตั้งใจให้หนักแน่นอย่าแปรปรวนง่าย
 ขวนขวายสร้างงานด้วยความอดทนอดกลั้น
 อย่าใจร้อนรีบเร่งต้องการผลประโยชน์
 จงพรวนดินรตน้ำบำรุงรักษาต้นไม้อย่างใจเย็น
 ผลจะออกมาเองเมื่อถึงเวลาอันสมควร
 ความใจร้อนจะทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างพังไปก่อนไ้รับผล

บทที่ ๑๑

ใส่เกลือเข้าไปจะเค็ม
 ใส่น้ำตาลเข้าไปจะหวาน
 ไกล่อะไรก็จะกลายเป็นอย่างนั้น
 จั๊บซอลก็จะเป็อนสีขาว
 จั๊บถ่านก็จะเป็อนสีดำ
 อย่าดูถูกสภาพแวดล้อมว่าจะไม่มีอิทธิพลต่อเรา
 คนเราเปลี่ยนแปลงได้เพราะสภาพแวดล้อม
 ผู้ฉลาดย่อมชวนชวายเข้าหาสภาพแวดล้อมที่ดี
 ย่อมชวนชวายคบมิตรดีเข้าสู่สมาคมที่ดี
 การคบมิตรดีสามารถช่วยให้เราดีขึ้น
 อย่าคบเพื่อนชั่วอย่าเข้าหาสิ่งชั่ว
 จงชวนชวายเข้าหามิตรดีเพื่อนดีสมาคมดี
 จะช่วยให้เราเจริญรุ่งเรืองในธรรมขึ้นมาได้
 อย่าคิดว่าสภาพแวดล้อมไม่สำคัญ

บทที่ ๑๒

คนหาโอกาสยากที่จะทำร้ายทำลายเรา
 ที่มีช่องมีโอกาสดูคนใกล้ชิด
 จงอย่าเบียดเบียนผู้อื่นจงอย่าข่มเหงคนร้ายทำลายคน
 จงกลัวบาปกรรมอย่าคิดว่ากรรมจะมาส่องไม่ได้
 ทำร้ายผู้อื่นมากกรรมจะติดปีกบินมาให้ผล
 หักหลังทรยศผู้อื่นกรรมจะมาตอบสนองอย่างสาหัส
 เล่นงานผู้อื่นไว้มากจะถูกเล่นงานกลับ
 ศัตรูจะมากเกิดเป็นลูก
 ลูกชนิดนี้จะมาทำให้พ่อแม่เดือดร้อนอย่างสาหัส
 จะมาทำร้ายจิตใจเราได้อย่างรุนแรงก็ต้องมากเกิดเป็นลูก
 อย่าหลงเพลินสร้างบาปกรรม
 ถ้าบาปให้ผลจะหนีไปไหนก็ไม่พ้น
 ยิ่งหนีก็ยิ่งเจอ
 จงมีความละอายต่อบาปเกรงกลัวต่อบาป
 จงขวนขวายละความชั่วกลัวบาปกรรม
 อย่าหลงระเห็จต่อการทำบาป

บทที่ ๑๓

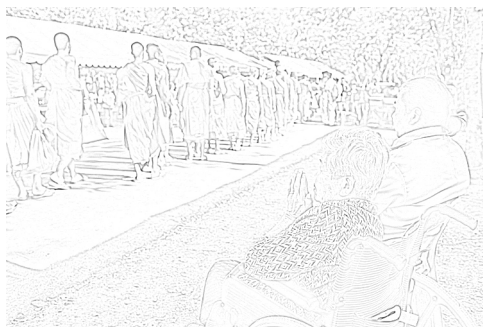
เมื่อยากไร้ก็ประจบประแจงคนมั่งมี
เมื่อได้ดีมีสุขก็เย่อหยิ่งถือดีลืมหูลืมตา
นี่คือคนธรรมดาที่มีอยู่เกลื่อนโลก
คุณค่าของคนชนิดนี้เท่ากับก้อนหินกรวดทราย
เมื่อยากไร้ก็ชวนขวายอดดอมเสริมสร้างพัฒนาตน
เมื่อได้ดีมีสุขก็เห็นอกเห็นใจช่วยเหลือผู้ด้อยกว่า
นี่คือมหาบุรุษที่หาได้ยากในโลก
คุณค่าของท่านย่อมเปรียบประดุจเพชรพลอยทองคำ
อยากดูธาตุแท้ของคนต้องดูขณะเจอเรื่องวิกฤติ
หรือดูตอนที่ได้เปรียบและเป็นต่อ
ในยามผิดหวังอย่างแรงกับสมหวังอย่างแรง
คนส่วนใหญ่จะแสดงธาตุแท้ออกมา
ระวังเหตุการณ์วิกฤติจะมาแสดงให้เห็นว่า
คุณไม่มีความเป็นสุภาพชนเท่ากับภาพที่พยายามอำพราง
แสดง
ระวังเหตุการณ์วิกฤติจะทำให้ชาวโลกรู้จักธาตุแท้ของคุณ

บทที่ ๑๔

เวลาจะรับลูกบอลที่เขาเตะมา
 ถ้าวิ่งเข้าหาจะกระเด็นกลับแล้วรับไว้ไม่ได้
 ถอยออกมาแล้วรับจะรับได้
 การจะจับอะไรบางอย่างก็เช่นเดียวกัน
 ถึงตั้งใจจะจับก็พึงแสดงอาการปล่อย
 เรียกว่าจะจับแสวงปล่อย
 การจะควบคุมคนบางคน
 อาจไม่สามารถใช้วิธีการควบคุมบังคับ
 จำเป็นต้องใช้วิธีโอนอ่อนผ่อนตาม
 แม้ตั้งใจจะควบคุมแต่ต้องแสดงออกซึ่งการโอนอ่อนผ่อนตาม
 การจัดการกับเครื่องจักรนั้นควบคุมได้ง่ายดาย
 เพราะเครื่องจักรนั้นไม่ซับซ้อนเท่าคน
 การจัดการกับคนนั้นยากเพราะมีธรรมชาติที่ซับซ้อน
 การจัดการกับคนนั้นต้องใช้ศิลปะ
 บางทีจะจับต้องแสวงปล่อย
 จะควบคุมต้องโอนอ่อนผ่อนตาม
 จะเอาชนะต้องยอมแพ้ไปก่อน
 ขึ้นชื่อว่าคนนั้นเรื่องมากและยุ่งยากซับซ้อน

บทที่ ๑๕

คิดเอาแต่ได้จะกลายเป็นคนใจแคบ
 ถ้าไม่รู้จักให้ นิสัยจะเสียลงไปเรื่อย
 บัณฑิตย่อมสรรเสริญทาน
 เพราะเป็นการช่วยเกื้อหนุนจิตให้กว้างขวาง
 อยู่เฉย ๆ จะเป็นคนใจกว้างขึ้นมาไม่ได้
 ต้องฝึกการให้ทานจนเป็นนิสัย
 ทานจะนำมาซึ่งสรรพสิ่ง
 สิ่งที่ให้ไปจะย้อนกลับมาช่วยตนเอง
 อาณิสสแห่งการให้ทานนั้นมีมากมายมหาศาล
 เป็นจุดเริ่มต้นของบารมีทั้งปวง
 เป็นองค์ประกอบของมหาบุรุษทั้งหลาย
 จิตใจกว้างขวางเพราะการให้ทาน
 ชีวิตเป็นสุขเพราะการเสียสละ

บทที่ ๑๖

ความคิดร้ายต่อผู้อื่นไม่ควรมี
 แต่ความคิดป้องกันรักษาตนจำเป็นต้องมี
 ทำอะไรก็ตามจงอย่าปิดทางถอยของตนเอง
 จงเตรียมการไว้เผื่อพลาด
 จงมีความจริงใจต่อคนทุกคนแต่อย่าไว้วางใจผู้อื่นจนหมดเปลือก
 อย่าคิดร้ายต่อใครแต่จงระวังป้องกันคนคิดร้าย
 การไม่สนใจระวังป้องกันรักษาตนคือความประมาท
 ความประมาทจะนำมาซึ่งภัย
 อย่าโอ้อวดความสามารถของตนไปเสียทุกอย่าง
 ถ้าศัตรูรู้เรื่องของเราทั้งหมดจะไม่มีอะไรแก้ไขยามคับขัน
 จงสร้างคุณความดียิ่งใหญ่แต่วางตัวเรียบง่าย
 ใช้ชีวิตเรียบง่ายจะเป็นเครื่องกันพลาด
 แกล้งโง่ให้เป็นบ้างเรื่องราวขัดแย้งจะน้อยลง
 เขาด่ามาแกล้งทำเป็นฟังไม่รู้เรื่อง
 ลมผ่านหูแล้วก็ผ่านไปจะยึดไว้ทำไมให้หนัก
 มากขึ้นเรื่องหนึ่งมีสัลดน้อยลงเรื่องหนึ่ง

บทที่ ๑๗

ทำเสน่ห์หรือจะสู้ทำความดี
ใช้อาคมผูกจิตหรือจะสู้ใช้ความจริงใจ
ท่องคาถามัดใจหรือจะเท่าความซื่อสัตย์
เวทย์มนต์ขลังแค่ไหนก็ไม่ยั่งยืน
ความดีงามที่แผ่ซ่านออกจากใจมีอิทธิพลยาวนาน
ถ้าผูกสัมพันธ์ด้วยความดีจะมีน้ำใจข้ามภพข้ามชาติ
ความชั่วนั้นผูกสัมพันธ์ให้ยั่งยืนไม่ได้
คนรักกันเพราะซึ่งในความดี
จะไม่มีใครรักกันเพราะซึ่งในความชั่ว
ความชั่วเป็นสาเหตุแห่งการกินแหนง
เป็นเหตุให้ไวใจกันไม่ได้
อยู่กับความดีจึงผ่อนคลาย
อยู่กับความชั่วต้องระแวงระวัง
อยู่ใกล้ความดีได้พักผ่อน
อยู่ใกล้ความชั่วระวนกระวาย
คุณธรรมยังครองโลกอยู่หนึ่งเดียวจนทุกวันนี้

บทที่ ๑๘

ความอดทนอดกลั้นนั้นช่วยลดทอนปัญหา
 ไม่รู้จักอดทนนำมาซึ่งปัญหานานับประการ
 ไม่รู้จักอดกลั้นนำมาซึ่งอุปสรรคใหญ่หลวง
 ทำอะไรตามใจชอบจะตั้งตัวไม่ได้
 ทำอะไรตามอารมณ์จะมีแต่สูญเสีย
 ชีวิตขาดความอดทนเหมือนรถขาดเบรก
 ชีวิตขาดความอดกลั้นเหมือนดิ่งพสุธาขาดร่ม
 อย่าเรียนรู้แต่ความฉลาด
 จงเรียนรู้ความอดทนด้วย
 อย่าเรียนรู้แต่ความเก่งกล้า
 จงเรียนรู้ความอดกลั้นด้วย
 ยิ่งต้องทำงานใหญ่
 ยิ่งต้องมีความอดทนอดกลั้นที่สูง
 สิ่งที่ปล่อยไปอย่างไร้ขอบเขตจะแตก
 สิ่งที่ปล่อยไปอย่างไร้ควบคุมจะระเบิด
 ความอดทนอดกลั้นคือเงื่อนไขสำคัญของชีวิตมนุษย์

บทที่ ๑๙

อย่าทำความดีอย่างไฟไหม้ฟาง
นึกศรัทธาขึ้นมาก็ทำงานมากเกินไปเหมือนลมพายุ
เมื่อผ่านไปก็เลิกจนสิ้นเหมือนที่อับลม
จงสร้างความดีให้สม่ำเสมอ
ถึงเป็นความดีเล็กน้อยแต่จงทำทุกวันให้เป็นนิสัย
อย่ากินข้าวที่ละกระสอบแล้วเลิกไม่กินอีกเลย
จงกินข้าวที่ละจานแต่กินทุกวัน
สร้างความดีให้สม่ำเสมอดีกว่า
ทำความดีแม้เล็กน้อยแต่ให้สม่ำเสมอจนเป็นนิสัย
ทำเล็กน้อยแต่ทำทุกวันจะมีประโยชน์มากกว่า
อย่าทำมากมายใหญ่โตแต่ทำวันเดียวเล็ก
กินน้ำวันเดียวหนึ่งโอ่งแล้วเลิกกินไปหนึ่งปีจะอยู่ได้หรือ
ที่มีประโยชน์คือการทำอะไรให้สม่ำเสมอ
สร้างความดีให้เคยชินจนติดเป็นนิสัย
เมื่อนิสัยแก่กล้าเข้าจะกลายเป็นบารมี
อย่าทำอะไรอย่างไฟไหม้ฟาง
ทำเล็กทำน้อยก็ได้แต่ควรทำทุกวัน

บทที่ ๒๐

ผู้ที่พูดเรื่องความดีอาจไม่ได้สร้างความคิด
 ผู้वादโมสรรพคุณตัวเองอาจไม่ดีอย่างนั้น
 การปฏิบัติธรรมนั้นแสดงกับการคุยโวโอ้อวด
 ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบจริงจริงจะไม่ได้ออกมาคุยโว
 ยิ่งปฏิบัติไปยิ่งเกิดความอ่อนน้อมถ่อมตัว
 ยิ่งปฏิบัติไปยิ่งเกิดความรู้สึกไม่ครอบครอง
 คิดให้มากกว่าคิดกักเก็บ
 ฟังคำชมกับคำด่าแล้วรู้สึกเหมือนกัน
 เขายกย่องชมเชยหรือดูถูกเหยียดหยามรู้สึกเหมือนกัน
 เมื่อรู้สึกเช่นนี้จะคุยโอ้อวดไปหาอะไร
 เมื่อจิตเป็นเช่นนี้จะออกมาโม้เพื่ออะไร
 ผู้รู้จริงจะไม่พูด
 ของจริงนั้นเป็นไป
 ธรรมะแท้นั้นมีคุณค่าอยู่ในตัวเอง
 ไม่จำเป็นต้องออกไปคุยโวโม้แล้วจึงมีค่า
 ไม่จำเป็นต้องให้คนอื่นมาไ้รางวัลแล้วจึงมีค่า
 ทองแท้ไม่ต้องการคำชม

บทที่ ๒๑

คนเราเกิดมาในจักรวาลนี้ที่กว้างใหญ่ไพศาล
คนเรานี้เป็นส่วนแค่เศษธุลีที่เล็กน้อย
เมื่อเกิดมาก็ต้องอาศัยผู้อื่นอุ้มชูช่วยเหลือ
กว่าจะใหญ่โตมาได้ก็ด้วยการเกื้อกูลของบุคคลอื่น
แล้วจะถือตัวถือดีเย่อหยิ่งไปทำไม
บัณฑิตทั้งหลายเป็นผู้มีปัญญามาก
จึงเห็นว่าโลกนี้อยู่ได้ด้วยการพึ่งพาอาศัยกัน
จึงแสดงออกต่อโลกด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน
จึงแสดงออกต่อโลกด้วยความกตัญญูรู้คุณ
จึงแสดงออกต่อโลกด้วยความเมตตากรุณา
ไม่ถือตัวว่ายิ่งใหญ่
ไม่เย่อหยิ่งถือดีก้าวร้าว
อยู่ในโลกอย่างคิดแทนคุณโลก
พร้อมเสมอในการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส
โลกนี้จะอยู่ได้ก็ด้วยการพึ่งพาอาศัยกัน
ท่านทั้งหลายจงมีเมตตากรุณาต่อกันและกัน
ท่านทั้งหลายจงอย่าเบียดเบียนกัน

บทที่ ๒๒

แม้กำลังประสบความราบรื่นในการก้าวไปข้างหน้า
 ก็ควรเตรียมทางถอยที่ดีไว้ด้วย
 แม้กำลังปลอดภัยไปร่งจากการโอบยิบ
 ก็ควรเตรียมที่ร่อนลงอย่างปลอดภัยไว้ด้วย
 แม้กำลังแข่งขันกับการก้าวขึ้นสู่ที่สูง
 ก็ควรเตรียมบันไดลงที่มั่นคงไว้ด้วย
 แม้กำลังเริ่มต้นได้อย่างประสบผลสำเร็จ
 ก็ควรเตรียมการจบอย่างสวยงามไว้ด้วย
 แม้กำลังห้อมล้อมไว้ด้วยผู้รู้ใจ
 ก็ควรเตรียมจิตสำหรับอยู่อย่างโดดเดี่ยวไว้ด้วย
 ผู้มีปัญญาไม่ว่าทำอะไรไม่ควรปิดทางถอยของตนเอง
 มีความสามารถจัดการในช่วงความเจริญ
 ก็จงฝึกฝนความสามารถในการกุ่มบังเหียนเวลาเสื่อมถอย
 ชีวิตเจริญไปถึงไหนก็ไม่พ้นความแก่เจ็บตาย
 จงสร้างบุญกุศลรักษาศีลศึกษาธรรมประพฤดิธรรมไว้ด้วย
 ถึงคราวสังขารร่างกายเสื่อมจะได้มีที่พึ่งทางใจ
 ถึงคราวตายจะได้นำบุญกุศลติดตัวตามตนไปบ้าง

บทที่ ๒๓

ยิ่งใหญ่ย่อมล้นดัง
สูงมากย่อมตกเจ็บ
มีค่ามากย่อมต้องระแวงระวังสูง
สมบัติมากยิ่งมีภัยมาก
สมบัติในโลกมนุษย์นี้ย่อมมาพร้อมกับปัญหา
ท่านผู้มีปัญญาจึงเห็นโทษในมนุษย์สมบัติ
จึงไม่หลงใหลเพลิดเพลिनลืมตัวไปกับมนุษย์สมบัติ
สมบัติในโลกย่อมไม่เที่ยงแท้
จะใช้ได้ก็ตอนยังไม่ตายจากโลกนี้ไปเท่านั้น
บางที่เรายังไม่ตายสมบัติก็จากเราไปก่อน
บางที่ยังไม่ถึงเวลาจากแต่ก็มีคนมาแย่งไป
บัณฑิตจึงไม่หลงใหลต่อสมบัติในเมืองมนุษย์
เพียงอาศัยใช้เพื่อการสร้างบารมี
เพียงอาศัยใช้เพื่อการสร้างคุณดีให้เต็มรอบ
เพียงอาศัยใช้เพื่อเป็นปัจจัยแก่โลกุตตรธรรม
เพียงอาศัยใช้เพื่อสืบสานพระพุทธศาสนาให้ยั่งยืนต่อไป
บัณฑิตเพียงอาศัยใช้ไม่ยึดมั่นถือครองอย่างมัวเมา

บทที่ ๒๔

พืชพันธุ์ไม้แม่ใหญ่โต

แต่ถ้านำลงปลูกในกระถางจะแคระแกร็น

พญาคชสารแม่แข็งแรง

แต่ถ้าถูกล่ามโซ่ไว้ก็ไม่มีโอกาสแสดงกำลัง

จินตกวีควรมีชีวิตที่อิสระ

ไม่ถูกผูกมัดด้วยกลไกของชาวโลก

จึงใช้ปัญญาความคิดได้กว้างไกล

สามารถใช้ปัญญาขบวิเคราะห์ปัญหาที่ยิ่งใหญ่

โดยไม่ต้องลำเอียงไปตามกิเลสของชาวโลก

โดยไม่ต้องลำเอียงไปตามความเห็นพวกเรพวกเขา

พระธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าช่างประเสริฐแท้

พระองค์ตรัสรู้แจ้งความจริงไม่ลำเอียงเข้าข้างกิเลสชาวโลก

พระธรรมที่ทรงค้นพบปฏิบัติได้จริงบรรลุผลได้จริง

ข้าพเจ้าขอกราบฝ่าพระบาทของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ขอให้ได้เข้าถึงธรรมที่พระองค์ตรัสรู้ในกาลทุกเมื่อ

พุทโธ ธัมโม สังโฆ นามัจฉรรยจริง

บทที่ ๒๕

แม้สร้างผลงานที่ยิ่งใหญ่ขึ้นมาได้
 ก็จงพยายามบอกกล่าวถ้อยคำอ่อนน้อมถ่อมตัว
 การคุยโวโอ้อวดจะลดคุณค่าของผลงานลงมา
 ยิ่งคุยมากเท่าไรคำโอ้อวดจะไปลดความดีความชอบ
 ทำให้ฝูงชนพยายามมองข้ามความดีความชอบของเราไป
 ส่วนบุคคลที่ทำผิดพลาดร้ายแรง
 แต่ถ้าหากขวนขวายออกมายอมรับผิดกล้าเปิดเผยโทษของตน
 ฝูงชนจะพากันให้อภัย
 คำขอโทษเป็นคำศักดิ์สิทธิ์ที่ผู้ทำผิดสามารถพึ่งพาได้
 ถ้ายิ่งพยายามหลบเลี่ยงความผิด
 ฝูงชนจะยิ่งนำความชั่วร้ายของเราออกมาโพ่นทะนา
 คำพูดสองชนิดนี้มีค่ายิ่งกว่าทองคำ
 คือคำพูดถ่อมตนและคำพูดขอโทษ

บทที่ ๒๖

เวลากินอาหารรสชาติมากมายสารพัด
 ทำยที่สุดตบท้ายด้วยน้ำเปล่าจืดสนิทเพื่อล้างคอ
 จงเอาข้อนี้เป็นอุทาหรณ์ไว้เตือนตน
 ชีวิตคนเรานั้นมิได้ต้องการสิ่งฟุ้งเพื่อเห่อเหิม
 หากแต่อยู่ได้ด้วย การพึ่งพาอาศัยของธรรมดา
 ชีวิตมิได้ต้องการของพิเศษ
 ชีวิตมิได้ต้องการของแปลกประหลาด
 อย่าตอบสนองความมัวเมาหลงใหลในมายาภิเลส
 ยิ่งตอบสนองความอยากความอยากยิ่งพอกพูน
 จงลดละพาตัวเองมาอยู่อย่างเรียบง่าย
 อย่างธรรมดาอย่างสามัญอย่างพอเพียง
 กินอยู่อย่างธรรมดา
 นุ่งห่มอย่างธรรมดา
 เป็นคนธรรมดาธรรมดา
 ชีวิตมิได้ต้องการอะไรมากกว่านี้เลย
 อย่าหลงทิศทางการแสวงหาจุดหมายของชีวิต

บทที่ ๒๗

คนเรานั้นอยู่ได้ด้วยการพึ่งพาอาศัยกัน
เจริญมาได้ด้วยการช่วยเหลือของคนอื่น
ถ้าไม่มีใครช่วยเลยชีวิตจะไม่สามารถสืบต่อไปได้
จงอย่าเย่อหยิ่งถือดี
จงอ่อนน้อมถ่อมตัวเกรงอกเกรงใจต่อโลก
จงมองโลกด้วยความกตัญญูรู้คุณ
อย่าหักหลังทรยศผู้มีคุณแก่ตน
ทั้งคนชั้นสูงชั้นต่ำที่มีส่วนช่วยเราจงคิดแทนคุณเขาด้วย
มีอะไรมากมายอย่าคิดสวาปามแต่ผู้เดียว
จงใช้ในการแทนคุณแก่โลกบ้าง
ถ้ายังไม่ได้ใช้หนี้เงินที่ได้มาจะถือเป็นกำไรไม่ได้
ถ้ายังไม่ได้ตอบแทนผู้มีพระคุณความเจริญที่ปรากฏจะถือเป็น
ความก้าวหน้าไม่ได้
อย่าเย่อหยิ่งถือดีในตัวเอง
จงมีความกตัญญูกตเวที
จงแสดงออกต่อโลกอย่างเกรงอกเกรงใจ
ผู้คิดให้จะเจริญรุ่งเรืองไม่เสื่อมตกอับ

บทที่ ๒๘

อย่าท้อแท้ห่อถอย

อย่าเป็นคนหดหู่ทอดอาลัย

อย่าสิ้นหวังต่อชีวิต

จงมองธรรมชาติรอบตัวเป็นครู

มดปลวกล้วนมีชีวิตที่กระตือรือร้นไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค

ต้นไม้ใบหญ้าก็ชวนขวยเติบโตแผ่กิ่งก้านสาขา

เห็ดรามีโอกาสช่องว่างก็หาทางเจริญเติบโต

เกิดเป็นคนจะท้อใจทำไมเล่า

หัวใจยังเต้นไม่มีวันหยุดราชการ

กระเพาะก็ดำเนินการย่อยอาหารทันทีที่มาถึง

ปอดดับยังทำงานของมันอย่างสม่ำเสมอ

กลไกภายในร่างกายของเรายังเดินต่อไปไม่เคยหยุด

เกิดเป็นคนจะท้อใจทำไมเล่า

จงตั้งความเพียรพยายามและความอดทนอดกลั้น

อย่าหมดกำลังใจอย่าเลิกทำการงาน

ต้องสู้ต่อไปจนกว่าจะถึงวันตาย

เมื่อมีแรงใจขึ้นมากำลังวังชาก็จะเกิด

บทที่ ๒๙

แม้แต่ร่างกายนี้ยังต้องทิ้ง
สมบัตินอกกายใครจะหอบหิ้วเข้าเมืองผีไปด้วยได้
บัณฑิตใช้สอยปัจจัยพอประมาณไม่ฟุ้งเฟ้อ
ส่วนที่เหลือนำไปเจือจานเกื้อกูลทำประโยชน์มวลชน
กายนี้จะบำรุงบำเรอเท่าไรก็ต้องเนาเข้าโลง
ท่านผู้มีปัญญาเห็นความไม่เที่ยงแท้แน่นอนของชีวิต
จึงชวนชวาย บริจาคทาน รักษาศีล เจริญภาวนา
ไม่ปล่อยให้วันเวลาผ่านไปเปล่า
ไม่ปล่อยให้โอกาสสร้างความดีลอยผ่านไป
ผู้มีปัญญาจะเป็นสุขใจเมื่อสั่งสมบุญกุศล
บุญกุศลนี้แหละที่จิตวิญญาณจะนำพาไปได้
วัดดูข้าวของต้องทิ้งทั้งสิ้น
จงเร่งชวนชวายสร้างบุญกุศล
ชีวิตเป็นของไม่เที่ยง ความตายเป็นของเที่ยง
ชีวิตเป็นของไม่แน่นอน ความตายเป็นของแน่นอน

บทที่ ๓๐

ก่อนจะมีโอกาสทำงานใหญ่ต้องรอเวลาที่ฝูงชนยอมรับ
จงพิสูจน์ตัวเองต่อกาลเวลาด้วยการสร้างความคิด
อดทนอดกลั้นอย่าเสียคุณธรรมเพราะสิ่งที่ยาวนาน
ความดีย่อมรักษาผู้ประพฤติเสมอ
ขอให้เชื่อเถิดอย่างมั่นคงว่า "ทำดีได้ดี"

เมื่อถึงเวลาอันสมควรความคิดที่สร้างจะปรากฏผลอย่างน่าชื่นใจ
ให้ฝูงชนยอมรับจากความคิดที่เราบำเพ็ญจริงจริงดีกว่า
อย่าเพียงสร้างภาพมากลบความชั่วที่หมกเม็ดไว้
ใบทองห่อปลาร้าไม่ให้คนเห็นได้ แต่ห่อกลืนไม่ได้

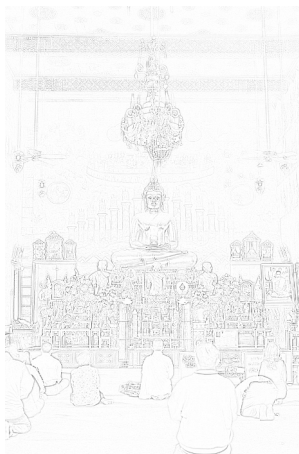
บทที่ ๓๑

ยาที่เป็นประโยชน์แก่ร่างกายมักมีรสขม
 คำพูดที่มีประโยชน์แก่จิตใจมักกระคายหู
 ถ้อยคำขัดเกลากิจเป็นประโยชน์มิใช่คำสรรเสริญบ่อย
 ทุกครั้งที่บัณฑิตได้ฟังคำสรรเสริญ
 จะข่มจิตเพื่อระวังตนให้จงหนัก
 ถ้าปลิวไปตามลมสรรเสริญจะกลายเป็นคนไร้ค่า
 ผู้มีปัญญามากยินดีฟังคำตำหนิมากกว่าคำสรรเสริญเยินยอ
 คนโง่จึงอยากฟังแต่คำชมเชย
 ผู้นำที่บังคับให้คนรอบข้างต้องยกย่องชมเชยเท่านั้น
 เขากำลังมุ่งไปสู่เส้นทางหายนะ

บทที่ ๓๒

การนั่งสมาธินั้นเพื่อสั่งสมความเพียรในการอบรมสติ
 อย่าเพียงคิดแค่ว่าจะหาความสงบสบาย
 ถ้าต้องการความสงบสบายคือการเชื่อเชิญตัณหามาขี่หัว
 จะทำให้ฟุ้งซ่านยิ่งขึ้นกว่าเดิม
 จงตั้งใจสร้างความเพียรในการกำหนดกรรมฐานให้ดี
 แต่อย่ารอคอยผล
 เมื่อรอคอยจิตจะไม่อยู่กับปัจจุบัน
 เมื่อจิตไม่อยู่กับปัจจุบันจึงทำให้สติไม่มั่นคง
 ทำให้การประกอบกิจในกรรมฐานลุ่มเหลว
 จงทำหน้าที่ให้ดีแต่อย่ารอคอยผล
 ผลเกิดจากเหตุปัจจัยที่เราสร้าง มิใช่จากการรอคอย

บทที่ ๓๓

อุดมการณ์ที่ดีควรตั้งอยู่บนสัจจะความจริง
ไม่ใช่ตั้งอยู่บนการตอบสนองความต้องการ
อยากได้อะไรก็มองสิ่งนั้นเป็นของดี
มีผลประโยชน์ตรงไหนก็มองการนั้นเป็นการประเสริฐ
อุดมการณ์ไฉนยังลำเอียงเข้าข้างตนและพวกพ้อง
อุดมการณ์นั้นไม่เป็นสัจจะความจริง
สัจจะความจริงต้องเพื่อสรรพสัตว์ทั้งปวง
ไม่แบ่งเขา ไม่แบ่งเรา
ไม่แบ่งพวกเขา ไม่แบ่งพวกเรา
สัตว์ทั้งหลายทั้งปวงล้วนแต่เป็นเพื่อนทุกข์เกิดแก่เจ็บตาย
อย่าแบ่งเขา อย่าแบ่งเรา
อุดมการณ์ที่ดีควรตั้งอยู่บนสัจจะความจริง
เพื่อประโยชน์แก่สรรพสัตว์ทั้งปวง
โดยไม่ลำเอียงเข้าข้างใครเพราะความชอบความชัง
ไม่ลำเอียงเพราะพวกเราพวกเขา

บทที่ ๓๔

ความเย่อหยิ่งจองหองนั้นทำให้ไม่รู้จักตัวเอง
 นำไปสู่การประเินตัวเองผิดพลาด
 ความเย่อหยิ่งจองหองนั้นทำให้ไม่รู้จักผู้อื่น
 นำไปสู่การประเินผู้อื่นผิดพลาด
 รู้เขารู้เรา ร้อยครั้งชนะร้อยครั้ง
 ไม่รู้เขาไม่รู้เรา ร้อยครั้งแพ้สองร้อยครั้ง
 ถ้าประเินตัวเองสูงไปก็ผิดพลาดท่า
 ถ้าประเินคู่ต่อสู้ต่ำไปก็เดือดร้อน
 ความเย่อหยิ่งจองหองย่อมนำความผิดพลาดใหญ่หลวงมาให้
 บัณฑิตทั้งหลายจึงฝึกฝนการอ่อนน้อมถ่อมตน
 ถ้าไม่รู้จะสู้ด้วยวิธีใด
 ให้แสดงออกซึ่งความอ่อนน้อมถ่อมตนออกไปก่อน
 ที่หนักจะกลายเป็นเบา ที่ทุเลาจะเป็นหาย

บทที่ ๓๕

การประสบผลสำเร็จนั้นไม่สำคัญ

การรู้สาเหตุแห่งความเจริญนั้นสำคัญกว่า

เมื่อรู้สาเหตุแห่งความเจริญพึงชวนชวายสร้างเหตุนั้นให้มาก

เรื่องการประสบผลสำเร็จนั้นไม่ต้องกังวลใจเลย

สิ่งทั้งหลายทั้งปวงเกิดมาจากเหตุ

พึงชวนชวายสร้างเหตุให้ดี

ไม่ต้องไปกังวลผล

จงทำหน้าที่ให้สมบูรณ์

อย่าประมาทในการสร้างเหตุของความเจริญ

รู้จักสาเหตุแห่งความเจริญก็คือรู้จักมรรค

มรรคคือสาเหตุแห่งความเจริญมีความเจริญเป็นผล

มรรคก็คือ ทาน ศีล สมาธิ ปัญญา

จงอบรมมรรคแล้วความเจริญจะอยู่ในพกในห่อ

สรรพสัตว์ทั้งหลายประสบความทุกข์จากสังสารวัฏมิรู้จักจบสิ้น

เพราะว่าไม่รู้จักมรรคอันเป็นหนทางไปสู่ความดับทุกข์ทั้งปวง

บทที่ ๓๖

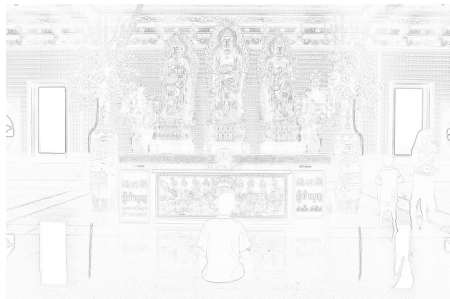
เมื่อมองผิวเผินย่อมเห็นเป็นคนชั้นสูงชั้นต่ำ
 ทำให้ต้องแบ่งชั้นวรรณะ
 เมื่อมองด้วยตาปัญญาแล้วมีค่าเท่ากัน
 คนชั้นสูงหรือชั้นต่ำเมื่อตายก็เน่าเหม็นเหมือนกัน
 เมื่อเผาแล้วก็เหลือแต่ขี้เถ้าเหมือนกัน
 มีอะไรเป็นอะไรก็ต้องทอดทิ้งไว้ในโลกเหมือนกัน
 สมบัติทั้งหลายเป็นของกองท่วมโลก
 ตายแล้วไม่ได้เอาอะไรไปเลยเหมือนกัน
 เอาไปได้เพียงบุญและบาป
 ผู้มีปัญญาจึงชวนชวายสร้างบุญละบาป
 ไม่หลงติดกับเปลือกมายาของโลก
 สนใจไฝหาแก่นมากกว่าสิ่งที่ฉาบทาเอาไว้
 กลิ่นที่ระเหยออกมาจากร่างกายมนุษย์นั้นไม่มีกลิ่นหอมเลย
 แต่เพียงเอาน้ำหอมมาพรมก็สามารถหลอกกันได้ว่ากายหอม
 ผู้มีปัญญาน้อยย่อมติดอยู่ในเปลือกของโลกที่ฉาบทามาหลอก
 กัน
 คนโง่เขลาย่อมถูกจองจำให้ทนทุกข์ทรมานอยู่ในโลก
 ท่านผู้มีบารมีย่อมเพิกถอนความมีความเป็นที่หลอกตาให้หลง
 ติด

บทที่ ๓๗

การดำเนินชีวิตที่ดีนั้นควรมีปัญญากำกับ
พึงมีศีลธรรมเป็นบาทฐาน
มนุษย์ที่ดีไม่ควรขาดศีล ๕
ถ้าจะพัฒนาจิตให้เลื่อนสู่ภูมิเทวดาให้รู้จักรักษาศีล ๘
รักษาศีล ๘ ทุกวันพระเรียกว่าอุโบสถศีล
เป็นทางดำเนินของบัณฑิตผู้มีปัญญามาก
ท่านผู้มีปัญญามากจะชวนชวายรักษาศีล
เพราะว่าศีลและปัญญาย่อมชำระซึ่งกันและกัน
ศีลเกื้อหนุนปัญญา ปัญญาเกื้อหนุนศีล
การระลึกถึงคุณของศีลเรียกว่าสืลานุสติ
เป็นกรรมฐานที่ช่วยยกจิตไปสู่ภูมิอริยะ
พระอริยะย่อมระลึกถึงศีลด้วยความปีติซาบซึ่งตรึงใจ
สืลานุสตีย่อมพาจิตเข้าสู่นิพพาน
ผู้มีศีลและปัญญาย่อมพ้นทุกข์ทั้งปวงได้
ท่านทั้งหลายจงอย่าประมาท
จงชวนชวายบำเพ็ญธรรมทุกเมื่อเกิด

บทที่ ๓๘

ถ้าทำจิตให้กว้างขวาง
 ปัญหาทั้งหลายจะปรากฏว่าเล็กน้อย
 ถ้าทำจิตให้คับแคบ
 ปัญหาทั้งหลายจะปรากฏว่ามากมายใหญ่โต
 ความเห็นแก่ตัวทำให้จิตใจคับแคบ
 เมื่อใจแคบก็ทำให้มองแคบ
 เมื่อมองแคบจึงไร้ปัญญาที่จะประเมินภาพรวม
 เหมือนตั้งใจพยายามเอาหัวชนกำแพงเพื่อให้กำแพงทะลุ
 หารู้ไม่ว่าเดินต่อไปอีกหน่อยก็มีประตู
 เมื่อใจแคบจึงรับรู้เฉพาะเรื่องที่ตัวเองอยากรู้เท่านั้น
 เมื่อความรู้แคบเรื่องเล็กจึงกลายเป็นเรื่องใหญ่
 เรื่องแก้ไขได้กลับกลายเป็นทางตัน
 จงรู้จักเสียสละประโยชน์ตนเพื่อสังคมบ้างจิตจะได้กว้างขวาง
 อย่าทำตัวเองให้โง่งขึ้นเพราะความใจแคบเลย

บทที่ ๓๙

เมื่อหาของมาห่อหุ้มมากมายหลายชิ้น
นานไปเลยไม่รู้ว่าจะอะไรคือเนื้อแท้
ไม่รู้ว่สิ่งใดคือของดั้งเดิมสิ่งใดเอามาเพิ่ม
เมื่อติดที่เปลือกมากไม่รู้ว่สิ่งใดบ้างเป็นแก่น
ถ้าหลงไหลแต่ในมายาภาพฉาบฉวยจะไม่รู้แจ้งสัจจะ
สัจจะคือของจริงแท้
ไม่จำเป็นต้องมีใครมาให้คะแนน
สัจจะย่อมเป็นอย่างนั้นของมันเอง
เป็นอย่างโทนโท
โดยไม่สนใจว่าใครจะดูหรือไม่ดู
โดยไม่สนใจว่าใครจะรู้หรือไม่รู้
จงอย่าเชื่อว่าความคิดของเราเองถูกที่สุด
บางทีสัจจะไม่ได้ยอมรับเลย
เราต้องยอมรับสัจจะไม่ใช่ให้สัจจะมายอมรับเรา
สนใจแต่ความคิดของตัวเองเป็นบ่อเกิดของมิจฉาทิฎฐิ
ย่อมปิดหนทางเกิดของปัญญอย่างมีดมืดสิ้นเชิง

บทที่ ๔๐

สุขเวทนาและทุกข์เวทนาย่อมไปด้วยกัน
 ไปไหนก็ไปด้วยกันเหมือนหน้าหัวกับหน้าก้อยของเหรียญ
 สุขเล็กทุกข์ก็เล็ก สุขใหญ่ทุกข์ก็ใหญ่
 ผู้ไม่เข้าใจเรื่องนี้จึงตื่นเต้นเศร้าสร้อยกับสุขทุกข์
 ผู้มีปัญญาย่อมถอนอุปาทานในเวทนา
 ไม่ยึดมั่นถือมั่นในสุขและทุกข์
 สิ่งทั้งปวงทั้งรูปธรรมนามธรรมมีสามัญลักษณะ
 คือเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป
 ไม่มีอะไรจีรัง
 ถ้ายึดมากจะเดือดร้อนทรมานทรมายมาก
 เพราะว่าสิ่งทั้งปวงย่อมเป็นไปตามเหตุปัจจัยของมันเอง
 ไม่ได้เป็นไปตามความต้องการของเรา
 ท่านผู้มีปัญญาย่อมถอนอุปาทานในสังขาร
 สิ่งทั้งหลายปรากฏแก่ปัญญาคือความเกิดดับ
 ไม่มีสิ่งใดเที่ยงแท้แน่นอน
 ยิ่งยึดมากเท่าไรก็ยิ่งเดือดร้อนใหญ่เท่านั้น

บทที่ ๔๑

ความเจริญที่ตั้งอยู่บนฐานของคุณธรรมจึงยั่งยืน
ถ้าไร้คุณธรรมสมบัติใดใดก็รักษาไว้ไม่ได้
ถ้าไม่มีความดีรับรองลาภยศสรรเสริญสุขจะไม่จีรัง
จะถูกทำลายในเวลาอันใกล้
บุคคลผู้ไร้คุณธรรมย่อมมีปกติทำลายตัวเองอยู่แล้ว
ไม่ต้องรอให้คนอื่นมาทำร้าย
ความชั่วย่อมทำลายภาชนะรองรับมันเอง
สนิมเกิดแต่เหล็กย่อมกินเหล็กจนสลายสิ้น
กิเลสที่บังเกิดในใจย่อมทำร้ายทำลายผู้นั้น
ไม่ฆ่ากิเลส กิเลสจะกลับมาฆ่าเรา
บำรุงรักษากิเลสไว้จะฉิบหายอย่างใหญ่หลวง
อย่าเร่งรอخذขวางในการนำธรรมะแทรกซึมเข้าสู่ใจ
วันเวลาไม่ได้มีค่าที่ตัวมันเอง
แต่มีค่าที่นำไปฝึกฝนละชั่วประพฤติดี
มีอะไรก็ไม่เจริญเท่ากับมีความดี
มีอะไรก็ไม่พียงเท่ากับมีความชั่ว

บทที่ ๔๒

ดอกไม้ทั้งดงาม
 เมื่อสร้างความสวยสดแก่โลกย่อมได้รับความชื่นชม
 คนเราเมื่อเกิดมา
 ขอให้สร้างประโยชน์ประดับโลกโดยส่วนรวมไว้บ้าง
 อย่าเกิดมาเปล่าๆ
 คนเรานั้นไม่ได้มีค่าที่ตัวเอง
 แต่มีค่าตรงที่มีประโยชน์ต่อโลก
 คนเห็นแก่ตัวนั้นไม่เป็นประโยชน์แก่ใคร
 เกิดมาเปล่าตายไปเปล่าอย่างไรค่า
 มีความสามารถเล็กน้อยจึงทำประโยชน์เล็กน้อยแก่โลก
 มีความสามารถยิ่งใหญ่จึงทำประโยชน์ยิ่งใหญ่แก่โลก
 คุณค่าของเราจึงจะบังเกิดมีขึ้น
 ความสุขในการสร้างประโยชน์แก่ผู้อื่นจะยั่งยืน
 ความสุขจากการกอบโกยเข้าหาตัวไม่ยั่งยืนหรอก
 ไม่ได้มีค่าที่ตัวเองแต่มีค่าเมื่อทำประโยชน์แก่โลก

บทที่ ๔๓

จิตที่ฝึกดีแล้วนำสุขมาให้
ในสิ่งที่ฝึกได้ทั้งหลาย มนุษย์นั้นฝึกได้ดีเลิศ
ท่านผู้ฝึกตนนั้นมีค่าที่สุด
ฝึกตนก็คือฝึกจิต
เพราะจิตเป็นนายกายเป็นบ่าว
แม้ร่างกายดีถ้าจิตเสียทุกอย่างจะพังทลาย
ถึงมีทุกอย่างถ้าจิตเสียจะเสียหายหมด
เกิดมาแล้วอย่าปล่อยตัวเองไปส่งเดช
ควรฝึกจิตด้วยศีล สมาธิ ปัญญา
ผู้ฝึกจิตย่อมมีค่ามากขึ้นทุกวัน
อย่าปล่อยเวลาไปเปล่า
กรรมฐานทั้งหลายควรค่าแก่จิตมนุษย์
จงฝึกสมาธิ จงเจริญกรรมฐาน
คุณค่าของจิตจะเพิ่มขึ้นนำไปสู่ความประเสริฐ
มนุษย์ผู้ฝึกตนแล้วมีค่าที่สุด

บทที่ ๔๔

รอให้หิวข้าวก่อนค่อยทำนาจะได้กินเมื่อไหร่
 รอให้กระหายน้ำก่อนค่อยขุดบ่อจะทันหรือ
 อย่ารอให้มีปัญหาก่อนแล้วค่อยคิดแก้ไข
 จงตั้งตนไว้ให้ชอบอยู่ทุกเมื่อ
 ฝึกฝนตนอยู่เสมอ
 ทำความดีไม่ทอดธุระ
 เรียบธรรมะอย่าเชื่อน้ำ
 ปฏิบัติอย่าทอดทิ้ง
 ขัดเกลาจิตอย่าคิดล้มเลิก
 สร้างบุญกุศลตลอดเวลา
 รักษาไตรสรณาคมน์อย่าให้เศร้าหมอง
 ขวนขวายพึงธรรมและให้ธรรมเป็นทาน
 บูชาคนดีเคารพบัณฑิต
 รู้จักคบกลยาณมิตรหลีกเว้นคนพาล
 ชีวิตจิตใจจะไร้ปัญหา
 จะประสบความเจริญในกาลทุกเมื่อ

บทที่ ๔๕

จงพิสูจน์ตนเองด้วยการสร้างชีวิตทั้งชีวิต
ระยะทางพิสูจน์ม้า กาลเวลาพิสูจน์คน
จงสร้างชีวิตไปจนตาย
ตั้งใจปฏิบัติธรรมสักหนึ่งชาติ
ขอบำเพ็ญเพียรไปจนสิ้นลมหายใจ
หมั่นสร้างกุศลกระทั่งร่างกายแตกสลาย
คุณค่าของการเกิดตายชาติหนึ่งอยู่ที่ไหนเล่า
ถ้าไม่อยู่ที่การพัฒนาจิตวิญญาณ
พัฒนาประกอบประหารร่างกายก็ต้องทอดทิ้งไว้ในโลก
ของรักของหวงสักชิ้นมิได้ติดตามไปเมืองผี
คนรักกันปานจะกลืนไม่ยอมเข้าโลงกับเรา
ภาพในเมืองมนุษย์คือภาพมายา
แก่นแท้คือคุณธรรมในใจ
หาแก่นแท้ดีกว่าหรือหามายาดีกว่า
ถ้าชวนชวายนหาแต่มายาภาพชีวิตจะไร้ค่า
เสียเวลามาเกิดมาตาย
เกิดมาเสียชาติเกิด

บทที่ ๔๖

การได้อะไรอย่างง่าย ๆ โดยไม่ต้องพยายาม

จะทำลายสมรรถภาพของคน

กล้ำเนื้อที่ไม่ถูกใช้งานจะลีบลงเรื่อย ๆ

คนที่มีชีวิตได้สบายโดยไม่ต้องใช้สมองจะโง่งมทุกที

การโง่ลูกในทุกสิ่งทุกอย่างทุกรื่องราว

นั่นคือวิธีการทำลายลูกตัวเอง

อยากให้ใครรู้วิธีรักษาสมบัติจงสอนวิธีหาสมบัติแก่เขา

ถ้าสร้างไม่เป็นจะรักษาไม่เป็น

ถ้าไม่เคยสร้างจะไม่รู้จักความยากลำบากในการสร้าง

แล้วจะไม่เห็นคุณค่าที่จะต้องรักษา

การบำรุงบำเรอตามใจอยากทุกสิ่งจะทำลายผู้นั้น

ผู้ก่อสร้างโลกจะกลายเป็นผู้เข้มแข็งมากด้วยความสามารถ

ผู้เสพส่วยโลกจะกลายเป็นผู้อ่อนแอสมองฝ่อกล้ำเนื้อลีบ

มักง่ายได้ยาก ลำบากได้ดี

อย่าย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรค

อุปสรรคและปัญหาจะสร้างคนเหนือคน

งานที่หนักจะสร้างยอดคน

บทที่ ๔๗

ตัดสินใจอะไรให้อาธรรมเป็นที่ยุติ
นั้นเรียกว่ายุติธรรม
ถ้าไม่เอาธรรมเป็นที่ยุติเรื่องราวในโลกจะไม่ยุติ
การตัดสินใจอะไรก็ตาม
ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเฉพาะตัว
หรือว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น
ต้องตัดสินให้สามารถอธิบายได้ด้วยธรรม
ต้องตัดสินให้เข้ากันได้กับธรรม
เรื่องเหล่านั้นจึงหมดเรื่อง
เรื่องเหล่านั้นจึงหมดกระแสที่จะนำไปสู่ความวุ่นวาย
เรื่องใดใดถ้าไม่ลงสู่ธรรมจะนำความวุ่นวายมาภายนอก
แม้ลงความเห็นด้วยเสียงข้างมากแต่ถ้าไม่ตั้งอยู่ในธรรมก็จะ
วุ่นวาย
เสียงส่วนใหญ่ที่ตัดสินใจเรื่องราวโดยไม่ตั้งอยู่บนยุติธรรม
เสียงส่วนใหญ่นั้นก็กำลังนำสังคมไปสู่กลียุค
เสียงส่วนใหญ่นั้นก็กำลังทำให้บ้านเมืองลุกเป็นไฟ
ตัดสินใจอะไรจงเอาธรรมเป็นที่ยุติโลกจึงจะร่มเย็นเป็นสุข

บทที่ ๔๘

ผู้ที่ฉลาดมากจะสร้างทำเป็นโง่
 ถ้าไม่ถึงเวลาอันควรจะไม่แสดงความสามารถออกมา
 แม้จะถูกสบประมาทก็ไม่ถือเป็นอารมณ์
 คนฉลาดถือเป็นโอกาสฝึกตนเมื่อเจอคำดูถูกเหยียดหยาม
 คำดูถูกเหยียดหยามคือยากำลัง
 ค่ายกยอสรรเสริญต่างหากที่ต้องระวังจงหนัก
 เหมือนถูกยกขึ้นให้ลอยเสี่ยงต่อการตกเจ็บ
 ความดีชั่วนั้นอยู่ที่ใจเรา
 หาได้อยู่ที่คำสรรเสริญนินทาไม่
 จงละชั่วประพฤติดีให้มั่นคง
 รักษาจิตให้ตั้งงามอยู่เสมอ
 แม้จะต้องอยู่ท่ามกลางความชั่วร้าย
 จงสร้างความคิดดีให้แก่ชาวโลก
 โดยไม่เรียกร้องผลประโยชน์ตอบแทน
 จงสร้างความคิดอย่างใหญ่หลวง
 แต่แสดงออกด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน

บทที่ ๕๙

คนพูดมากนั้นประเมินได้ง่ายกว่า
คนเงียบขรึมนั้นประเมินได้ยาก
อย่าทำให้คนเงียบขรึมโกรธ
จะระวังตัวได้ยาก
ผู้ที่ไม่ค่อยระบายความในใจจะเก็บกดอารมณ์
ถ้าระเบิดออกมาจะแรง
จงหลีกเลี่ยงการเป็นศัตรูกับคนเงียบขรึม
เลี่ยงได้จงเลี่ยง
ประนีประนอมได้จึงประนีประนอม
อภัยได้จึงอภัย
คนฉลาดจะชวนชวายเป็นมิตร
ถ้ามิตรเพิ่มขึ้นคนหนึ่งศัตรูก็ลดไปคนหนึ่ง
แต่ความกระต้างถือดีในใจนั้นมักจะทำให้เรื่องพัง
จะทำให้แตกแยกง่ายปรองดองยาก
ลดมานะละทิฐิเสียบ้างชีวิตจะเป็นสุข

บทที่ ๕๐

อย่าเบียดบังผลประโยชน์ส่วนรวมมาเพื่อตน
 เป็นผู้ซื้อตรงดีกว่าซื้อโกง
 เป็นผู้เสียสละดีกว่าเอาเปรียบชาวบ้าน
 เทียวไปคดโกงอย่างนี้กว่าไม่มีใครเห็น
 ผีสงเทวดาเล่าลือโพนทะนาไปทั่ว
 ผู้คดโกงตายไปจะกลายเป็นเปรตควักไส้ตัวเองกิน
 คดโกงมาใช้ในเมืองมนุษย์ได้ไม่นาน
 ต้องทุกข์ยากในอบายภูมินั้นนานนัก
 พึงเป็นผู้มีศีล
 จะช่วยปิดประตูอบายภูมิได้
 คนที่ไม่เชื่อว่าตายแล้วเกิดจะพบความช่วย
 คนที่ไม่เชื่อนรกสวรรค์จะเดือดร้อนอย่างแสนสาหัส
 คนที่ไม่เชื่อบุญบาปจะไปสู่ออบายภูมิ
 คนที่ไม่ศรัทธาในพระรัตนตรัยจะหาที่พึ่งไม่ได้
 อย่าประมาทในชีวิตจงชวนช่วยละชั่วทำดีแต่วันนี้
 ถ้าวรให้พะงาบในเวลาใกล้ตายจะสายเกินไปเสียแล้ว

บทที่ ๕๑

ท่านผู้เป็นมหาบุรุษ

พัฒนาตนมาจากสถานที่ทุกข์ยากลำบากคับแค้น

ผู้ที่ฝึกฝนตนเองบนผ้าขี้ริ้ว

ได้บรรลุผลอันยิ่งใหญ่ไพศาลกว้างไกล

ผู้ที่ฝึกฝนตนเองบนหิ้งบูชา

ได้ผลเล็กน้อยอย่างเชื่องช้า

ความสะดวกสบายกับความสามารถนั้นแสดงกัน

สถานการณ์อันวิกฤตจะสร้างวีรบุรุษ

สถานการณ์อันราบรื่นจะสร้างได้เพียงสามัญชน

ในที่ที่โดนดูถูกเหยียดหยามใส่ร้ายป้ายสี

วีรบุรุษอาศัยเป็นที่ฝึกฝนความอดกลั้นอดทน

ในที่ที่ถูกกลั่นแกล้งล่าเอียงละเลยทอดทิ้ง

บัณฑิตอาศัยเป็นที่ฝึกฝนความหนักแน่น

อย่างนั่งเฝ้ารอคอยองค์ประกอบที่สมใจหวัง

จะพลาดโอกาสฝึกตนไปสู่ยอดคน

ก่อนที่ฟ้าจะมอบหน้าที่อันยิ่งใหญ่ให้ผู้ใด

จะเคี้ยวกรำปณิธานทรमानกล้ำเนื้อผู้นั้นก่อน

ถ้าฝึกฝนตนกับเรื่องโหดร้าย ต่อไปภายหลังจะได้ดี

บทที่ ๕๒

ลากยศนั้นเปรียบประดุจดอกไม้บาน
 ต่อให้บานทนนานแค่ไหนก็ต้องถึงกาลเวลาเหี่ยวเฉา
 เมื่อเหี่ยวเฉานั้นนึกถึงสภาพที่เคยงดงามแทบไม่ออก
 โลกนี้ไม่เที่ยงไม่ยั่งยืน
 แม้แต่ชีวิตเราก็ต้องแตกทำลายดับสลายลงสักวัน
 ลากยศเป็นเพียงแค่เปลือกของชีวิต หาใช่แก่นสารไม่
 เมื่อบุคคลตายไปชาวโลกจะหวนนึกถึงก็ตรงคุณความดี
 คนเรามีอายุไม่กี่ปี
 แต่ถ้าสร้างความดีไว้เกียรติศักดิ์จะยืนยงเหมือนไม่ตาย
 อย่าหลงระเหิงเสพสุข
 ร่างกายใช้งานได้ไม่นาน
 อายุคนเพียงไม่กี่ปี
 สัมผัสความดีจะมีค่า
 สร้างกุศลไว้จะเป็นวาสนา
 ลากยศไม่คงที่ ความดีนั้นคงทน

บทที่ ๕๓

คนคำนวณมิสุจริต
อุตส่าห์วางแผนไว้มากมาย
ผู้มีบุญจะมารับผลประโยชน์ไป
ปลิ้นปล้อนหลอกลวงไม่สู้สร้างกุศลวาสนา
ทรยศดโก่งท้ายที่สุดอะไรก็หลุดมือ
ท้ายที่สุดคนสร้างความคิดจะชนะคนทุกประเภท
ในส่วนลึกแห่งจิตใจของปวงชนทั้งหลาย
เมื่อคนดีได้สมบัติจะรู้สึกพอใจ
เมื่อคนชั่วได้สมบัติจะรู้สึกต่อต้าน
ผีसाงเทวดาก็จะเกื้อหนุนคนดี
บุญวาสนาจะช่วยให้คนดีพ้นภัย
กุศลบารมีจะช่วยให้คนดีอยู่เย็นเป็นสุข
จงทำความดีให้จริงจัง
แล้วหนทางรอดจะมีเสมอ
อย่าทำความดีเพื่อเอาหน้าจะเสียราคาของความดี

บทที่ ๕๔

ท่านผู้ยิ่งใหญ่ด้วยทานบารมี
 ย่อมชวนชวายนสละอยู่เสมอ
 แม้แต่ของรักของหวงยังยินดีสละ
 เพราะจิตรักในทานยิ่งกว่าสมบัติใดใด
 ยิ่งให้ของรักของหวงออกไปยิ่งถึงใจสมใจ
 เพราะมีศรัทธายิ่งในการให้ทาน
 ปรรณนาในการให้มากกว่าการครอบครอง
 สร้างผลงานยิ่งใหญ่แต่ไม่อ้างความดีความชอบ
 ยินดีในการช่วยเหลือสรรพสัตว์ ไม่ต้องการหน้าตา
 ใช้ชีวิตที่เรียบง่ายไม่ต้องการชื่อเสียงเกียรติยศ
 ถอยตัวเองออกมาได้จากสถานที่ที่รุ่งเรือง
 ถึงแม้ว่ากิจการที่ทำจะประสบความสำเร็จอย่างสูง
 ถ้าเห็นว่าถึงกาลเวลาที่ควรวางมือก็สละได้อย่างไม่ติดข้อง
 ชีวิตที่มักน้อยสันโดษนั้นคือชีวิตที่เข้าใกล้กฎธรรมชาติ
 กฎธรรมชาติก็คือทุกสิ่งล้วนแล้วแต่ผ่านมาเพื่อผ่านไป
 ไม่มีสิ่งใดที่เป็นของเราจริง

บทที่ ๕๕

สิ่งที่ใช้เองใช้ของธรรมดาๆก็ได้
ส่วนของที่จะนำไปให้ทานจงคิดสรรให้ดี
ให้อย่างไรย่อมได้อย่างนั้น
ให้ของเลวออกไปย่อมได้ของเลว
ให้ของดีออกไปย่อมได้ของดี
โลกภายนอกเปรียบเสมือนกระจกสะท้อน
เราส่งอะไรออกไปย่อมสะท้อนกลับ
ผู้มีปัญญาจึงไม่มีเราไม่มีเขา
ช่วยผู้อื่นเหมือนกับช่วยตัวเอง
เกื้อหนุนผู้อื่นเหมือนกับเกื้อหนุนตัวเอง
การให้ก็คือการได้
การสละก็คือความมั่งมี
ปรารถนาในการให้มากกว่าหวังแทนสงวนไว้เพื่อตน
บัณฑิตผู้มีปัญญามากจะชวนขายยิ่งในทานบารมี

บทที่ ๕๖

เมื่อจิตใจโอบอ้อมอารีเมตตาปราณี
 เหมือนกับสร้างห้องหับที่ใหญ่โตให้ใจตนเองอยู่
 ย่อมสะดวกสบายไร้ความขัดข้องใจ
 จิตใจกว้างขวางย่อมทำให้ผ่องใสเบิกบาน
 เมตตาปราณีย่อมทำให้มองโลกอย่างเป็นสุข
 จิตคิดช่วยเหลือเกื้อกูลย่อมเกิดปิติจากกุศล
 คิดจะเอาเลยไม่ได้อะไร
 คิดจะให้เลยได้ทุกอย่าง
 เมื่อคิดจะเอานั้นจิตหิวโหยกระหาย
 ย่อมกระวนกระวายไม่เป็นสุข
 เมื่อไม่มีความสุขก็เหมือนกับสูญเสียทุกอย่าง
 เมื่อคิดจะให้นั้นจิตเบิกบานผ่องใสด้วยเมตตาปราณี
 ย่อมอิ่มเอิบด้วยพลังใจแห่งความร่มเย็นเป็นสุข
 เมื่อมีความสุขก็เหมือนกับได้รับทุกอย่าง
 ถ้าได้อะไรแล้วไม่ลงเอยที่ความสุขก็เหมือนไม่ได้
 จิตคิดเอานั้นหิวโหยกระหาย
 จิตคิดให้นั้นร่มเย็นเป็นสุข

บทที่ ๕๗

ที่ใดมีปัญหาที่นั่นจะมีทางแก้
จงเฝ้าดูปัญหาให้แนบกาย
ปัญหาจะบอกวิธีแก้ตัวมันเองแก่ผู้ฟังพินิจ
สถานที่ใดหนาวเหน็บจะมีผ้าห่มขาย
สถานที่ใดเร่าร้อนจะมีน้ำเย็นขาย
ที่ใดมีปัญหาที่นั่นจะมีวิธีแก้ปัญหา
ที่ใดมีปัญหาที่นั่นจะมีผู้เชี่ยวชาญในการแก้ปัญหา
ที่ใดมีโรคที่นั่นจะมีหมอจะมียา
อย่าด่วนโทษแต่ท้อถอยตีโพยตีพายเสียอกเสียใจ
อย่าน้อยใจบ่นเพ้อว่าตัวเองช่วยเมื่อเจอปัญหา
ปัญหาจะมาสอนให้เกิดการเรียนรู้
ปัญหาจะมาสร้างความสามารถในการแก้ปัญหา
ปัญหาจะมาช่วยให้คนขยันขันแข็งมีค่ายิ่งกว่าเดิม
แต่ปัญหาจะมาทรมานกับคนเกียจคร้านจนตาย
อย่าท้อแท้ท้อถอยจงสร้างพลังกายพลังใจขึ้นมา
ปัญหาทุกอย่างมีวิธีแก้เสมอ

บทที่ ๕๘

เมื่อเจอผ้าขาวผืนหนึ่ง
 ผุ่จนจะเพ่งดูรอยเปื้อน
 จุดดำเล็ก ๆ บนผ้าขาวผุ่จนจะถือเป็นเรื่องใหญ่
 สิ่งโสโครกบนผ้าดำผุ่จนจะไม่ใส่ใจ
 ท่านผู้ปฏิบัติธรรมจงชวนขายสร้างความคิด
 จงรักษาจิตตัวเองให้สะอาดอยู่เสมอ
 แต่จงอย่าป่าวประกาศว่าตนเองบริสุทธิ์สะอาด
 ถ้าประกาศออกไปจะมีคนมากมายมากคอยจับผิด
 จะมีคนมากมายมากคอยขุดคุ้ยเสียดสีในความดีที่สร้าง
 ฉะนั้นการประกาศว่าตัวเองบริสุทธิ์จะนำมาซึ่งเรื่องยุ่งยาก
 นักปฏิบัติธรรมจงรักษาจิตให้สะอาดอย่างผ้าขาว
 แต่จงถ่อมตนเหมือนผ้าขี้ริ้ว
 อย่าโอ้อวดไม่สรรพคุณตัวเอง
 การตั้งตัวประกาศตนเป็นผู้บริสุทธิ์จะนำมาซึ่งเรื่องใหญ่มา
 คนฉลาดจึงไม่โอ้อวดสรรพคุณตัวเอง
 พระอรหันต์ทั้งหลายมักถ่อมตนว่ายังมีกิเลสหนา
 คำถ่อมตนที่ออกจากปากเรานั้นคนที่เกลียดเรายังรู้สึกน่าฟัง
 นับประสาอะไรกับคนที่รักเมตตาเราจะไม่ชื่นชมยินดีเล่า
 คนฉลาดจะไม่โอ้อวดไม่สรรพคุณตนเอง

บทที่ ๕๙

ชีวิตของคนนั้นเป็นประจุกเกลียวคลื่น

ย่อมมีขึ้นมีลง

เมื่อลงถึงที่สุดจะขึ้น

เมื่อขึ้นถึงที่สุดจะลง

ย่อมมีสุขมีทุกข์

เมื่อทุกข์ถึงที่สุดจะสุข

เมื่อสุขถึงที่สุดจะทุกข์

ชีวิตนั้นหมายถึงความเปลี่ยนแปลงกลับกลายยกย้ายถ่ายเท

จงอย่าตื่นเต้นลิงโลดเมื่อเจอเหตุการณ์ขาขึ้น

เมื่ออยู่ช่วงขาขึ้นอย่าประมาท

จงเตรียมตัวเตรียมพร้อมเพื่อการลงอย่างสวยงามสง่าด้วย

จงอย่าเศร้าสร้อยเหงาหงอยเมื่อเจอเหตุการณ์ขาลง

เมื่ออยู่ช่วงขาลงอย่าท้อแท้หมดกำลังใจ

จงทำหน้าที่ให้เต็มที่สร้างให้ดีให้ถึงพร้อมเพื่อรอช่วงขาขึ้น

คนไร้वासนาคือคนประมาทมัวเมาเมื่อขาขึ้น

คนไร้वासนาคือคนท้อแท้ท้อถอยเมื่อขาลง

ความไร้वासนาหรือมีवासนานั้นอยู่ที่ใจตนไม่มีใครทำให้

บทที่ ๖๐

ผุ่งไก่อที่ถูกขังอยู่ในสุมแคบเตรียมจะถูกนำไปเชือด
 แม้อยู่ใกล้ความตายเพียงคืบศอกก็หาไม่รู้
 ยังจิกกันยังแก่งแย่งแข่งความเป็นใหญ่ในสุมแคบนั้น
 ผู้คนเดินผ่านมามองเห็นย่อมสังเวชใจยิ่งนัก
 เจ้าไก่เอ๋ยเจ้าไก่อัลตายอยู่รอมร่อยังทะเลาะวิวาทเบียดเบียนกัน
 ไม่รู้จักเมตตาอารีผ่อนหนักผ่อนเบาช่วยเหลือเกื้อหนุนกัน
 มนุษย์ทั้งหลายก็ถูกขังอยู่ในสุมแคบเช่นกัน
 มีผืนสองด้านด้านหนึ่งคือความเกิดด้านหนึ่งคือความตาย
 ผืนสองด้านอยู่ใกล้กันนักผู้ที่เกิดมาไม่มีใครพ้นความตาย
 มนุษย์ทุกคนตั้งแต่วันเกิดก็เหมือนนักโทษ
 ถูกตัดสินประหารชีวิตแล้วทุกคน รอแต่เวลาลงอาญา
 โลกนี้คือลานประหารยิ่งใหญ่ที่ไม่บอกเวลาลงทัณฑ์ล่วงหน้า
 มีวิธีการประหารที่หลากหลายที่สุดเครื่องมือประหารก็มาก
 ที่สุด
 หมู่มนุษย์ผู้ไร้ปัญญาก็ยังเบียดเบียนกันเหมือนไก่ในสุมแคบ
 แม้อยู่ใกล้ความตายเพียงคืบศอกก็หาไม่รู้
 ท่านทั้งหลายจงเมตตาอารีผ่อนหนักผ่อนเบาช่วยเหลือ
 เกื้อหนุนกัน
 อย่าเบียดเบียนกันอย่าเอารัดเอาเปรียบกัน
 ล้วนแต่เป็นเพื่อนนักโทษที่รอเวลาลงอาญาจะทำร้ายกันไป
 ทำไม่เล่า

บทที่ ๖๑

ชีวิตของผู้ยิ่งใหญ่เพียงใดก็ตาม
ท้ายที่สุดก็ถึงกาลเวลาจบสิ้น
แม้แต่ร่างกายก็ยังต้องสลายคืนสู่ธุลีดิน
ไม่ต้องกล่าวถึงสมบัตินอกกาย
สิ่งใดที่ว่าเป็นสมบัติของเรานั้นคือมายาภาพ
เหมือนลิเกละครสมมุติว่าเป็นนั่นเป็นนี่
พลลงจากโรงที่สมมุติไว้ก็กลับกลายเป็นว่างเปล่า
มีชีวิตอย่าหลงติดเพียงเปลือกมายา
ติดมายาจะโง่เขลาเสียที่ที่เกิดมาพบพระพุทธศาสนา
หลงติดเพียงเปลือกหลงเพื่อเป็นบ้าหอบฟาง
เข้าใจว่าเป็นของกูท้ายที่สุดไม่ได้อะไรไป
ผู้มีตาปัญญาเห็นธรรมจะเห็นซึ่งถึงความไม่เที่ยง
ผู้มีตาปัญญาจะเห็นความแตกดับ
ผู้มีตาปัญญาจะเห็นความเสื่อมสลาย
สังขารทั้งปวงไม่เที่ยง ความตายเป็นของเที่ยง
ควรกระทำกุศล ควรประพฤติพรหมจรรย์
เพราะสัตว์ที่เกิดขึ้นมาแล้วจะไม่ตายย่อมไม่มี

บทที่ ๖๒

สมบัติทั้งหลายทั้งปวงในเมืองมนุษย์
 เป็นสิ่งที่ผ่านมาเพื่อผ่านไป
 เวลาเกิดมาเราไม่ได้เอาอะไรมาเลย
 เวลาตายไปเราไม่ได้เอาอะไรไปเลย
 สมบัติทั้งปวงเป็นสิ่งที่ผ่านมาเพื่อผ่านไปโดยแท้
 เมื่อได้ครอบครองสมบัติจงอย่าฮึกเหิมล่ำพอง
 สมบัติเหล่านั้นไม่ใช่ของเราจริง
 จงอาศัยสมบัติเหล่านั้นเพื่อการสร้างบุญบารมี
 เราจะพึงบุญบารมีได้เมื่อความตายมาถึง
 เมื่อสูญเสียสมบัติใดไปจงอย่าเศร้าโศกเสียใจ
 สมบัติเหล่านั้นไม่ใช่ของเราจริงมาตั้งแต่ไหนแต่ไรแล้ว
 เหตุการณ์สูญเสียเป็นเพียงอาการปรากฏไปตามสัจจะความ
 จริง
 จงอาศัยเหตุการณ์สูญเสียเพื่อให้ได้บุญบารมี
 จงมีปัญญาเห็นแจ้งว่าสิ่งทั้งปวงไม่เที่ยงไม่มีใครเป็นเจ้าของ
 จริง
 สิ่งทั้งปวงล้วนผ่านมาแล้วก็ผ่านไปยึดไว้ก็ทุกข์เปล่า
 เราจะพึงบุญบารมีได้เมื่อความตายมาถึง
 ถ้าเกิดมาไม่สร้างบุญไม่สร้างปัญญาจะเกิดมาเสียชาติเกิด

บทที่ ๖๓

ไต่ไต่ในโลกล้วนอนิจจัง

แปรปรวนเปลี่ยนแปลงไปได้ตลอด

ควรกำหนดหมายถึงความไม่แน่นอนของสิ่งทั้งหลายไว้เสมอ

จะได้ไม่ต้องผิดหวังรุนแรงเมื่อสิ่งทั้งหลายเปลี่ยนไป

ขุนเขายังเปลี่ยนได้

แม่น้ำสายใหญ่ยังเปลี่ยนเส้นทางเดิน

จิตใจคนยิ่งเปลี่ยนแปลงง่าย

อย่าอิงอาศัยใครจนพึ่งตัวเองไม่ได้

ถ้าเขาเปลี่ยนไปเราจะตั้งตัวไม่ติด

ที่ว่าแน่นอนก็ไม่แน่นอนได้

อย่าหวังอะไรให้จริงจัง

ชวนชวายพึ่งตนเองอยู่เสมอดีกว่า

อย่าอาศัยคนอื่นมากเกินไป

ถ้าเขาเปลี่ยนไปเราจะกลายเป็นง่อย

ดีที่สุดคือพึ่งตัวเองให้มาก

อย่าหวังอะไรเป็นจริงเป็นจัง

บทที่ ๖๔

บัณฑิตแม้เป็นคนเปิดเผย

แต่จะปกปิดความดีความชอบของตนเอง

นั่นคืออาการของความอ่อนน้อมถ่อมตน

ความดีนั้นทำให้มาก แต่โอ้อวดให้น้อย

ความดีนั้นทำให้มาก แต่ทวงบุญคุณให้น้อย

ความดีนั้นทำให้มาก แต่เรียกร้องราคาให้น้อย

เนื่องเพราะผู้ใจสูงย่อมมีจิตคิดสงเคราะห์ผู้อื่นเสมอ

การให้โดยไม่หวังผลตอบแทนนำมาซึ่งความสุขใจ

เป็นความสุขที่เงินทองไม่อาจซื้อหามาได้

แม้เป็นคนเปิดเผย

แต่จะปกปิดความดีความชอบของตนเอง

บทที่ ๖๕

เมื่อมาตรฐานทางศีลธรรมของสังคมเสื่อมทรามลง
 คนพาลจะใช้เป็นข้ออ้างเพื่อทำชั่วตามน้ำ
 ส่วนบัณฑิตจะถือว่าเป็นโอกาสอันประเสริฐ
 ที่จะฝึกฝนตนเองให้แข็งแกร่งต้านทานต่อสิ่งเร้า
 ด้วยการตั้งตนไว้ชอบอยู่ในกรอบศีลธรรม
 บุคคลบางคนอ้างว่าต้องทำชั่วไปตามสิ่งรอบข้าง
 บุคคลผู้นี้มีมาตรฐานจริยธรรมต่ำกว่าความเป็นมนุษย์
 สิ่งที่เขาไปทำตามกระแสน้ำโดยมีอาจพินนั้นคือกอสวะมิใช่เรือ
 สิ่งที่เขาเรียกว่าเรือย่อมสามารถบังคับทิศทางให้ต่างจากกระแสน้ำ
 ได้
 อยากให้เขาเรียกคุณว่าซากศพลอยน้ำ
 หรืออยากให้เขาเรียกว่ามนุษย์

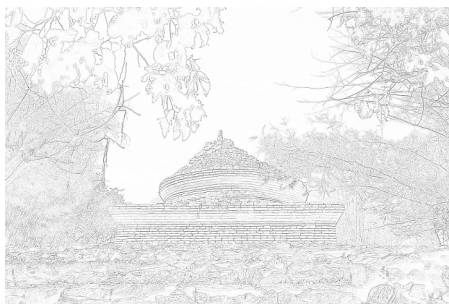
บทที่ ๖๖

ความสงบสันติคือสุขที่ถาวรของชีวิต
 ตื่นเต้นเพื่อเศร้าสร้อย
 ลิงโลดเพื่อเหงาหงอย
 สมหวังเพื่อผิดหวัง
 ยินดีเพื่อยินร้าย
 เฟื่องฟูเพื่อตกตึง
 โด่งดังเพื่ออับแสง
 กตสปรังไปข้างซ้ายมากเท่าใด
 จะกระเด็นไปข้างขวามากเท่านั้น
 ที่จุดกึ่งกลางนั้นจึงเป็นจุดสมดุล
 ความสุขยังยืนอยู่ด้วยความพอดีของชีวิต
 แสวงหาเท่าไรก็ไม่เจอ
 เมื่อเลิกหาจึงเจอ

บทที่ ๖๗

ทุกอณูของชีวิตคือความไม่เที่ยง
 ทุกอณูของวัตถุหนึ่งคือสิ่งเคลื่อนไหว
 ทุกสิ่งในโลกพึงความเปลี่ยนแปลง
 ถ้าไม่มีความเปลี่ยนแปลงกลไกในโลกจะหยุดไปสิ้น
 ไม่มีสิ่งใดในจักรวาลที่อยู่กับการไม่เปลี่ยนแปลง
 อนิจจังคือรากเหง้าของกฎธรรมชาติ
 เพียงแต่จิตที่มีอุปาทานจะไม่ยอมรับความจริง
 จึงต้องกลายเป็นจิตวิญญานชั้นต่ำ
 ต้องเกิดความทุกข์ใจกับกลไกของการเปลี่ยนแปลง
 ทั้งที่มันเป็นกลไกธรรมดาของสรรพสิ่ง
 ทุกสิ่งในโลกไม่เที่ยงแท้
 ล้วนแล้วแต่ต้องเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุปัจจัย
 เพราะจิตโง่เขลาเบาปัญญาจึงไม่ยอมรับความจริงข้อนี้

บทที่ ๖๘

ชาวโลกส่วนใหญ่เห็นเราก็คแค่เปลือกนอก
 ไม่สามารถมองเห็นแก่นแท้ส่วนลึกในใจ
 คำสรรเสริญนินทาติชมนั้นทำได้แค่วิจารณ์เปลือกนอก
 ถ้าสร้างภาพมาหลอกกันก็สามารถได้รับคำยินยอมแล้ว
 คนทำความดีอย่างปิดทองหลังพระอาจถูกสังคมเห็นว่าชั่ว
 จงเข้าใจให้ลึกซึ้งถึงสังขารม
 ใครเคารพยกย่องสรรเสริญจงอย่าดีใจ
 ใครกันด่าว่าดูถูกดูหมิ่นดูแคลนจงอย่าเสียใจ
 เกิดมาชาติหนึ่งอย่าเพียงต้องการได้รับยกย่องสรรเสริญ
 เกิดมาชาติหนึ่งอย่าเห็นการดูหมิ่นดูแคลนเป็นปัญหา
 จงทำจิตให้หนักแน่นมั่นคงกว้างขวางยิ่งใหญ่
 ถ้าติดอยู่กับการให้คะแนนของชาวโลกจะทำความเจริญแก่ชีวิต
 ได้ยาก
 จงตั้งมั่นในความดี
 เอาความดีเป็นแก่นแท้ของชีวิต
 สิ่งใดไม่ละอายต่อมโนธรรมก็กระทำไป
 จงอย่ารอคอยเพื่อเป็นผู้เสพสุขของโลก
 จงทำหน้าที่ด้วยความชอบธรรมสม่ำเสมอ
 อย่ารอคอยการยอมรับและการให้คะแนนของชาวโลก
 ชาวโลกเห็นเราก็คแค่เปลือกไม่ใช่แก่นแท้

บทที่ ๖๙

บุคคลพรณดินรดน้ำที่รากต้นไม้
มิใช่รอคอยเพื่อให้รากออกลูกออกผล
ทำความดีไว้ที่รากแต่ได้ผลประโยชน์จากกิ่งและใบ
เมื่อทำดีกับใครจงอย่าต้องการให้ผู้นั้นมาตอบแทน
จงทำความดีเพื่อพัฒนาจิตของตนให้สูงขึ้น
ผู้จิตสูงจะได้ทุกอย่างจากทุกคน
ท่านผู้มีปัญญาจึงไม่หวังให้คนที่เราช่วยเหลือกลับมาตอบแทน
บุคคลผู้เห็นว่ารากไม่ออกลูกจึงเลิกพรณดินรดน้ำต้นไม้
คนผู้นี้โง่เกินไปที่จะเป็นชาวสวน
บุคคลผู้เห็นว่าคนที่เราทำดีด้วยแล้วไม่ตอบแทนจึงเลิกทำ
ความดี
คนผู้นี้โง่เกินไปที่จะเป็นคนดี
จงทำความดีเพื่อสละออกอย่าทำความดีเพื่อรอคอย
ผู้คิดให้โดยไม่หวังผลจะอิมเอิบเบิกบาน
ผู้รอคอยจะกลัดกลุ้มจนปวดหัว
จงทำความดีเพื่อพัฒนาจิตของตนให้สูงขึ้น
อย่ารอคอยอะไรจากใคร เพียงคิดให้ด้วยใจบริสุทธิ์
ผู้จิตสูงจะได้ทุกสิ่งทุกอย่างจากทุกคน

บทที่ ๗๐

ผู้ปิดทองหลังพระที่แท้จริง
 จะไม่ประกาศให้ใครรู้ว่าปิดทองหลังพระ
 เป็นผู้คิดแต่จะให้ไม่ต้องการเรียกร้อง
 ถึงแม้มีความชอบแต่ไม่อ้างบุญคุณ
 ประกอบกิจที่เป็นประโยชน์ไม่ต้องการชื่อเสียง
 ก่อสร้างสิ่งใดไม่คิดครอบครอง
 ยินดีในการสละมากกว่าการเสพส่วย
 ทำความดีเพื่อความดีมิใช่เพื่อสิ่งอื่น
 ไม่ยึดถือเป็นเจ้าของในสิ่งที่ตนเองเกื้อกูล
 ชอบในการสร้างเหตุมากกว่ารับผล
 สละได้แม้เป็นของรักที่สุดในชีวิต
 ประารถนาการสละวางมากกว่าการสั่งสม
 มีชีวิตอยู่เบื้องหลังเพื่อยังประโยชน์มวลชน
 ผลงานออกไปสร้างความร่มเย็นแก่ชาวโลกโดยมิได้ปรากฏ
 กาย
 การสละก็คือเป้าหมายสูงสุดของชีวิตแล้ว
 มิต้องการสิ่งอื่นได้อีก

บทที่ ๗๑

อย่าทำให้คนเสียหน้า
อย่างลั่นแกลั้งให้คนอับอาย
ยิ่งถ้าไปทำต่อหน้าสาธารณชน
เขาจะโกรธเกลียดเราไปตลอดชีวิต
เรื่องใดที่ไม่อยากให้ใครมาทำกับเรา
เรื่องนั้นอย่าเอาไปทำกับคนอื่น
ต่ำต้อยแค่ไหนก็มีหัวใจ
อย่าเห็นว่าเขาดำต้อยก็กดขี่ตามอำเภอใจ
วิบากกรรมนั้นมีจริง
ทำอะไรกับใครไว้เดี๋ยวจะเจออย่างนั้น
จงเมตตาอารีเห็นอกเห็นใจกัน
เขาก็คนเราก็คคน เขาและเราต่างก็มีหัวใจ
จงเอาใจเขามาใส่ใจเรา
อย่าเบียดเบียนคนอื่น อภัยได้จงอภัย
อภัยทานเป็นทานชั้นสูง
แม้แต่พระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังตรัสสรรเสริญการให้อภัย

บทที่ ๗๒

ท่านผู้ประสานความสามัคคีของมวลชนนั้นนำเคารพบูชา
 ผู้สร้างความแตกแยกให้สังคมนั้นนำประณามหยาบเหี้ยม
 พึงขจัดความขัดแย้งด้วยการประนีประนอม
 พึงช่วยสลายจุดต่างขยายจุดร่วม
 จุดต่างใดสลายไม่ได้ก็จงยอมรับให้เกิดริตในความต่าง
 จุดร่วมใดขยายไม่ได้ก็จงสร้างจิตเมตตาซึ่งกันและกัน
 พึงกล่าววาจาประสานสามัคคี
 อย่างกล่าววาจาส่อเสียด
 วาจาส่อเสียดคือฟังจากข้างนี้ไปบอกข้างนั้น
 แม้เป็นเรื่องจริงแต่ถ้าเขาจะแตกกันก็ไม่ควรเล่า
 แม้เป็นเรื่องจริงแต่ถ้าเขาแตกกันก็เป็นโทษเป็นบาป
 ความสามัคคีนำไปสู่ความร่มเย็นเป็นสุข
 ความแตกแยกนำไปสู่สงคราม
 วาจาส่อเสียดไม่ก็คำอาจทำให้คนตายนับล้าน
 การกล่าววาจาส่อเสียดยุยงให้คนแตกกันจึงเป็นบาปมาก
 บัณฑิตย่อมกล่าวแต่ถ้อยคำประสานสามัคคี
 ย่อมหลีกเลี่ยงการกล่าววาจาส่อเสียดเหมือนเลี่ยงการอมหัว
 งูเห่า

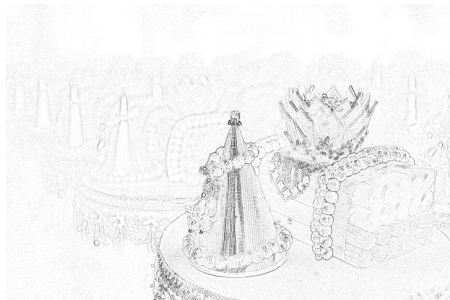
บทที่ ๗๓

ท่านผู้มีเดชบารมีอำนาจอันสูงสุด
 จะแสดงต่อโลกด้วยความอดกลั้นอดทนสงบเสถียร
 เพราะว่าขันติความอดทนนั้นคือเทพอาวุธอันยิ่งใหญ่
 ท้าวสักกเทวราชได้ชिरารุขอันมีมหิทธิานุภาพมาก
 เพราะว่าเกิดจากอานิสงส์ของขันติที่เคยบำเพ็ญ
 ขันติจึงเป็นอำนาจอันสูงยิ่ง
 ผู้ไร้นิธิจะกลายเป็นผู้ไร้อำนาจวาสนา
 จะต้องตกต่ำไปสู่เขตของผู้ไร้สมรรถภาพ
 พระพุทธเจ้าตรัสสรรเสริญขันติไว้มากมาย
 ว่าเป็นธรรมที่ทำให้งาม และเป็นธรรมที่ทำให้มีอำนาจ
 อยากเจริญในธรรมให้ฝึกอดกลั้นอดทน
 อยากเสื่อมจงดปล่อยใจไปตามอารมณ์
 อบายภูมิเป็นจุดหมายของผู้ไร้นิธิ

บทที่ ๗๔

อย่าลงโทษใครเพียงเพื่อให้ได้ความสะใจ
 ถ้อยคำนั้นการลงโทษจะไม่ก่อเกิดประโยชน์
 เมื่อลงโทษจงเปิดทางให้เขาแก้ไขและกลับตัวด้วย
 การทำลายคนเลวไปหนึ่งคน
 หรือเปลี่ยนคนเลวเป็นคนดีคนหนึ่ง
 อย่างไหนจะมีค่ากว่ากัน
 ก่อนลงโทษใครให้ตั้งเมตตาจิตให้เต็มเปี่ยม
 แล้วจะมองเห็นวิธีแก้หนุ่นให้ผู้นั้นแก้ไขและกลับตัว
 การทำลายนั้นง่ายมาก
 การสร้างสรรค์จะยากกว่า
 เมื่อจิตเมตตาจะมองโลกอย่างเข้าใจและให้อภัย
 ปรรณนาจะเกื้อกูลมากกว่าทำลายล้าง
 โลกนี้มีสิ่งโหดร้ายมากอยู่แล้ว
 ถ้าไม่จำเป็นอย่าเพิ่มเข้าไปอีก

บทที่ ๗๕

อย่าเพ่งมองคนบางคนที่ไร้ประโยชน์
นอนทับเสื้อทับหมอนไว้ไม่ให้ปลวกก็ถือว่าดีแล้ว
อยู่บ้านเฉยๆก็ช่วยไม่ให้ปลวกขึ้นบ้านได้
จงหัดมองโลกอย่างผู้รู้จักพอ
อย่าคิดแต่ว่าคนรอบข้างจะต้องสร้างประโยชน์ใหญ่ให้เรา
ถ้าเขาไม่ได้สร้างประโยชน์อะไรขึ้นมาเลย
เพียงแต่ไม่ไปทำให้คนอื่นเดือดร้อนก็ถือว่าดีมาก
ถ้ามีคนตำราเราขอบคุณที่เขาไม่เอาไม้มาตีหัว
ใช้สายตาแห่งปัญญามองคุณค่าของทุกสิ่งในโลกให้ได้
แล้วทุกสิ่งจะให้คุณแก่เรา
ท่านผู้ฉลาดสามารถแสวงประโยชน์ทางใจได้แม้กับเรื่อง
เลวร้าย
สุขภาพจิตของท่านจึงดีตลอดกาล
มีปัญหาวะไรให้มันโจมตีได้แต่เพียงภายนอก
อย่าปล่อยให้มันเข้ามาโจมตีถึงจิตใจ

บทที่ ๗๖

บัณฑิตแม้มีปัญญามาก

แต่จะยอมโง่ถ้าจะต้องเอาความฉลาดไปใช้ในการทรยศคดโกง

เมื่อคนชั่วประณามว่าโง่บัณฑิตรู้สึกว่าเป็นคำชมเชย

เมื่อคนเลวสรรเสริญบัณฑิตจะรู้สึกสะดุ้งจากหายนะภัย

คำชมเชยของนักปราชญ์นั้นน่าฟังแต่คำตำหนิยิ่งน่าฟังกว่า

คำตำหนิของนักปราชญ์คือโอวาทอันประเสริฐ

คนฉลาดแสวงหาครูอาจารย์เพื่อฟังคำติ

คนโง่แสวงหาครูอาจารย์เพื่อฟังคำชม

ผู้มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาปจะชวนชวายแก้ไขตน

เสมอ

ฟังเตือนตนด้วยตนเพื่อพัฒนาจิตให้สูงขึ้นอยู่ตลอด

เห็นคุณในกุศลอย่างยิ่งแม้กุศลนั้นจะเพียงเล็กน้อย

เห็นโทษในบาปอย่างยิ่งแม้บาปนั้นจะเพียงเล็กน้อย

ดังนี้จึงชื่อว่าไม่ประมาท

ยอมแพ้ภายนอกเพื่อเอาชนะใจตน

ถึงใครจะดูถูกดูแคลนก็ไม่เปลี่ยนจุดยืนในกุศลธรรม

ยืนตัวอย่างยิ่งในการละชั่วประพฤติดี

ธรรมะของพระพุทธเจ้านั้นทันสมัยที่สุดเป็นเอกาลิโก

ไม่มีล้าสมัยที่จะละชั่วประพฤติดี

บทที่ ๗๗

คบคนเช่นใดก็เป็นเช่นนั้น

อยากเป็นคนชนิดใดจงชวนชวายนคบคนชนิดนั้น

คบสิ่งจะกลายเป็นสิ่ง

คบคนจะกลายเป็นคน

คบเทวดาจะกลายเป็นเทวดา

คบคนชั่วจะกลายเป็นคนชั่ว

คบคนดีจะกลายเป็นคนดี

คบพระอริยบุคคลจะกลายเป็นพระอริยบุคคล

จงหลีกเลี่ยงมิตรเลวเพื่อนเลวเหมือนเลี่ยงสัตว์ร้าย

จงเข้าหามิตรดีเพื่อนดีเหมือนแสวงหาอัญมณี

คนชั่วถ้าเข้าใกล้จะพาเราไปทางต่ำ

คนดีถ้าเข้าใกล้จะพาเราไปทางเจริญ

จงเชื่อมั่นในกัลยาณมิตร

จงแสวงหาท่านผู้เป็นสัมมาทิฐิ มีศีล มีธรรม

เมื่อพบแล้วจงเคารพนับถือ ไม่ติดต่อท่าน

เมื่อรับโอวาทจากท่านแล้วจงชวนชวายนปฏิบัติตามด้วยเคารพ

การเคารพนับถือผู้ใดก็คือเรากำลังดำเนินตามผู้นั้น

จงแสวงหากัลยาณมิตรแล้วปฏิบัติตามต่อท่านผู้นั้นด้วยความ

เคารพ

บทที่ ๗๘

ถ้าปล่อยความหิวโหยกระหายทำงานโดยปราศจากการ
ควบคุม

จะทำให้บุคคลผู้นั้นเดือดร้อนอย่างแสนสาหัส
เวลาอยากได้อะไรต้องแสวงหามาให้ได้
เวลาเมื่ออะไรก็ต้องรีบถีบหัวส่งมันไปให้เร็วที่สุด
ถ้าเป็นอย่างนี้ก็แสดงว่าใกล้จะบ้าแล้ว
ถ้าอยากจะเป็นคนปกติก็จงฝึกการอดทนข่มกลั้น
อย่าทำอะไรตามใจอยาก

การตอบสนองความหิวโหยกระหายนั้นเหมือนดับกระหายด้วย
น้ำทะเล

จงรู้จักหยุดรู้จักพอบ้างชีวิตจึงเจอตัสมดุลได้
การได้อะไรตามใจอยากทุกอย่างนั้นไม่ใช่ของดี
จะเป็นพิษร้ายในภายหลัง
ชีวิตที่เรียบง่ายจึงจะพบสุข

ดับความหิวโหยกระหายด้วยการข่มกลั้นจะช่วยแก้โรค
ประสาท

คนบ้านั้นจะทำอะไรตามอารมณ์
จะตอบสนองความหิวโหยกระหายโดยไม่รู้จักขอบเขต

บทที่ ๗๙

มีสมบัติภายนอกมากมายก็ไม่มีค่าเท่าคุณธรรมในใจ
มีฐานันดรสูงส่งก็ไม่มีค่าเท่ากับการเข้าถึงธรรม
สมบัติในโลกเป็นของที่ตายแล้วไม่ได้เอาไป
บัณฑิตจะชวนชวายประพุดิธรรม
ไม่ให้เสียที่ที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์และพบพระพุทธศาสนา
การอุบัติของพระพุทธเจ้ามีได้โดยยาก
ท่านทั้งหลายอย่าแซ่เขื่อนอย่าประมาท
รีนเริงอะไรกันนักในเมื่อไฟคือความแก่เจ็บตายลุกท่วมอยู่
สังขารทั้งหลายไม่เที่ยงความตายเป็นของเที่ยง
อันเราจะพึงตายเป็นแท้
เมื่อเราตายจะเอาอะไรไปได้บ้างจงคิดให้มาก
จงชวนชวายประพุดิธรรมปฏิบัติธรรม
ชวนชวายสร้างบารมีสร้างทานศีลสมาธิปัญญา
อย่าเขื่อนแซ่ปล่อยเวลาผ่านไปเปล่า
เวลาผ่านไปแต่ละวันเราก็เข้าไปใกล้ความตายไปอีกหนึ่งวัน
สังขารไม่ยั่งยืนความตายเป็นของยั่งยืน
คุณได้ทำที่พึงให้แก่ตัวเองแล้วหรือ?

บทที่ ๘๐

โลกนี้ไม่มีที่ลับในการทำชั่ว
 จะทำชั่วในที่ที่ไม่มีใครรู้นั้นไม่มี
 ผีสาংเทวดาเห็นอยู่
 ตัวเองก็รู้อยู่
 คนทำชั่วในที่ลับนั้นไม่เกรงใจตนเอง
 ไม่เกรงใจต่อมโนธรรม
 ผีสาংเทวดาพากันโพนทนาอึงคะนึงอยู่
 แต่บุคคลผู้นั้นหาไม่รู้
 บัญชีในนรกก็บันทึกเหตุการณ์อย่างละเอียดลออ
 แต่บุคคลผู้นั้นหาไม่รู้
 เป็นผู้ดูดหุบโมยกะดัง
 มีตัวเองคนเดียวเท่านั้นที่เข้าใจว่ากระดังไม่ดัง
 แต่คนทั้งหลายได้ยินเสียงกระดังกังวานไปทั่ว
 อย่าเสียใจว่าทำดีแล้วไม่มีคนเห็น
 อย่าดีใจว่าทำชั่วแล้วไม่มีคนรู้
 ตัวเองนั้นไม่ใช่คนหรือ ?

บทที่ ๘๑

เมื่อถึงเวลาควรอ่อนก็ต้องอ่อน

เมื่อถึงเวลาควรแข็งก็ต้องแข็ง

ถ้าอ่อนตลอดจะแพ้

ถ้าแข็งตลอดจะพ่าย

เวลาควรสู้ก็ต้องสู้

เวลาควรยอมก็ต้องยอม

เวลาควรบุกก็ต้องบุก

เวลาควรถอยก็ต้องถอย

ยุทธวิธีที่ดีที่สุดคือพลิกแพลงไปตามสถานการณ์

กฎทั้งหลายคือของตาย วิจารณญาณคือของเป็น

เอากฎต่างๆมาใช้ก็จริงอยู่

แต่ควรใช้วิจารณญาณปรับให้เข้ากับสภาพความจริง

เอาระเบียบบวกกับปัญญาประกอบกันจะใช้งานได้ผล

ถ้าทำอะไรอย่างตันทุรังจะพลาดท่าเสียที

บทที่ ๘๒

คนรวยหรือคนจนอย่าเพิงดูที่เงิน

ต้องดูที่ใจ

ถ้าใจอื่มก็รวย ใจยังหิวก็จน

เมื่อความหิวกระหายทะยานอยากขั้บตัน

บุคคลผู้นี้มีเท่าไรได้แค่ไหนก็ไม่พอ

นี่คือคนที่จนแสนจน

เมื่อความพอบังเกิดขึ้นที่ใจ

ย่อมรู้จักเพียงพอในสิ่งที่มีอยู่ตามอัตภาพ

นี่คือคนรวย

คนเราเกิดมาไม่ได้เอาอะไรมา ตายไปไม่ได้เอาอะไรไป

บัญญัติรายรับรายจ่ายตลอดชีวิตของคนทุกคนเหมือนกันคือเท่า

ทุน

ที่ต่างกันคือที่จิต

คนโง่เขลาเบาปัญญาย่อมปล่อยให้ความกระหายอยากเป็นเจ้า
หัวใจ

ย่อมเป็นขี้ข้าเสือหิว มีชีวิตทั้งชีวิตดิ้นรนทุรนทุราย

แม้ตอนตายเขาก็มิได้ขวนขวายได้อะไรไป

คนโง่ย่อมเป็นขี้ข้าความทะยานอยาก

เมื่อถึงวันตายความจริงจะเปิดเผย

ไม่ได้เอาอะไรไปเลยสักอย่างเดียว

บทที่ ๘๓

ทำอะไรต้องดูกาลเทศะ
ควรจริงจังก็จริงจัง
ควรผ่อนผันก็ผ่อนผัน
เหมือนกับพายเรือในน้ำเชี่ยว
ควรแข็งขึ้นก็แข็งขึ้น
ควรโอนอ่อนก็โอนอ่อน
แข็งมากไปก็หัก
อ่อนมากไปใช้งานไม่ได้
ศิลปะคือการปรับให้พอดี
ไม่ว่าอะไรมากไปก็ไม่ดีทั้งนั้น
จงทำจิตให้หนักแน่นมั่นคง
ทำหน้าที่ให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้
อย่าหวั่นไหวต่อปัญหาและอุปสรรค
พลิกแพลงแก้ไขไปตามสภาพการณ์
แล้วทุกอย่างจะดีไปเอง

บทที่ ๘๔

เมื่อเกิดความหลงผิด
 ฟาสว่างแคไหนแต่ตาใจมืดบอด
 ไม่ยอมมองความจริงมองแต่มายาภาพ
 คิดตามที่ฝันไว้ไม่ยอมคิดตามที่เป็นจริง
 ทำไปตามแรงขับเคลื่อนของกิเลสไม่สนใจเหตุผล
 ลำเอียงไปกับความชอบความชังหายุติธรรมไม่ได้
 หลอกคนอื่นด้วยหลอกตนเองอยู่ในความมัวเมาด้วย
 เก็บปัญญาไม่ใช้ ใช้แต่สัญชาตญาณ
 เป็นข้าตัวตนหา ไม่สนใจศีลธรรม
 ต้องการถูกใจ ไม่ต้องการถูกต้อง
 คดในข้องอในกระดูก
 ถือความคิดของตนเองเป็นใหญ่กว่ากฎเกณฑ์ของโลก
 ขอให้ได้เฉพาะหน้าก็พอไม่สนใจผลที่ตามมาภายหลัง
 เมื่อเป็นเช่นนี้หายนะก็อยู่ในพกในห่อแล้ว
 ความเจริญนั้นอยู่ไกลสุดขอบฟ้า

บทที่ ๘๕

เมตตานันนำมาซึ่งความสุข
สุขทั้งเราสุขทั้งเขา
โทสนันนำมาซึ่งความทุกข์
ทุกข์ทั้งเราทุกข์ทั้งเขา
ทำอะไรออกไปตัวเองคือผู้รับ
ให้อะไรออกไปคืนมาทั้งสิ้น
เกื้อกูลผู้อื่นคือเกื้อกูลตนเอง
ทำร้ายผู้อื่นคือทำร้ายตนเอง
โลกนี้คือกระจกเงาบานใหญ่
ทำอะไรออกไปจะสะท้อนกลับมาให้ผู้ทำ
จงเชื่อเรื่องกรรม
ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
อย่าคิดว่าทำชั่วแล้วจะเป็นสุขอยู่ได้
อย่าคิดว่าทำชั่วแล้วจะได้ดี
กงกรรมกงเกวียน
วัวไปทางไหนเกวียนก็ไปทางนั้น

บทที่ ๘๖

ผู้เห็นธรรมจะชวนขายสร้างบุญกุศลเป็นนิจ
 บุญกุศลเป็นสิ่งจำเป็นแก่จิต
 เหมือนเลือดเนื้อจำเป็นต่อร่างกาย
 ยิ่งฉลาดมากก็ยิ่งเห็นคุณค่าของบุญกุศล
 คนโง่จะทำบาปอย่างไม่ยั้งคิด
 เพราะสาเหตุที่ไร้ปัญญา
 ผู้ไร้ปัญญาย่อมสังสมเหตุของความเดือดร้อน
 บาปกรรมคือสาเหตุของความเดือดร้อน
 บุญกุศลคือสาเหตุของความเจริญรุ่งเรือง
 คนฉลาดที่โง่จะไม่แสวงหาบุญกุศล
 ที่หลงทำบาปกรรมเพราะว่าโง่เขลา
 ที่หลงทำชั่วเพราะว่าไร้ปัญญา
 ที่เห็นแก่ตัวเพราะว่าไร้สมองคิด
 ที่เบียดเบียนผู้อื่นเพราะเห็นผิดเป็นชอบ

บทที่ ๘๗

ผู้ที่มีใจกว้างขวางยอมไม่ปฏิเสธอะไรง่าย
สามารถยอมรับได้แม้แต่สิ่งที่ตัวเองรังเกียจ
ทะเลเมื่อรองรับสายน้ำที่หลากหลายจึงยิ่งใหญ่
ท่านผู้คิดประกอบกิจการงานใหญ่อย่าเพียงสนใจความรักชัง
ส่วนตน

อย่าเพียงเอาความคิดของตนเองเป็นใหญ่
จงประสานสิ่งดีที่สุดของหมู่ชนมารวมกัน
ยอมรับได้กับความคิดดีที่ออกมาจากคนที่ตนไม่ชอบ
ยกย่องคนตามผลงานโดยไม่สนใจความชอบชังส่วนตัว
แม้คนใกล้ชิดทำผิดก็ต้องลงโทษด้วยยุติธรรม
ผู้ที่ทำตัวให้ผู้อื่นกินแหนงแคลงใจจะทำงานใหญ่ได้หรือ
จงทำตัวให้มวลชนยอมรับในความเที่ยงธรรม
จะได้อะไรจากใครให้ได้หัวใจเขามาก่อน
ถ้าไม่ได้จิตใจของมวลชนงานใหญ่จะดำเนินไปไม่ได้
หน้าที่ต้องมาก่อนอย่าทำอะไรตามใจชอบ
อย่าเห็นแก่ตัวอย่าเอาความต้องการส่วนตัวเป็นใหญ่
คนเห็นแก่ตัวจะเล็กลงทุกที

บทที่ ๘๘

เมื่อคิดทุจริตน้อยจนก็พลาดท่าเสียแล้ว
 ทำร้ายทำลายตัวเองตั้งแต่เริ่มคิดก็ไม่รู้ตัว
 แค่คิดก็เดือดร้อนแล้วทำออกมาจริงยิ่งเป็นหายนะ
 ความชั่วช้าเลวทรามไม่เป็นที่พึงแก่ใครได้
 ความชั่วช้าเลวทรามไม่เป็นที่รักของใคร
 มหาโจรที่เลวร้ายที่สุดยังต้องการคนซื้อสัตย์มาอยู่ใกล้
 คนชั่วที่สุดก็อยากได้ของดี
 ความชั่วไม่เป็นที่ต้องการของใคร
 นั้นหมายถึงคนชั่วนั้นไม่ต้องการตัวเอง
 คนชั่วทำลายตัวเองด้วยการทำชั่ว
 เรื่องดังนี้ผู้มีปัญญาที่ไหนจะทำได้
 ฉะนั้นคนทำชั่วคือคนโง่เขลาเบาปัญญาทั้งสิ้น
 เพราะไร้ปัญญาจึงกระทำความชั่ว
 เพราะโง่เขลาจึงประกอบเรื่องทุจริต
 ผู้มีปัญญาจึงรักษาความดีเหมือนเกลือกษาความเค็ม
 ไม่ประกอบทุจริตแม้มีสิ่งมาล่อใจ

บทที่ ๘๙

กิเลสในใจเราก็คือโจร
โจรที่เตรียมการปล้นชีวิต
สั่งสมกิเลสคือเลี้ยงเสือไว้ในบ้าน
ความชั่วในใจคือกับระเบิดในห้องนอน
อย่าเชื่อนแฮป ล่อยความชั่วหมักหมมในใจ
อุจจาระแม้เล็กน้อยก็มีกลิ่นเหม็น
ความชั่วแม้เล็กน้อยก็สร้างความเดือดร้อนให้ใจ
เล็กน้อยวันนี้อาจกลายเป็นยิ่งใหญ่ในวันหน้า
ผู้มีปัญญาจึงไม่ดูหมิ่นในของเล็กน้อย
มีศรัทธาในกุศลความดีแม้เล็กน้อย
เห็นโทษเห็นภัยในความชั่วแม้เล็กน้อย
นี่คือความไม่ประมาท
พระพุทธเจ้าตรัสสรรเสริญความไม่ประมาทไว้มาก
บุคคลผู้ไม่ประมาทย่อมเข้าถึงความเจริญทางธรรม
ผู้ประมาทคือผู้ตายแล้วแต่ยังหายใจ

บทที่ ๙๐

เมื่อประสบโอกาสที่ไม่เป็นใจ
 ยิ่งต้องฝึกความอดทนอดกลั้น
 ยิ่งต้องเสริมความพากเพียร
 ปัญหาในโลกนี้ไม่น่ากลัว
 กลัวแต่คนจะไร้ความเพียร
 ภูเขายังทำลายได้
 ทะเลกว้างยังข้ามได้
 บนฟ้ายังไปถึงได้
 ก้นสมุทรยังดำลงไปได้
 แล้วเราไหนจึงท้อแท้ท้อถอย
 มัวงอมืองอเท้าจะให้ประโยชน์แก่ใครได้
 ความสิ้นกำลังใจเคยช่วยเหลือมนุษย์หน้าไหนบ้าง
 ล้มแล้วก็ลุกได้
 ตกแล้วก็ขึ้นใหม่
 อะไรก็ไม่น่ากลัว กลัวแต่จะไร้ความเพียร

บทที่ ๙๑

ผู้ที่หลงระเรีงเพลิดเพลินสุขจะไปเจอทุกข์
 ผู้ที่ชวนชวายกำหนดหยั่งรู้ทุกข์จะไปเจอสุข
 ปากทางของทุกข์คือสุข
 ปากทางของสุขคือทุกข์
 เวทนาคือสุข ทุกข์ อุเบกขา ย่อมไม่เที่ยง
 แปรปรวนไปตามเหตุปัจจัย
 ผู้มีธรรมจักจะเห็นความไม่เที่ยงแท้ของเวทนา
 จึงเบื่อหน่ายที่จะเข้าไปกอดรัดเสพสวดยต่อสังขารทั้งหลาย
 เวทนาย่อมเปลี่ยนไป เดี่ยวสุข เดี่ยวทุกข์ เดี่ยวเฉย ไม่จบ
 สิ้น
 ผู้มีปัญญาเห็นดังนี้ย่อมถอนความยึดมั่นในเวทนา
 เห็นความเป็นจริงว่าทุกสิ่งไม่แน่นอน
 ยึดไว้ก็ทุกข์เข็ญปล่อยวางจึงเบาสบาย
 หหมดความหิวโหยกระหายในเวทนา
 อยู่ในอุเบกขาและสติที่ไม่ติดข้องกับโลก
 รับรู้โลกแล้ววางไปไม่กอดรัดผูกพัน
 เป็นผู้ละตัณหาเสียได้

บทที่ ๙๒

เกียรติประวัติของวีรบุรุษนั้นอยู่ที่สิ่งที่ตนสร้างเอง
 ยิ่งเหนื่อยยากลำบากตรากตรำนั้นยิ่งเป็นความสูงค่า
 มิใช่ยิ่งใหญ่ตรงที่รับมรดก
 มิใช่ยิ่งใหญ่ตรงโชคดีโชคช่วย
 ความโชคร้ายเหนื่อยยากลำบากนั้นขับเน้นคุณค่าของวีรบุรุษ
 ศัตรูอุปสรรคปัญหาคือบันไดเหยียบขึ้นสู่ที่สูง
 หยาดเหงื่อหยาดเลือดหยาดน้ำตาคือยาบำรุง
 ความอดทนอดกลั้นเพียรพยายามไม่ย่อท้อคืออาวุธ
 ความทุกข์ยากลำบากเข็ญนั้นเป็นโอกาสฝึกตน
 ความไฝดีไฝเจริญคือเพื่อนร่วมทาง
 การได้ทำหน้าที่อย่างดีอย่างเต็มทีก็ภาคภูมิใจแล้ว
 ไม่สนใจรอคอยว่าผลต้องออกมาดีที่สุด
 ยินดีสร้างเหตุมากกว่านอนรอคอยเสวยผล
 ต้องการเป็นผู้เหน็ดเหนื่อยในการสร้างโลก
 ไม่สนใจเป็นผู้เสพเสวยสุขในโลก
 มีชีวิตเพื่อการสร้างประโยชน์แก่มวลชน
 โดยไม่เรียกร้องชื่อเสียงเกียรติยศ

บทที่ ๙๓

คนคำนวณมิสุจริตลิขิต
ในโลกนี้แรงกรรมมีน้ำหนักที่สุด
เมื่อกรรมให้ผลไม่มีสิ่งใดจะขวางได้
กรรมดีจะเกื้อหนุนเป็นอัครรรย
กรรมชั่วจะทำร้ายทำลายจนเสียหาย
ได้ผลประโยชน์อะไรมาจากการสร้างกรรมชั่วอย่าดีใจ
สูญเสียอะไรเพราะการสร้างกรรมดีอย่าเสียตาย
อย่าประมาทหลงเพลินสร้างกรรมชั่ว
เมื่อรู้สำนึกจงพยายามเลิก
การสั่งสมกรรมชั่วจะปิดหนทางเจริญของจิตวิญญาณ
ถึงเวลาเปลี่ยนภพชาติจะต้องไปสู่ที่ต่ำ
จงแก้ไขสิ่งผิดเสียแต่วันนี้อย่าเชื่อนชะ
ถ้ารอคอยให้ไปรู้สำนึกในขุมนรกจะสายเกินไปเสียแล้ว
หากไม่รู้สำนึกจะเดือดร้อนอย่างแสนสาหัส
จะต้องไปยึดเยียดอยู่ในนรกร้องไห้จนน้ำตาเป็นสายเลือด

บทที่ ๙๔

ธรรมสมบัติจึงเสริมสร้าง
 บารมีทั้งหลายจงประพฤติให้เต็มรอบ
 สัมสมความดีเหมือนปลวกขนดิน
 หมั่นทำทีละเล็กทีละน้อยไม่เลิกก็กลายเป็นจอมปลวกใหญ่
 อย่าหยุดในการสร้างความดี
 อย่าเลิกในการสร้างกุศล
 トラบไดยังมีลมหายใจ
 トラบนั้นเป็นเวลาสร้างบารมี
 ถ้าหายใจแล้วไม่ได้สร้างบารมี
 ชีวิตก็เสียชาติเกิด
 เกิดมาตายเปล่า
 ชีวิตมีค่าที่ได้มาสร้างบารมีเท่านั้น
 มิได้มีค่าตรงกายเปื่อยเน่า
 มิได้มีค่าตรงสมบัติที่กองทิ้งทว่มโลก
 เวลาตายเอาไปได้แต่บุญและบาป

บทที่ ๙๕

พึงแสวงหากัลยาณมิตรที่ตักเตือนเราได้
แล้วพึงอ่อนน้อมรับโอวาทท่านโดยเคารพ
คนฉลาดแสวงหาครูบาอาจารย์เพื่อต้องการคำติ
เพราะเชื่อว่าคำติของครูบาอาจารย์มีค่าดังทองคำ
เป็นช่องทางในการพัฒนาจิตพัฒนาชีวิตให้เจริญ
คนโง่แสวงหาครูบาอาจารย์เพื่อต้องการคำชม
ยิ่งไร้ปัญญายิ่งอวดโอ่สรรพคุณของตนต่อหน้าครูบาอาจารย์
มากกว่านั้นยังยกตนข่มท่านด้วยความไร้สำนึก
คนโง่เมื่อมองเห็นชี้หมากับทองคำวางคู่กัน
คนโง่ย่อมเก็บเฉพาะชี้หมาใส่พกใส่ห่อกลับบ้าน
ย่อมไม่ใส่ใจทองคำ
เพราะความไร้ปัญญาจึงต้องการอวดโอ่และแข่งดี
ไม่ต้องการรับโอวาทเพื่อพัฒนาตน
ย่อมสงวนรักษาความโง่เขลาเบาปัญญาไว้อย่างประคับประ
หวม

บทที่ ๙๖

ในโลกนี้ไม่มีอะไรสมบูรณ์แบบ
 จงใช้ปัญญาแสวงหาสิ่งเป็นประโยชน์จากข้อบกพร่อง
 ถ้ามองดังนี้ได้ข้อบกพร่องจะเสียหายตรงไหน
 จงมองโลกในแง่ดีจะมีความสุข
 อย่าเป็นทุกข์กับปัญหาที่มาไม่คาดหมาย
 สิ่งเหล่านี้ให้ถือเป็นหินลับปัญญา
 เปลี่ยนปัญหาให้เป็นปัญญา
 ถ้าเจอแต่สะดวกสบายปัญญาก็จะฝ่อ
 ปัญญานั้นมากับปัญหา
 ปัญหานั้นมาซึ่งปัญญา
 จะกลัวปัญหาไปทำไมเล่า
 เวลาเจอปัญหาอย่าดีโพยดีพ่าย
 จงตั้งสติให้ดี
 จะเป็นโอกาสให้ปัญญาก่อกำเนิด

บทที่ ๙๗

ต้องการสิ่งใดก็ตามที่ในโลกนี้

เอาความดี ความเพียร ความจริงใจไปแลกก็คงจะได้ทั้งสิ้น

ใจของคนในโลกนี้ลนให้อ่อนลงได้ด้วยความดีงาม

เอาความชั่วช้าเลวทรามไปแลกจะยิ่งแข็งแกร่งต่างดีโต้กลับ

กันบึ้งหัวใจของคนในโลกจะยอมอ่อนข้อให้คนดี

คนเราจะไม่ยอมลงให้ใครถ้าไม่เคยซึ่งใจกันมา

คนเรานั้นจะซึ่งใจกันตรงความดีไม่ใช่ความชั่ว

คนฉลาดในโลกจึงชวนชววยสร้างความคิด

โดยไม่หวั่นไหวต่อสิ่งเร้าที่กระตุ้นให้ลงต่ำ

ผู้ทศิลาทำลายตัวเองอย่างไม่มีขึ้นดีก่อน

แล้วจึงค่อยไปทำลายคนอื่น

ความชั่วที่ต้งขึ้นในใจใครยอมทำลายใจดวงนั้นก่อน

แต่ผู้ไร้ปัญญาไร้ความคิดยังเปิดโอกาสรับความชั่วเข้าสู่ใจ
อย่างยินดี

บัณฑิตยอมละอายต่อบาปเกรงกลัวต่อบาป

เห็นโทษความชั่วในใจตนยิ่งกว่ามารร้ายผีเปรตใดใด

ผู้รักษาความดีในใจตนมีค่าเท่ากับรักษาทุกสิ่งในโลก

บทที่ ๙๘

เมื่อสร้างควมดียิ่งใหญ่เพียงใดให้แก่โลก
 นั้นก็เพียงเป็นสิ่งที่เราสมควรและจำเป็นต้องทำ
 อย่างนำไปอ้างความดีความชอบกับใคร
 สิ่งที่เราควรทำที่สุดเมื่อเกิดมาในโลกคือการสร้างควมดี
 สิ่งที่ต้องทำที่สุดเมื่อเกิดมาในโลกคือการสร้างควมดี
 ความดีคือสิ่งที่สมควรทำและจำเป็นต้องทำ
 ฉะนั้นเมื่อสร้างควมดีขึ้นมาแล้วจะไปอ้างความดีความชอบกับ
 ใคร

ถ้าหากมิได้สร้างควมดีนั้นแลชีวิตจะเดือดร้อนเสียหาย
 การได้สร้างควมดีนั้นคือสิ่งประเสริฐของชีวิตแล้ว
 แล้วจะต้องไปขอรางวัลอะไรจากการสร้างควมดีอีกเล่า
 บัณฑิตย่อมมีศรัทธาในการสร้างควมดีอย่างยิ่งยวด
 เป็นผู้สร้างควมดีเพื่อควมดี
 มิได้ต้องการสิ่งใดตอบแทน
 มิได้สร้างควมดีเพื่อต้องการชื่อเสียงลาภยศ
 นำควมดีไปติดอกมาสร้างประโยชน์สุขแก่ชาวโลก
 โดยไม่ต้องการสิ่งใดตอบแทน
 มีโอกาสได้สร้างควมดีก็พอแล้ว จะต้องการอะไรอีกเล่า

บทที่ ๙๙

ร่างกายมนุษย์

เมื่อมองด้วยตาเนื้อย่อมเห็นเป็นหญิงชายสูงต่ำดำขาวสวยช้ำ
เหว่

แต่เมื่อมองด้วยตาปัญญาแล้วย่อมเสมอกันโดยธาตุ

เสมอกันโดยความเป็นธาตุดินน้ำไฟลม

เสมอกันโดยความที่ต้องแตกดับ

เสมอกันโดยความที่ต้องทิ้งไว้ในโลก

เสมอกันโดยชนไปไม่ได้ทั้งสิ้น

เสมอกันโดยความทุกข์ทนอยู่ได้ยาก

เสมอกันโดยไม่สามารถเป็นที่หลบร้อนจากภัย

เสมอกันโดยเป็นเป้าของทุกข์ภัยทั้งหลาย

เสมอกันโดยไม่เป็นที่พึงถาวร

เสมอกันโดยความไม่มีแก่นสาร

เสมอกันโดยบังคับบัญชาไม่ได้

เสมอกันโดยไม่ใช่ตัวตนของตน

ควรเบื่อหน่ายควรคลายกำหนดควรหลุดพ้น

ควรถอนความยึดมั่นถือมั่น

ควรทำให้แจ้งซึ่งพระนิพพานอันพ้นจากสังขารทั้งปวง

บทที่ ๑๐๐

เมื่อเจอความทุกข์ยาก
 อาจได้โอกาสในการทบทวนหนักแก้ไขสิ่งผิด
 เมื่อเจอเหตุการณ์ประสบโชคสมหวัง
 ระหวังว่าจะหลงตัวลืมนตประมาทมัวเมา
 เจอของดีอะไรก็ตามอย่าสวาปามจนเกินไป
 เจอเรื่องดีใดใดก็จงหัดเบรกตัวเองไว้บ้าง
 อย่าเสพเสวยจนลืมนต
 เวลาเจอทุกข์นั้นจะได้คิด
 เวลาสมหวังอย่าเพลินจนลืมนต
 เจอของอร่อยถูกใจระวังท้องจุก
 กินสักครึ่งท้องก็พอแล้ว
 เจอคนถูกใจพึงระวังอกหัก
 รักสักครึ่งใจก็พอแล้ว
 เวลาเจอของดีพิเศษมาล่ออย่าทุ่มไปทั้งตัวทั้งใจ
 จงรู้จักระวังระไวมองหน้ามองหลัง
 รู้จักหยุดรู้จักพอ
 ของอะไรก็ตามถ้ามากเกินไปจะเดือดร้อน

บทที่ ๑๐๑

จงสร้างเหตุให้ถึงพร้อม
จงสร้างเหตุให้เต็มที
โดยไม่กังวลผล
อย่าเสียเวลาไปกับการหิวโหยกระหายล้นรอกอยผล
เอาเวลาไปสร้างและพัฒนาเหตุยังดีกว่า
ปลูกต้นไม้เพียงหมั่นรดน้ำพรวนดินกำจัดศัตรูพืช
ไม่ต้องไปนั่งที่โคนต้นไม้ล้นให้ออกลูก
รดน้ำพรวนดินเสร็จแล้วก็กลับบ้านไปนอนได้
ไม่ต้องมานั่งที่โคนต้นไม้คอยล้นให้เสียเวลา
จงใช้เวลาร่างกายแรงใจไปในการสร้างเหตุให้ดี
ไม่ต้องไปกังวลคอยล้นผลด้วยความหิวโหยกระหาย
ผลเกิดแต่เหตุมิได้เกิดจากความหิวโหยกระหาย
ผลเกิดแต่เหตุมิได้เกิดจากความอยากของเรา
ความอยากและความหิวโหยกระหายทำให้เหนื่อยกายเหนื่อยใจฟรี
คนเราสามารถสร้างเหตุแห่งความเจริญได้โดยไม่ต้องหิวโหยกระหาย
สามารถสร้างความเจริญได้โดยที่ไร้ตัณหา
พระอรหันต์ย่อมไร้ตัณหาไร้ทุกข์แต่สามารถสร้างความเจริญได้

บทที่ ๑๐๒

โลกนี้อายุยาวนานนับไม่ถ้วนล้านปี
 ชีวิตของคนนั้นนิดเดียว
 ชีวิตของคนนั้นเป็นของที่ผ่านมาในโลกแฉลับเดียวแล้วผ่านไป
 อากาที่ผ่านมาแล้วผ่านไปย่อมสะกิดใจและญาณปัญญาของ
 บัณฑิต

การทรงอยู่ของชีวิตนั้นนิดเดียว
 ไม่สามารถเรียกได้ว่าครองโลก
 เพียงเรียกว่าผ่านมาแล้วก็ผ่านไป
 บัดเดียวใจก็แตกดับเปลี่ยนแปลง
 ความแก่เจ็บตายย่อมปรากฏแก่ญาณปัญญาบัณฑิต
 โลกนี้เป็นเพียงทางผ่านไม่สามารถครอบครองสิ่งใดได้
 เมื่อเกิดมาก็บ้ายหน้าไปสู่ความตาย
 ชีวิตคือความผ่านมาผ่านไปเกิดแล้วก็แตกดับ
 ไม่มีสิ่งใดควรยึดมั่นถือมั่น
 ไม่มีสิ่งใดควรเยอหยิ่งถือดี
 เมื่อมีปัญญาเห็นความเกิดดับก็จงอย่าประมาท
 จงชวนขวยสร้างบารมีเพื่อเป็นปัจจัยแก่พระนิพพาน
 ถ้าประมาทมัวเมาจะเดือดร้อนเสียใจในภายหลัง
 ชีวิตนี้น้อยนัก

บทที่ ๑๐๓

นักปราชญ์จะบอกกล่าวข้อดีของตนให้สังคมรู้
เพราะว่ายิ่งปกปิดเขาจะยิ่งอยากมาขุดคุ้ย
เปิดเผยออกมาให้รู้เลยดีกว่า
พวกชอบขุดคุ้ยจะหมดสนุก
แล้วจะยอมปล่อยให้ผ่านมือไปได้
การบอกกล่าวโทษของตัวเองก็คือการขอขมา
เป็นการแสดงออกถึงการสำนึกผิด
ปวงชนจะพร้อมให้อภัยแก่ผู้สำนึกผิด
ในทางตรงกันข้าม
คนทั้งหลายจะอยากรำนำของที่ปกปิดมาโพยทะนาศ
กุศลจิตที่พระพุทธรเจ้าสั่งสอนมีคุณอันประเสริฐยิ่ง
ท่านทั้งหลายจงแผ่เมตตา ขอขมาให้อภัย
จงสำนึกในความผิดแล้วพร้อมยอมแก้ไข
ยิ่งจิตใจกว้างขวางยิ่งมีศรัทธาต่อกุศล
เห็นคุณในกุศลแม้เล็กน้อย เห็นโทษในอกุศลแม้เล็กน้อย
พร้อมยอมรับผิดแล้วคิดแก้ไขในสถานการณ์ทั้งปวง

บทที่ ๑๐๔

แม้ประสบผลสำเร็จที่น่าพอใจ
 ก็ไม่ควรตั้งอยู่ในความประมาท
 จงชวนขวายเป็นหาจุดบกพร่องของตนเองเสมอ
 เพ่งโทษตนเองเพื่อแก้ไขพัฒนา
 อย่างนับความผิดของตนเพื่อนำไปกลุ่ม
 ผ่าสกรปรกนั้นชักได้
 เห็นรอยเปื้อนจขวนขวายขยี่ตรงที่นั่น
 อย่าเห็นรอยเปื้อนแล้วนั่งร้องไห้
 เมื่อเจอความผิดของตนแล้วให้แก้ไขทำคืน
 อย่าไปมัวนั่งกลุ่ม
 อย่ามองข้อดีของตนเอง
 จงมองแต่ข้อเสียแล้วแก้ไข
 เวลาซักผ้าอย่าดูที่สะอาด
 มองหารอยเปื้อนแล้วขยี่ให้สะอาด
 แม้ประสบผลสำเร็จก็อย่าเพเลิดเพลิน
 จงเพ่งโทษตัวเองแล้วชวนขวายแก้ไขพัฒนาในที่นั้น
 อย่าเสียเวลาไปนั่งนับข้อดีตัวเอง

บทที่ ๑๐๕

ดักน้ำใส่ตุ่มโดยไม่สนใจอุดรูรั่ว

ระวังจะได้ไม่คุ้มเสีย

ให้ทานใหญ่โตแต่ไม่สนใจรักษาศีล

ระวังว่าความเจริญไม่คุ้มความเสื่อม

สนใจแขกแปลกหน้าแต่ไม่รักษามิตรภาพในญาติพี่น้อง

ระวังว่าความสัมพันธ์ใหม่ที่ฉาบฉวยไม่คุ้มบ้านแตก

ชอบสร้างภาพเอาหน้าแต่ไม่สร้างแก่นแท้ในใจตน

ระวังชื่อเสียงไม่สามารถกลบความไร้สมรรถภาพที่เป็นจริง

ตั้งอุดมการณ์สูงส่งแต่ไม่สนใจแก่นสัจเสียของตน

ระวังว่าความชั่วในใจตนจะปิดกลบอุดมการณ์นั้นจนมืดมิด

ชวนขวยหาของมีค่ามาประดับกายแต่ไม่สร้างความดีประดับ
ใจ

ระวังว่าสังคมจะรังเกียจความเลวของเราจนไม่สนใจการแต่ง
กาย

หลงรักบำรุงบำเรอลูกเมียแต่ไม่สนใจตอบแทนบุญคุณพ่อแม่

ระวังว่าตอนเราแก่กรรมจะตามสนอง

หาแต่เงินทองข้าวของไม่สนใจสร้างบุญกุศลเพื่อเป็นเสบียง
กายหน้า

ระวังว่าตายแล้วต้องไปเป็นผีเปรตอดอยากไม่ได้กินข้าวกินน้ำ

สนใจแต่วัตถุไม่เคยสนใจธรรมะ

ระวังว่าชาติหน้าภพภูมิจะตกต่ำไปสู่อบายภูมิ

บทที่ ๑๐๖

การยอมละหลักการเพื่อไปเอาใจผู้อื่น
ใหม่ ๆ อาจดูเหมือนดี
แต่ภายหน้าต่อไปจะประสบปัญหานานับประการ
ถ้าเรารักษาหลักการให้มั่นคง
ใหม่ ๆ อาจถูกผู้เห็นแก่ตัวตำประณาม
แต่ภายหน้าต่อไปจะสร้างคุณค่าสร้างความน่าเชื่อถือแก่เรา
อย่างยิ่ง

สตรีที่ยอมละความเป็นกุลสตรีเพื่อโอนอ่อนผ่อนตามชาย
สตรีผู้นั้นจะเป็นที่ดูถูกเหยียดหยามว่าไร้ค่าไร้ราคา
แม้แต่ชายผู้ได้ประโยชน์ได้ความสนุกจากการนั้นก็ยังดูถูก
ถ้าเรายืนยันในหลักการจึงจะมีค่า
ถ้าเรายืนยันในการรักษาสงวนความดีเขาจะมาจนถึงที่
ถ้าเราโอนอ่อนผ่อนตามไปอย่างไร้หลักการจะกลายเป็นคนไร้
ค่า

เขาจะพาเราไปดูถูกเหยียดหยามอย่างไม่มีชั้นดี
ไร้หลักการมีความหมายเท่ากับไร้ค่าไร้ราคา
ศีลคือหลักการที่ประเสริฐที่สุดในหมู่หลักการทั้งหลาย
จงยืนยันในการรักษาศีลให้บริสุทธิ์แม้จะต้องประสบทุกข์เจียน
ตาย

ถ้าไร้ศีลจะไร้ค่าไร้ราคา

บทที่ ๑๐๗

จะดูคนให้ชัดแจ้งต้องดูที่เรื่องปลีกย่อย
แม้ตั้งใจมาหลอกลวงเราสิ่งปลีกย่อยจะแสดงธาตุแท้
มองที่สิ่งปลีกย่อยจะรู้ซึ่งนิสัยคน
เวลาตกใจจะแสดงออกกันปั้ง
เวลาเพลอจะแสดงนิสัยจริง
ผู้ตั้งใจสร้างภาพจะกลบเกลื่อนในเรื่องใหญ่
เรื่องเล็กน้อยจะถูกกละเลย
ฉะนั้นบุคคลที่ละเลยในเรื่องเล็กน้อยมักไม่ดีจริง
คนดีจริงจะจัดการเรียบร้อยแม้เรื่องปลีกย่อย
ถ้ามองคนเพียงหน้าจากจะโดนหลอก
ถ้ารีบด่วนตัดสินคนอาจผิดพลาดได้
จะดูคนต้องดูนานนาน
อย่ามองข้ามเรื่องปลีกย่อย
สิ่งปลีกย่อยจะแสดงธาตุแท้ออกมาให้เห็น
คนดีจริงจะดีเสมอต้นเสมอปลายแม้ในเรื่องเล็กน้อย
ถ้ามองแต่เรื่องใหญ่จะโดนหลอก

บทที่ ๑๐๘

บุคคลผู้ไม่รู้จริงจะพุดจากลบเลื่อน
 เมื่อถึงจุดสำคัญจะพุดจาเลียงไป
 ไม่รู้ทำอะไรจะแก่งพุดตลก
 ถ้ายิ่งพุดออกมามากผู้อื่นก็จะยิ่งทราบว่าไม่รู้อะไร
 ถ้าเราไม่เข้าใจเรื่องอะไรจงนิ่งไว้จะดีกว่า
 ยิ่งพุดมากจะยิ่งเสีย
 ยิ่งแสดงออกมากก็ยิ่งบอกคนอื่นว่าเราไม่รู้เรื่อง
 ถ้ายิ่งคุยโม้อวดก็จะยิ่งเป็นที่ดูถูกเหยียดหยาม
 ถ้าไม่รู้ในเรื่องใดจงนิ่งและฟังดีกว่า
 ไม่ต้องใช้ปาก เปลี่ยนมาเป็นใช้หูให้มาก
 ถ้าไม่รู้เรื่องใดจงยอมรับว่าไม่รู้
 นั้นแหละจะเป็นสาเหตุให้ฉลาดขึ้นได้บ้าง
 คนที่ยอมรับว่าตนเองโง่นั้นแหละจะเป็นหนทางฉลาด
 ถ้าโง่แล้วอวดฉลาดจะมีแต่เสียหาย
 ถ้ายิ่งฝืนคุยโม้อวดก็จะยิ่งประจานตัวเอง
 คนทั้งหลายจะรู้ได้ว่าเราโง่

บทที่ ๑๐๙

สิ่งทั้งหลายในโลกไม่เที่ยงแท้แน่นอน
ถ้าเข้าใจว่าอะไรเที่ยงสักอย่างเดียวจะเดือดร้อน
สิ่งที่ยังไม่แตกนั้นแลกำลังแตก
สิ่งที่ยังไม่ดับนั้นแลกำลังดับ
สังขารนั้นหมายถึงยึดถือไว้ไม่ได้
ยึดไว้มากยิ่งก่อให้เกิดความทุกข์เข็ญใหญ่
จะต้องคร่ำครวญหวนให้เมื่อสิ่งนั้นแปรปรวนเปลี่ยนแปลง
ทุกข์ยากใด ๆ ล้วนเกิดจากความยึดมั่นถือมั่น
ยึดมั่นในสังขารที่ต้องแตกดับ
ยึดมั่นในของรักที่ต้องพลัดพรากจากกันไป
ยึดมั่นในชีวิตที่ต้องสิ้นสุด
ยึดมั่นในสมบัติที่ต้องทิ้งไว้ในโลก
การยึดมั่นเป็นการกระทำที่ฝืนสัจธรรมความจริง
บัณฑิตซึ่งรู้แจ้งในสัจธรรมย่อมชวนชวายปล่อยวาง
ยึดมากก็ทุกข์มาก ปล่อยวางได้นั้นดีกว่า
แบกหนัก วางเบา ไม่ยึดมั่นสบาย

บทที่ ๑๑๐

ปัญญาไม่ใช่บารมีตัวสุดท้าย

ต่อจากปัญญาจะมีวิริยะความเพียรและขันติความอดทน

รู้ดีแค่ไหนถ้าไม่มีความเพียรงานก็ไม่ก่อเกิด

ถ้ามีความเพียรแต่ไม่อดทนงานก็ไม่สำเร็จ

ความเพียรและความอดทนนั้นสำคัญมาก

เพราะเป็นแรงผลักดันให้ปัญญาออกมาเป็นผลงาน

ปัญญานั้นเหมือนการรู้ทิศทาง

ความเพียรนั้นเป็นแรงขับเคลื่อน

ความอดทนนั้นคือการบำรุงรักษาเครื่องยนต์

ผู้ที่มีปัญญาอย่างเดียวคือคนอาภัพ

ถึงรอบรู้แต่ก็ทำอะไรไม่สำเร็จ

ท่านผู้ใฝ่เจริญจงสร้างวิริยะขันติให้เกิดในใจ

จะเป็นกำลังยิ่งใหญ่ให้การทำงานสำเร็จผล

อย่าขี้เกียจ อย่าเปราะบางไม่รู้จักอดทนอดกลั้น

มิเช่นนั้นจะกลายเป็นผู้อาภัพอับวาสนา

บทที่ ๑๑๑

บุคคลผู้จิตใจกว้างขวางจะมองต่างจากคนทั่วไป
จะมองคนทั้งหลายด้วยจิตเมตตาเสมอ
มองในแง่ดีไม่ค่อยจับผิดผู้อื่น
พร้อมในการให้อภัยมากกว่าคนธรรมดา
ยอมรับว่าโลกนี้บกพร่อง
ไม่กะเกณฑ์ให้สิ่งทั้งปวงสมบูรณ์แบบเพื่อตน
ไม่โกรธเวลาถูกขัดใจขัดแย้ง
ถูกหักหลังทรยศก็ถือว่าเป็นการเรียนรู้
ไม่เศร้าเสียใจในสิ่งที่ผิดพลาดหมาย
ยอมรับได้กับการลบหลู่ดูหมิ่นดูถูกเหยียดหยาม
แม้รู้ทันในกลมายาของผู้อื่นก็ไม่กล่าวเปิดโปงให้อาย
ยอมรับได้กับถ้อยคำวิจารณ์เสียดสี
ไม่ถือว่าตัวเองสำคัญที่สุด
ยอมให้คนอื่นเด่นกว่าได้อย่างพลอยยินดี
เมื่อมองโลกด้วยจิตใจกว้างขวางความทุกข์จะน้อย
สุขภาพจิตจะดีมีความสุขใจอímเอิบเบิกบาน

บทที่ ๑๑๒

ความคิดร้ายต่อผู้อื่นนั้นจะทำร้ายตัวเราเองเป็นอันดับแรก
 ของเลวร้ายนั้นตั้งอยู่ที่ใดที่นั้นจะเดือดร้อน
 ถ้าหากความคิดเลวร้ายตั้งขึ้นมาที่ใจเรา
 ใจจะถึงความเจริญสุขได้อย่างไรเล่า
 ของเหม็นตั้งอยู่ที่ใดที่นั้นจะเหม็นคลุ้ง
 ถ้าความคิดที่เหม็นคลุ้งตั้งขึ้นในใจเรา
 ใจเราย่อมเหม็นคละคลุ้ง
 อย่าให้ของสกปรกโสโครกตั้งขึ้นในใจตน
 ถ้าใจมีของโสโครกจะสดชื่นได้หรือ
 ธรรมะของพระพุทธเจ้าโน้มไปในการไม่เบียดเบียน
 นั่นคือการล้างสิ่งโสโครก
 อย่ารักษาแต่ความสะอาดของร่างกาย
 ใจเป็นนาย กายเป็นบ่าว
 ใจนั้นสำคัญมากนัก

บทที่ ๑๑๓

เมื่อเป็นผู้ให้จึงเป็นอย่างมีเกียรติ
ให้โดยไม่หวังการตอบแทนจากผู้รับ
ให้โดยไม่คิดทวงบุญคุณ
เมื่อเป็นผู้รับจึงเป็นอย่างมีศักดิ์ศรี
รับโดยไม่ทำผู้ให้เดือดร้อน
รับอย่างรู้จักพอ
รับโดยรู้สำนึกในบุญคุณท่านผู้ให้
รับอย่างกตัญญูทวาทะหาโอกาสตอบแทนบุญคุณผู้ให้
จึงเป็นผู้ให้ที่ยิ่งใหญ่
ปรารถนาช่วยเหลือเกื้อกูลด้วยเมตตาที่ไม่มีประมาณ
ปรารถนาสละเพื่อยังประโยชน์และสันติสุขแก่มวลชน
ปรารถนาให้สรรพสัตว์ทั้งปวงเป็นสุข
เป็นผู้รับเป็นง่ายแต่มีค่าน้อย
เป็นผู้ให้เป็นยากแต่มีคุณค่าที่ยิ่งใหญ่
เมื่อเป็นผู้ให้จึงให้อย่างมีเกียรติ
เมื่อเป็นผู้รับจึงรับอย่างมีศักดิ์ศรี

บทที่ ๑๑๔

ไม่ว่าความสามารถสูงเพียงใด
 ถ้านิสัยเสียจะไม่มีใครคบ
 ไม่ว่าเก่งกล้าเพียงใด
 ถ้าเป็นคนชั่วจะไม่มีใครนับถือ
 ไม่ว่าจะมีคุณสมบัติเด่นมากมายเพียงใด
 ถ้าไม่มีความดีจะกลายเป็นไร้ค่า
 ความดีนั้นเหมือนเกลือ
 แทรกเข้าไปเพื่อให้สิ่งนั้นไม่เน่า
 ถ้าไม่มีความดีจะเป็นแหล่งกำเนิดหนอน
 ถ้าไร้ความดีถึงเก่งแค่ไหนจะกลายเป็นไร้ค่า
 จงชวนขวายเป็นสร้างคุณดีเพื่อเพิ่มคุณค่าให้ชีวิต
 ความดีจะเพิ่มค่าให้แก่ตนเอง
 ทำยที่สุดผู้มีความสามารถในการสร้างคุณดีจะชนะ
 ความดีมีค่าเหนือความสามารถ
 บุญกุศลมีค่าเหนืออำนาจวาสนา

บทที่ ๑๑๕

ผู้มีความฉลาดจะตั้งตนอยู่ในจุดที่ไม่พลาดท่า
พึงรักษาตนเองให้มั่นคง ป้องกันภัยที่ไม่คาดหมาย
รักษาตนให้ชอบ เว้นช่องทางที่เภทภัยจะเข้ามาได้
ผู้มีปัญญะจะรักษาตนให้ปลอดภัยตั้งแต่ภัยยังไม่เกิด
จงรู้จักรับผิดชอบร่วมกับผู้อื่น
รับผิดชอบร่วมกับผู้อื่นจะได้พวกพ้องที่แนบแน่น
จงหลีกเลี่ยงการรับความดีความชอบร่วมกับผู้อื่น
รับความชอบร่วมกับผู้อื่นจะได้ผู้จัญฉุผู้เพ่งโทษและศัตรู
จงรู้จักร่วมทุกข์กับผู้อื่น
ร่วมทุกข์ด้วยจะได้พวกพ้องที่จริงใจ
จงหลีกเลี่ยงการร่วมสุขกับผู้อื่น
ร่วมสุขกับผู้อื่นจะได้ความรังเกียจความกีดกันความดูถูก
สิ่งใดที่ไม่สมควรเป็นของเราจงอย่ารับเอา
สิ่งใดที่สมควรเป็นของเราจงอย่ารับเต็มที
เสียสละแจกจ่ายให้แก่ผู้อื่นบ้าง
ทำเช่นนั้นอยู่เสมอจะไร้ศัตรู
จะมีพวกพ้องช่วยป้องกันภัย
ชื่อว่ารักษาตนให้ปลอดภัยตั้งแต่ภัยยังไม่เกิด

บทที่ ๑๑๖

เมื่อบุคคลกำลังเดินลงทาง
 ถ้ามีผู้มาบอกกล่าวชี้แนะทางที่ถูกให้
 การบอกกล่าวนั้นมีคุณค่าที่ยิ่งใหญ่
 การกล่าววาจาสุภาสิตนั้นมีค่ามหาศาล
 เป็นการชี้เส้นทางอันประเสริฐ
 วาจาอันประกอบด้วยธรรมที่ออกมาจากปากผู้ใด
 มีคุณค่าอันยิ่งใหญ่แก่ผู้ได้ฟัง
 เทวดาทั้งหลายย่อมอนุโมทนาในถ้อยคำสุภาสิต
 เพราะถ้อยคำสุภาสิตย่อมชี้นำไปสู่สวรรค์นิพพาน
 ลายทางที่นำไปสู่ขุมทรัพย์นั้นมีค่ามาก
 ถ้อยคำที่ไร้แก่นสารถึงมีดนตรีประกอบก็ไร้ค่า
 ถึงให้คนเสียงไฟเพราะที่สุดมากล่าวก็ไร้สาระอยู่ดี
 บัณฑิตย่อมชวนชวายกล่าวถ้อยคำสุภาสิต
 ถ้อยคำสุภาสิตนั้นมีค่ายิ่งใหญ่
 การกล่าว เขียน เผยแพร่ถ้อยคำสุภาสิตนั้นเป็นบุญมหาศาล

บทที่ ๑๑๗

คนเรานั้นเกิดมาหลายภพชาติ
สะสมนิสัยเก่าหลายหลากอยู่กันบึ้งของใจ
เป็นฝ่ายดีบ้างเสียบ้างคละเคล้ากันไป
ไม่มีใครมีแต่ดีอย่างเดียว
ไม่มีใครมีแต่ชั่วอย่างเดียว
สิ่งดีที่เคยมีมาแล้วพยายามรักษาทำให้เจริญขึ้น
สิ่งชั่วที่เคยมีพยายามแก้ไขตัดรอนหรือถอนออก
ถึงทำยากก็ต้องทำ
คุณค่าที่ได้เกิดมาพบพระพุทธศาสนาคือได้พัฒนาตน
ถ้าไม่ได้แก้ไขสิ่งผิดจะไร้ค่า
ถ้าไม่ได้เพิ่มพูนความดีจะไร้ค่า
ถ้าโง่เท่าเดิมเลวเท่าเดิมจะไร้ค่า
จะเกิดมาเสียชาติเกิด
ชีวิตต้องดีขึ้นอย่าเลวลง
จงละชั่วประพฤติดีสร้างบารมีอย่าย่อท้อ
ทางเดินรอยลี้เริ่มจากก้าวก้าวเดียว

บทที่ ๑๑๘

ในรถยนต์คันหนึ่งย่อมมีทั้งคันเร่งมีทั้งเบรก
 เมื่อเวลาสมควรเหยียบคันเร่งต้องเหยียบคันเร่ง
 เมื่อเวลาสมควรเหยียบเบรกต้องเหยียบเบรก
 ถ้าเหยียบผิดเวลาจะเดือดร้อน
 ชีวิตคนก็เหมือนกัน
 ควรเร่งก็เร่ง ควรหยุดก็หยุด
 ถ้าเร่งอย่างเดียวไม่รู้จักหยุดจะเดือดร้อน
 ถ้าหยุดอย่างเดียวไม่รู้จักเร่งจะกลายเป็นท่อนไม้
 ใช้ปัญญาจัดการให้ถูกต้องในกาลเทศะอันสมควร
 ด่วนในกาลที่ควรด่วน
 ช้าในกาลที่ควรช้า
 หยุดนิ่งในกาลที่ควรหยุดหนึ่ง
 เมื่อถึงเวลาควรหยุดให้หยุดนิ่งเหมือนก้อนหินท่อนไม้
 อย่างนั้นไหวต่อสิ่งเร้าที่มากระตุ้น
 ถ้าบุคคลไม่รู้จักหยุดพอในโอกาสที่ควรหยุดพอ
 จะทำให้กระบวนการในการก้าวไปข้างหน้ามีปัญหา
 ควรหยุดต้องหยุด ควรพอต้องพอ
 วางแผนการงานอะไรก็ตามอย่าทิ้งตัวหยุดตัวพอ

บทที่ ๑๑๙

คำพูดนั้นออกจากใจมาสู่ปาก
คำพูดที่ดีย่อมทำให้ใจหอมปากหอม
คำพูดไม่ดีย่อมทำให้ใจเหม็นปากเหม็น
คนเราฝึกอะไรก็เป็นได้ไม่ยาก
ฝึกหัดอะไรถ้าตั้งใจก็จะเป็นทั้งสิ้น
ฝึกพูดดีย่อมลิขิตชีวิตของตนให้เจริญรุ่งเรือง
ฝึกพูดร้ายย่อมลิขิตชีวิตของตนให้เสื่อมตกอับ
การพูดร้ายคือวจีทุจริตมี ๔ ประการ
พูดปดมดเท็จหลอกลวงปลิ้นปล้อน
พูดส่อเสียดยุยงให้คนแตกความสามัคคีทะเลาะวิวาทกัน
พูดคำหยาบคายด่าว่าให้เจ็บช้ำน้ำใจ
พูดเพื่อเจือส่งเดชหาแก่นสารใจความไม่ได้
วจีทุจริตทั้ง ๔ อย่างนี้บัณฑิตพึงละเสีย
เคยติดนิสัยมาแต่กาลใดก็ต้องแก้ไขให้ได้
คำพูดชั่วจะทำร้ายทำลายตน
คำพูดดีนั้นมีคุณค่าประมาณมิได้

บทที่ ๑๒๐

ฐานรากที่จะรักษาความมั่นคงให้ชีวิตมนุษย์คือความดี
 เพราะว่าความชั่วเป็นเครื่องกัดกร่อน
 ความชั่วอยู่ที่ใดย่อมทำร้ายทำลายที่นั่น
 ที่ใดพอกพูนความชั่วจะเหมือนระเบิดลง
 จะเสียหายถูกทำลายสูญสิ้นทุกสิ่ง
 อย่าเพียงป้องกันภัยจากภายนอก
 ความชั่วนั้นทำร้ายทำลายคนออกมาจากภายใน
 กำแพงใหญ่ก็ไร้ค่าถ้าศัตรูอยู่ในบ้าน
 ความชั่วตั้งขึ้นที่ใจผู้ใดก็จะทำลายผู้นั้นอย่างแสนสาหัส
 ผู้มีปัญญามากในโลกล้วนชวนชวายุไผ่ดี
 ความดีคือเครื่องป้องกันความเสื่อม
 ความดีประดุจเกลือรักษาเนื้อหัวใจ
 รักษาใจไม่ให้เน่าด้วยความดี
 ชีวิตพังไม่มีขึ้นดีเพราะความชั่ว

บทที่ ๑๒๑

เมื่อมนุษย์เกิดขึ้นมาในโลก
ความจำเป็นที่จะต้องนำอาหารเข้าสู่กายนั้นเป็นธรรมดา
มนุษย์ทุกคนจำเป็นต้องรับอาหารเข้าบำรุงเลี้ยงร่างกาย
ธรรมะนั้นคืออาหารบำรุงใจ
จิตใจจะสมบูรณ์ได้จำเป็นจะต้องมีอาหารบำรุง
ผู้รู้ธรรมะจิตใจจะโหยหิวกระหาย
จะทรมานทรมายากแสนเข็ญ
จะต้องอยู่ในโลกอย่างเดือดร้อน
มนุษย์ในโลกจำนวนมากไม่เห็นคุณค่าของอาหารใจ
นั่นเพราะไร้ปัญญา
คนไม่ฉลาดจึงทำให้ตนเองอดอยากหิวโหย
คนไร้อาหารกายจะสิ้นแรงจนตาย
คนไร้อาหารใจจะสิ้นความดีจนไปสู่อบายภูมิ
แม้อยู่ในโลกก็หาความสุขไม่ได้
ธรรมะนั้นจำเป็นต่อมนุษย์อย่างยิ่งขาดไม่ได้
ใครคิดว่าธรรมะไม่สำคัญนั่นเพราะไร้ปัญญา
ไปพบพลอยย่อมเห็นว่าไร้ค่า

บทที่ ๑๒๒

การทำหน้าที่นั้นให้ถือน้ำที่เป็นใหญ่
 อย่าเอาความชอบความชังเป็นใหญ่
 อย่าให้อารมณ์เป็นใหญ่
 อย่าให้ความอยากเป็นใหญ่
 จงทำหน้าที่เพื่อหน้าที่ผลจึงจะออกมาสมบูรณ์
 ถ้าอยากทำก็ทำ ไม่อยากทำก็เลิก
 ถ้าอารมณ์ดีก็ทำ อารมณ์ไม่ดีก็เลิก
 อย่างนี้การงานจะสำเร็จด้วยดีได้อย่างไร
 จงทำตามหน้าที่ อย่าทำด้วยความอยาก
 ปล่อยให้ความอยากเป็นใหญ่ในชีวิตจะเดือดร้อน
 จะทำอะไรไม่สำเร็จ
 จะไม่มีใครไวใจ
 จงทำหน้าที่ตามหน้าที่ด้วยความเพียรและอดทน
 ผลสำเร็จจะออกมาเอง
 งานใหญ่แค่ไหนสำเร็จได้ด้วยความเพียรและอดทน
 จงถือน้ำที่เป็นสำคัญ
 อย่าถืออารมณ์เป็นสำคัญ

บทที่ ๑๒๓

ยิ่งคอยนั่งจับผิดผู้อื่นจะยิ่งทำให้กิเลสหนา
ผู้ปฏิบัติธรรมไม่มีหน้าที่คอยจับผิดผู้อื่น
แต่มีหน้าที่จับผิดตัวเอง
จับผิดตัวเองเพื่อแก้ไขให้ดีขึ้น
การฝึกจิตเหมือนกับการพายเรือทวนน้ำ
ถ้าเหนื่อยชาเชื่อนแซจะถอยหลังกลับที่เก่า
หน้าที่ของเราคือการพายเรือของเราเอง
ไม่ใช่การพายเรือคนอื่น
จงเข้มงวดต่อตนเองผ่อนปรนต่อผู้อื่น
ธรรมะจึงจะเจริญก้าวหน้า
ถ้าปล่อยปละละเลยตนเองคอยแต่จับผิดเพ่งโทษผู้อื่น
ธรรมะในใจเราจะฝ่อเหี่ยวแห้งตาย
อย่าคิดว่าเราดีแล้ว
ความดีอยู่ที่การพัฒนาแก้ไขตนเองอยู่เสมอ
ไม่ใช่อาบน้ำครั้งเดียวแล้วหายเหี้ยนไปตลอดชีวิต
ต้องทำความดีแก้ไขพัฒนาให้เป็นกิจวัตร
จึงจะเป็นที่พึ่งแก่ตนได้
จงเพ่งโทษตนเพื่อแก้ไขพัฒนาอยู่เสมอ

บทที่ ๑๒๔

อย่าคิดแต่จะไปจัดระเบียบโลก
ความดีทั้งหลายต้องเริ่มต้นที่เราเอง
จงจัดระเบียบตัวเองก่อนเป็นอันดับแรก
เขาร้ายมาเราต้องดีไป
เขาหลอกลวงมาเราต้องซื่อตรงไป
เขาโหดมาเราต้องเมตตาไป
เขาเห็นแก่ตัวมาเราต้องโอบอ้อมอารีไป
ความดีนั้นจงอย่าเกี่ยงให้คนอื่นทำก่อน
ผู้ที่เกี่ยงให้คนอื่นทำความดีก่อนคือคนชั่ว
คนดีคือผู้เจาะจงทำเรื่องดี
ไม่ว่าสถานการณ์เปลี่ยนไปอย่างไรก็ไม่ห่อ
งจนนะคนชั่วด้วยการทำความดี
จงชนะคนตระหนี่ด้วยการให้
ถ้ากัดตออบหมาจะกลายเป็นสุนัข
จงรักษาความดีเหมือนเกลือรักษาความเค็ม
สถานการณ์เปลี่ยนไปอย่างไรใจก็ไม่เปลี่ยน

บทที่ ๑๒๕

ในวันแดดร้อน

บุคคลย่อมแสวงหาร่มเงา

ในโลกที่แก่งแย่งชิงดีกัน

บุคคลย่อมแสวงหาความเมตตากรุณา

ความเมตตากรุณาย่อมแผ่ความร่มเย็นเป็นสุข

การเบียดเบียนต่อกันนำมาซึ่งทุกข์ร้อน

การแก่งแย่งชิงดีนำมาซึ่งความกระวนกระวาย

มนุษย์นั้นมิได้ต้องการเพียงแค่อำนาจยศ

ย่อมต้องการร่มเงาให้จิตใจได้พักอาศัย

ความซื่อสัตย์จริงใจย่อมนำความชุ่มเย็นมาให้

ความเมตตาอารีต่อกันนำมาซึ่งความสดชื่นรื่นเริง

ที่ใดไร้ซึ่งคุณธรรมที่นั่นไม่น่าอยู่

จงเผยแพร่อุณธรรมให้บังเกิดบนหัวใจชาวโลก

การเผยแพร่อุณธรรมเป็นทานทำให้โลกสงบสุข

การเผยแพร่อุณธรรมเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่กว่าภาคภูมิใจ

เป็นต้นเหตุให้โลกร่มเย็นเป็นสุข

บทที่ ๑๒๖

ในการตัดต้นไม้

ขวานที่จะใช้ตัดต้องคม

แต่แรงกดกระแทกคมขวานก็สำคัญ

ถ้าไร้เรี่ยวแรงคมขวานจะไม่เจาะลึกเข้าไป

ปัญญาเป็นคมของขวาน

กำลังใจเป็นแรงที่ใช้ฟันต้นไม้

มีปัญญาอย่างเดียวทำงานไม่สำเร็จผล

จะต้องมีกำลังใจเป็นเรี่ยวแรงสำคัญ

ความพากเพียรไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค

ความอดทนไม่หวั่นไหวต่อสิ่งกีดขวาง

กำลังใจมุ่งมั่นที่จะก้าวหน้าไปในทางธรรม

ความมั่นคงไม่ล้มเลิกในจุดมุ่งหมายอันประเสริฐ

ความจริงจังจริงใจไม่เหลาะแหละ

ความก้าวหน้าทางธรรมจะเกิดขึ้นได้

ต้องมีกำลังใจฝืนต่อการฝีกฝนตน

ล้มลงไปต้องลุกขึ้นใหม่มาสู้

พลาดพลั้งหลายหนก็อย่ากลัว

ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น

บทที่ ๑๒๗

ความแข็งแกร่งนั้นใช้เป็นเครื่องมือทำลายล้างได้
แต่ไม่สามารถใช้เป็นเครื่องมือก่อสร้าง
ผู้ที่มีอุปนิสัยแข็งแกร่ง
จะไม่สามารถสืบสานงานได้อย่างราบรื่น
ยิ่งไม่สามารถใช้ในการบำรุงรักษาได้
ผู้ทำงานใหญ่จะมีบุคลิกอ่อนน้อมถ่อมตน
สามารถยืดหยุ่นพร้อมรับฟังความเห็นผู้อื่น
ผู้นำที่ดีควรเป็นที่รวมความคิดดี ๆ มาจากกลุ่มชน
ผู้นำที่ดีไม่จำเป็นต้องฉลาด
แต่ผู้นำที่ดีต้องรู้จักใช้งานคนฉลาด
ถ้าถือความคิดตัวเองเป็นใหญ่จะไม่มีโอกาสใช้ปัญญามวลชน
มหาสมุทรนั้นอยู่ที่ต่ำ
จึงเป็นแหล่งรวมของน้ำที่หลากหลาย
ตาน้ำบนเขานั้นอยู่ที่สูง
น้ำที่มีอยู่จึงไหลไปที่อื่น
อ่อนน้อมจะมีคุณประโยชน์ใหญ่
แข็งแกร่งจะไม่เหลืออะไร

บทที่ ๑๒๘

จงทำหน้าที่สมบูรณ์ต่อเบื้องบน เบื้องกลาง เบื้องล่าง
 เบื้องบนคือผู้ที่ยิ่งใหญ่กว่าเราต้องให้ความเคารพ
 เบื้องกลางคือผู้ที่เสมอเราต้องให้ความโอบอ้อมอารี
 เบื้องล่างคือผู้ที่ต่ำกว่าเราจงเมตตาปราณีช่วยเหลือเกื้อหนุน
 ถ้าทำหน้าที่สมบูรณ์ทั้งสามด้านชีวิตจะมั่นคง
 จะมีที่หลบเร้นภัย จะมีที่อาศัย จะมีที่ยังทำ
 บัณฑิตย่อมทำหน้าที่อย่างสมบูรณ์โดยธรรมต่อผู้เกี่ยวข้อง
 หน้าที่ที่สมบูรณ์นั้นแลจะเป็นที่พึงพาอาศัยได้
 ผู้ปฏิเสธการทำหน้าที่จะทำให้ชีวิตมีปัญหา
 ผู้ทำหน้าที่ด้วยความเบื่อหน่ายจะทำให้ชีวิตไร้ประสิทธิภาพ
 จงตั้งใจทำงานของตนอย่างเต็มเปี่ยมด้วยกำลังใจ
 การทำงานอย่างไม่เต็มใจจะกลายเป็นคนไม่เต็มคน
 สิ่งใดที่พูดออกมายิ่งสมควรทำให้ได้
 คำพูดอย่างเดียวนั้นไม่ศักดิ์สิทธิ์
 การกระทำนั้นแหละที่ทำให้คำพูดศักดิ์สิทธิ์
 จงทำให้จริงแล้วจะได้ของจริง
 ทำหน้าที่ให้สมบูรณ์แล้วชีวิตจะสมบูรณ์

บทที่ ๑๒๙

วิ่งมาก็ช่างเหนื่อยนัก
หยุดพักเสียที
ความอยากนี้ยอมขับให้เราวิ่งไม่จบ
พอได้อะไรมาก็เบื่อแล้ว
อยากได้ออย่างอื่นใหม่อีก
ถ้าละความอยากเสียได้จะสบายอุรา
ไม่ต้องโหยหิวกระหาย
ไม่ต้องเป็นขี้ข้าความอยาก
รู้จักหยุดพอสันโดษมักน้อยบ้างดีกว่า
รู้จักขัดเกลادنบ้างดีกว่า
แสวงหาแต่พอประมาณใช้เฉพาะเท่าที่จำเป็น
วิ่งตามความอยากก็เหมือนวิ่งคว่ำเงา
เหน็ดเหนื่อยแต่ไร้ค่า
ดื่มน้ำทะเลแก้กระหายก็มีแต่กระหายยิ่งขึ้น
จงรู้จักชีวิตที่หยุดพอเสียบ้างจะเจอความเบาสบาย
ไม่หิวโหยกระหายเหมือนชีวิตที่คอยตอบสนองตัณหา

บทที่ ๑๓๐

ความละโมภโลภมากไม่รู้จักพอนั้นแลคือความจน
 ความโลภทำให้หิวกระหายไม่จบสิ้น
 ผู้หิวกระหายจะรวบได้อย่างไร
 คนโลภมีสมบัติเท่าไรก็ยังไม่สมหวังในชีวิต
 ผู้ไม่สมหวังในชีวิตจะรวบได้อย่างไร
 คนโลภได้เท่าไรก็ยังไม่พอ
 ผู้ยังไม่พอจะรวบได้อย่างไร
 คนโลภมีเท่าไรก็ยังต้องการได้อีก
 ผู้ยังต้องการได้อีกจะรวบได้อย่างไร
 ผู้ที่ดูความรวยความจนที่สมบัติภายนอกชื่อว่าดูไม่ลึกซึ้ง
 ดูให้จริงต้องดูไปถึงจิตใจ
 ใจอึมก็รวย ใจหิวก็จน
 อย่าวัดความรวยความจนที่วัตถุข้าวของ
 คนจนที่สุดคือคนใจแคบ
 คนอดอยากที่สุดคือคนไม่รู้จักความพอ
 คนสิ้นไร้ไม้ตอกคือคนทรยศดโกง

บทที่ ๑๓๑

ธรรมแท้จริงนั้นคือภาษาใจ

ไม่ใช่ภาษาหนังสือ

รสชาติของธรรมคือการนำไปปฏิบัติ

เมื่อนำไปปฏิบัติแล้วจะสัมผัสผลขึ้นที่ใจ

ความสุขสบายจากผลการปฏิบัติธรรมนั้นสุขสงบเย็น

เป็นสุขที่มีรสชาติประเสริฐ

ผู้นำธรรมไปปฏิบัติให้เข้าถึงเท่านั้นที่จะได้เสพรสชาตินี้

ผู้เรียนธรรมเพียงการอ่านเขียนท่องจำย่อมไม่รู้รส

การเรียนธรรมต้องนำมาฝึกฝนให้ลงสู่ใจ

ต้องนำมาปฏิบัติด้วยความเคารพในโอวาทศาสดา

ธรรมแท้จริงนำไปสู่การสละ

ไม่นำไปสู่การยึดมั่นถือมั่น

รสชาติของธรรมคือรสชาติของการสละ

ยอมพลอดโปรงว่างเบาพร้อมเย็นเป็นสันติสุข

บทที่ ๑๓๒

เมื่อจิตใจโหดร้าย

โลกทั้งโลกจะปรากฏเป็นดั่งศัตรูคู่แค้น

ต้องหวาดระแวงกับทุกสิ่งรอบตัว

แม้นอนหลับพักผ่อนยังต้องหวาดสะดุ้ง

นอนอยู่ในปราสาทก็เหมือนนรก

กรรมสนองให้ผลชัดเจนตั้งแต่ชาติปัจจุบัน

ผู้คิดร้ายย่อมเปลี่ยนสภาพจิตใจตนเอง

เปลี่ยนจิตตัวเองให้ยาแยลงเรื่อย

คิดปรารถนาจะทำร้ายผู้อื่นความคิดนี้ก็มาทำร้ายใจตัวเอง

คิดให้ร้ายผู้อื่นนั่นคือให้ร้ายตัวเอง

คิดทำลายผู้อื่นนั่นคือทำลายตัวเอง

เมื่อจิตใจโหดร้ายก็หาความสุขใจไม่ได้

จงแก้จิตโหดร้ายคิดเบียดเบียนผู้อื่นให้ได้

จงรู้จักการอโหสิ เมตตา อภัย

เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร

อดกลั้นดีกว่าอาละวาดออกมา

บทที่ ๑๓๓

แม่น้ำใดเสมอต้นหาความอยากย่อมไม่มี
แม่น้ำสายใหญ่ยามน้ำหลากมายังรู้จักเต็ม
แม่น้ำคือความอยากในใจถมเท่าไรไม่เคยเต็ม
ผู้คิดถมความอยากด้วยการตอบสนองความอยากนั้นไม่ได้
ยิ่งตอบสนอง ความอยากก็ยิ่งเพิ่มพูน
จงรู้จักลดละขัดเกลากิจ
จงมีขอบเขตในการบำรงบำเรอตน
บำเรอตนเกินประมาณจะมีปัญหาใหญ่
ตามใจตัวเองเกินไปจะกลายเป็นความเดือดร้อน
จงรู้จักประมาณ
จงเสพแต่พอดี
ลดละบ้างจะเจอสมดุลงาน
ทะยานอยากมาพร้อมกับปัญหานานับประการ
จงมีขอบเขต จะช่วยคลี่คลายปัญหาได้
ฝึกสละความอยากอยู่เสมอ จะพบชีวิตปลอดโปร่ง
อย่าคิดแต่ตอบสนองต้นหา เพราะมันไม่รู้จักพอ

บทที่ ๑๓๔

ทะเลรองรับแม่น้ำร้อยสายจึงยิ่งใหญ่
 จรุงจักถ่อมตนลงน้อมรับโอวาทจากนักปราชญ์ทั้งหลาย
 รุ่งจักถ่อมตนน้อมรับจึงมีญาณปัญญากว้างขวางยิ่งใหญ่
 เย่อหยิ่งถือดีต่อต้านคือการสงวนรักษาความโง่
 อยากเจริญต้องน้อมรับการขัดเกลาด้วยความเคารพ
 อยากได้ดีต้องน้อมรับการฝึกฝนด้วยความอดทน
 อยากรุ่งเรืองต้องยินดีรับคำกระหนาบจากครูบาอาจารย์
 ไม่มีใครดีมาตั้งแต่ท้องพ่อท้องแม่
 จะได้ดีเฉลี่ยลงลาดได้ด้วยการศึกษาเรียนรู้ฝึกฝน
 รับโอวาทใดก็ไม่สู้รับโอวาทธรรม
 ไม่มีอะไรขัดเกลาจิตมนุษย์ได้ดียิ่งกว่าธรรม
 ฝึกฝนอะไรก็ไม่สู้การฝึกฝนปฏิบัติธรรม
 รับคำกระหนาบจากใครก็ไม่สู้รับจากครูบาอาจารย์ทางธรรม
 โอกาสที่ได้มาประสบพบธรรมของพระพุทธเจ้าเป็นโอกาส
 ประเสริฐ
 พระธรรมจะสามารถเป็นที่พึ่งที่แท้จริงแก่ชีวิต
 ผู้ใดไร้ธรรมจะเป็นทุกข์แสนเข็ญหาความสุขไม่ได้
 มีชีวิตอันประเสริฐต้องดำรงชีวิตโดยธรรม
 พระธรรมเป็นที่พึ่งอันประเสริฐยิ่ง

บทที่ ๑๓๕

ทำอะไรต้องรู้จักพอเพียง

มากมายเกินไปจะกลับเป็นพิษ

การแสวงหาความเหมาะสมควรภาษาธรรมเรียกว่าที่สัปปายะ
ที่สัปปายะคือไม่มากเกินไปไม่น้อยเกินไป

สามารถนำมาใช้เพื่อแก้ไขจุดอ่อนของตนได้

คนแต่ละคนนั้นมีจุดอ่อนกันคนละเรื่อง

สิ่งสัปปายะคือสิ่งที่มาช่วยแก้ไขจุดอ่อนให้เรา

เพื่อมาช่วยเหลือให้เราแก้ไขนิสัยเสียของตัวเอง

ถ้าอยู่ที่ไหนใช้ของสิ่งใดหรือคบคนชนิดใดแล้วนิสัยเสียยิ่งขึ้น
ที่นั้นของนั้นคนนั้นควรเว้น

ถ้าเกี่ยวข้องกับที่ใดของใดคนใดแล้วนิสัยเสียเรลดลง

ควรเข้าไปใกล้ที่นั้นของนั้นคนนั้นให้มาก

แม้ถูกไล่หนีกก็ควรหน้าด้านอยู่ไม่ควรรีบด่วนจากไป

สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือกัลยาณมิตรมิตรดีเพื่อนดี

บุคคลใดที่สามารถสอนธรรมเป็นตัวอย่างแนะนำเราได้

ควรเข้าไปหาท่านบ่อย ๆ แสดงความเคารพท่านประดุจบิดา

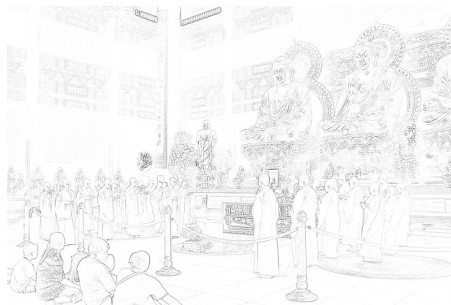
มารดา

แม้ถูกไล่ตะเพิดก็ควรหน้าด้านอยู่ไม่ควรรีบด่วนจากไป

กัลยาณมิตรนั้นหายาก จงเคารพเทิดทูนบูชาท่าน

บทที่ ๑๓๖

รสชาติของกามนั้นท่านเปรียบเหมือนสุนัขแทะกระดูก
 เข้าใจว่าได้รับรสชาติอันน่าเคลิบเคลิ้ม
 แท้ที่จริงเป็นรสชาติของน้ำลายตนเอง
 คนเรานั้นจะมีความรู้สึกที่กายตนเท่านั้น
 จะไม่มีความรู้สึกที่กายผู้อื่น
 เข้าใจว่าได้รับสัมผัสที่น่าพอใจจากผู้อื่น
 แท้ที่จริงเป็นความรู้สึกที่กายตนเอง
 ฉะนั้นผู้ใฝ่หากามจึงถูกหลอกโดยธรรมชาติ
 สำหรับผู้ใฝ่ธรรมนั้นย่อมตั้งใจจะแสวงหาตนเอง
 ตั้งสมาธิและสติอยู่ในกายและใจตนเอง
 ผู้ใฝ่หาธรรมจึงเจอสัจจะไม่ถูกหลอกโดยธรรมชาติ
 ผู้ใฝ่หากามจะไปสู่เส้นทางทุกข์เดือดร้อน
 ผู้ใฝ่หาธรรมจะไปสู่เส้นทางสุขสงบเย็น

บทที่ ๑๓๗

ชีวิตที่ไร้สมบัติก็ไร้ความหวังกังวล
ไร้ชื่อเสียงก็ไร้เรื่องวุ่นวาย
ไร้ยศศักดิ์ก็ไร้คนตีหน้าประจบสอพลอ
ไร้ความสามารถพิเศษก็ไร้เรื่องยุ่งยาก
ต่อให้มีอะไรมากมาย ในที่สุดก็หมดไปอยู่ดี
ไม่หมดตอนเป็น ตายแล้วก็หมด
ถ้าติดอะไรมาก ๆ เวลาจากจะทุกข์แสนเชียว
เราต้องพลัดพรากจากของรักของชอบใจเป็นธรรมดา
คนไม่รู้จักความไม่เที่ยงคือไร้ปัญญา
ความเป็นอนิจจังนั้นต้องเรียนรู้ไว้บ้าง
ถ้าหลงคิดว่าทุกสิ่งคงทนจะเดือดร้อนภายหลัง
สิ่งทั้งปวงเกิดขึ้นตั้งอยู่ดับไป
อยู่กับความไม่เที่ยงนั้นคือเรื่องธรรมดาของสังขาร
ใครไม่รู้เรื่องนี้จะพลาดท่า
จะทุกข์เดือดร้อนอย่างแสนสาหัสเวลาความจริงปรากฏ

บทที่ ๑๓๘

โรคมะเร็งเกิดขึ้นที่กายว่าร้ายแล้ว
 ยังไม่ร้ายเท่ามิจฉาทิฎฐิคือความเห็นผิด
 ความเห็นผิดย่อมนำชีวิตตกต่ำไปทั้งชีวิต
 เห็นผิดว่าบุญไม่มีบาปไม่มี
 เห็นผิดว่าตายแล้วสูญ
 เห็นผิดว่าไม่มีนรก ไม่มีสวรรค์
 เห็นผิดดังนี้ย่อมไม่เกิดจิตศรัทธาในกุศลผลบุญ
 ย่อมหลงผิดสร้างแต่บาปกรรม
 ย่อมคิดชั่วไม่กลัวเกรงสิ่งใด
 นี่เป็นภัยอย่างมหันต์
 นำไปสู่เภทภัยนานับประการ
 ทำให้ภพชาติตกต่ำ
 เป็นการดำเนินไปสู่อบายภูมิ
 มิจฉาทิฎฐิความเห็นผิดนั้นร้ายยิ่งกว่ามะเร็งร้าย
 ผู้ใดตั้งอยู่ในมิจฉาทิฎฐิย่อมเป็นโทษอย่างใหญ่หลวง
 กำลังเดินตกเหวโดยเข้าใจว่าเป็นทางไปสู่ที่ร้นรมย์
 ทำนทั้งหลายจงศรัทธาในพระรัตนตรัย
 จงเห็นโทษในบาปอกุศล จงใฝ่ในบุญกุศล
 บุญบาปมีแน่ นรกสวรรค์มีแน่

บทที่ ๑๓๙

คำตำหนิติเตียนของบัณฑิตเหมือนพรจากฟ้า
คำตำราว่ากระหนาบของครูบาอาจารย์นั้นฟังไผะยิ่ง
ไม่เรียวของบุพการีช่วยให้ลูกได้ดี
อยากได้ดีต้องชวนช่วยเข้าหาบัณฑิต
อ่อนน้อมถ่อมตัวเข้าหาท่าน
รอคอยรับคำกระหนาบอย่างเต็มใจ
คนเรานั้นเดิมทีเหมือนไม้ออกจากป่า
ถ้าไม่ถูกถากถูกขัดถูกไสจะสวยงามได้อย่างไร
ผู้เยอหยิ่งถือดีต่อบัณฑิตกำลังซดหลุมฝังตัวเอง
ผู้ไม่ยอมรับการขัดเกลาจะมีภัยอยู่ข้างหน้า
ในหมู่มนุษย์นั้นผู้ฝึกตนแล้วเป็นผู้ประเสริฐ
จงยินดีให้บัณฑิตตำราว่า
อย่ายินดีกับถ้อยคำชมเชยของคนพาล
คนโง่มาหาครูบาอาจารย์เพื่อต้องการคำชม
คนฉลาดแสวงหาครูบาอาจารย์เพื่อรับฟังคำตำหนิ
การชี้โทษของครูบาอาจารย์คือการชี้มรรตพัย
ฟังแสวงหาเข้าใกล้บัณฑิตแล้วรับโอวาทท่านโดยเคารพ

บทที่ ๑๔๐

งานแรกของผู้ปฏิบัติธรรมคือการขัดเกลาดนเอง
 ถ้าไม่ทำงานแรกให้ลุล่วงก่อนงานอย่างอื่นจะเสียหายหมด
 จะคิดขัดเกลาดนเองต้องรู้ข้อเสียของตนเองให้ชัด
 ไม่มีความจำเป็นที่ผู้ขัดเกลาดนต้องไปรู้ข้อเสียของผู้อื่น
 จงเลิกจับผิดคนอื่นให้ได้
 จงให้อภัยในความผิดของผู้อื่นทุกเมื่อ
 อย่าไปนั่งนับความผิดของผู้อื่น
 ต่อผู้อื่นจงอภัย ต่อตัวเองให้เข้มงวด
 ดูโทษตัวเอง อย่ามองโทษผู้อื่น
 ดูโทษตัวเองเพื่อแก้ไขพัฒนาให้ดีขึ้นทุกเมื่อ
 อย่าไปดูโทษตัวเองเพื่อกลัดกลุ้มเศร้าหมองเสียใจ
 จงฝึกฝนขัดเกลาดตัวเองให้สำเร็จเป็นอันดับแรก
 จึงจะสามารถไปฝึกฝนขัดเกล่าผู้อื่นได้
 ปอกมะพร้าวเป็นสักลูกหนึ่งลูกอื่นก็เหมือนกัน
 ลูกแรกยังปอกไม่สำเร็จ อย่าเที่ยวแส้ไปปอกลูกอื่น
 สอนตนเองยังไม่สำเร็จ อย่าเที่ยวแส้ไปสอนคนอื่น
 ตัวเองยังวายน้ำไม่เป็นจะไปสอนคนอื่นวายน้ำได้อย่างไร
 อย่าทำงานที่สองก่อนงานแรก

บทที่ ๑๔๑

สถานการณ์ในโลกดำเนินไปตามธรรมชาติธรรมดา
คนใจร้อนจะกระวนกระวายและตำหนิว่าเข้าไป
สถานการณ์ในโลกดำเนินไปอย่างราบรื่น
คนจิตใจคับแคบจะหวาดระแวงว่ามีผู้มาเอาเปรียบ
สถานการณ์ในโลกดำเนินไปอย่างปกติ
คนโหดร้ายจะขัดหูขัดตานำออกไปทำลายล้างผลาญ
โลกนี้ขึ้นลงไปมาสูงต่ำตามวิถีทางที่เคยเป็น
จิตที่ต่างกันจะมองโลกออกมาในภาพต่างกัน
เจตนามุ่งหมายต่างกันก็จะมองโลกในมุมต่างกันไปอีก
โลกนี้เป็นอย่างเดียวกันจะต่างกันก็ที่จิตใจผู้มอง
ฉะนั้นมีจักษุวิญญูคือความเห็นผิดจึงเป็นโทษอย่างยิ่ง
สัมมาทิฐิคือความเห็นชอบจึงเป็นคุณเหลือประมาณ
จงสร้างใจให้ดีโลกนี้จึงจะสดใส
จงรับพระธรรมของพระพุทธเจ้าเข้าสู่จิตใจ
จงดำรงตนอยู่ในศีลธรรมอันชอบ
โลกนี้จะกลายเป็นสถานที่โล่งเบาแก่ผู้มีจิตใจผ่องใส

บทที่ ๑๔๒

ถ้าจิตใจไม่ดีปราสาทที่อยู่ก็เหมือนขนมรกร
 ถ้าจิตใจดีงามกระท่อมปลายนา ก็ประดุจดังวิมาน
 อยู่ที่ไหนก็ไม่สุขถ้าจิตใจไม่มีความสุข
 หันไปแห่งใดก็นำจิตใจที่มีปัญหาไปด้วย
 บุคคลทั้งหลายหาที่อยู่สวยงามไม่เคยหาจิตใจดีงาม
 ถ้าจิตใจไม่ดี ต่อไปทุกอย่างจะมีปัญหา
 ถ้าจิตใจไร้ปัญหา เรื่องอื่นจะพลอยคลี่คลายไปด้วย
 อย่าแสวงหาแต่สิ่งภายนอกปล่อยให้ใจหิวโหย
 ถ้าจิตใจมีปัญหา ผู้นั้นจะทำลายทุกสิ่งที่มีอยู่
 แม้แต่ชีวิตของตนเองยังทำลายได้ไม่ต้องพูดถึงสิ่งนอกกาย
 เลี้ยงลูกอย่าเลี้ยงแต่เพียงร่างกาย
 จงสั่งสอนธรรมะให้แก่เขาเหล่านั้นด้วย
 ลูกหลานมีธรรม พ่อแม่จะพลอยสุขใจ
 ลูกหลานไร้ธรรม ต่อไปจะนำเภทภัยมาให้
 ปราสาทที่สร้างไว้ก็จะกลับกลายเป็นขนมรกรได้

บทที่ ๑๔๓

มีคนรักใคร่ชอบพอก็อยาไปดีใจ
มีคนรังเกียจจิกจิกขำก็อยาไปเสียใจ
คนเราอยู่ได้ด้วยการตั้งตนไว้ชอบ
ไม่ได้อยู่ด้วยการให้คะแนนของใคร
คนรักคนชังย่อมมีอยู่เสมอทุกกาลสถานที่
คนคิดช่วยเหลือเกื้อหนุนหรือทำร้ายทำลายก็มีตลอด
บัณฑิตย่อมฝึกฝนจิตใจไม่ให้หวั่นไหวทั้งเรื่องดีเรื่องเลว
ทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด
อย่าหวั่นไหวเพราะการขึ้นลงของชีวิต
อย่าหวั่นไหวเพราะความรักความชัง
อย่าหวั่นไหวเพราะนินทาสรรเสริญ
จงตั้งตนไว้ชอบ
อย่าเกลือกกลั้วต่อปลักโสมมความชั่วร้าย
สร้างคุณดีและบุญกุศลอยู่เป็นนิจ
แล้วทุกอย่างจะราบรื่น
อุปสรรคอันใดก็จะพ้นไปได้

บทที่ ๑๔๔

ตัณหาเป็นนายที่โหดร้าย
 อย่าตกเป็นทาสตัณหา
 อย่าเป็นขี้ข้าความอยาก
 อย่าเป็นลาโง่ให้กิเลสขี่
 เป็นทาสของตัณหา ชีวิตเหมือนอยู่ในกองไฟ
 แมลงเม่าบินเข้ากองไฟเพราะคิดว่าสวย
 หารู้ไม่ว่าร้อนจนตาย
 คนโง่เวลาเห็นอะไรจะรู้เฉพาะว่าสวย
 ส่วนเรื่องมีทุกข์มีโทษนั้นคนโง่หาได้รู้ไม่
 กามนั้นมีทั้งคุณและมีทั้งโทษ
 เหมือนเลียน้ำผึ้งที่ปลายใบมีดโกน
 คนโง่รู้จักแต่ว่าหวาน
 ไม่รู้จักว่าจะโดนบาด
 บัณฑิตเป็นผู้รู้แจ้งทั้งคุณทั้งโทษ
 อยู่ในโลกอย่างผู้อาศัยโดยไม่ติดข้องด้วยความกระหายอยาก
 ไม่ตกเป็นทาสตัณหา ไม่เป็นขี้ข้าความอยาก

บทที่ ๑๔๕

เมื่อจิตใจเป็นทุกข์
โลกนี้ก็ปรากฏเป็นที่ระทมขมขื่น
เมื่อจิตใจเป็นสุข
โลกนี้ก็ปรากฏเป็นที่สว่างสดใส
จิตใจย่อมมีอิทธิพลยิ่งใหญ่
จิตใจเป็นอย่างไรโลกนี้ก็จะปรากฏเป็นอย่างนั้น
การรักษาจิตใจจึงสำคัญยิ่งนัก
จิตนั้นมีอกุศลเป็นของแสลงมีบุญกุศลเป็นเครื่องรักษา
จงละความชั่วจงหมั่นประพฤติดี
จงชวนชวายเป็นให้ทานจงรักษาศีล
จงสวดมนต์ไหว้พระแผ่เมตตาเจริญกรรมฐาน
จงเว้นเพื่อนชั่วจงเข้าใกล้ผู้มีศีลมีธรรม
จงใส่ใจศึกษาในธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
จงฝึกฝนขัดเกลาจิตเห็นโทษในความชั่วที่ตั้งขึ้นในใจตน
จงศรัทธาในกุศลความดีชวนชวายเป็นสร้างบุญไม่ย่อท้อ
เมื่อจิตใจดีงามก็จะเป็นสุข
โลกนี้ก็จะปรากฏเป็นรมณีสถาน

บทที่ ๑๔๖

ถ้าไม่ผ่านการทดสอบจะถือว่าเรียนจบได้หรือ
 มารร้ายและศัตรูคือครูที่จัดการสอบไล่
 อย่างมองแต่ว่าอุปสรรคนั้นคือโทษ
 อย่างมองแต่ว่ามารนั้นคือผู้กีดขวาง
 อย่างมองแต่ว่าศัตรูนั้นคือผู้มาทำร้าย
 สักงานั้นจะช่วยขับเน้นให้สีขาวโดดเด่น
 คนชั่วจะมาช่วยให้ความดีที่เราขวนขวายอบรมปรากฏชัด
 อย่าเสียเวลาไปในการน้อยใจเสียใจโกรธประชด
 มารร้ายและศัตรูคือครูที่มาช่วยแจกข้อสอบ
 เมื่อเจอปัญหาให้มองไปในมุมที่เมตตาและเห็นอกเห็นใจกัน
 นั้นเป็นการยกจิตของเราให้สูงเหนือปัญหา
 เมื่อถึงเวลาตัดสินจะสอบผ่าน
 ไม่ว่าอะไรเสียหายก็อย่าให้จิตเราเสียหาย
 รักษาจิตให้ผ่องใสเหมือนรักษาไขในหิน
 ถ้าจิตเราดีงามปัญหาทั้งหลายจะแก้ได้หมด

บทที่ ๑๔๗

เมื่อพลังเปลวทำความชั่วขึ้นมา
ให้รีบออกมาขอโทษทำคืนและยอมรับผิดชอบ
พึงบอกกล่าวการสำนึกผิด
พึงประกาศโทษตน ปวารณาตัวเพื่อการแก้ไขสิ่งผิด
ความผิดที่ใหญ่ก็จะได้บรรเทาให้เล็กลง
ถ้าทำความชั่วแล้วปกปิดกลบเกลื่อนหมกเม็ดไว้จะมีโทษมาก
เพราะว่าปัญหาจะไม่ได้รับการแก้ไข
เรื่องเล็กน้อยจะกลายเป็นเรื่องใหญ่
ยิ่งปกปิดความชั่วจะยิ่งเป็นโทษเป็นภัย
ความชั่วนั้นจะมีโทษเล็กลงเมื่อเปิดเผย
ความชั่วจะมีโทษใหญ่ขึ้นเมื่อปกปิด
เมื่อสร้างความดีอย่าเที่ยวไปโอ้อวดโม้โฆษณา
อวดโม้มากคุณค่าของความดีนั้นจะเล็กลง
ถ้าทำความดีเพื่อโอ้อวดบุญกุศลจะน้อยลง
พึงทำความดีไม่ต้องโอ้อวดทำความดีอย่างปิดทองหลังพระ
บุญกุศลอันเป็นผลของความดีนั้นจะยิ่งใหญ่

บทที่ ๑๔๘

ในขณะที่เจอปัญหา
 ในขณะที่เจอวิกฤตการณ์
 ถ้าไม่รู้จะแก้ไขอย่างไร
 หนึ่งไว้เสียก่อนเป็นดี
 อดทนอดกลั้นให้มันคง
 อาละวาดโวยวายตีโพยตีพายจะยิ่งเสีย
 ประชดประชันทำลายตัวเองจะยิ่งพัง
 จงยอมรับความมีอยู่ของปัญหาแล้วหาสาเหตุ
 พยายามเข้าไปแก้ที่เหตุอย่าแก้ที่ผล
 อย่าหนีปัญหายากลบเศษแ้วด้วยขี้เถ้า
 ค่อยค่อยแก้ปัญหาก็จะเล็กทีละน้อย
 ทำหน้าที่ของตัวเองให้ดีที่สุดสมอดั้นเสมอปลาย
 เรื่องไหนที่คุณไม่ได้อย่าเสียสมองไปกลุ่มกับมัน
 จะได้เอาสมองส่วนนั้นมาคิดเรื่องที่เราทำได้
 ไม่มีปัญหาใดที่แก้ไม่ได้
 ยกเว้นแต่จะไม่ยอมมองความจริง ไม่ยอมแก้ปัญห
 คิดตามที่เหตุการณ์มันเป็นจริงดีกว่า อย่าคิดตามที่ฝันไว้

บทที่ ๑๔๙

เมื่อล้าวมลทินความสะอาดย่อมปรากฏ
เมื่อละความชั่วความดีย่อมปรากฏ
จงถือว่าการละความชั่วเป็นการงานสำคัญของชีวิต
ชีวิตที่ไม่มืองค์ประกอบการละความชั่วจะเสียชาติเกิด
ถ้าไม่อาบน้ำให้ร่างกายสัก ๑ เดือนจะเดือดร้อนแค่ไหน
เคยชวนขวยอาบน้ำให้จิตบ้างหรือเปล่า
ศีลธรรมเป็นเครื่องชำระล้างจิต
ผู้ไม่สนใจศีลธรรม จิตจะเดือดร้อนทรมานทรมาย
ชีวิตนี้ขาดอะไรก็ได้ แต่อย่าขาดศีลธรรม
ขาดศีลธรรมจะหาความสุขแท้จริงในชีวิตไม่ได้
จะประสบความเดือดร้อนอย่างแสนสาหัส
จิตนั้นเป็นนาย กายเป็นบ่าว
บุคคลในโลกนี้บำรุงบำเรอบ่าวแต่ปล่อยให้นายอดอยาก
ชีวิตนี้จึงไม่ประสบผลสำเร็จ
ไม่สามารถนำชีวิตไปสู่ความสุขที่แท้จริงได้
นำสงสารที่เกิดมาเสียชาติเกิด

บทที่ ๑๕๐

จิตมนุษย์ทั่วไปนั้นมีธรรมชาติว่าไม่เคยเต็มอิ่ม
 มีความต้องการมากยิ่งขึ้นอยู่เสมอ
 การช่วยเหลือคนต้องช่วยจากน้อยไปสู่มาก
 ถ้าช่วยอย่างมากแต่แรกแล้วเปลี่ยนมาน้อยจะถูกต่อต้าน
 การปกครองคนนั้นต้องกระทำด้วยศิลปะ
 การใช้พระเดชเข้มงวดต้องใช้จากมากมาสู่น้อย
 ถ้าใช้จากน้อยไปสู่มากจะเกิดการต่อต้าน
 ถ้าใช้จากมากมาสู่น้อยจะรู้สึกซึ่งถึงน้ำใจ
 อย่าปกครองด้วยการให้รางวัลอย่างเดียว
 อย่าปกครองด้วยการลงโทษอย่างเดียว
 การให้รางวัลและการลงโทษต้องกระทำในกาลเวลาที่สมควร
 ต้องมีความชอบธรรมเป็นที่ยุติ
 นั้นจึงเรียกว่ายุติธรรม
 ถ้ามีความชอบใจเป็นที่ยุติเรื่องราวจะไม่ยุติ
 พระธรรมนั้นย่อมครองโลกอยู่หนึ่งเดียวไปตลอดกาล
 ถ้าทำอะไรแล้วตอบไม่ได้โดยธรรมจะเดือดร้อนวุ่นวาย
 ถ้าตอบได้โดยธรรมจะสงบร่มเย็น
 ทำอะไรก็ตามจงอย่าฝืนความชอบธรรม
 อย่าทำอะไรตามความชอบใจ

บทที่ ๑๕๑

ไม่จำเป็นเลยที่ต้องไปเป็นศัตรูกับคนชั่ว
คนชั่วยอมสร้างศัตรูเพื่อตัวเองอยู่เสมอแล้ว
ไม่จำเป็นต้องเอาตัวเราไปเพิ่มจำนวนอีก
อย่าอนุญาตให้ความชั่วร้ายในโลกมาขัดข้องใจเราได้
บัณฑิตพึงตั้งใจให้มั่นคงในการแผ่เมตตา กรุณา อภัย
จงขจัดจิตดวงที่อาฆาตเคียดแค้น
เรื่องเลวร้ายในโลกนี้มีมากเป็นธรรมดา
อย่าปล่อยให้หลามมาสู่ใจเรา
เมื่อประสบคนชั่ว คนเลว จงตั้งใจเป็นอุเบกขา
ทำจิตให้เป็นกลาง วางเฉย นิ่งอยู่
บางทีคนที่เลวที่สุดอาจมาสอนธรรมชั้นสูงให้แก่เรา
จงตั้งใจให้เสมือนั่งแผ่นดิน
บุคคลทั้งหลายย่อมเทของดีบ้างชั่วบ้างลงบนแผ่นดิน
แผ่นดินย่อมไม่หวั่นไหว
จงทำจิตให้มั่นคง
โลกนี้แปดเปื้อนเป็นธรรมดาอยู่แล้ว
อย่าปล่อยให้จิตเราแปดเปื้อนไปด้วย

บทที่ ๑๕๒

อย่าหมกมุ่นกับอารมณ์อดีตอนาคตให้มาก
 เพราะจะทำให้จิตมีปัญหา
 เรื่องในอดีตแก้ไขไม่ได้แล้ว
 เรื่องในอนาคตยังทำไม่ได้
 เรื่องในปัจจุบันทำได้เลย
 นึกถึงอดีตแต่ละครั้งก่อให้เกิดความเครียด
 นึกถึงอนาคตแต่ละครั้งก่อให้เกิดความกังวล
 ระลึกถึงปัจจุบันไม่เครียดไม่กังวล
 การเจริญสติพึงกำหนดอารมณ์ปัจจุบันให้มาก
 รู้เรื่องราวมากมายก็ไม่รู้ปัจจุบัน
 รู้ปัจจุบันจะหมดทุกข์
 รู้ปัจจุบันจะอิมเอิบ
 รู้ปัจจุบันจะเบิกบาน
 รู้ปัจจุบันจะผ่องใส

บทที่ ๑๕๓

ให้สมบัติใหญ่แก่ผู้ที่ไม่รู้จักพอ
ให้เหมือนทองคำสักเหมืองก็ไม่อึด
ให้มากเท่าใครคนเช่นนี้ก็ไม่รู้จักบุญคุณ
ยังโกรธเกลียดเคียดแค้นว่าเราให้น้อยไป
เมื่อจิตของบุคคลนั้นไร้ธรรมะ
ให้เท่าใครก็มีอาจเต็มได้
เพราะเหตุที่ไร้ธรรม
ราชาพราหมณ์ถวายข้าวทัพพีเดียวแก่พระสารีบุตร
พระสารีบุตรมีความกตัญญูสำนึกบุญคุณอย่างยิ่ง
เพราะว่าท่านรู้จักพอ
เมื่อรู้จักพอย่อมรู้สึกวาทะที่เขาเมตตาให้มาเป็นของใหญ่
เมื่อเห็นดังนี้จึงสำนึกบุญคุณอย่างยิ่ง
เมื่อจิตมีธรรมะย่อมทำให้รู้จักพอ
ธรรมะเป็นเหตุให้กลมเกลียวรักใคร่ปรองดองกัน
อธรรมเป็นเหตุให้ขัดเคืองอาฆาตเคียดแค้นตอบโต้
อธรรมจะนำโลกไปสู่กลียุค
ธรรมจะนำโลกไปสู่ความร่มเย็นเป็นสุข
จงแพร่ขยายออกไปซึ่งธรรมะอันจะทำให้โลกร่มเย็นเป็นสุข

บทที่ ๑๕๔

สุขและทุกข์เป็นแรงสะท้อนซึ่งกันและกัน
 ที่ใดมีสุขมากที่นั่นจะมีทุกข์มาก
 ที่ใดมีสุขน้อยที่นั่นจะมีทุกข์น้อย
 บัณฑิตย่อมเห็นแจ้งสภาวะของธรรมชาติ
 เห็นแจ้งความแปรปรวนเปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่ง
 จึงแสวงหาที่ไร้สุขไร้ทุกข์
 ตราบใดที่ยังข้องในการเสวยเวทนาย่อมติดสุขติดทุกข์
 สรรพสิ่งเป็นอนัตตาบังคับบัญชาไม่ได้
 ปราภฏแก่ญาณปัญญาท่านผู้ปฏิบัติธรรมว่าเป็นมายา
 สิ่งทั้งปวงเป็นเพียงความเกิดดับไร้ตัวไร้ตนไร้เราไร้เขา
 เมื่อเห็นดังนี้ย่อมสลະความยึดมั่นถือมั่นด้วยอุปาทาน
 เมื่อเห็นแจ้งสภาวะธรรมย่อมถอนอุปาทานในการเสพเสวย
 เวทนา
 เมื่อไร้ตัวไร้ตนไร้เราไร้เขาจึงไร้สุขไร้ทุกข์
 นั่นจึงเป็นความดับเย็นเป็นสันติธรรม
 พระนิพพานย่อมพ้นจากทุกข์ทั้งปวง

บทที่ ๑๕๕

หนทางยินดีต้อนรับคนหกล้ม
ความผิดพลาดเป็นครูมิใช่ตราบาป
เอาความผิดพลาดมาเป็นตราบาปจะไม่เกิดการแก้ไขพัฒนา
คนดีคือผู้แก้ไข
ได้มีโอกาสแก้ไขก็ดีที่สุดแล้ว
อย่าหวังว่าจะไม่ให้แปดเปื้อนเลย
อยู่ในโลกก็มีผิดพลาดเป็นธรรมดา
ความผิดพลาดไม่ใช่ความชั่ว
ไม่รู้จักคิดแก้ไขนั่นแลจึงชั่ว
ผ้าที่ไม่เคยเปื้อนเลยจะมีหรือ
เมื่อเปื้อนก็ซักให้สะอาดเปื้อนที่ไหนขยี้ตรงนั้น
ทุกสิ่งในโลกแก้ไขได้
ยกเว้นแต่จะไม่คิดแก้ไข
เมื่อเลิกละความชั่วก็จะกลายเป็นคนประเสริฐขึ้นมาได้
คนดีจะคิดแก้ไข คนไม่ดีจะคิดแต่แก้ตัว

บทที่ ๑๕๖

การเสแสร้งนั้นหลอกได้แต่คนอื่น
 ไม่สามารถหลอกตัวเอง
 มโนธรรมของทุกคนนั้นมีอยู่
 ทำชั่วทำเลวนั้นฝืนมโนธรรม
 เตือนร้อนอยู่ในใจของผู้ทำชั่ว
 มโนธรรมของตัวเองจะลงโทษ
 จะกระวนกระวายไม่สบายใจ
 เวลาทำชั่วขึ้นมาไม่จำเป็นต้องมีใครรู้
 มโนธรรมของตัวเองจะลงโทษเอง
 ผู้ทำบาปจะหาความสุขใจไม่ได้
 ถึงหน้าตาขึ้นบานแต่อกตรม
 บัณฑิตจึงมีความละอายต่อบาปเกรงกลัวต่อบาป
 ไม่ยอมทำชั่วแม้ลับตาคนอื่น
 เพราะให้เกียรติตัวเองที่ก็เป็นคน

บทที่ ๑๕๗

เมื่อขึ้นสูงสุดจะคืนสู่สามัญ
เพราะปัญญาสูงสุดจึงแสดงออกซึ่งความกลมกลืน
เพราะรู้แจ้งสรรพสิ่งจึงเห็นว่าสิ่งทั้งปวงมีค่าเสมอกัน
เพราะรู้แจ้งโลกธาตุจึงไม่แบ่งแยกสิ่งทั้งปวง
ไว้เขา ไว้เรา ไว้เกิด ไว้ดับ
เมื่อมีเขาก็มีเรา เมื่อมีเราก็มีเขา
เมื่อมีเกิดก็มีดับ เมื่อมีดับก็มีเกิด
เมื่อไร้อุปาทานจึงไร้ความยึดมั่นถือมั่น
ไม่มีตัวตนสำหรับเป็นเราเป็นเขา
ไม่มีตัวตนสำหรับเกิดดับ
เมื่อไร้อุปาทานก็ไม่แสวงหาสิ่งใด
ไม่ต้องการบรรลุเป็นอะไร
เมื่อจิตไม่รอคอยสิ่งใด ปัจจุบันขณะจึงเป็นคำตอบ
ไม่ปรารถนาสิ่งใดอีก
รู้สึกถึงความสม่ำเสมอของโลกธาตุ
เมื่อขึ้นสูงสุดจะคืนสู่สามัญ

บทที่ ๑๕๘

ความดีที่เราทำไว้นั้นมีค่าทั้งสิ้น
 แม้แต่ความดีเล็กน้อย
 ความดีเล็กน้อยที่เราสร้างอาจช่วยแก้ปัญหาใหญ่ได้
 อย่าประมาทในคุณค่าของสิ่งเล็กน้อย
 กระเบื้องแตกรูเดียวอาจทำให้น้ำเจิ่งนองทั้งห้อง
 ของเล็กน้อยนิดเดียวอาจเป็นสิ่งจำเป็น
 ข้อดีบางอย่างของตัวเราอาจเล็กน้อย
 แต่อาจเป็นเล็กน้อยที่ขาดไม่ได้
 ความดีและความชั่วนั้นเป็นของที่ไม่ควรประมาทว่านิดเดียว
 ดีนิดเดี๋ยวก็คือดี
 ชั่วนิดเดี๋ยวก็คือชั่ว
 ดอกมะลิดอกเดียวก็หอม
 อูจจาระนิดเดียวก็เหม็นคลุ้ง
 ดอกมะลิดอกเดียวกับอูจจาระนิดเดียวให้ความรู้สึกต่างกันไกล
 ความดีและความชั่วนั้นไม่ควรถือว่านิดเดียว

บทที่ ๑๕๙

บัณฑิตเกิดมาสร้างคุณดีและประโยชน์สุขไว้ในโลก
โดยไม่เรียกร้องชื่อเสียงและผลประโยชน์
ท่านผู้เฒ่าในการสร้างบารมีจะมีจิตโน้มไปในการให้
รื่นเริงในการสละมากกว่าครอบครอง
สมหวังในความไร้มากกว่าความมั่งคั่ง
ยินดีในการให้มากกว่าการรับ
ทำความดีโดยไม่คิดครอบครอง
ให้โดยไม่หวงหวงอาลัย
เปลื้องเพื่อกับรอยยิ้มของคนอื่นมากกว่ารอยยิ้มของตนเอง
สร้างผลงานโดยไม่คิดถึงผลตอบแทนเข้าสู่ตน
ให้ได้แม้ของหวง
สละได้แม้คนที่รักมาก
จิตโปร่งเบาสบายหลังจากการให้นั้นคุ้มค่ากับของที่เสียไป
ลงความเห็นว่ายินดีสำคัญกว่าวัตถุธาตุทั้งปวง
เมื่อใจดีจะได้ที่พึ่งที่คนทั้งหลายหาพึ่งได้ยาก
กุศลที่เกิดขึ้นในใจจะเป็นที่พึ่งที่ถาวรมั่นคงมาก
ยิ่งศรัทธาก็ยิ่งปิติ ยิ่งปิตาก็ยิ่งศรัทธา

บทที่ ๑๖๐

เวลาเกิดมาเราก็ไม่ได้เอาอะไรมาเลย
 เวลาตายไปเราก็ไม่ได้เอาอะไรไปเลย
 สมบัติทั้งหลายคือสิ่งที่ผ่านมาเพื่อจะผ่านไปทั้งสิ้น
 แล้วจะหวงอะไรไว้เล่า
 แล้วจะเสียดายอะไรเล่า
 การให้ทานเพื่อสละนั้นคือบารมีที่สูงยิ่ง
 ไม่ให้เพื่อทวงบุญคุณ
 ให้แล้วไม่เสียดายภายหลัง
 การสละเป็นรศชาติอันประเสริฐของการให้ทาน
 ผู้ยินดีในการให้ทานย่อมยินดีในรศชาติของการสละ
 ยินดีในการให้ยินดีในการสละก็เต็มอัมบริบูรณ์แล้ว
 ไม่ต้องการสิ่งตอบแทนอย่างอื่นอีก
 ท่านผู้มีปัญญาย่อมพยายามฝึกตนให้แก้ตัวกล้าในทาน
 ได้ให้ก็พอแล้วไม่ต้องการสิ่งใดอีก
 ไม่ต้องการแม้แต่คำขอบคุณ
 ประราณายังที่จะสร้างทานบารมีให้เต็มรอบ

บทที่ ๑๖๑

ผีสาวเทวดาย่อมนับถือคนที่คุณธรรมในจิต
ย่อมไม่สนใจยศเกียรติตำแหน่ง
ตำแหน่งยศเกียรติสูงเพียงใด
เมื่อนั่งอยู่หน้ายมบาลสิ่งนี้ไม่มีค่า
ยศสูงแค่ไหนถ้ามีความชั่วก็ถูกตีลงนรก
ในปรโลกวัดกันที่ความดีความชั่วเท่านั้น
จงหมั่นสร้างบุญกุศลทุกวันเดี๋ยวนี้
อย่ารอให้ตายไปเสียก่อนค่อยได้สำนึก
แล้วจะเสียใจว่าตอนมีชีวิตอยู่ทำบุญเอาไว้หน่อย
มีชีวิตมีลมหายใจอยู่อย่าประมาทเชื่อนชะ
เวลานี้ทำบุญได้ให้รีบทำ
จงหมั่นให้ทานรักษาศีลเจริญภาวนา
จงหมั่นสวดมนต์ไหว้พระแผ่กุศลแผ่เมตตา
อย่าต้องไปเศร้าโศกเสียใจในเมืองผี
ยามมีชีวิตไม่ทำความดีตายไปจะเดือดร้อน

บทที่ ๑๖๒

อย่ารับปากใครพล่อย ๆ
 อย่าสัญญาใครไปส่งเดช
 อย่ารับคำใครอย่างซุ่ย ๆ
 อย่าบอกกล่าวคำหวานที่ไม่คิดทำจริง
 คนเรานั้นจะโกรธแค้นที่สุดเวลาถูกหลอกลวง
 จะบันดาลโทสะอย่างแรงเวลาถูกโกหก
 ฉะนั้นการชอบหลอกลวงคือการสร้างศัตรู
 การชอบโกหกคือการสร้างคู่อาฆาต
 ชื่อสัตย์ชื่อตรงดีกว่า
 ถึงแม้ถูกด่าแต่เขาจะไม่รังเกียจ
 พูดความจริงออกไปดีกว่า
 ถึงเขาโกรธแต่จะไม่ใช่คู่อาฆาต
 คำหลอกลวงจะถูกเผยออกมาจนได้
 คำพูดจริงจะประกาศความดีงามของผู้พูด
 จงรักความจริงจงพูดคำสัตย์

บทที่ ๑๖๓

สตินั้นจำเป็นต้องฝึก

เพราะสติเปรียบเหมือนผู้กุมบังเหียนม้า

เมื่อจิตออกนอกกลุ่มนอกทางจะไปสู่อารมณ์อกุศล

จงใช้สติกำกับจิต

แล้วน้อมจิตไปสู่อารมณ์กุศลที่เราชำนาญ

การน้อมจิตไปสู่กุศลท่านสาธุชนควรรู้จักอนุสติสิบ

ระลึกถึงคุณพระพุทธรเจ้า คุณพระธรรม คุณพระสงฆ์

ระลึกถึงคุณของศีล คุณของท่าน คุณของธรรมะที่ทำให้เป็น

เทวดา

ระลึกถึงความตาย พิจารณากายแยกกายออกเป็นส่วน ๆ

ระลึกถึงลมหายใจเข้าออก ระลึกถึงคุณของพระนิพพาน

อนุสติทั้งสิบนี้คืออารมณ์ที่ระลึกเพื่อให้จิตเป็นกุศล

พึงน้อมจิตไปสู่อารมณ์กุศลหลีกเว้นจากอารมณ์อกุศล

กุศลนำมาซึ่งความสุขความเจริญ

อกุศลนำมาซึ่งความทุกข์เดือดร้อน

พึงฝึกสติเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการนำจิตไปสู่อารมณ์กุศล

บทที่ ๑๖๔

ผู้นำที่มีผู้ตำหนิตติงมากนั้นไม่น่าเป็นห่วง
 ถ้าหากไม่มีใครกล้าตำหนิตติงเลยนั้นแลน่าเป็นห่วง
 ถ้าเราปล่อยใส่ทางเกงตูดขาด
 มีคนบอกให้รู้ตั้งแต่อยู่ในบ้านย่อมดีกว่า
 ดีกว่ารอคอยให้เดินรอบตลาดแล้วค่อยมีคนบอก
 รู้ตอนอยู่ในบ้านถึงอายบ้างก็นิดหน่อย
 ถ้ารู้ตอนอยู่กลางตลาดจะอายคนมาก
 คนฉลาดย่อมตั้งคนรอบข้างไว้คอยบอกข้อบกพร่องของตน
 มีความดีใจทุกครั้งที่ยังข้อบกพร่องของตนเอง
 โชคดีที่รู้เร็ว ถ้ารู้ปีหน้าจะชวยมากกว่านี้
 ใครบอกข้อบกพร่องของเราให้ฟังจงขอบคุณเขาด้วยใจจริง
 อย่างลัวที่จะรู้ความจริง
 จงกลัวว่าจะไม่รู้ความจริง
 ความจริงแม้โหดร้ายแต่เมื่อรู้จะได้จัดการแก้ไข
 รู้ตั้งแต่บัดนี้ความเดือดร้อนอาจจะไม่มาก
 ถ้าหมกเม็ดเอาไว้จะกลายเป็นปัญหาใหญ่หลวง

บทที่ ๑๖๕

ถ้าหากถนนตรง

ย่อมสามารถมองเห็นทิวทัศน์ได้ไกล

ถ้าถนนคดเคี้ยวเลี้ยวลด

ย่อมไม่สามารถมองไปได้ไกล

ถ้าจิตใจซื่อตรง

จะสามารถมองสังขารมได้ลึกซึ้ง

ถ้าจิตใจไม่ซื่อตรง

จะถูกบังไม่อาจเห็นสังขารมได้

ความซื่อตรงย่อมเกื้อหนุนความเจริญของญาณปัญญา

คิดจะบำรุงปัญญาต้องฝึกความซื่อตรง

อย่าคิดคดเพราะจะทำให้ปัญญาแคะแกร็น

สัจจบารมีย่อมเกื้อหนุนแก่ปัญญาบารมี

คุณความดีทั้งหลายย่อมเสริมเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน

บทที่ ๑๖๖

ผู้มีจิตใจใสสะอาดจะสามารถเมตตาได้แม้กระทั่งคนชั่ว
 แต่คนชั่วจะไม่ยอมรับแม้กระทั่งคนดี
 อัจฉริยะได้แม้กระทั่งผู้ที่มีพระคุณแก่ตน
 หักหลังทรยศได้แม้กระทั่งผู้กำลังช่วยเหลือตน
 ผู้ไฝพรรณเห็นดังนี้เป็นอุทาหรณ์
 จึงรักษาจิตตัวเองให้บริสุทธิ์อยู่เสมอ
 ไม่โกรธเกลียดคนชั่ว
 ไม่อาฆาตพยาบาทผู้ให้ร้าย
 ความชั่วในโลกนี้มีอยู่มากแล้ว
 อย่าปล่อยให้ลามเข้ามาสู่ใจเรา
 รักษาจิตให้ตั้งมั่นไว้ดีกว่า
 ถ้าจิตเราเสีย เราจะเดือดร้อนเป็นคนแรก
 เราโกรธเกลียดใคร เราจะทุกข์เป็นคนแรก
 รักษาจิตให้บริสุทธิ์นั้นมีความยิ่ง
 จิตที่ตั้งมั่นนั้นมีค่ากว่าเพชรพลอยทั้งปวง

บทที่ ๑๖๗

ท่านผู้สั่งสมจิตด้วยเมตตา

ย่อมมีความปรารถนาดีต่อสรรพสัตว์ทั้งปวงเสมอกัน

ไม่แบ่งชั้นวรรณะไม่เลือกที่รักที่ชังไม่แยกมิตรศัตรู

สิ่งที่ทำให้คนใจกว้างที่สุดคือการแผ่เมตตาอัปมัณฺญา

แผ่เมตตาโดยไม่เลือกเขตแดน

เมตตาอัปมัณฺญานำมาซึ่งความสงบสันติแก่ชาวโลก

ถ้ายังแบ่งเขาแบ่งเราจะนำโลกไปสู่สันติไม่ได้

อุดมการณ์ใดที่ถือว่าพวกของตัวเองถูกเท่านั้น

อุดมการณ์นี้ไม่สามารถนำโลกไปสู่ความสงบสันติได้

พระพุทธศาสนาสอนเมตตาที่ไม่เลือกเขตแดน

ไม่แบ่งแยกพวกเราพวกเขา

เมตตาเสมอกันในสรรพสัตว์ทั้งปวง

ไม่แบ่งแยกเพื่อลำเอียง

พระพุทธศาสนาจึงเป็นอุดมการณ์ที่นำความสงบสันติมาสู่โลก
ได้

จึงมีเมตตาต่อกัน

สัตว์ทั้งหลายทั้งปวงล้วนเป็นเพื่อนร่วมทุกข์เกิดแก่เจ็บตาย

จงอย่าเบียดเบียนกัน

บทที่ ๑๖๘

สิ่งใดใดในโลก

ถ้ารังเกียจจะตีว่ามากไป

ถ้าชมชอบจะตีว่าน้อยไป

ถ้าอยากหยุดจะตีว่าเร็วไป

ถ้าอยากเคลื่อนจะตีว่าช้าไป

คำพูดที่ประกอบด้วยความรักความเกลียดไม่ถือเป็นสัจจะได้

เมื่อมีความต้องการเพื่อผลประโยชน์ตนจิตจะลำเอียง

ขณะที่จิตเกิดการลำเอียงจะไม่เห็นสัจจะได้ชัดเจน

ผู้ปฏิบัติธรรมพึงละความเห็นแก่ประโยชน์ตน

จงอย่าถือว่าความเห็นของตนเท่านั้นที่ถูกต้อง

อย่าให้คะแนนว่าเรื่องของตัวเองสำคัญที่สุด

ทำความรู้สึกว่าตนเองเสมอกับสัตว์ทั้งปวงจึงจะเห็นสัจจะได้

การแผ่เมตตาเป็นอัมปมัญญาโดยไม่เลือกบุคคลนั้นมีประโยชน์
มาก

ทำให้จิตเป็นกลางเสมอในสัตว์ทั้งปวงไม่ลำเอียงเข้าข้างใคร

เมื่อย่างจิตตั้งนี้จะช่วยให้รู้แจ้งสัจจะได้ง่ายดาย

การเจริญอัมปมัญญานั้นช่วยให้บรรลุธรรมได้รวดเร็ว

บทที่ ๑๖๙

ถ้าหากยังมีความต้องการเพียงลาภยศชื่อเสียงในโลกมนุษย์
เชื่อว่ายังติดกับดักในโลกนี้อยู่
กับดักย่อมมีเหยื่อล่อที่น่าพอใจ
หย่อนเบ็ดเปล่าลงมาปลาไม่สนใจ
เมื่อมีเหยื่อลงมาในเบ็ดด้วยปลาจึงฮุบ
เหยื่อนั้นมีเพื่อให้ปลาเดือดร้อนมิใช่เพื่อผลประโยชน์
สิ่งที่สร้างความพอใจให้เราหลงติดคือเหยื่อในโลก
เหยื่อในโลกมีเพื่อความเดือดร้อนของชาวโลก
เหยื่อนั้นมีเพื่อให้เดือดร้อน มิใช่เพื่อผลประโยชน์
ติดข้องในสิ่งใดสิ่งนั้นจะสร้างความเดือดร้อนอย่างแสนสาหัส
ต้องเวียนว่ายตายเกิดนับภพนับชาติไม่ถ้วนเพราะหลงเหยื่อ
ตกนรกหมกไหม้ก็เพราะเหยื่อในโลกอีกเหมือนกัน
ท่านผู้มีปัญญาตัดใจสละความยินดีในเหยื่อของโลก
สละสมบัติมากบ้างน้อยบ้างออกบรรพชา
ชวนชวายเป็นปฏิบัติเพื่อทำนิพพานให้แจ้ง
เมื่อเกิดมาก็มีกิเลสเหมือนคนทั้งหลาย แต่ชวนชวายสละละวาง

บทที่ ๑๗๐

ก่อนได้ดีต้องผ่านเส้นทางลำเค็ญ
 ไม่มีมหาบุรุษท่านใดประสบผลอย่างง่ายารบริน
 ต้องเจอปัญหาอุปสรรคกันทั้งนั้น
 ปัญหาอุปสรรคใหญ่มีไว้รวมมหาบุรุษใหญ่
 ผู้มีบารมีสูงจะฝึกตนจากความทุกข์เข็ญ
 ก่อนอรุณรุ่งก็เหมือนกับมิดมิดไปทุกทาง
 แต่ตะวันก็มีกาลเวลาขึ้น
 จงอดทนทำความเพียรอย่าย่อท้อ
 สัมสมความดีอย่างเสมอต้นเสมอปลาย
 อย่าอ่อนแอท้อถอยเพราะอุปสรรค
 น้ำสูงทำให้ก้นบัวสูง
 คนเรายังใหญ่ได้เพราะพยายามอดทนต่อสิ่งบีบคั้น
 รักษาความดีให้มั่นคงอย่างเกื้อรักษาความเค็ม
 ในช่วงเวลาที่สิ้นไร้ไม้ดอกนั้น
 ความดีจะเป็นที่พึง

บทที่ ๑๗๑

การระเบิดโทสะนั้นเหมือนไฟไหม้ป่า
มอดไหม้จนสิ้นแล้วก็ทำให้กลับดีดังเดิมได้ยาก
กว่าจะเกิดป่านั้นยาวนาน
ไฟเผาผลาญใช้เวลานิดเดียว
มิตรภาพนั้นอาศัยกาลเวลานานบ่มเพาะขึ้น
อย่าทำลายลงง่าย ๆ
ระเบิดโทสะทีเดียวกัฟังสิน
จะแก้คืนได้ยาก
ทำอะไรจงคิดหน้าคิดหลัง
อดกลั้นดีกว่ามูทะลุ
จงฝึกตัวเองให้รู้จักอดกลั้นอยู่เสมอ
อย่าทำตนให้คุ้นเคยกับการระเบิดอารมณ์
เสียหายไปแล้วไม่คุ้มค่ากับความสะใจที่ได้นิดเดียว
ขันติความอดทนข่มกลั่นและโสร้งจะความเสี้ยม
นี่เป็นธรรมชาติของบัณฑิต

บทที่ ๑๗๒

เมื่อถูกตำราอย่างเจ็บแสบ
 แกล้งทำเป็นโง่ฟุ้งไม่รู้เรื่องยังดีกว่า
 อย่าไปฉลาดทุกเรื่อง
 แกล้งโง่บ้างจะให้คุณ
 สิ่งในโลกนี้ไม่จำเป็นต้องดูทั้งหมด
 แกล้งทำเป็นตาบอดบ้างจะให้คุณ
 สิ่งในโลกนี้ไม่จำเป็นต้องฟังทั้งหมด
 แกล้งทำเป็นหูหนวกบ้างจะให้คุณ
 สิ่งในโลกนี้ไม่จำเป็นต้องพูดทั้งหมด
 แกล้งทำเป็นคนโง่บ้างจะให้คุณ
 สิ่งในโลกนี้ไม่จำเป็นต้องจำได้ทั้งหมด
 แกล้งทำเป็นลืมนิดไปบ้างจะให้คุณ
 สิ่งในโลกนี้ไม่จำเป็นต้องเข้าใจทั้งหมด
 แกล้งทำเป็นโง่เขลาเบาปัญญาบ้างจะให้คุณ
 สิ่งในโลกนี้ไม่จำเป็นต้องชนะไปทั้งหมด
 แกล้งทำเป็นพ่ายแพ้อย่างหมดรูปเสียบ้างจะให้คุณ

บทที่ ๑๗๓

เมื่อทำความดีแต่ละครั้ง
จิตใจอิ่มเอิบเบิกบานปีติรื่นเริง
เมื่อทำความชั่วแต่ละครั้ง
จิตใจก็ห่อเหี่ยวเป็นทุกข์กระวนกระวายใจ
เส้นทางของความดีนั้นสว่างไสวใส
เส้นทางของความชั่วนั้นอับทึบหม่นหมอง
ความดีเมื่อทำแล้วผู้ทำย่อมภูมิใจ
จิตใจเป็นสุขร่มเย็น
อานิสงส์ของการสร้างคุณดีนั้นให้ความสุขใจก่อนอื่น
หลังจากนั้นจะนำมาซึ่งความประเสริฐอีกมากมาย
ใจย่อมเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของมนุษย์
ใจดีย่อมเกิดผลดีที่สุด
ใจเสียย่อมเกิดผลเสียที่สุด
เมื่อทำชั่วนั้นใจย่อมเสีย
เมื่อใจเสียแล้วจะเหลืออะไรเล่า
จงอย่าประมาทในชีวิต
ความตายก็รุกรนเข้ามา จะเอาอะไรเป็นที่พึ่ง

บทที่ ๑๗๔

สตินั้นให้ตั้งมั่นในปัจจุบันอารมณ์
 ฐานที่ตั้งแห่งสติคืออารมณ์ปัจจุบัน
 อารมณ์อดีตอนาคตไม่เป็นที่ตั้งแห่งสติ
 กำหนดความรู้สึกที่กายจะได้ปัจจุบันอารมณ์
 ความรู้สึกที่กายจะเป็นปัจจุบันอารมณ์ตลอด
 จงกำหนดสติที่กาย
 กำหนดสติที่ลมหายใจเรียกว่าอานาปานสติ
 กำหนดสติที่การเคลื่อนไหวของกายเรียกว่าเจริญสติใน
 อริยาบถ

สติในปัจจุบันอารมณ์มีค่าอย่างยิ่งต่อท่านผู้ปฏิบัติธรรม
 จะเป็นจุดเริ่มต้นแก่กรรมฐานทั้งหลาย
 จะเป็นบ่อเกิดของธรรมทั้งหลายมีโพธิปักขิยธรรม ๓๗ เป็นต้น
 ถ้าปล่อยใจไปอดีตอนาคตจะเป็นที่ตั้งแห่งธรรมไม่ได้
 ปัจจุบันอารมณ์เป็นที่ทำงานของท่านผู้ปฏิบัติธรรม
 ปฏิบัติไปถึงไหนก็อย่าทิ้งปัจจุบันอารมณ์
 ปัจจุบันอารมณ์เป็นตาน้ำแห่งธรรมทั้งปวง

บทที่ ๑๗๕

เมื่อได้ผลประโยชน์อะไรแล้วหวงแหนเอาไว้เฉพาะตัว
 ไม่รู้จักขวนขวายเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แบ่งปัน
 ผู้นั้นกำลังสร้างศัตรูแวดล้อมอยู่รอบตัว
 กำลังพัฒนาสาเหตุของความตกอับให้เกิดขึ้น
 เมื่อรู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่จะมีมิตรอยู่รอบตัว
 สมบัติทั้งหลายเป็นของคู่โลก
 เราเกิดก็ไม่ได้เอามา เราตายก็ไม่ได้เอาไป
 รู้จักใช้สมบัติของโลกเพื่อสร้างมิตรภาพให้เกิดขึ้น
 เป็นการลงทุนน้อยแต่ได้ผลประโยชน์คุ้มค่า
 สมบัติของผู้ตระหนี่กลายเป็นของไร้ค่า
 หวงแหนเอาไว้ก็ไม่สามารถนำเข้าไปด้วย
 เกื้อกูลผู้อื่นบ้าง ใจจะเกิดสุข
 รู้จักแต่หวงแหนตระหนี่ จะมีแต่ความทุกข์

บทที่ ๑๗๖

คนทั้งหลายขอปลื้มคนที่สำคัญที่สุดในชีวิต
 ผู้นั้นคอยช่วยเราทุกเรื่องเราจึงไม่ใส่ใจ
 เราคิดแต่จะเอาใจคนอื่นไม่เคยสนใจคนที่เป็นห่วงเราตลอด
 เขาช่วยเราด้วยน้ำใจรักอันบริสุทธิ์เราเลยเห็นเขาเป็นของตาย
 ของตายที่เราไม่ต้องสนใจใส่ใจเลยก็ได้
 บุคคลผู้หนึ่งคิดจะปลุกต้นไม้
 ขวนขวายแต่การบำรุงกิ่งใบไม่เคยสนใจบำรุงราก
 บุคคลผู้หนึ่งคือคนโง่เขลาเบาปัญญา
 คนโง่จะไม่สนใจบำรุงคนที่เป็นต้นเหตุแห่งความเจริญ
 คิดแต่จะเอาอกเอาใจคนอื่นโดยไม่เคยใส่ใจความรู้สึกของ
 บุพการี

คนอกตัญญูในโลกนี้เป็นคนโง่เขลาเบาปัญญาทั้งสิ้น
 ปลุกต้นไม้แต่ไม่เคยใส่ใจบำรุงราก
 คนกตัญญูย่อมใส่ใจเอื้อเพื่อบำรุงบุพการี
 ความกตัญญูนั้นเกิดมาจากความเฉลียวฉลาด
 ความกตัญญูนั้นกลั่นมาจากญาณปัญญาที่คมกล้าที่สุด
 เพราะความโง่เขลาเบาปัญญาจึงกลายเป็นคนอกตัญญู
 คนอกตัญญูคือคนโง่ คนกตัญญูคือคนฉลาด

บทที่ ๑๗๗

ความเห็นผิดนั้นมีโทษภัยใหญ่หลวงนัก
ทำให้หลุดคลาดไปจากทางเจริญ
ทำให้ต้องหลงไปสู่เส้นทางหายหน้า
นำไปสู่ทิศทางลงเหว
เดินไปเส้นทางทุกข์โดยเข้าใจว่าเป็นสุข
ทำให้ต้องจับมีดทางคม
ถูกหลอกให้เอามือจับถ่านไฟ
ความเห็นผิดนั้นมีโทษภัยใหญ่หลวงนัก
ท่านผู้เป็นบัณฑิตพึงสมาทานสัมมาทิฐิให้มั่นคง
พร้อมทั้งเผยแพร่อสัมมาทิฐิให้มั่นคงแพร่ขยายในโลก
ธรรมะของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นคลังของสัมมาทิฐิ
บัณฑิตย่อมมีศรัทธาในธรรมะของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่าง
มั่นคง
พยายามเกื้อหนุนให้พระธรรมแพร่ขยายตั้งมั่นมั่นคงในโลก
เพื่อประโยชน์อันสูงสุดแก่ตนและผู้อื่น
เพื่อความร่มเย็นเป็นสุขของโลกธาตุ
พระธรรมแพร่ไปที่ใดที่นั้นย่อมสุขเย็นเป็นอเนกประการ
สัมมาทิฐิช่วยมิให้โลกเข้าสู่กลียุค

บทที่ ๑๗๘

ชีวิตย่อมมีขึ้นมีลง ชั่วเจ็ดที่ดีเจ็ดหน
 สมบูรณ์พูนสุขอาจไม่อยู่ตลอด ความตกต่ำอาจมาเยือน
 เวลาได้ดีมีสุขอย่าหลงระเหิงลืมตน
 อย่าคิดแต่จะตอบสนองความต้องการของตนฝ่ายเดียว
 เมื่อเราได้ดีแล้วจงเปิดทางรอดให้คนอื่นบ้าง
 จะทำให้เราไม่เจอทางตัน
 เมื่อเราเป็นสุขแล้วจงช่วยให้คนอื่นพ้นทุกข์บ้าง
 จะทำให้เราไม่เจอทางตกต่ำ
 เมื่อเราอิ่มแล้วจงช่วยให้คนอื่นพ้นจากความหิวโหยบ้าง
 จะทำให้เราไม่เจอความตกอับ
 คนเรานั้นถ้าทำอะไรออกไป ก็จะได้กลับคืนมาอย่างนั้น
 ถ้าเราใจดำกับผู้อื่น เขาก็จะใจดำกับเรา
 ถ้าเราใจดีกับผู้อื่น เขาก็จะใจดีกับเรา
 จงเมตตาต่อผู้อื่นบ้าง อย่าสนใจแต่ความต้องการของตนเอง
 จงรู้จักอกเขาอกเรา เอาใจเขามาใส่ใจเรา
 ผู้เห็นแก่ตัวจะไม่สามารถเจริญยั่งยืน

บทที่ ๑๗๙

อย่าไปกลัวผีที่ไหน
ผีที่ร้ายที่สุดอยู่ที่ใจเราชั่ว
เมื่อใจเราชั่วจะกลายเป็นผีร้ายเสียเอง
ต้องไปสู้รบยาภูมิอันเป็นแหล่งรวมจิตวิญญาณชั้นต่ำ
ไม่มีใครสามารถทำให้เราลงสู่ที่ต่ำได้เท่ากับใจเราชั่ว
คนไร้ค่าจะกลัวแต่สิ่งเลวร้ายภายนอกไม่กลัวความชั่วในใจตน
เหมือนกับกลัวแดดร้อนภายนอกเลยเข้าไปหลบในบ้านที่ไฟ
ไหม้

ถ้าบ้านไฟไหม้จะเดือดร้อนยิ่งกว่าโดนแดดเผา
ถ้าใจเราเลวก็เสียทุกอย่าง
ถ้าใจเราชั่วก็หาที่พึ่งอื่นไม่ได้
จงละอายต่อบาปในใจตน จงเกรงกลัวต่อบาปในใจตน
พึงมีศรัทธายิ่งยวดในการละชั่วประพฤติดี
ถ้าจิตเราดีชื่อว่าทำลายผีตัวใหญ่ไปเสียได้
เมื่อจิตเราดีก็คือการทำลายขุมมรณะเสียสิ้น
อย่ากลัวอะไรให้มากกว่าความชั่วในใจตัวเอง
อย่าชื่นชมศรัทธาอะไรให้มากกว่าความดีในใจตัวเอง

บทที่ ๑๘๐

การสร้างกุศลนั้นให้ตั้งใจกระทำเพื่อพัฒนาจิต
 อย่าทำกุศลเพื่อชื่อเสียงเกียรติยศ
 อย่าทำกุศลเพื่อเอาหน้าเอาตา
 ทำความดีให้บริสุทธิ์
 จงมีศรัทธาในความดีแล้วทำไป
 ทำความดีเพื่อความดี
 เพราะว่าความดีนั้นสูงค่ายิ่งแล้ว
 จะทำความดีเพื่อไปแลกของที่มีราคาต่ำกว่ากระนั้นหรือ
 จงศรัทธาในความดี
 แล้วความดีจะอุ้มชูเราอย่างอัศจรรย์
 ธรรมะย่อมคุ้มครองรักษาผู้ประพฤติธรรม
 ขอเพียงแต่ว่าทำให้จริง
 ทำจริงได้ของจริง
 ทำเล่นได้ของเล่น
 ธรรมะของพระพุทธเจ้าสามารถทำพิสูจน์ได้ทุกกาลสมัย
 ขอเพียงให้เรา มีศรัทธาจริงแล้วทำให้จริง
 ประพฤติธรรมเพื่อธรรมอย่าเพื่ออย่างอื่น

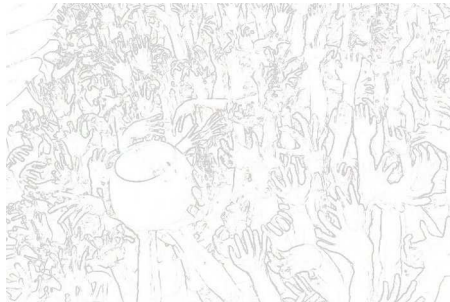
บทที่ ๑๘๑

วันเวลาที่ผ่านมาของคนย่อมนำมาซึ่งประสบการณ์
 จงสร้างสมประสบการณ์ด้วยอุดมการณ์แห่งความซื่อตรง
 ใจคดย่อมจะนำไปสู่ประสบการณ์คัด
 ประสบการณ์คัดย่อมนำไปสู่ชีวิตที่คัด
 มีชีวิตเสพสุขไปวันๆแต่หาความภาคภูมิใจไม่ได้
 ชีวิตจะมีประโยชน์อะไร?
 ถ้าระลึกถึงชีวิตตนเองแล้วต้องละอายแก่ใจทุกครั้ง
 สมบัติที่คัดโกงมาจะช่วยอะไรได้
 ความซื่อสัตย์ซื่อตรงจะสร้างความภาคภูมิใจให้ตนเองได้
 ถึงไม่มีใครเคารพ ยังสามารถไหวตัวเองได้สนิทใจ

บทที่ ๑๘๒

ทุกครั้งที่เราทรยศคดโกง
 จิตวิญญาณของเราจะซึมซับความเจ็บปวดเดือดร้อน
 เพียงแต่ว่าบุคคลผู้นั้นไม่รู้สึกรู้ตัว
 เมื่อบุคคลรับสารก่อมะเร็งเข้าสู่ร่างกาย
 บุคคลผู้นั้นมิได้ทราบเลย
 แต่ร่างกายกำลังดำเนินไปสู่ความเดือดร้อน
 จิตวิญญาณของคนทุกคนโหยหาคุณงามความดี
 แต่คนบางคนไม่มีปัญญาล่วงรู้
 จึงทำแต่ความชั่วอยู่ทุกเมื่อเชิ้อวัน
 จิตวิญญาณของเขาย่อมเสื่อมคุณภาพลงทุกที
 อบายภูมิคือจุดหมายของจิตวิญญาณที่เสื่อมคุณภาพ
 จงรู้สำนึกก่อนที่จะสายเกินไป

บทที่ ๑๘๓

ท่านผู้ใจสูงในโลกนี้จะสร้างประโยชน์ใหญ่แต่ใช้ชีวิตเรียบง่าย
 เมื่อคิดจะช่วยเหลือส่วนรวมก็ยังไม่อยากล่วงเกินผู้อื่น
 เมื่อคิดจะให้ก็ยังไม่อยากเอาเปรียบใคร
 เมื่อคิดจะช่วยเหลือคนก็ยังไม่อยากให้ใครเดือดร้อนเพราะ
 ตัวเอง

เมื่อเมตตายิ่งใหญ่จึงชวนขวยมอบสิ่งที่ตัวเองมีให้แก่โลก
 โดยพยายามเรียกร้องทวงคืนให้น้อยที่สุด
 เมื่อยิ่งให้ก็ยิ่งอยากสละ
 เห็นรอยยิ้มคนอื่นแล้วปลื้มใจยิ่งนัก
 เมื่อได้ช่วยใครก็ไม่คิดทวงบุญคุณ
 ยิ่งใจสูงก็ยิ่งถ่อมตน
 มีอะไรก็อยากจะทำให้ออกไปอย่างเดียว
 สร้างประโยชน์ยิ่งใหญ่แก่มวลชน
 แต่ใช้ชีวิตเรียบง่าย

บทที่ ๑๘๔

ท่านผู้เป็นมหาบุรุษ

เมื่อกินอิมจะเป็นห่วงคนหิวโหย

ในยามลมหนาวจะเป็นห่วงผู้ไร้ผ้าห่ม

ท่านผู้เป็นมหาบุรุษย่อมมีจิตเมตตาหาประมาณมิได้

เมตตาผู้อื่นเท่ากับเมตตาตนเอง

เมตตาบุตรผู้อื่นเท่ากับเมตตาบุตรตนเอง

สามารถสละความสุขของตนได้เพื่อประโยชน์สุขของมวลชน

สามารถทนทุกข์ยากลำบากเข็ญแต่มีต้องการเบียดเบียนผู้ใด

ยินดีในการให้มากกว่าการครอบครอง

ยินดีในการสละมากกว่าการหวงแหน

ในใจของคนทุกคนก็มีท่านผู้เป็นมหาบุรุษแทรกอยู่

เพียงรอคอยวันเปิดประตูใจเชิญท่านออกมาเท่านั้น

คนธรรมดาอย่างเราก็ออกมาทำความดีที่ยิ่งใหญ่ได้

บทที่ ๑๘๕

อย่าไปสนใจว่าเดินมาถึงไหนแล้ว
จงสนใจว่าเดินไปในทิศทางขึ้นหรือทิศทางลง
มีแต่ความเพียรพยายามอย่างเดียวไม่ได้
จะต้องมีสัมมาทิฐิคือความเห็นชอบด้วย
เพราะว่าสัมมาทิฐิคือตัวนำส่งไปสู่ทิศทางขึ้น
จงรักษาตนให้อยู่ในทิศทางขึ้น
แม้จะต้องฝ่าฝืนสันดานเดิมอย่างยากลำบาก
เมื่อเดินขึ้นสู่ที่สูงจะต้องลำบากเป็นธรรมดา
แต่จะให้ผลอย่างคุ้มค่า
ลงที่ต่ำง่ายสบายก็จริงอยู่
บัณฑิตทั้งหลายหายินดีไม่
อดทนอดกลั้นในทางขึ้นดีกว่าเบาสบายในทางลง
ค่าของคนอยู่ที่การพัฒนาตน
เหนื่อยนักก็พักเหนื่อย
แต่อย่าเลิกล้ม

บทที่ ๑๘๖

อย่างมองโลกอย่างสุดโต่งไปข้างใดข้างหนึ่ง
 สิ่งทั้งหลายเปลี่ยนแปลง
 เรื่องราวทั้งหลายพลิกแพลงไปได้
 สิ่งทั้งปวงเมื่อขึ้นสูงสุดจะต้องลง
 เมื่อลงถึงที่สุดจะขึ้น
 ขึ้นไปก็เพื่อจะลง ลงไปก็เพื่อจะขึ้น
 ร้อนเพื่อจะเย็น เย็นเพื่อจะร้อน
 ในที่เย็นจะมีร้อน ในที่ร้อนจะมีเย็น
 ตะวันขึ้นสูงสุดจะต่ำลง
 มีดถึงที่สุดอรุณจะฉายแสง
 สิ่งทั้งปวงเมื่อมองด้วยปัญญาจะเห็นเป็นเพียงมายาภาพ
 อย่าไปยึดสิ่งใดเป็นจริงเป็นจัง
 สิ่งใด ๆ ก็ไม่เที่ยงแท้
 แปรปรวนเปลี่ยนแปลงได้ตลอด

บทที่ ๑๘๗

อย่าให้คะแนนในสิ่งใดว่าแน่นอนร้อยเปอร์เซ็นต์
 ประสาทสัมผัสของมนุษย์นั้นอ่อนด้อยนัก
 ความลำเอียงเข้าข้างตัวเองหรือเพราะสิ่งรักสิ่งเกลียดก็มีบ้าง
 กระดาษห่อที่ทำให้ไม่อาจเห็นเนื้อในก็ด้วย
 สิ่งเหล่านี้ทำให้การรับรู้ยังไม่แน่นอน
 นอกจากนั้นสิ่งทั้งหลายยังไม่แน่นอนเปลี่ยนแปลงได้
 ที่เคยดีก็เสียได้
 ที่เคยเสียอาจได้รับการแก้ไขไปแล้ว
 บัณฑิตรู้ความไม่เที่ยงของสิ่งทั้งหลายดังนี้
 จึงเปิดช่อง "ไม่แน่" ไว้ให้ปัญญาด้วย
 ที่ว่าแน่ ๆ อาจพลาดได้
 แม้ตั้งทัพอยู่ในที่มั่นคงที่สุดแล้วก็จงอย่าปิดทางถอย
 คนฉลาดจะเตรียมช่องทางไว้เพื่อความพลาดพลั้งที่คาดไม่ถึง
 ไม่มีอะไรแน่นอนร้อยเปอร์เซ็นต์

บทที่ ๑๘๘

ทางสายกลางที่พระพุทธเจ้าตรัสสอน
 คือไม่สุดโต่งไปข้างใดข้างหนึ่ง
 เมื่อรักชอบมากจะสุดโต่งไปข้างหนึ่ง
 ย่อมหวงแหนหมกมุ่นผูกมัด
 เมื่อเกลียดโกรธมากจะสุดโต่งไปข้างหนึ่ง
 ย่อมอาฆาตเคียดแค้นหวังทำลาย
 ขณะที่อยู่ในอารมณ์รักมากและโกรธมากย่อมไม่สนใจเหตุผล
 ขณะนั้นปัญญาย่อมดับถูกเก็บไม่ได้ใช้งาน
 สุดโต่งทั้ง ๒ ข้างย่อมเป็นหนทางผิดพลาด
 พระพุทธองค์ตรัสสอนให้หลีกเลี่ยง
 ควรนำจิตเข้าสู่เส้นทางสายกลางอันประกอบด้วยสติและ
 ปัญญา
 ไม่โอนเอนไปตามความชอบความชัง
 ทำหน้าที่ให้สมบูรณ์อย่างเต็มที่ไปตามเหตุและผลอันสมควร
 ทางสายกลางจะนำไปสู่ความสำเร็จ
 จงดำเนินชีวิตไปด้วยสติและปัญญา

บทที่ ๑๘๙

เวลามีปัญหาอะไรอย่าเพิ่งคิดให้ตัวเองกลุ้ม
เมื่อใจกลัดกลุ้มจะไม่มีแรงไปแก้ปัญหา
มีเรื่องราวอะไรขึ้นมาจงแก้ไขให้คลายทุกข์ก่อน
ใจที่ดีคือองค์ประกอบแรกในการแก้ปัญหาทั้งหลาย
ถ้ามีเครื่องมืออุปกรณ์ครบแต่ใจเสียหายจะทำให้ปัญหาใหญ่ขึ้น
จงมองโลกในแง่ดีไว้ก่อนจะคลายกลุ้ม
ปัญหาทั้งปวงมีทางออกเสมอ
เดิมทีเวลาเกิดมาเราไม่ได้เอาอะไรมาเลย
เมื่อสูญเสียอะไรไปบ้างจงอย่าเห็นเป็นเรื่องใหญ่
เมื่อยามใกล้ตายขาสองแขนสองยังบังคับบัญชาไม่ได้
ฉะนั้นถ้าควบคุมบงการอะไรไม่ได้จงอย่ากลุ้มให้มาก
มีโอกาสดำสัสมผัสสายลมแสงแดดก็ดีแล้ว
จะไปเอาอะไรให้มาก
จงทำจิตใจให้ผ่องใสแล้วทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด
นี่คือเคล็ดลับของการแก้ปัญหาใหญ่

บทที่ ๑๙๐

ต้องมีเมตตาประกอบกับอุเบกขาจึงช่วยคนสำเร็จ
 ถ้ามีแต่เมตตาจะตะบี้ตะบันช่วย
 เขาจะระแวงถึงจุดประสงค์การช่วยของเราว่าต้องการอะไร
 หรือมิเช่นนั้นก็เกินเลยกาลเทศะทำให้การช่วยไม่เป็นผล
 จงรู้จักนั่งวางเฉยเพื่อดูตาม้าตาเรือดูกาลเทศะ
 จงรู้จักสงบนิ่งรอคอยโอกาสอันสมควรที่จะเข้าไปช่วย
 คิดแต่จะตะบี้ตะบันช่วยจะเกิดผลเสียมากกว่าผลดี
 เขาไม่ต้องการกินข้าวเราไปเคี้ยวข้าวบ้วนใส่ปาก
 เขาไม่ต้องการกลืนอาหารเราเอาไม่ไปกระหุงคอ
 ทำอย่างนี้ได้แต่เขาจะไปอ้วกทิ้ง
 คิดช่วยใครต้องรู้จักนั่งเฉยสงบรอคอยโอกาสอันเหมาะสมด้วย
 จะปล่อยให้เมตตาออกไปทำงานสงัดเดี๋ยวไม่ได้
 ต้องใช้อุเบกขาความวางเฉยไปกำกับมีปัญญาไปควบคุม
 ต้องยอมรับด้วยว่าสัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม
 แม้เราปรารถนาดีต้องการช่วยใครแต่ถ้าเกินวิสัยก็ต้องวางเฉย
 อย่าเอาเมตตาไปฝืนกฎแห่งกรรมที่ว่าทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว
 จะไม่สามารถฝืนได้สำเร็จ แล้วเราจะต้องเดือดร้อนด้วย

บทที่ ๑๙๑

ตื่นเต้นอย่างมาก

เมื่อเรื่องตื่นเต้นผ่านไปจะรู้สึกเศร้าสร้อยอย่างแรง

ลึกลงอย่างมาก

เมื่อเรื่องลึกลงผ่านไปจะรู้สึกเหงาหงอยอย่างแรง

เป็นสุขอย่างมาก

เมื่อเรื่องเป็นสุขผ่านไปจะรู้สึกเป็นทุกข์อย่างแรง

ผู้ที่อยู่ในวิถีชีวิตที่บำรุงบำเรอตนอย่างยิ่งมิใช่จะดี

ธรรมชาติชีวิตของมนุษย์นั้นเหมือนสปริง

ยิ่งดึงออกไปยาวจะยิ่งหดเข้ามาอย่างแรง

ผู้มีชีวิตที่ฟุ้งเฟ้อเห่อเหิมจึงเป็นโรคประสาทกันทั่วหน้า

อยู่อย่างพอเพียงมักน้อยสันโดษดีกว่า

เรียบง่ายจึงจะพบสุขเบาสบาย

ตื่นเต้นลึกลงจะพบสุขเร้าร้อนแผดเผา

ชีวิตที่เรียบง่ายอย่างธรรมชาติธรรมดาเป็นที่พอใจของบัณฑิต

มีมากก็รู้จักให้ทานออกไปบ้าง

เสพสุขมากมิใช่ของดี

ปรนเปรอบำรุงบำเรอจะเป็นพิษร้ายแก่จิตใจในภายหลัง

บทที่ ๑๙๒

ความสดชื่นรื่นเริงและความเศร้าโศกเสียใจนั้นเป็นมายา
 บัณฑิตย่อมตั้งจิตเป็นกลาง
 ไม่หวั่นไหวขึ้นลงต่อสถานการณ์ใดๆ
 เป็นผู้ทำหน้าที่ของตนอย่างสมบูรณ์อย่างซื่อสัตย์
 มีความภาคภูมิใจที่ได้สร้างประโยชน์สุขแก่มวลชน
 ไม่สนใจความมากน้อยของผลประโยชน์ตอบแทนส่วนตน
 เป็นผู้ที่มีสายตายาวไกลจึงคิดให้มากกว่ารอคอยรับผล
 ผู้สร้างโลกจะเข้มแข็งขึ้นทุกวัน
 ผู้เสพเสวยโลกจะอ่อนแอลงทุกวัน
 อยู่ที่ได้ก็ตามจึงคิดแต่จะให้ คิดแต่จะช่วยเหลือเกื้อกูล
 สิ่งที่เราให้ออกไปนั้นแลมีอันสงสียิ่งใหญ่ในใจของผู้มีศรัทธา
 จงศรัทธาในความดีแล้วกระทำอย่าย่อท้อ
 การได้สร้างประโยชน์ต่อผู้อื่นจะเติมเต็มใจของบัณฑิต
 ชีวิตที่ได้มีโอกาสให้จะอัมเอบเบิกบานใจด้วยปิติ
 คนที่ร่ำรวยบุญกุศลนั้นจิตใจจะเป็นสุขยิ่ง
 คนที่ร่ำรวยเงินทองนั้นไม่แน่ว่าจิตใจจะมีความสุข
 อย่าท้อแท้ท้อถอยในการสร้างความคิด

บทที่ ๑๙๓

ผู้โลกมากในทรัพย์สินคือพวกบ้าหอบฟาง
ผู้โลกในชื่อเสียงเกียรติยศคือพวกติดใจเสียงกบเขียด
ผู้ไม่รู้จริงจะเข้าใจว่าสมบัติในโลกมีอยู่จริง
ทั้งที่สิ่งทั้งปวงเป็นมายา
ล้วนผ่านมาผ่านไปไม่มีใครเอาไปเมืองผี
ล้วนแต่เป็นมายาภาพฉาบฉวย
หลงติดไปก็เพราะไร้ปัญญา
จะนำพาทุกข์เข็ญมาให้
มีอะไรมากมายไม่สู้อยู่อย่างมักน้อยสันโดษ
มีสมบัติกองท่วมหัวไม่สู้การประพฤติขัดเกลา
พวกมีสมบัติมากก็ยิ่งโหยหิว
อะไรก็เต็มได้แต่ค้นหาความอยากไม่มีเต็ม
โหยหิวกระหายอยากได้ไม่รู้จบไปจนตาย
ถ้าไม่รู้จักพอยังมีมากก็ยิ่งเครียด
อยู่อย่างไร จะรู้สึกว่าเจอแก่นแท้ของชีวิต
รู้จักพอเพียง จะพบสุขอยู่แค่เอื้อม
อย่าเป็นพวกวิ่งไล่จับเงาตนเอง

บทที่ ๑๙๔

กายนี้เวลาเกิดมาก็ไม่ได้เอามาเวลาตายไปก็ไม่ได้เอาไป
เป็นดินน้ำไฟลมของโลกมาประกอบเพื่ออาศัยใช้ชั่วคราว
ตั้งแต่ศีรษะจรดเท้าไม่มีตัวเราของเราเป็นเพียงธาตุของโลก
เมื่อจิตวิญญาณมาเกิดในโลกมนุษย์ย่อมนำธาตุของโลกมา
ประกอบ

จิตวิญญาณมาอาศัยเพื่อเป็นเครื่องมือใช้งานในโลกมนุษย์
เมื่อใดที่หมดเวลาในโลกมนุษย์ก็ทิ้งร่างกายซึ่งเป็นเครื่องมือไว้
ย่อมสมมุติกันว่าตาย แท้จริงไม่มีใครตายเป็นเพียงทิ้งเครื่องมือ
ไว้

เมื่อบุคคลกินข้าวย่อมหยิบเอาช้อนมาใช้งานเมื่อเลิกกินก็ทิ้ง
ช้อนเอาไว้

ช้อนเป็นเครื่องมือสำหรับใช้งานเมื่อเลิกใช้งานก็ทิ้งเอาไว้ตรง
นั้น

เช่นเดียวกับจิตวิญญาณที่ทิ้งกายเอาไว้แล้วไปเกิดในภพภูมิอื่น
เมื่อบุคคลกินข้าวเสร็จทิ้งช้อนเอาไว้เราจะร้องให้กับช้อน
หรือไม่

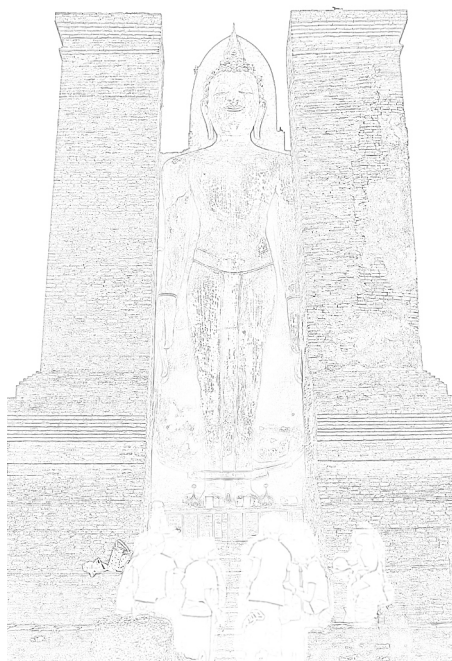
กายนี้เป็นเพียงเครื่องมือเพื่อใช้งานในเมืองมนุษย์เมื่อหมด
เวลาก็ทิ้งไป

กายนี้เป็นธาตุของโลกไม่มีตัวเราของเราไม่มีคนสัตว์หึงชาย
ผู้มีวิปัสสนาปัญญาย่อมถอนอุปาทานความยึดมั่นออกจากกาย
กายนี้ไม่ใช่ของเราเป็นเพียงเครื่องมือมาอาศัยใช้ในเมืองมนุษย์

เมื่อจิตวิญญานหมดเวลาที่จะเสวยภพภูมิของมนุษย์ก็ทอดทิ้ง
ร่างกายไว้

ธาตุสี่ดินน้ำไฟลมย่อมสลายคืนไปสู่โลก
ไม่ได้เอามาไม่ได้เอาไปไม่ใช่ตัวเราไม่ใช่ของเรา
จงพิจารณาให้เห็นซึ่งถึงความจริงอย่าหลงมัวเมาอยู่
จงถอนความยึดมั่นถือมั่นออกจากกายให้ได้
จะนำจิตไปสู่วิมุตติหลุดพ้นจากทุกข์ทั้งปวง

บทที่ ๑๙๕

จะเกณฑ์ให้สภาพแวดล้อมบริสุทธิ์เพื่อเรานั้นเป็นไปได้
 ธรรมชาติของโลกนี่คือความบกพร่อง
 ความไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา คือข้อบกพร่อง
 อย่าแสวงหาสิ่งสมบูรณ์แบบเพราะว่าจะผิดหวัง
 การแสวงหาสถานปฏิบัติธรรมที่ได้อย่างใจเราทุกอย่างนั้น
 ถ้ามันแต่หาจะไม่มีโอกาสได้ปฏิบัติธรรม
 ในที่บกพร่องนั้นแหละจงฝึกฝนตนเองไปก่อน
 ความสมบูรณ์แบบจะไม่กระตุ้นให้เกิดกลไกของการปฏิบัติ
 ธรรม

ในความบกพร่องจะทำให้ได้พบทุกข์
 ผู้ใดเห็นทุกข์ผู้นั้นเห็นธรรม
 ปัญญาจะมากับสถานการณ์ขัดข้องขัดแย้ง
 ชีวิตที่ราบรื่นไม่นำพาให้เกิดปัญญา
 ความราบรื่นทำให้กลายเป็นคนอ่อนแอ
 จงฝึกฝนการกำหนดสติในปัจจุบัน
 ราบรื่นหรือขัดข้องก็จงกำหนดสติลงในปัจจุบัน
 อย่าแสวงหาสถานการณ์ จงเรียนรู้ด้วยการยังรู้ในปัจจุบัน
 การปฏิบัติธรรมนั้นมิใช่เพื่อครอบครองโลก
 จึงไม่ต้องไปจัดระเบียบโลก
 การปฏิบัติธรรมนั้นยังรู้โลกเพื่อรู้แจ้งโลกและไม่ทุกข์กับโลก

บทที่ ๑๙๖

ที่ใดมีสิ่งดีจะมีสิ่งชั่วไปแอบแฝง
นี่เป็นเรื่องธรรมดา
ที่ใดมีคนดีมากที่นั่นย่อมเป็นที่ยอมรับนับถือ
มวลชนย่อมเห็นดีเห็นงามเคารพศรัทธา
สถานที่นั้นย่อมสมบูรณ์ด้วยลาภผล
เมื่อมีลาภผลคนชั่วย่อมอาศัยแอบแฝงมาหากิน
คนชั่วย่อมเข้ามาเพื่อแอบคนดีใช้บังหน้า
เมื่อใช้คนดีบังหน้าย่อมช่วยให้หากินคล่อง
ฉะนั้นที่ใดมีคนดีจะมีคนชั่วมาแอบแฝงเป็นธรรมดา
อย่าปล่อยยให้เรื่องคนชั่วที่มาแอบแฝงทำให้เราหมดกำลังใจ
สังคมจะเสียหายถ้าคนดีท้อแท้
ยังมีคนชั่วแทรกเข้ามาคนดียิ่งต้องสร้างความคิดให้หนัก
อย่าท้อแท้ท้อถอยถอดใจเลิกสร้างความคิด
มิเช่นนั้นสังคมจะยิ่งพัง
คนชั่วย่อมมีหน้าที่ทำลายนั้นเป็นเรื่องธรรมดา
เราจงสมาทานการเป็นผู้สร้างต่อไปอย่าท้อแท้
เมื่อมีโรคอย่าหมดกำลังใจที่จะกินยา
ถ้าไม่กินยาจะเดือดร้อนหนักยิ่งขึ้นไปอีก

บทที่ ๑๙๗

กฎธรรมดาของโลก

มีเหตุต้องมีผล

การเชื่อว่ามีเหตุต้องมีผลนั้นคือสัมมาทิฐิ

การเชื่อดังนี้นำมาสู่ปัญญาญาณอันยิ่งใหญ่

เป็นปัญญาอันเห็นชอบ

เมื่อสร้างเหตุแล้วผลย่อมเกิดแน่

เมื่อสร้างเหตุชั่วแล้วผลชั่วย่อมเกิดแน่

เมื่อสร้างเหตุดีแล้วผลดีย่อมเกิดแน่

ไม่ต้องสงสัยลังเล

เมื่อไม่สงสัยลังเลย่อมสร้างเหตุดีอย่างมั่นใจ

ย่อมมีความศรัทธาในการละชั่วทำดีอย่างแรงกล้า

สร้างเหตุดีอยู่เสมอชีวิตย่อมดีขึ้นแน่

ไม่สร้างเหตุชั่วชีวิตย่อมไม่ตกต่ำ

สร้างเหตุเช่นไรผลย่อมตามมาเช่นนั้น

อย่าลังเลสงสัยในกฎแห่งสังขาร

ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่วไม่อาจหลีกพ้นไปได้

บทที่ ๑๙๘

ที่ได้มีผลประโยชน์มากที่นั่นจะมีอันตรายมาก

ที่มีค่ามากก็จะมีอันตรายมาก

นี่คือโทษของสมบัติในเมืองมนุษย์

สมบัติในโลกมนุษย์ไม่ใช่สมบัติชนิดที่ไร้ปัญหา

ที่ได้มีสมบัติที่นั่นจะมีปัญหา

ที่ได้มีสมบัติที่นั่นจะวุ่นวาย

ที่ได้มีสมบัติที่นั่นจะอันตราย

บางทีคนไม่ผิดแต่ผิดที่ครอบครองสมบัติ

เพราะครอบครองสมบัติจึงเป็นเป้าให้ถูกทำร้ายทำลาย

สมบัติจะนำมาซึ่งภัย

สมบัติในเมืองมนุษย์มากกับความหวาดหวั่นพรันพรึง

มากกับความเป็นห่วงเป็นใยทุกข์กังวลไม่เป็นอันกินอันนอน

บัณฑิตทั้งหลายมีพระพุทธรเจ้าเป็นต้นย่อมเห็นโทษในมนุษย์
สมบัติ

ย่อมพยายามตัดอาลัยในมนุษย์สมบัติ

เพราะสมบัติในเมืองมนุษย์มีโทษมาก

ท่านผู้มีปัญญาจึงชวนชวายสร้างบารมีเพื่อเป็นปัจจัยแก้
นิพพานสมบัติ

บทที่ ๑๙๙

เมื่อลำบากอย่าหมดกำลังใจ
 อย่าคิดว่าชะตาชีวิตกลั่นแกล้ง
 อย่างน้อยใจเสียใจโกรธประชดชีวิต
 คนเราทำได้ทุกอย่าง
 เว้นเสียแต่ว่าจะไม่ยอมทน
 คนเราทำได้ทุกอย่าง
 เว้นเสียแต่ว่าจะไม่ยอมทำ
 ฝึกตนเองให้ขี้นจะกลายเป็นคนน่ำรำคาญ
 ฝึกตนเองให้อดกลั่นจะกลายเป็นคนน่านับถือ
 ชาวโลกจะนับถือคนอดได้ทนได้
 สายตาชาวโลกจะมองดูว่ามีค่า
 ทำอะไรไปตามอารมณ์ดีโพลดีพายนั้นง่ายนิดเดียว
 แต่จะไม่เกิดประโยชน์อะไรแก่ชีวิต
 เกิดมาฝึกตนดีกว่าปล่อยตัวเองส่งเดชเหมือนสวะลอยน้ำ
 ถ้าไม่อดทน สักวันจะกลายเป็นเศษสวะ

บทที่ ๒๐๐

ความดีและความชั่วที่คนทำ
จะประกาศตัวต่อโลกธาตุ
เราทำความดีที่ใดทำชั่วที่ใด
มันจะประกาศตัวเองให้ได้ยินกระเทือนโลกธาตุ
ไม่มีประโยชน์ในการพยายามปกปิดความชั่ว
ความชั่วที่เราทำย่อมล่องรู้ไปตลอดโลกธาตุ
ในบัญญัติที่เมืองนรกก็จดไว้อย่างละเอียดลออทุกขั้นตอน
ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องประกาศอวดอ้างความดี
ความดีที่เราทำย่อมล่องรู้ไปตลอดโลกธาตุ
ในบัญญัติที่แดนสวรรค์ก็จดไว้อย่างละเอียดลออทุกขั้นตอน
ความชั่วไม่ทำเสียเลยดีกว่า
จงหลีกเลี่ยงการทำชั่วเหมือนหลีกเลี่ยงเสือร้าย
จงมีความละอายต่อบาปเกรงกลัวต่อบาป
ความดีจึงทำให้มาก
จงศรัทธาในความดีและบุญกุศล
จงพยายามละความชั่วทำความดีให้ถึงพร้อม
จะเกิดมาไม่เสียชาติเกิด

บทที่ ๒๐๑

ความมีค่าชักนำมาซึ่งศัตรู
 ความสวยงามชักนำมาซึ่งผู้ข่มเหง
 ชื่อเสียงดึงดูดคนชั่วมาอาศัยบังหน้าหากิน
 ต้นไม้มีค่าจะถูกตัดโค่น
 สมบัติในโลกมนุษย์นำมาซึ่งปัญหานานับประการ
 บัณฑิตสละสมบัติในโลกออกบรรพชา
 ความขาดแคลนภายนอกสร้างจิตอึดอัดภายใน
 อยู่อย่างไร้สร้าง ความมั่งคั่งในจิต
 มักน้อยสันโดษสร้างจิตที่ร่ารวย
 ความรู้จักพอสร้างความเต็มอึดให้จิต
 การสละนำมาซึ่งจิตใจที่กว้างขวางใหญ่โต
 การแผ่เมตตาส่งความปรารถนาดีไปตลอดโลกธาตุ
 มิใช่ปรารถนาความสุขเฉพาะตนแต่เพื่อสรรพสัตว์ทั้งปวง
 วางจิตเสมอในตนและผู้อื่น
 รักตนเองเช่นไรก็รักบุคคลอื่นเพียงนั้น
 พระพุทธเจ้าอัครรย์จริง พระธรรมอัครรย์จริง พระสงฆ์
 อัครรย์จริง
 การรับพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งอันสูงสุดเป็นความชาญฉลาดที่สุด

บทที่ ๒๐๒

อย่าดีแต่ปาก

ต้องทำให้จริง

คนเรานั้นศักดิ์สิทธิ์อยู่ทีการกระทำ

ไม่ใช่ศักดิ์สิทธิ์อยู่ทีคำพูด

เมื่อพูดจริงทำจริง

คำพูดจึงจะพลอยศักดิ์สิทธิ์ขึ้นมา

คำพูดของคนพูดจริงทำจริงมีสัจจะเท่านั้นทีศักดิ์สิทธิ์

อย่าพูดอะไรส่งเดช

บุคคลผู้ที่พูดแล้วไม่ทำคือการประกาศลดราคาคำพูดตนเอง

ถ้ามีสัจจะคำพูดจะกระเทือนฟ้าดินได้

ผู้มีสัจจะอธิษฐานในสิ่งใดก็ศักดิ์สิทธิ์

สัจจบารมีและอธิษฐานบารมีนั้นเกื้อกูลต่อการบรรลุนิพพาน

จำเป็นทีผู้ปฏิบัติธรรมต้องสร้างสมบารมี

บารมีทั้งสองนี้จะช่วยให้ตัดกิเลสได้เด็ดขาด

คนกลับกลอกจะทำอะไรเด็ดขาดได้หรือ

บทที่ ๒๐๓

ของบางอย่างในโลกแม้ว่าเป็นของดี
 แต่คนเลวก็สามารถเอาไปใช้เพื่อการทำชั่วได้
 ของบางอย่างในโลกแม้ว่าเป็นของเลว
 แต่คนดีก็สามารถเอาไปใช้เพื่อการทำกุศลได้
 เมื่อปัญญาเกิดก็สามารถทำประโยชน์ได้ในทุกสภาวะการณ์
 ไม่มีสิ่งใดที่ดีถาวร ไม่มีสิ่งใดที่ชั่วถาวร
 ไม่มีคนใดที่ดีถาวร ไม่มีคนใดที่ชั่วถาวร
 สิ่งทั้งหลายทั้งปวงในโลกนี้เป็นไปตามเหตุปัจจัย
 บัณฑิตย่อมเป็นผู้ไม่ประมาท
 ย่อมชวนชวายเป็นเหตุดีปัจจัยดีอยู่เสมอ
 ไม่นอนใจกับความดีที่สร้างไว้แล้ว
 ไม่นอนใจกับความชั่วที่ละไปแล้ว
 ถ้าหากประมาทเมื่อใดก็สามารถพลาดทำได้เสมอ
 บัณฑิตย่อมรักษาจิตเหมือนควมพวงมัลลัรณ
 ไม่ประมาทเชือนแซ่แม้สิ่งเล็กน้อย
 ประมาทเพียงเสี้ยววินาทีอาจนำหายนะใหญ่มาได้

บทที่ ๒๐๔

ศีลและทานย่อมเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน
ศีลย่อมควบคุมจิตให้อยู่ในขอบเขต
ทานย่อมช่วยให้จิตมีตัวสละละวาง
เมื่อรู้จักสละละวางก็ไม่ต้องการสิ่งเกินพอดี
การให้ทานทำให้รักษาศีลได้ง่ายขึ้น
การรักษาศีลก็ช่วยให้บำเพ็ญทานได้ง่ายขึ้น
ท่านจึงกล่าวว่า การให้ทานนั้นถ้าผู้ให้มีศีลด้วยอาณิสสยิ่งมาก
เพราะว่าทานและศีลย่อมเสริมฤทธิ์ซึ่งกันและกัน
ผู้ยินดีในศีลควรยินดีในทานด้วย
ผู้ยินดีในทานควรยินดีในศีลด้วย
จะช่วยเกื้อหนุนความเจริญทางธรรมอย่างใหญ่หลวง
การสละนั้นช่วยให้รอดพ้นจากภัยทั้งปวง
การรักษาศีลช่วยให้สงบสันติร่มเย็นอย่างถาวรมั่นคง
ทานและศีลนั้นย่อมเป็นรากฐานแก่คุณธรรมทั้งปวง
ท่านผู้บำเพ็ญทานและศีลจะบรรลุถึงทุกสิ่งทีพึงประสงค์
แม้ปรารถนานิพพานก็จะเข้าถึงในไม่ช้า

บทที่ ๒๐๕

เมื่อเราหวังดีคิดจะสั่งสอนให้ผู้อื่นได้ดี
จงให้พอประมาณที่เขาจะรับได้ด้วย
ถ้าให้มากเกินไปขนาดเขาจะรับไม่ได้
เกิดผลร้ายมากกว่าผลดี
เวลาเดินจงเดินจำเป็นต้องก้าวเท่ากับก้าวของเด็ก
ถ้าเราจงเดินตามอำเภอใจเด็กจะล้มหัวแตก
ป้อนอาหารเด็กต้องได้ขนาดปากเด็ก
คำใหญ่เกินไปจะมีปัญหา
หวังดีกับใครก็จริงต้องดูวาสนาเขาด้วย
ถ้าช่วยหรือให้เกินวาสนาที่เขาจะรับได้ปัญหาก็เกิด
หาตัวพอเหมาะพอดีให้เจอแล้วช่วย
ทำจิตเป็นกลาง ๆ ไม่ยินดียินร้ายแล้วช่วย
อย่าช่วยใครอย่างตะบี้ตะบันช่วย
เพราะว่าจะพังมากกว่าสำเร็จผล
เมื่อปรารถนาดีกับใครต้องเอาปัญญามากำกับด้วย

บทที่ ๒๐๖

คนที่ขอมอมอมจนพอนั้นไม่มี
 เพราะว่ายิงขอมก็ยิงหัว
 เมื่อจิตหัวจะพอได้ที่ไหน
 ยิงตังหน้าตังตาที่จะขอมก็ยิงจน
 เมื่อกระหายหัวอยู่จะไม่จนได้อย่างไร
 รู้จักพอเมื่อไหร่ก็รวยเมื่อนั้น
 คิดให้บ้างเกิดตัวพอจะเกิดขึ้นที่ใจ
 ตัวพออยู่ที่ใดที่นั้นจึงจะมีความรวย
 รวยหรือจนให้ดูที่ใจอย่าดูที่เงิน
 มีเงินมากเท่าไรถ้ายังหัวกระหายก็ยังจนอยู่

บทที่ ๒๐๗

เมื่อเราทำความชั่วขึ้นมา
 แม้แต่ตัวเราเองก็ไม่สามารถพึ่งพาอาศัยความชั่วนั้นได้
 แล้วจะเป็นที่พึ่งแก่คนอื่นได้อย่างไร
 เมื่อเราสร้างความดีขึ้นมา
 ความดีนั้นเราจะพึ่งได้
 แล้วยังจะเป็นที่พึ่งแก่คนอื่นได้ด้วย
 ความดีงามเท่านั้นที่จะอุ้มชูโลกอยู่ได้
 ความชั่วช้าเลวทรามไม่สามารถจะอุ้มชูสิ่งใดได้
 ทำนทั้งหลายจงศรัทธาในความดีศรัทธาในบุญกุศล
 จงสร้างความดีขึ้นมาในใจตน
 แล้วเผยแพร่ความดีออกไปให้กว้างขวาง
 โลกนี้จึงจะร่มเย็นเป็นสุข
 อยากให้โลกนี้ดีงามให้เริ่มต้นที่ใจตนเป็นอันดับแรก

บทที่ ๒๐๘

บัณฑิตผู้ฝึกฝอยู่ในการสร้างบารมี
 เป็นผู้ยินดีในการให้มากกว่าเรียกร้องขอ
 สนใจในการสละมากกว่าการยึดครอง
 ปรารถนาความเป็นสุขของผู้อื่นมากกว่าตนเอง
 เบิกบานอย่างยิ่งในการเอื้อเพื่อเผื่อแผ่
 ชื่นชมในทานการสละเป็นยิ่งนัก
 เมื่อให้สิ่งใดไปย่อมไม่เสียดายภายหลัง
 ไม่ให้เพื่อเอาหน้า
 ไม่ให้เพื่อเรียกร้องผลประโยชน์
 ศรัทธาในกุศลจิตมากกว่าวัตถุข้าวของ
 แม้ประสบทุกข์ยากเพราะการให้แต่ใจยังปิติซาบซึ้งในทาน
 เจตนาในการจาคะของท่านผู้รู้แจ้งธรรมเป็นเช่นนี้
 ท่านจะติดข้องโลกในที่ใด?

บทที่ ๒๐๙

ขุนพลที่กล้าหาญที่สุดจะออกมายอมรับผิดเป็นคนแรก
จะซื้อใจคนได้ก็ตอนที่ออกมารับผิดมิใช่ตอนรับความดี
ความชอบ

แม้ความดีความชอบที่สร้างขึ้นมาเอง
ก็หัดยกให้คนอื่นไปบ้าง
ให้ได้หัวใจคนมาก่อนอย่างอื่นจะตามมาเอง
คนที่ใจกว้างกว่าผู้อื่น
ฝูงชนจะปล่อยให้ขึ้นสู่ที่สูงอย่างเต็มใจ
ไม่มีใครยอมใครถ้าหากไม่เคยซึ่งใจกันมา
คนที่คิดแต่เอาผลประโยชน์เข้าตัวเองใครจะยอมรับ
ตัวเองยังภูมิใจตัวเองได้ยาก
คนอื่นจะไม่ซังน้ำหน้าคนเห็นแก่ตัวได้อย่างไร
ยังไม่รู้จะทำอะไรก็จงฝึกการเป็นผู้ให้เอาไว้ก่อน
เพราะว่าบารมีทั้งหลายเริ่มต้นด้วยทาน
ฝึกตนเป็นผู้ให้จนเป็นนิสัย
แล้วความประเสริฐอย่างอื่นจะทยอยตามมาเอง

บทที่ ๒๑๐

ความแพ้อายและชัยชนะล้วนเป็นเรื่องมายา
การได้และการสูญเสียล้วนเป็นเรื่องมายา
ถ้าตั้งเงื่อนไขในใจตนว่าต้องชนะเท่านั้นแพ้ไม่ได้
นั่นคือการนำจิตไปใส่กรงที่คับแคบ
เมื่อชนะก็ตื่นเต้นลึงโลดตืออกดีใจ
เมื่อแพ้ก็เป็นทุกข์เศร้าโศกเสียใจ
ถ้าไม่ตั้งเงื่อนไขในใจตนว่าต้องชนะเท่านั้นแพ้ไม่ได้
จิตใจย่อมเปิดกว้างเป็นอิสระยิ่งนัก
ถ้าชนะขึ้นมาก็อย่างนั้นอย่างนั้นแหละ
ถ้าพ่ายแพ้ก็จะเป็นอะไรไป
แม้การได้และการสูญเสียก็เป็นเช่นเดียวกัน
ถ้าเราไม่ตั้งเงื่อนไขในใจตนว่าต้องได้เท่านั้นสูญเสียไม่ได้
จิตใจย่อมเปิดกว้างเป็นอิสระยิ่งนัก
ไม่เป็นการนำจิตไปใส่กรงที่คับแคบ
โลกนี้เป็นมายาไม่จริงยั่งยืน
เกิดเพื่อดับ พบเพื่อจาก มีเพื่อหมด มาเพื่อไป ชนะเพื่อแพ้
จงชวนชวายุสร้างกุศลสร้างความคิดสร้างบุญบารมีให้มากๆ
เรื่องราว แพ้-ชนะ ได้-เสีย ในโลกอย่าไปยึดเป็นจริงเป็นจัง

บทที่ ๒๑๑

ความดีนั้นจงทำให้สูงยิ่ง
 แต่ให้แสดงออกต่อสังคมด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตัว
 เราทำดีกับใครให้ลืมนำเสีย
 ใครทำดีกับเราจงจำให้แม่น
 ใครทำร้ายกับเราให้ลืมนำเสีย
 เราเคยร้ายกับใครให้ชวนชวายชดเชยแก้ไข
 อย่าดูความดีของตัวเอง
 อย่าดูความชั่วของคนอื่น
 จงดูความชั่วของตัวเองเสมอเพื่อแก้ไข
 อย่าดูความชั่วของตัวเองเพื่อเอามาเศร้าใจ
 ผ่าเปื้อนชักได้ เคยผิดพลาดมากก็แก้ไขได้
 ทุกวันต้องชวนชวายละชั่วประพฤติดี
 ชีวิตต้องดีขึ้นอย่าเลวลง
 แต่จงอย่าทำความดีเพื่อไปข่มขี้อื่นว่ากุดีกว่ามีง
 จงอย่าอวดโม้สรรพคุณความดีของตนเอง
 จงประกาศความผิดพลาดบกพร่องของตนเองเสมอ
 อยากพัฒนาดนต้องทำให้จริงอย่าดีแต่ไม่ไ้อวด

บทที่ ๒๑๒

เมื่อความประมาทตั้งขึ้นที่ใจ
ก็ประดุจห่างไกลเป็นร้อยโยชน์
ธรรมะนั้นเมื่อชวนชวาก็ประสบพบเจอ
เมื่อเชื่อนแซประมาทก็เหมือนเหินห่างจนยาวไกล
ธรรมะเกิดได้ทุกขณะจิต
กิเลสก็เกิดได้ทุกขณะจิต
ไม่เลือกโอกาสกาลสถานที่
จงเจริญสติทุกเมื่อ
อย่าประมาทในธรรม
มีสติเมื่อใดธรรมะก็ตั้งขึ้นได้เมื่อนั้น
ประมาทเมื่อใดก็พังได้เมื่อนั้น
ธรรมะย่อมเกื้อหนุนธรรมะด้วยกัน
กิเลสก็ย่อมเสริมกิเลสด้วยกัน
อย่าดูหมิ่นในของเล็ก ของเล็กอาจชักจูงของใหญ่มา
อย่าประมาทในบุญเล็กน้อยแล้วละเลย
อย่าประมาทในบาปเล็กน้อยแล้วฝืนกระทำ
อย่าปล่อยให้ความประมาทตั้งขึ้นที่ใจ

บทที่ ๒๑๓

พื้นฐานของนิพพานคือบุญกุศล
 ส่วนบาปอกุศลนั้นอยู่ห่างไกลนิพพานยิ่งนัก
 บุญกุศลนั้นเป็นเหตุปัจจัยให้เข้าสู่นิพพาน
 ผู้ที่ไม่มีบุญกุศลเป็นกำลังใหญ่จะไหลเข้าสู่นิพพานไม่ได้
 บุญกุศลนั้นเปรียบเหมือนเรือข้ามฝั่งไปสู่นิพพาน
 เมื่อถึงฝั่งก็ต้องทิ้งเรือ
 แต่ถ้ายังไม่ถึงฝั่งจะทิ้งเรือไม่ได้เด็ดขาด
 เรือเป็นอุปกรณ์สำคัญที่สุดที่จะนำพาข้ามฝั่ง
 ฉะนั้นจงบำรุงรักษาเรือให้แข็งแรง
 สร้างเรือให้มั่นคงเพื่อต่อสู้กับคลื่นและอุปสรรค
 จงสร้างบุญกุศลให้มากเพื่อเป็นเสบียงไปสู่นิพพาน
 เพื่อจะเป็นองค์ประกอบในการผ่านมารและอุปสรรค
 อย่าปล่อยให้เรือรั่วเรือผุโดยไม่บำรุงรักษา
 ความดีและบุญกุศลต้องสร้างให้เกิดอยู่เสมอ
 อย่าเชื่อนชะతోแก้ผ่านเวลาไปเปล่า
 อุปสรรคขวากหนามและมารย่อมจะมีอยู่เสมอ
 จงเตรียมบุญบารมีไว้ให้พร้อมเพื่อเป็นเครื่องมือผ่านด่าน
 บุญกุศลจะช่วยฝ่าด่านไปนิพพาน

บทที่ ๒๑๔

ชาวโลกบ่นเพ้อว่าโลกนี้ช่างมีแต่ความทุกข์
โน่นก็ทุกข์นี่ก็ทุกข์
แต่ถ้าหากรู้ว่ากายนี้เป็นเพียงดินน้ำไฟลมผสมกัน
ไม่มีตัวเราไม่มีของเรา
ทุกคนเกิดมาก็มาตายกันหมด
สมบัติทั้งหลายก็ไม่มีใครขนไปเมืองผี
ร่างกายก็เฝ้าเปื่อยผุพังสลายกลับคืนไปสู่ธาตุดิน
ไม่มีสิ่งใดที่ครอบครองเป็นของเราจริง
ล้วนแต่เป็นมายาภาพาบฉวย
คนเราเกิดผ่านมาในโลกนี้แล้วก็ผ่านไป
ไม่มีใครเอาอะไรมาเกิด ตายไปก็ไม่ได้ขนอะไรไป
เอาไปได้ก็เพียงแต่บุญและบาป
ของรักหวงแหนแค่นั้นตายไปก็ไม่มีใครขนไปสักชิ้น
ญาติสนิทมิตรสหายก็ต่างมาต่างไปตามกรรมของตน
ไม่มีใครเป็นอะไรของใคร ไม่มีใครมีอะไรอย่างแท้จริง
โลกนี้ล้วนเกิดขึ้นตั้งอยู่แล้วก็ดับไปสิ้น
แล้วจะหวงห่วงอาลัยทุกข์ลำเค็ญใจไปทำไมเล่า

บทที่ ๒๑๕

สูงสุดต้องกินสู่สามัญ
 การสูงโดดเด่นอยู่อย่างเดียวจะเสียสมดุลธรรมชาติ
 ยิ่งสูงส่งยิ่งต้องอ่อนน้อม
 ยิ่งโดดเด่นยิ่งต้องถ่อมตัว
 เย่อหยิ่งถือดีเป็นพิษภัย
 กระด้างจองหองเป็นความเสียหาย
 เจริญแล้วเย่อหยิ่งจะไปไม่รอด
 รุ่งเรืองแล้วถือดีจะอยู่ไม่ทน
 มีอำนาจแล้วกระด้างฟุ้งชนจะไม่ยอมรับ
 ร่ำรวยแล้วจองหองจะถูกกันต่ำประมาณ
 คนเรานั้นเวลาธรรมดาคงจะดูกันยาก
 เมื่อมีอำนาจวาสนาจะแสดงธาตุแท้
 เมื่อเจอเหตุการณ์คับขันจะแสดงนิสัยเดิม
 การฝึกฝนจิตใจให้ตั้งอยู่ในธรรมจะเป็นคุณค่าแท้จริงของชีวิต
 ลาภยศสรรเสริญเป็นคุณค่าชั่วคราว
 อำนาจวาสนาเป็นคุณค่าฉาบฉวย
 ผู้มีปัญหาเห็นแจ้งในความไม่เที่ยงของสังขาร
 จึงแสดงออกต่อโลกอย่างอ่อนน้อมถ่อมตัว
 วาสนาใดก็ไม่สู้วาสนาทางธรรม
 สิ่งทั้งปวงไม่เที่ยง อย่าเย่อหยิ่งถือดี

บทที่ ๒๑๖

ลาภยศสรรเสริญคือสมบัติในโลกนี้
สมบัติในโลกนี้มีกายเป็นผู้สวय
โลกนี้ไม่เที่ยง กายนี้ไม่เที่ยง
สิ่งทั้งปวงเป็นอนิจจังคือไม่เที่ยง
ผู้เห็นแจ้งในสัจจะจึงไม่ติดในลาภยศสรรเสริญ
ผู้มีปัญญาญาณย่อมไม่ติดกับสมบัติในโลกนี้
เป็นผู้สักแต่ว่าอาศัยเพื่อสร้างบารมีสร้างคุณความดี
มีสมบัติเพื่อทำประโยชน์แก่ชาวโลก
มีสมบัติเพื่อประดิษฐานสัจธรรมให้ยั่งยืน
ลาภยศอาศัยได้แต่อย่าไปยึดมั่น
การยึดมั่นถือมั่นสิ่งใดๆ เพราะไม่เข้าใจสัจจะของสิ่งทั้งปวง
ความจริงคือความเกิดดับ
ยึดไว้ก็ทุกข์เปล่า
หวงเอาไว้ในที่สุดก็ไม่ใช่อะไรของเราอยู่ดี
จงปล่อยวางความยึดมั่นออกจากใจ
ก่อนที่มันจะจากเราไปแล้วทั้งไว้แต่คราบน้ำตาของคนโง่เขลา

บทที่ ๒๑๗

อารมณ์ทั้งหลายย่อมผ่านมาแล้วก็ผ่านไป
 ไม่มีอะไรอยู่คงทน
 ตั้งอยู่เพียงขณะหนึ่งแล้วก็ดับไป
 เหมือนน้ำที่ผ่านสายยาง
 ผ่านมาแล้วก็ผ่านไป
 อารมณ์ที่ผ่านจิตก็เป็นเช่นนั้น
 ผ่านมาแล้วก็ผ่านไป
 มีแต่ความเกิดดับเปลี่ยนแปลง
 สังขารทั้งรูปธรรมนามธรรมล้วนไม่เที่ยงแท้
 ไม่คงทนเปลี่ยนแปลงตลอดกาล
 อย่ายึดมั่นกับสิ่งใด
 ยึดไว้ก็ทุกข์เปล่า
 สังขารทั้งหลายย่อมไม่สนใจความยึดของเรา
 ย่อมเป็นไปตามกฎเกณฑ์อย่างซื่อตรง
 ไปยึดเองก็ทุกข์เอาเอง

บทที่ ๒๑๘

เมื่อจิตไร้อุปาทาน

ย่อมมองทุกอย่างตามความเป็นจริง

ย่อมยอมรับความจริง

ย่อมไม่ฝืนความจริง

อย่าเอาอัตตาไปฝืนความจริง

อย่าเอาความถือดีไปฝืนความจริง

อย่าเอาความลำเอียงเข้าข้างตัวเองไปฝืนความจริง

ฝืนความจริงไปก็ไม่ได้อะไรนอกจากทุกข์ตอบแทน

เมื่อจิตไร้อุปาทานจึงถอนความยึดมั่นถือมั่น

ย่อมยอมรับความจริงว่าสิ่งทั้งปวงไม่เที่ยงเป็นทุกข์เป็นอนัตตา

เมื่อยอมรับความจริงจึงสิ้นทุกข์

ไม่มีความกลัว ไม่มีความโศกเศร้าพิริพีไรำพัน

จิตไร้อุปาทานย่อมสิ้นทุกข์ทั้งปวง

จงชวนชวายเจริญศีลสมาธิปัญญาเพื่อละอุปาทานในขั้นที่ ๕

ความพากเพียรนี้จะนำไปสู่ความสิ้นสุดการเวียนว่ายตายเกิด

นำไปสู่นิพพานอันเป็นบรมสันติสุข

จบ "ทิสที่ ๑๑"

เขียนเมื่อ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ถึง ๘ มิถุนายน ๒๕๕๑
 บุญกุศลที่เกิดจากการนี้ขอถวายบูชาพระคุณ
 พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกพระองค์
 โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระสมณโคตมบรมครู
 ซึ่งเป็นดวงประทีปแก้วส่องโลกอยู่ในปัจจุบัน
 พระปัจเจกพุทธเจ้าทุกพระองค์ พระอริยสาวกทุกองค์
 พระโพธิสัตว์ทุกองค์ พรหมทุกองค์ เทวดาทุกองค์
 บิดามารดาครูบาอาจารย์และผู้มีพระคุณของข้าพเจ้าทุกภพทุก
 ชาติ

ขอให้มีส่วนในบุญกุศลนี้ด้วยเทอญ
 ธรรมะที่ข้าพเจ้าบันทึก ไม่สงวนลิขสิทธิ์
 ขอให้สัตว์ทั้งหลายจงมีส่วนแห่งการดีมีธรรมรส
 แล้วพ้นจากทุกข์ทั้งปวงด้วยเทอญ

พระชุมพล พลปญโญ

๙ มิถุนายน ๒๕๕๑

อุปปาตະสันติ

พระธาตุเจดีย์ทองจังก์ วัดชมพู อ.เมือง จ.เชียงใหม่

เชษฐาสนา

พระคาถาอุปปาตีสันติ

พระคาถาอุปปาตีสันตินั้นเป็นพระคาถาเก่าแก่ของล้านนา เป็นพระคาถาที่ศักดิ์สิทธิ์และเนื้อหาไพเราะมาก เป็นบทสวดเพื่อ สงบเคราะห์กรรม สวดเพื่อสงบเหตุร้าย และสวดเพื่อสงบสิ่งที่ กระทบกระเทือนให้เดือดร้อนต่าง ๆ นานา

พระคาถาอุปปาตีสันติเป็นพระคาถาที่น่าสวดเป็นอย่างยิ่ง ผู้ ที่สวดนอกจากจะได้บุญมากแล้ว ยังมีคุณประโยชน์และอานิสงส์ เป็นอเนกประการเพราะสาเหตุที่ว่า

๑. ได้กล่าวถ้อยคำสรรเสริญคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มากมายหลายพระองค์

๒. ได้กล่าวถ้อยคำสรรเสริญคุณของพระธรรมเจ้า

๓. ได้กล่าวถ้อยคำสรรเสริญคุณของพระปัจเจกพุทธเจ้า(พระ ปัจเจกพุทธเจ้าหมายถึง พระพุทธเจ้าที่ตรัสรู้ด้วยพระองค์เอง แต่ ไม่ได้สั่งสอนใคร ไม่ได้วางหลักศาสนาไว้ พระปัจเจกพุทธเจ้าจะ อุบัติขึ้นมาในโลก ก็ต้องเป็นยุคที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าและ พระพุทธศาสนาไม่ดำรงอยู่ในโลกแล้ว ในทางพระพุทธศาสนาถือว่าพระปัจเจกพุทธเจ้ามีบารมีน้อยกว่าพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่มี บารมีมากกว่าพระอรหันต์สาวกทั้งหลาย)

๔. ได้กล่าวถ้อยคำสรรเสริญคุณของพระอรหันต์สาวกสงฆ์

๕. ได้กล่าวถ้อยคำสรรเสริญคุณของพระสาวิกากฤษณ์อรหันต์

๖. ได้ระลึกถึงเทวดาทั้งหลาย เป็นเทวดานุสติกรรมฐาน อันเป็นกรรมฐานกองหนึ่งที่จะทำให้เป็นที่รักที่ชบชองใจของเทวดา

ส่วนอานุภาพพระคาถาอุปปาตະสันติมีนัยบประการ จากที่ท่านนำมากล่าวไว้ตอนท้ายตรงส่วนอานิสงส์ของพระคาถามีดังนี้

๑. ผู้ที่สวดหรือฟังพระคาถาอุปปาตະสันติ จะหนีไกลจากบาปทุกประการ มีความเจริญด้วยอายุ วรรณะ สุขะ พละ และปฏิภาณ

๒. ผู้ใดปรารถนาความสวัสดิ ก็ได้รับความสวัสดิ ผู้ปรารถนาความสุข ก็ได้รับความสุข ผู้ปรารถนาให้อายุยืน ก็จะได้อายุยืน ผู้ต้องการมีบุตร ก็จะได้บุตร

๓. โรคต่างๆ จะไม่เบียดเบียน ไม่ตายก่อนอายุ (ตายโหง) เทวดาฝ่ายมารจะไม่รังแก

๔. จะปราศจากเคราะห์ร้ายและโศกภัย นิमितร้ายและสิ่งที่ตั้งขึ้นจากบาปกรรมย่อมพินาศไป ย่อมถึงความมีอายุยืน ความสวัสดิอันยิ่ง และความไม่มีโรค ในกาลทุกเมื่อ

๕. ผู้ที่ฟังพระคาถาอุปปาตະสันติ ถ้าเข้าไปสู่สมรภูมิ ศาสดา วุชจะไม่กล้ากราย สามารถเอาชนะเข้าศึกได้

๖. ย่อมมีความอิมอกอิมใจในกาลทุกเมื่อ ความวิบัติไม่กล้ากราย ไร้โรคภัยไข้เจ็บ เจริญด้วยทรัพย์ศฤงคาร

๗. สัตว์ร้ายน้อยใหญ่ ภูติผีปีศาจ ย่อมสงบลงได้ เมื่อมีการสวดพระคาถาอุปปาตະสันติ

๘. บุคคลผู้ใดสวดพระคาถาอุปปาตะสันติ แล้วอุทิศให้ผู้ใด ที่มีชีวิตอยู่หรือเสียชีวิตไปแล้วก็ตาม ย่อมบังเกิดผลมงคลใหญ่แก่ผู้ที่เรากุศลให้นั้น

๙. เมื่อมีการสวดพระคาถาอุปปาตะสันติในที่ใด อารักขเทวดา ในที่นั้นย่อมได้ประโยชน์จากการสวด แล้วจะรักษาสถานที่นั้นให้ เจริญปลอดภัยยิ่งขึ้น

๑๐. เหตุร้ายอันเกิดจากแผ่นดินไหวและน้ำท่วมเป็นต้น เหตุร้าย อันเกิดจากฟากฟ้า เหตุร้ายอันเกิดจากดวงดาว เหตุร้ายที่เกิดจาก บาปกรรม ย่อมพินาศไปด้วยเดชของพระคาถาอุปปาตะสันติ

เนื่องจากพระคาถาอุปปาตะสันติมีความยาว ผู้ที่มีความศรัทธา ต้องการสวดพระคาถาอุปปาตะสันติ อาจมีวิธีสวดได้หลายแบบ เช่นสวดไม่ต้องจบในวันเดียว วันนี้สวดถึงไหนก็ค้นเอาไว้ วันต่อไป ค่อยมาสวดต่อ ส่วนใครจะสวดทั้งคำบาลีและคำแปลไทย หรือใคร จะสวดคำบาลีอย่างเดียว หรือว่าสวดเฉพาะคำแปลไทยอย่างเดียว ก็ได้ เลือกกันเอาเอง ตามความสมัครใจและความศรัทธา การสวด จะเป็นบ่อเกิดแห่งบุญและกุศลबारมีอันยิ่งใหญ่มา ขออนุโมทนา สาธุการ ในบุญกุศลของท่านที่มีศรัทธาในการสวดพระคาถาอุปปา ตะสันติเป็นอย่างยิ่ง

พระธาตุดอยตุง อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย

อุปปาตະสันติ

บทสวดสงบเหตุร้าย

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ.

ขอความนอบน้อมของข้าพเจ้าจงมีแด่พระผู้มีพระภาค
อรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

คันถารัมภะ

(คำเริ่มต้นคัมภีร์)

(ก) สุทฺธทะโส อะยัง ัมโม โลกัตถัง ชินะเทสิโต

มหาสันติกะโร โลก สัพพะสัมปัตติทายะโก.

ธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ เพื่อประโยชน์ของสัตว์โลก
เป็นธรรมที่เห็นได้ยากยิ่ง สำหรับธรรมที่จะกล่าวต่อไปนี้ เป็น
ธรรมที่สามารถกระทำความสงบอันประเสริฐ และสามารถประทาน
ซึ่งสมบัติทั้งปวง

(ข) สัพพุปปาตูปะสะมะโณ ภูตะยักกะนิวาระโณ

อะกาละมัจจุสะมะโณ โสกะโรคะวินาสะโน.

เป็นเครื่องสงบเหตุร้ายทั้งปวง เป็นเครื่องป้องกันมนุษย์และ
ยักษ์ เป็นเครื่องระงับความตายก่อนกำหนดเวลา เป็นเครื่องขจัด
ความเศร้าโศกและโรค

(ค) ประจักษ์กะปะมัททะโน รัญโญ วิหะยะวัฑฒะโน

สัพพานิภฺฐะหะโร สันโต ธัมมัง วัคขามิ ภูตะโต.

เป็นเครื่องอย่ายี้กำลังของข้าศึก เป็นเครื่องจำเริญชัยชนะแด่
พระราชา เป็นเครื่องนำสิ่งที่ไม่น่าปรารถนาทั้งปวงออกไป เป็น
ธรรมอันประเสริฐ ข้าพเจ้า (พระสีละวังสะมหาเถระ) จักแสดง
คุณธรรมเช่นนั้น ตามสภาพที่เป็นจริง

(ฅ) วัตถุตตะยัสสะ โย ยัตตะ สังวัณเณติ คุณฺตตะเม

ตัสสะ ตัตตะ สุขาโรคฺยะ- โสติโย โหนติ สัพพะทา.

ณ ที่ใด มีผู้กล่าววาทาสรสรเสริญพระคุณอันประเสริฐของพระ
รัตนตรัย ด้วยจิตที่เลื่อมใส ณ ที่นั้น ความสุข ความสบาย และ
ความสวัสดิ์ ย่อมมีแก่ผู้นั้นตลอดกาลทุกเมื่อ

(พระพุทธเจ้าในอดีต ๒๘ พระองค์)

(ในสารมณฑกัป ๔ พระองค์)

๑. ตัณห์กะโร มหาวิโร

สัพพะโลกานุกัมปะโก

วันตะสังสาระกะมะโน

สัพพะกามะทะโท สะทา.

พระตัณห์กร สัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้แก้แค้นมาก ผู้
อนุเคราะห์สัตว์โลกทั้งปวง ผู้คลายตัณหาอันเป็นเหตุท่องเที่ยวไป
ในสังสารวัฏได้แล้ว ผู้ประทานสิ่งที่น่าปรารถนาทั้งปวงให้ ในกาล
ทุกเมื่อ

๒. สัพพาภิภู สัพพะวิภู

สัพพะเทวะคะรุตะโม

สัพพาสะวะปะริกชีโน

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

ผู้ทรงครอบงำธรรมทั้งปวง ทรงรู้แจ้งธรรมทั้งปวง ทรงเป็น
ครูผู้ยอดเยี่ยมของมนุษย์และเทวดาทั้งปวง ทรงสิ้นอาสวะทั้งปวง
แล้ว โปรดประทานความสุขสวัสดิ์ แก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อ
เถิด

๓. วรระลักกะณะสัมปันโน

เมธังกะโร มะหามุนิ

บุตติชะโร มหาสิริ

สุวัณณะคิริสันนิโก.

พระจอมมุนีพระนามว่า เมธังกร ผู้ถึงพร้อมแล้วด้วยพระ
ลักษณะอันเลิศ ผู้ทรงไว้ซึ่งพระรัศมี ผู้ทรงมีพระสิริยิ่งใหญ่
รุ่งเรืองดุจสุวรรณคิริ

๔. ทิพพระรูป มหากาโย

มะหานาโถ มะหัพพะโล

มะหาคารุณโก สัตถา

มะหาสันติง กะโรตุ โน.

ผู้ทรงมีพระรูปเพียงดังท้าวมหาพรหม มีพระวรกายอันประกอบด้วยมหาปรีสลักษณะ ทรงเป็นที่พึ่งอันประเสริฐมีพระกำลังมาก ทรงประกอบด้วยพระมหากรุณา ทรงเป็นพระศาสดาโปรดประทานความสงบอันยิ่งใหญ่ แก่พวกข้าพระองค์เถิด

๕. มหาโมหะตะมัง หันตวา

โย นาโถ สาระณังกะโร

เทวาเทวะมะนุสสานัง

โลกาณญจะ หิตังกะโร.

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า **สรณังกร** ทรงเป็นที่พึ่ง ทรงกำจัดความมืดมนคืออวิชชาได้แล้ว ทรงกระทำประโยชน์ แก่ก่อกุลแก่สัตว์โลก กล่าวคือเหล่าทวยเทพ อสูร และมนุษย์ทั้งหลาย

๖. พุยามัปปะภาจิรุจิโต

นิโครธะปะริมัตตะโล

นิโครธะปักกะพิมโพลฺโล

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระนามว่า **สรณังกร** พระองค์นั้น ผู้ทรงรุ่งเรืองด้วยพระรัศมีแผ่ออกไปหนึ่งวาโดยรอบ ผู้ทรงมีพระวรกายเป็นปริมณฑลจุดตันนิโครธ (ความสูงของกายเท่ากับความยาวของวา) ผู้ทรงมีพระโอษฐ์แดงเรื่อจุดผลต่ำลึงสูง ที่ตันนิโครธ (นิสสยะณบัพพมา แปลว่า จุดผลนิโครธสูง) โปรดประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเถิด

๓. อะสีติระตะนุพเพโท ที่ปังกะโร มะหามุณี

ปะภา นิททาวะเต ตัสสะ ฐาเน ทฺวาทะสะ โยชะเน.

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า ที่ปังกะโร มีพระวรกายสูงแปดสิบศอก ทรงเป็นพระมหายานี่ พระวัตรมีของพระองค์แผ่ออกไปในที่สิบสองโยชน์

๔. วัธัสสะตะสะหัสสานิ ฐิตฺวา โลเก วินายะโก

โลกาโลกะกะโร สัตถา สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระองค์ทรงพระชนม์อยู่ในโลกหนึ่งแสนปี ทรงนำเวไนยสัตว์สู่พระนิพพาน ทรงเป็นพระศาสดาผู้ประทานแสงสว่างแก่โลกโปรดประทานความสุขสวัสดิ์ แก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเกิด

(ในสารกัป ๑ พระองค์)

๕. อัญญาสีติหัตถุพเพโท โกณฑัญญโณ นามะ นายะโก

สัพพะธัมเมหิ อะสะโม สัพพะปาระมิตาคะโม.

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า โกณฑัญญะ มีพระวรกายสูงแปดสิบแปดศอก ทรงเป็นผู้นำ ทรงเป็นผู้ไม่มีบุคคลเสมอด้วยธรรมทั้งปวง ทรงถึงความเป็นผู้มีบารมีทั้งปวง

๑๐. วัธัสสะตะสะหัสสานิ อายุ ตัสสะ มะเหสีโน

โมเจตุ โส สัพพะภะยา สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

ทรงเป็นพระผู้แสวงหาคุณอันยิ่งใหญ่ มีพระชนมายุหนึ่งแสนปีขอพระองค์โปรดเปลื้องพวกข้าพระองค์ ให้พ้นจากภัยทั้งปวงโปรดประทานความสุขสวัสดิ์แก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเกิด

(ในสารมณฑกัป ๔ พระองค์)

๑๑. อัญญาสิทธิตระตานานิ อัจจุคคะโต ชุตินชะโร

มังคะโล นามะ สัมพุทโธ นะวุติสะหัสสายุโก.

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า มังคะละ ทรงมีพระวรกายสูง
แปดสิบแปดศอก ทรงไว้ซึ่งพระรัศมี ทรงมีพระชนมายุเก้าหมื่นปี

๑๒. จัปพัตถะรังสิโย ทะสะ- สะหัสสะโลกะชาตุโย

พระรัตนตา ตัสสะ ฉาเทนติ เอสะ โสตถิง กะโรตุ โน.

พระฉัพพรรณรังสีของพระองค์ แผ่ปกคลุมโลกชาตุนึ่งหมื่น
ขอพระองค์โปรดประทานความสุขสวัสดี แก่พวกข้าพระองค์เถิด

๑๓. นะวุติระตะนุพเพโธ สุมะโน นามะ นายะโก

กัญจะนาจะละสังกาโส นะวุติสะหัสสายุโก.

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า สุมะนะ ทรงมีพระวรกายสูง
เก้าสิบศอก ทรงเป็นผู้นำ ทรงเป็นผู้เปรียบประดุจสุวรรณคิริ ทรง
มีพระชนมายุเก้าหมื่นปี

๑๔. อุเปโต พุทธะคุณะหิ สัพพะสัตตะหิตะสะโก

กะโรตุ โน มะหาสันติง อาโรคุญญะ สุขัง สะทา.

ทรงประกอบด้วยพระพุทธานุคุณทั้งหลาย ทรงแสวงหาความ
เกื้อกูลแก่เหล่าสัตว์โลกทั้งปวง โปรดประทานความสงบร่มเย็น
ความไม่มีโรค และความสุข แก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๕. อะสีติระตะนุพเพโท

อัญญีสะหัสสะอายุโก

เรวะโต นามะ สัมพุทโท

สัพพะโลกุตตะโร มุนิ.

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า เรวะตะ ทรงมีพระวรกายสูง
แปดสิบศอก ทรงมีพระชนมายุหกหมื่นปี ทรงประเสริฐกว่าสัตว์
โลกทั้งปวง ทรงรู้แจ้งโลกทั้งปวง

๑๖. ตัสสะ สะรีเร นิพพัตตา

ปะภามาตา อะนุตตะรา

พระรัตน โยชะเน นิจจัง

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

แสงแห่งพระรัศมีอันไม่มีที่เปรียบ อันเกิดแต่พระวรกายของ
พระองค์ แผ่ไปตลอดแนวหนึ่งโยชน์เป็นนิจ โปรดประทานความ
สวัสดี แก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๗. โสภิตो นามะ สัมพุทโท

นะวุติสะหัสสะอายุโก

สังสาระธาคะเร สัตเต

พะหุ โมเจติ ทุกกะโต.

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า โสภิตะ ทรงมีพระชนมายุ
เก้าหมื่นปี ทรงเปลื้องสัตว์โลกเป็นจำนวนมาก จากทุกขในห้วง
มหาสมุทร คือ สังสารวัฏ

๑๘. อัญญะปัญญาสะระตะนัง

อัจจุคคะโต มะหามุนิ

โอภาเสติ ทิสา สัพพา

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระองค์ ทรงมีพระวรกายสูงห้าสิบแปดศอก ทรงเป็นพระ
มหามุนิผู้ประเสริฐ ทรงยังทิศทั้งปวงให้สว่างไสว โปรดประทาน
ความสวัสดี แก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเถิด.

(ในวาทกับ ๓ พระองค์)

๑๙. อะโนมะทสสี สัมพุทโธ เตชัสสี ทุระติกกะโม

อัญฐะปณณาสะระตะโน โอาเสณโต สะเทวะเก.

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า อโนมะทสสี ผู้อันศัตรูไม่สามารถกล้ำกรายได้ ทรงมีพระวรกายสูงห้าสิบแปดศอก ทรงกระทำมนุษย์โลกพร้อมทั้งเทวโลกให้สว่างไสวอยู่

๒๐. นิพพานะปาปะโก โลเก วัสสัสสะตะสะหัสสาเย

กะโรตุ โน มะหัตถันติง สุกิตา จะ มะยัง สะทา.

พระองค์ทรงยังสัตว์โลกให้ถึงพระนิพพาน ทรงมีพระชนมายุหนึ่งแสนปี โปรดประทานความสงบร่มเย็น แก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเกิด อนึ่งขอให้พวกข้าพระองค์ จงเป็นผู้มีความสุข ในกาลทุกเมื่อเกิด.

๒๑. ปะทุโม นามะ สัมพุทโธ โลกะเชฎฐโน นระสะโก

อัญฐะปัญญาสะระตะโน อาทิจโจวะ วิโรจะติ.

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า ปะทุมะ ทรงเป็นผู้ประเสริฐกว่าเหล่าสัตว์โลกทั้งปวง ทรงมีพระวรกายสูงห้าสิบแปดศอก ทรงรุ่งโรจน์ประดุจพระอาทิตย์

๒๒. วัสสัสสะตะสะหัสธานี

อายุ ตัสสะ มะเหลโน

โสปี พุทโธ การุณโก

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระองค์ผู้แสวงหาคุณอันยิ่งใหญ่ ทรงมีพระชนมายุหนึ่งแสนปี แม้พระพุทธรูปเจ้าพระองค์นั้น ทรงมีพระมหากรุณา ขอทรงโปรดประทานความสวัสดิ แก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๓. อัญญาสีติระตะนุพเพโธ

นาระโท ลัพพะกามะโท

นิรันตะรัง ทิวารัตติง

โยชะนัง ณะระเต ปะภา.

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า นารทะ ทรงมีพระวรกายสูงแปดสิบแปดศอก ทรงประทานสิ่งที่น่าชอบใจทั้งปวง พระรัศมีของพระองค์แผ่ไปสู่ที่หนึ่งโยชน์ ตลอดวันและคืนเป็นนิจ

๒๔. นะวุติวัสสะสะหัสธานี

ฐัตถวา โสเก วินายะโก

โมเจติ ทุกชะโต สัตเต

โสปี โสตถิง กะโรตุ โน.

พระองค์ทรงแนะนำสั่งสอนสัตว์โลก ให้หลุดพ้นจากวัฏฏทุกข์ ทรงมีพระชนมายุเก้าหมื่นปี โปรดประทานความสวัสดิ แก่พวกข้าพระองค์เถิด

(ในสารกัป ๑ พระองค์)

๒๕. อัญฐะปณณาสะระตะโน

ปะทุมุตตะโร มะหามุนิ

ตัสสะ ปากะติกา รังสี

ณะรันติ ทวาทะสะ โยชะเน.

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า ปทุมุตตระ ทรงมีพระวรกายสูงห้าสิบแปดศอก พระรัศมีอันมีอยู่โดยธรรมชาติของพระองค์ แผ่ไปถึงสิบสองโยชน์

๒๖. วัสสัสสะตะสะหัสธานี

ฐัตถวา โลกะมะตันตะโท

โมเจติ พันธะนา สัตเต

โสปี ปาเลตุ โน สะทา.

พระองค์ทรงประทานอมฤตธรรม คือ พระนิพพาน ทรงดำรง
พระชนม์อยู่ในโลกตลอดหนึ่งแสนปี ทรงเปลื้องหมู่มัถวโลก ให้
พ้นจากกิเลสเครื่องผูกมัด ขอพระองค์โปรดคุ้มครองพวกข้า
พระองค์ ในกาลทุกเมื่อเถิด

(ในมัททกัป ๒ พระองค์)

๒๗. อัญญาสีติระตะนานิ

อัจจุคคะโต มะหามุณี

สุเมธ นามะ สัมพุทโธ

นะวุติสะหัสสาโยโก.

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า สุเมธะ ทรงมีพระวรกายสูง
แปดสิบแปดศอก ทรงเป็นพระมหาราษฎร์ประเสริฐ ทรงมีพระชน
มายุเก้าหมื่นปี

๒๘. ตัสสะ ปากะติกา รั้งสี่

ผะรันติ โยชะนัง สะทา

ปาเลตุ โน สะทา พุทโธ

ภะเยहि วิวิเชहि จะ.

พระรัศมีอันมีอยู่โดยปกติของพระองค์ แผ่ไปตลอดหนึ่งโยชน์
ในกาลทุกเมื่อ ขอพระพุทธเจ้าพระนามว่า สุเมธะ นั้น โปรด
คุ้มครองพวกข้าพระองค์ ให้พ้นจากภัยต่าง ๆ

๒๕. ปัญญาสระตะนุพเพโธ สุชาโต นามะ นายะโก
 เหมะวันโณ มหาวิโร มหาตะมะวินทะโน.

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า **สุชาตะ** ทรงมีพระวรกาย
 สูงห้าสิบศอก ทรงเป็นผู้นำ ทรงมีพระฉวีประดุจทอง ทรงเป็นผู้
 แก่แล้วกล้ายิ่ง ทรงบรรเทาความมืด คือ โมหะ

๓๐. ะวุติวัสสะสะหัสสานิ อายุ ตัสสะ มะเหลิโน
 โสปี พุทโธ การุณโก สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

ขอพระพุทธเจ้าพระนามว่า **สุชาตะ** แม้ฉัน ผู้ทรงมีพระชนมา
 ยุเก้าหมื่นปี ทรงมีพระมหากรุณา โปรดประทานความสุขสวัสดิ์ แก่
 พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเถิด

(ในวาระที่ ๓ พระองค์)

๓๑. อะสีติระตะนุพเพโธ ปิยะทัสสี มะหามุณี
 ะวุติวัสสะสะหัสสานิ จัตุวา โลกัคคะนายะโก.

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า **ปิยทัสสี** ทรงมีพระวรกาย
 สูงแปดสิบศอก ทรงเป็นมุนีผู้ประเสริฐ ทรงเป็นผู้นำสัตว์โลกสู่
 พระนิพพาน ทรงดำรงพระชนม์อยู่ตลอดเก้าหมื่นปี

๓๒. โสปี สัพพะคุณูปโต สัพพะโลกะสุขูปปะโท
 สัพพะโทลัง วินาเสนโต สัพพัง โสตถิง กะโรตุ โน.

ขอพระพุทธเจ้าพระนามว่า **ปิยทัสสี** แม้ฉัน ผู้ทรง
 ประกอบด้วยคุณทั้งปวง ทรงให้ความสุขแก่โลกทั้งปวง ทรงกำจัด

โทษทั้งปวง โปรดประทานความสวัสดิ์ทั้งปวง แก่พวกข้าพระองค์
เถิด

๓๓. อะสีติระตะนุพเพช

อัทตะทัสสี นระสะโก

วิสัฏฐะตะสะหัสธานี

โลเก อัญญาติ นายะโก.

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า อัทธทัสสี ทรงมีพระ
วรกายสูงแปดสิบศอก ทรงเป็นนระผู้ประเสริฐ ทรงเป็นผู้นำ ทรง
ดำรงพระชนม์อยู่ในโลกตลอดหนึ่งแสนปี

๓๔. ทัสสะ ปากะติกา รั้งสี

พระรันติ โยชะนัง สะทา

นิรันตะรัง ทิวารัตติง

นาโถ โสตติง กะโรตุ โน.

พระรัศมีอันมีอยู่โดยปกติของพระองค์ แผ่ไปได้หนึ่งโยชน์
ตลอดกลางวันและกลางคืน ในกาลทุกเมื่อเป็นนิจ พระองค์ผู้เป็น
ที่พึ่ง โปรดประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพระองค์เถิด

๓๕. ัมมะทัสสี จะ สัมพุทโธ

อะสีติหัตตะมุกกะโต

อะติโรจะติ เตชะนะ

สะเทวาสุระมานุเส.

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า ัมมทัสสี ทรงมีพระ
วรกายสูงแปดสิบศอก ทรงรุ่งโรจน์ด้วยพระเดชานุภาพยิ่งกว่าโลก
ซึ่งประกอบด้วยเหล่าทวยเทพ อสูร และมนุษย์ทั้งหลาย

๓๖. วัธสัสสะตะสะหัสธานี

ฐิตฺวา โลเก มะหายะโส

สัพพะสัตตเต ปะโมเจติ

ภะยา รักขะตุ โน สะทา.

พระองค์ผู้ทรงมีชื่อเสียงและบริวารอันยิ่งใหญ่ ดำรงพระชนม์อยู่ในโลกตลอดหนึ่งแสนปี ทรงเปลื้องสัตว์ทั้งปวงจากภัย โปรตคุ่มครองพวกข้าพระองค์ให้พ้นจากภัย ในกาลทั้งปวงเกิด

(ในสารกัป ๑ พระองค์)

๓๗. สิทธัตถโธ นามะ สัมพุทโธ

สัณฺฐิระตะนะมุกะโธ

ติกะเว โสติชนะโก

สะตัสสะหัสสะ อายุโก.

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า สิทธัตถะ ทรงมีพระวรกายสูงหกสิบศอก ทรงยังความสวัสดิให้เกิดขึ้นในภพทั้งสาม ทรงมีพระชนมายุหนึ่งแสนปี

๓๘. สังสาระธาคะรา โลเก

สันตารตุวา สะเทวะเก

นิพพาเปติ จะ โส สัตถา

สะทา โสติถึง กะโรตุ โน.

ขอพระศาสดาพระนามว่า สิทธัตถะ นั้น ผู้ทรงยังหมู่มนุษย์พร้อมทั้งเหล่าทวยเทพ ให้ข้ามพ้นจากห้วงมหาสมุทร คือสังสารวัฏ และให้ถึงพระนิพพาน โปรตประทานความสวัสดิ แก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเกิด

(ในมณฑลที่ ๒ พระองค์)

๓๙. สัตถุวัระตะนะมุพเพโธ

ติสโส โลกัคคะนายะโก

อะนุปะโม อะสะทิสโส

อะตุโล อุตตะโม ชิน.

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า **ติสสะ** ทรงมีพระวรกายสูง หกสิบศอก ทรงเป็นบุคคลผู้นำชั้นเลิศของโลก ไม่มีบุคคล เทียบเท่า ไม่มีบุคคลเสมอเหมือน ไม่มีบุคคลเปรียบปาน ทรงเป็นผู้สูงสุด ทรงเป็นผู้ชนะมารทั้งปวง

๔๐. วัธัสสะตะสะหัสธานี

อายุ ตัสสะ มะเหสิน

อาโรกัณณะ มะหาสุขัง

โหตุ โน ตัสสะ เตชะสา.

ด้วยพระเดชานุภาพของพระพุทธเจ้า พระนามว่า **ติสสะ** พระองค์นั้น ผู้ทรงมีพระชนมายุหนึ่งแสนปี ขอความไม่มีโรค และความสุขอันประเสริฐ จงมีแก่พวกข้าพระองค์เถิด

๔๑. อัญฐะปณณาสะระตะโน

มุสโส โลกัคคะนายะโก

ชะนัมพุชัง วิโพชนโต

นิพพาปนโต สะเทวะเก.

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า **มุสสะ** ทรงมีพระวรกายสูง ห้าสิบแปดศอก ทรงเป็นบุคคลผู้นำชั้นเลิศของโลก ทรงยังดอกบัว คือหมู่ชนให้เบิกบาน ทรงยังหมู่มนุษย์ พร้อมทั้งเหล่าทวยเทพ ให้ถึงพระนิพพาน

๔๒. หนวติวัสสะสะหัตถานิ ฐัตวา โลเก มะหายะโส

อุทธะรันโต พะหุ สัตเต สะทา โสตติง กะโรตุ โน.

พระองค์ทรงมีชื่อเสียงและบิรवारอันยิ่งใหญ่ ทรงดำรงพระชนม์อยู่ในโลกตลอดเก้าหมื่นปี ผู้ทรงนำสัตว์โลกจำนวนมากออกจากสังสารวัฏ โปรดประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเกิด

(ในสารกัป ๑ พระองค์)

๔๓. อะสีติระตะนุพะโพ วิปัสสี โลกะนายะโก

ปะภา นิททาวะเต ตัสสะ สะมันตา สัตตะ โยชะเน.

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า วิปัสสี ทรงมีพระวรกายสูงแปดสิบศอก ทรงเป็นผู้นำของสัตว์โลก พระรัศมีของพระองค์แผ่ไปตลอดเจ็ดโยชน์โดยรอบ

๔๔. โลปี เทวะมะนุสสานัง พันธะนา ปะริโมจะยิ

อะสีติสะหัตถายุกะ นาโถ โสตติง กะโรตุ โน.

ขอพระพุทธเจ้าพระนามว่า วิปัสสี แม้ฉันนั้น ผู้ทรงมีพระชนมายุแปดหมื่นปี ทรงเป็นที่พึ่ง ทรงเปลื้องเทวดาและมนุษย์ทั้งหลายจากเครื่องผูกคือกิเลส โปรดประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพระองค์เกิด

(ในมัททกัป ๒ พระองค์)

๔๕. สัตตะตีหัตตะมุพเพโธ สิชี นามะสะ นายะโก

ปะภา นิททาเวเต ตัสสะ สะมันตา โยชะนัตตะเย.

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์ใด ทรงมีพระวรกายสูงเจ็ดสิบศอก พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้นพระนามว่า สิชี ทรงเป็นผู้นำ พระรัศมีของพระองค์แผ่ไปตลอดสามโยชน์โดยรอบ

๔๖. โสปี อะตุลโย สัมพุทโธ สัตตะตีสะหัตถายุกโก

กะโรตุ โน มะหาสันติง สุจิตา จะ มะยัง สะทา.

ขอพระพุทธเจ้าพระนามว่า สิชี แม้ฉันนั้น ผู้ทรงไม่มีผู้เปรียบ ทรงมีพระชนมายุเจ็ดหมื่นปี โปรดประทานความสงบอันประเสริฐแก่พวกข้าพระองค์ อื่นๆ ขอพวกข้าพระองค์ จงเป็นผู้ถึงความสุข ในกาลทุกเมื่อเถิด

๔๗. เวสสะภู นามะ สัมพุทโธ เหมะรุปะสะมุปะโม

สัจฉีระตะนะมุพเพโธ สัจฉี จะ สะหัตถายุกโก.

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า เวสสภู ผู้มีพระฉวีประดุจทอง ทรงมีพระวรกายสูงหกสิบศอก ทรงมีพระชนมายุหกหมื่นปี

๔๘. พุรัหุมะเทวะมะนุสเสหิ นาคาสูระทีเซหิ วา

ปุชิตุปิ สะทา นาโถ สะทา โสตติง กะโรตุ โน.

ขอพระพุทธเจ้าพระนามว่า เวสสภู แม้ฉันนั้น ผู้อันหมู่พรหม เทวดา มนุษย์ นาค อสูร และครุฑพากันบูชาแล้ว ทรงเป็นที่

พื้ง โปรดประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อ
เกิด

ในภททกัณฑ์ ๕ พระองค์
(ผ่านไปแล้ว ๓ พระองค์)

๔๘. ตาฬิสะระตะนุพเพโธ กะกุสันโธ มะหามุนิ
 ตัสสะ กายา นิจจะรันติ ปะภา ทวาทะสะ โยชะเน.

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า กกุสันธะ ทรงมีพระ
วรกายสูงสี่สิบศอก ทรงเป็นมุนีผู้ประเสริฐ พระรัศมีจากพระ
วรกายของพระองค์ แผ่ชานไปสิบสองโยชน์

๔๙. จัตตาฬิสะสะหัตถานิ ตัสสะ อายุ อะนุตตะโร
 กะโรตุ โส สะทา นาโถ อายุง ลุขัง พะลัญจะ โน.

ขอพระพุทธเจ้าพระนามว่า กกุสันธะ แม้นั้น ผู้ทรงมีพระชน
มายุสี่หมื่นปี ทรงเป็นผู้ไม่มีใครเปรียบ ทรงเป็นที่พื้ง โปรด
ประทานอายุ ความสุข และกำลังแก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุก
เมื่อเกิด

๕๐. โกนาคะมะนะ สัมพุทโธ ดิงสะหัตตะสะมุคคะโต
 ดิงสะวัสสะสะหัตถานิ อายุ ตัสสะ มะเหลโน.

พระ โกนาคมนะ สัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ทรงมีพระวรกายสูง
สามสิบศอก ผู้แสวงหาคุณอันยิ่งใหญ่ ทรงมีพระชนมายุสามหมื่น
ปี

๕๒. รัมมามะเตนะ ตัปเปตา

เทวะสังฆัง สุราละเย

มะหีตะเถ จะ ชะนะตัง

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

ทรงยังหมู่ทวยเทพบนสวรรค์ และหมู่มนุษย์บนพื้นโลก ให้
อิมเอบด้วยอมตธรรม คือพระนิพพาน โปรดประทานความสุข
แก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเกิด

๕๓. กัสสะโป นามะ สัมพุทโธ

รัมมะราชา ปะกังกะโร

วิสะตีหัตตะมุพเพโธ

วิสัสสะหัสสะอายุโก.

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า กัสสปะ ผู้ทรงเป็นพระ
ธรรมราชา ทรงมีพระรัศมี ทรงมีพระวรกายสูงยี่สิบศอก ทรงมี
พระชนมายุสองหมื่นปี

๕๔. อะนุปะโมสะมะสะโม

เทวะสัตถา อะนุตตะโร

กะโรตุ โน มะหาสันติง

อาโรคฺยุญจะ ชะยัง สะทา.

พระองค์ไม่มีผู้เปรียบปานเสมอเหมือน ทรงเป็นศาสดาของ
เหล่าทวยเทพ ทรงเป็นผู้ยอดเยี่ยม โปรดประทานความสงบอัน
ประเสริฐ ความไม่มีโรค และชัยชนะ แก่พวกข้าพระองค์ ในกาล
ทุกเมื่อเกิด

(พระพุทธเจ้าในปัจจุบัน ๑ พระองค์)

๕๕. อัญญาระสะหัตถุพเพโธ

โคตมะ สักกะยะวัฑฒะโน

สัพพัญญู สัพพะติละโก

สัพพะโลกะสุขัปปะโท.

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า โคตมะ ทรงมีพระวรกายสูง
สิบแปดศอก ทรงเป็นผู้เชิดชูศากยวงศ์ ทรงตรัสรู้ธรรมทั้งปวง

ทรงเป็นผู้โดดเด่นกว่าชนทั้งปวง ทรงประทานความสุขให้แก่สัตว์โลก (ในคัมภีร์พุทธวงศ์แสดงไว้ว่า ทรงมีพระวรกายสูง ๑๖ ศอก)

๕๖. สัมพุทโธ สัพพะชัมมานัง ภะเคติ ภากุยะวา ยุตो

วิชาจะระณะสัมปันโน โสตถุยาโรคุยัง ทะทาตุ โน.

ขอพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า โคตมะ ผู้ตรัสรู้ธรรมทั้งปวง ทรงประกอบด้วยบุญ ทรงมีพระบารมีอันสูงสุด ทรงเพียบพร้อมด้วยวิชาและจรณะ โปรดประทานความสวัสดิ์ และความไม่มีโรค แก่พวกข้าพระองค์เถิด

๕๗. อัปภาตีตา จะ สัมพุทธา อะเนกะสะตะโกฏิโย

สัพพะโลกะมะภิญญายะ สัพพะสัตตานุกัมปิโน.

อนึ่ง พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหลาย หลายร้อยโกฏิซึ่งเสด็จล่วงลับไปแล้ว ทรงประจักษ์โลกทั้งปวงด้วยพระญาณแล้ว จึงทรงอนุเคราะห์เหล่าสรรพสัตว์

๕๘. สัพพะเวระกะยาตีตา สัพพะโลกะสุขูปปะทา

สัพพะโทสัง วินาเสนตา สัพพะโสตถิง กะโรนตุ โน.

ทรงล่วงพ้นเวรและภัยทั้งปวง ทรงประทานความสุขแก่สรรพสัตว์ ทรงกำจัดโทษทั้งปวง ขอทรงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพระองค์เถิด

(พระพุทธรเจ้าในอนาคต ๑ พระองค์)

๕๕. อะนาคะเต จะ สัมพุทโธ เมตเตยโย เทวะปฐิโต
มะหิทธิโก มะหาเทโว มหาสันติง กะโรตุ โน.

ก็ในอนาคต พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า เมตเตยยะ ทรงเป็นผู้ที่หมู่ทวยเทพบูชาแล้ว ทรงมีฤทธิ์มาก ทรงเป็นผู้ประเสริฐกว่าเทวดาทั้งปวง โปรดประทานความสงบอันประเสริฐ แก่พวกข้าพระองค์เถิด

(พระปัจเจกพุทธเจ้า)

๖๐. สัพเพ ปัจเจกะสัมพุทธา นิโรธะฆานะโกวิทา
นิราละยา นิราสังกา อัมปะเมยยา มะหะสะโย.

พระปัจเจกสัมพุทธเจ้าทั้งปวง ทรงปรีชาญาณในนิโรธสมบัติ และฌานสมบัติ ทรงปราศจากความกำหนัดยินดี หมดความรังเกียจ ทรงคุณอันหาประมาณมิได้ ทรงแสวงหาคุณอันประเสริฐ

๖๑. ทูเรปี วินยเย ทิสฺวา สัมปัตตา ตังฆะณนะ เต
สันทิฏฐิกะพะเล กัตฺวา สะทา สันติง กะโรตุ โน.

พระปัจเจกสัมพุทธเจ้าทั้งหลายเหล่านี้ เห็นหมู่เวไนยสัตว์แม้ในที่ไกล ก็ทรงเสด็จไปช่วยเหลือสัตว์เหล่านั้น ให้ได้รับประโยชน์ โดยพลัน โปรดประทานความสงบ แก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเถิด

(หว่าโลกุตตรธรรม ๙ และปริยัติธรรม ๑)

๖๒. สุวากขาตะตาทีสัมปันโน รัชมโ สะปะริยัตติโก

สังสาระสาคะรา โลก ทาเรติ ชินะโกจะโร.

พระธรรม พร้อมทั้งปริยัติที่สมบูรณ์ด้วยคุณ มีความเป็น
ธรรม ที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ดีแล้วเป็นต้น เป็นอารมณ์ของ
พระพุทธเจ้า เป็นเหตุยังสัตว์โลกให้ข้ามพ้นสาครคือ สังสารวัฏ

๖๓. กิเลสะชาละวิทังสี วิสุทโธ พุทธะเสวิโต

นิพพานะกะมะโน สันโต สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

ขอพระธรรมอันบริสุทธิ์ยิ่ง อันมีปกติทำลายขำยคือกิเลส เป็น
ธรรมที่พระพุทธองค์ทรงเจริญแล้ว เป็นธรรมอันประเสริฐอันยัง
สัตว์ให้ถึงพระนิพพาน โปรดประทานความสวัสดิ แก่พวกข้า
พระองค์ในกาลทุกเมื่อเถิด

(พระสังฆรัตนะ)

๖๔. สีลาทีคุณะสัมปันโน สังฆม มัคคะพะเล ฐิตो

ชิตินทुरิโย ชิตะปาโป ทักขิณะโย อะนุตตะโร.

พระสงฆ์ผู้สมบูรณ์ด้วยคุณมีศีลเป็นต้น ดำรงอยู่ในมรรคและ
ผล ชนะอินทรีย์แล้ว ชนะบาปแล้ว เป็นทักขิณะยบุคคลผู้ยอด
เยี่ยม

๖๕. อะนาสะโว ปะริสุทโธ

นิราสาโส ภาวามะเว

นิพพานะโกจะโร สันโต

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

ขอพระอริยสงฆ์ผู้ไม่มีอาสวะ ผู้บริสุทธิ์ ผู้หมดความ
ปรารถนาในภพน้อยภพใหญ่ ผู้มีจิตจดจ่อในพระนิพพาน เป็น
สัตบุรุษ ขอจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุก
เมื่อเกิด

(พระเถระชั้นผู้ใหญ่ ๑๐๘ องค์)

๖๖. อัญญาตะโกณฑัญญะเถโร

รัตตัญญุนัง อักโก อะหุ

ธัมมะจักกาทิสะมะโย

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระอัญญาโกณฑัญญะเถระ เป็นผู้เลิศกว่าเหล่าภิกษุผู้รู้
ราตรี ผู้บรรลุเป็นพระโสดาบันด้วยพระธัมมจักกัปปวัตตนสูตร
ขอจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๖๗. วัปปัตเถโร มะหาปัญโญ

มะหาตะมะวินทะโน

มะหาสันติกะโร โลเก

มะหาสันติง กะโรตุ โน.

พระวัปปะเถระ ผู้มีปัญญามาก ผู้กำจัดความมืดคือโมหะ
ผู้กระทำความสงบอันประเสริฐในโลก ขอจงประทานความสงบอัน
ประเสริฐ แก่พวกข้าพเจ้าเกิด

๖๘. ภัททิโย ภัททาสีโล จะ ทักขิณโย อะนุตตะโร

โลกัตตะจะริโต เถโร สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระภัททิยะเถระ ผู้มีศีลงาม ผู้เป็นทักขิณียบุคคลผู้ยอดเยี่ยม ผู้บำเพ็ญประโยชน์แก่โลก ของงประธานความสวัสดิ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๖๙. মহานาโม মহাপัณณฺโณ มหาธัมมะวิฑู สุโต

มหาชีณาสะโว เถโร มหาสันติง กะโรตุ โน.

พระมหานามะเถระ ผู้มีปัญญามาก ผู้ตรัสรู้ธรรมอันประเสริฐ ผู้มีชื่อเสียง เป็นพระชีณาสพผู้ประเสริฐ ของงประธานความสงบอันยิ่งใหญ่ แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๗๐. อัสสชิตเถโร মহাপัณณฺโณ ชิตะมาโร ชิตินทุริโย

ชิตะปัจจัตถิโก โลเก สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระอัสสชิตเถระ ผู้มีปัญญามาก ผู้ชนะมาร ผู้ชนะอินทรีย์ ผู้ชนะศัตรูในโลก ของงประธานความสวัสดิ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๗๑. อะนุปฺพุพฺพิกะธัง สุควา ยะโส เอกัคคะมานะโส

อัครธัมมะมะนุสฺสัปปโต โสตถุยาโรคฺยัง ทะทาตุ โน.

พระยสะเถระ ผู้ฟังอนุปพุพพิกาแล้ว มีจิตตั้งมั่นบรรลुพระอรหัตผล อันเป็นธรรมอันเลิศ ของงประธานความสวัสดิ และความไม่มีโรค แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๗๒. จัตุวธิกา จะ ปญญาสะ เถรา คิหิสะหายะกา

ปัตวานะ ประมะง์ สันติง สะทา โสตติง กะโรนตุ โน.

และพระเถระผู้เป็นพระอรหันต์ ๕๔ รูป ผู้เคยเป็นสหายของ
พระยสะ เมื่อครั้งยังเป็นผู้ครองเรือน บรรลุแล้วซึ่งพระนิพพานอัน
ประเสริฐ ขอจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุก
เมื่อเกิด

๗๓. เย ติงสะ ภัททะวักคิยา รูเปนาตุละวัณณิโน

จีณาสะวา วะสีฏาตา เต กะโรนตุ อะนามะยัง.

พระภัททวักคีย์ผู้เป็นเถระสามสิบองค์ ผู้มีรูปทรงและ
ผิวพรรณอันหาใครเปรียบปานมิได้ สิ้นอาสวะแล้ว เป็นผู้ชนะตน
มีความชำนาญในการเข้าฌาน ขอจงประทานความไม่มีโรค แก่
พวกข้าพเจ้าเถิด

๗๔. อुरुเวละกัสสะโปปิ มะหาปะริสทานะมุตะโม

ฐะปิโต อักกัฏฐานัมหิ สะทา โสตติง กะโรตุ โน.

แม้ พระอुरुเวลกัสสปะ ผู้เป็นเลิศในตำแหน่งแห่งภิกษุผู้มี
บริษัหมาก ขอจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุก
เมื่อเกิด

๓๕. โย นะทีกัสสะปะตเถโร ปุณฺณกเขตโต อะนุตตะโร

สะสังโฆ สีสะสัมปันโน สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

แม้พระเถระนามว่า **นทีกัสสปะ** ผู้เป็นเพื่อนาบุญอันประเสริฐ ผู้มีภิกษุเป็นศิษย์ ๓๐๐ เป็นบิรवार ผู้สมบุรณ์ด้วยศีล ของจ ประทานความสวัสดิ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๓๖. รัมมะปัชชะลิต สันโต โย เถโร คะยากัสสะโป

สังยุตโต ภาวะนิสฺสุเนห สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระเถระนามว่า **คยากัสสปะ** ผู้รุ่งเรืองด้วยธรรม ผู้สงบ ผู้เข้าถึงพระนิพพาน อันเป็นที่ปราศจากภวตัณหา ของจ ประทานความสวัสดิ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๓๗. โลกะนาถัง ฐะเปตฺวานะ ปัญญะวันตานุ ปาณินัง

ปัญญายะ สาริปุตฺตัสสะ กะลัง นาคมะติ โสพะสิง.

ในบรรดาสรรพสัตว์ผู้มีปัญญาทั้งหลาย เว้นพระพุทธเจ้าผู้เป็นที่พึ่งของโลกแล้ว สัตว์ใด ๆ ย่อมไม่ถึงเสี้ยวที่สิบหกแห่งปัญญาของ**พระสารีบุตร**

๓๘. สาริปุตโต มะหาปัญญา ปะฐะโม อัคคะสาวะโก

รัมมะเสนาปะตี เสฏฺโฐ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

ขอ **พระสาริปุตตะ** ผู้มีปัญญามาก ผู้เป็นอัครสาวกองค์ที่หนึ่ง ผู้เป็นธรรมเสนาบดี ผู้ได้รับการยกย่องว่า เป็นผู้เลิศทางปัญญา ของจ ประทานความสวัสดิ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๘๙. ปาทังกุลิกะมัตเตนะ

เวชยันตะปะกัมปะโน

ปะฐะวิง มะหะติง สัพพัง

สะมัตโถ ปะริวัตติตุง.

พระมหาเถระใด ผู้สามารถยังเวชยันต์ปราสาท (ปราสาทของ
พระอินทร์) ให้หวั่นไหวได้ด้วยเพียงหัวแม่เท่านั้น ผู้สามารถพลิก
แผ่นดินผืนใหญ่ทั้งหมดได้

๘๐. โมคคัลลานะ มหาเถโร

ทุติโย อัคกะสาวะโก

อิทธิมันตานัง โส อักโข

สะทา โสติง กะโรตุ โน.

พระมหาเถระนั้นนามว่า โมคคัลลานะ ผู้เป็นพระอัครสาวก
องค์ที่สอง เป็นผู้เลิศกว่าบรรดาภิกษุผู้มีฤทธิ์ทั้งหลาย ของ
ประธานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด.

๘๑. มะหากัสสะปะเตโรปิ

อุตตัตตะกะณะกันนิโก

ธูตะคุณัคคะนิกขิตโต

ตะติโย สัตถุสาวะโก.

พระมหาเถระนามว่า กัสสะปะ ผู้มีผิวพรรณอันงดงามดุจเนื้อ
ทองคำอันบริสุทธิ์ ผู้ได้รับยกย่องให้เป็นผู้เลิศ ในทางธุดงค์คุณ
เป็นพระอัครสาวกองค์ที่สามของพระศาสดา

๘๒. อระัญญะวาสาภิระโต

ปึงสุถุละชะโร มุนิ

สุคะตัสสาสะนะชะโร

สะทา โสติง กะโรตุ โน.

เป็นผู้ยินดียิ่งในการอยู่ป่า ผู้ทรงผ้าบังสุกุล เป็นมุนีผู้รู้โลกทั้ง
ภายในและภายนอก ผู้ทรงไว้ซึ่งคำสอนของพระสุคต ของ
ประธานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๘๓. อาปัตติอะนาปัตติยา

สะเตกัจฉายะ โกวิโท

วินะเย อัคคะนิกขิตโต

อุปาลี สัตถุวัณณิโต.

พระอุบาลีเถระ ผู้ฉลาดในอาบัติและมีใช้อาบัติ และในอาบัติที่เยียวยาได้และเยียวยาไม่ได้ ผู้อันพระศาสดาทรงแต่งตั้งให้ เป็นผู้เลิศในทางทรงพระวินัย

๘๔. วินะเย ปาระมิปปัตโต

วินะยัคโคจะโร มุนิ

กะโรตุ โน มหาสันติง

โสตถุยาโรคุยัง ทะทาตุ โน.

ผู้อันพระศาสดาทรงยกย่อง ให้เป็นผู้ถึงซึ่งความเป็นผู้เลิศในทางทรงจำพระวินัย ผู้สำรวมกาย วาจา และใจ ของประธานความสงบอันประเสริฐ แก่พวกข้าพเจ้า และขอให้ความสวัสดี ความไม่มีโรค จงมีแก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๘๕. อะนุรุธมะมหาเถโร

ทิวพะจักขุนะมุตตะโม

ญาคิเสฏฐิโน ภะกะวะโต

โสตถุยาโรคุยัง ทะทาตุ โน.

พระอนุรุธมหาเถระ เป็นผู้เลิศกว่าบรรดาภิกษุผู้มีตาทิพย์ เป็นพระประยูรญาติผู้ประเสริฐของพระผู้มีพระภาค ขอจงประธานความสวัสดี และความไม่มีโรค แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๘๖. อุจจากุลิกานัง อัคโค

ภักทियो สุสะมาหิโต

กาฬิโคธายะ ปุตโต จะ

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระภักทียะเถระ เป็นผู้เลิศกว่าบรรดาภิกษุ ผู้มีตระกูลสูง เป็นผู้มั่งคั่งอันตั้งมั่น เป็นบุตรของนางกาฬิโคธา ขอจงประธานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด.

๘๗. อานันทโท พุทธปัญญาโก

สังกิติสาธัมมมะโต

พะหุสสุโต ฐัมมะธะโร

สะทา โสตถึง กะโรตุ โน.

พระอานันทะเถระ (ผู้อุปัฏฐากพระพุทธเจ้า) ผู้ยังการทำให้สำเร็จ ผู้เป็นพหูสูต ผู้ทรงธรรม ของจประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๘๘. กิมิโด สิริสัมปันโน

มหาสุชะสะมัมปิโต

มหาชีณาสะโว ชาโต

มหาสันตัง กะโรตุ โน.

พระกิมพิละเถระ ผู้สมบูรณ์ด้วยสิริ เพียบพร้อมด้วยบรมสุข เป็นพระชีณาสพผู้ประเสริฐ ของจประทานความสงบอันประเสริฐ แก่พวกข้าพเจ้าเกิด

๘๙. คะรุาสัง วะสิตฺวานะ

ปะสันโน พุทธะสาสะเน

ภะคุ จาระหะตัง ปัตโต

สะทา โสตถึง กะโรตุ โน.

พระภคฺเถระ ผู้เลื่อมใส และอยู่ด้วยความเคารพในคำสอนของพระพุทธเจ้า ผู้บรรลุปะเป็นพระอรหันต์ ของจประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๙๐. กุลัปปะสาทะชะนะโก

กาพุทายี มะหิทธิโก

เอตะทักคัฏฐิโต เถโร

สะทา โสตถึง กะโรตุ โน.

พระกาพุทายีเถระ ผู้มีฤทธิ์มาก เป็นผู้เลิศกว่าบรรดาภิกษุผู้ทำให้คนเลื่อมใส ของจประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๕๑. เสฏโฐ ฐัมมะกะถิกานัง ตินณัง เวทานะ ปาระคุ

ปุลโณ มันทานียา ปุตโต เถโร โสตถิง กะโรตุ โน.

พระปุลณะเถระ ผู้เป็นบุตรของนางมันทานี เป็นผู้เลศกว่า
บรรดาภิกษุผู้เป็นธรรมกถึก ผู้จบไตรเพท ของจงประทานความ
สวัสดี แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๕๒. ภาระทวาทโซ มะหาเถโร สีหะนาทานะมุตตะโม

ฐะปิโต อคคัฏฐานัมหิ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระ(ปิลโทล)การทวาชะมหาเถระ ผู้อันพระศาสดาทรงตั้ง
ไว้ในตำแหน่ง เป็นผู้เลศกว่าบรรดาภิกษุผู้บรรลือสีหนาท ของ
จงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๕๓. สังขิตตะภาสิตะมัตถัง วิตถาเรนะ วิชานะโก

กัจจानโน ภาวะะนิสฺเสนโห เถโร โสตถิง กะโรตุ โน.

พระกัจจายนะเถระ ผู้สามารถอธิบายเนื้อความที่พระพุทธเจ้า
ตรัสไว้โดยสังเขปให้พิสดาร ผู้ปราศจากความสึเนหาในภพ ของ
จงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๕๔. ละกุณฏกะภัททียเถโร มัญญุสสะรานะมุตตะโม

ฐะปิโต อคคัฏฐานัมหิ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระलगุณฏกะภัททียะเถระ ผู้อันพระพุทธเจ้าทรงตั้งไว้ใน
ตำแหน่งเป็นผู้เลศกว่าบรรดาภิกษุผู้มีเสียงไพเราะ ของจงประทาน
ความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๕๕. อะระณะวิหารินัง อัคโค

ทักขิณเณโย อะนุตตะโร

สุภูติ ภูตะทะมะโน

เถโร โสตถิง กะโรตุ โน.

พระสุภูติเถระ เป็นผู้แสดงธรรมแก่สัตว์ตามพุทธดำรัส เป็นผู้เลิศจาบรรดาภิกษุผู้อยู่ด้วยธรรมอันปราศจากข้อผิด และเลิศจาบรรดาภิกษุผู้ควรรับทักษิณาทาน ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๕๖. อะรัญญะวาสินัง อัคโค

เรวะโต ขะทิสระะณิโย

วิเวกาภิระโต เถโร

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระเรวะตะ ผู้อาศัยอยู่ในป่าไม้สี่เสียด ผู้ยินดีในความวิเวก เป็นผู้เลิศจาบรรดาภิกษุผู้มีปกติอยู่ในป่า ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๕๗. ฌายีนัง อุตตะโม เถโร

กังขาเรวะตะนามะโก

สมาธิฌานะกุสะโล

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระเถระนามว่า กังขาเรวะตะ เป็นผู้เลิศจาบรรดาภิกษุผู้มีปกติยินดีในการเข้าฌาน เป็นผู้ฉลาดในสมาธิและฌาน ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๕๘. โสโณ จะ โกฬิวิโสปี

อารัททะวีริยานะมุตะโม

ปะหิตตโต สะทา เถโร

โสตถิง ฆาสุง กะโรตุ โน.

แม้ พระโสณโกฬิวิสะเถระ เป็นผู้มั่งคั่งไปในนิพพาน เป็นผู้เลิศจาบรรดาภิกษุผู้ปรารถนาความเพียร ขอจงประทานความสวัสดี และความผาสุก แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๕๕. กัลยาณะวากกะระณานัง โสโณ กุฎิกัณโณปิ จะ

อัครโคติ วัณณโคติ เถโร โสตติง ฆาตุง กะโรตุ โน.

แม้ พระโสณกุฎิกัณณะเถระ ผู้อันพระศาสดาทรงสรรเสริญ
ว่าเป็นผู้เลิศกว่าบรรดาภิกษุผู้กล่าววาจาไพเราะ (สาธยายธรรม
ด้วยเสียงอันไพเราะ) ของจประทานความสวัสดิ์ และความผาสุก
แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๐๐. ลาภินะมุตตะโม เถโร สีวะลิ อิติ วิสสุโต

โส ระโต ปัจจะยาทิมหิ สะทา โสตติง กะโรตุ โน.

พระเถระนามว่า พระสีวลี ผู้มีความสันโดษในปัจจัยสี่ เป็นผู้
เลิศกว่าบรรดาภิกษุผู้มีลาภ ของจประทานความสวัสดิ์แก่ข้าพเจ้า
ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๐๑. สัทธาธิมุตตานัง อัครโคติ วักกะลิ อิติ นามะโก

ปาโมชชะพะหุโล เถโร สะทา โสตติง กะโรตุ โน.

พระเถระนามว่า พระวักกलि เป็นผู้มากด้วยความปราโมทย์
เป็นเลิศกว่าบรรดาภิกษุผู้มีศรัทธา ของจประทานความสวัสดิ์ แก่
พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๐๒. ราหุโล พุทธะปุตโตปิ ลิกขากามานะมุตตะโม

ทายาโท สัพพะธัมเมสุ มะหาสันติง กะโรตุ โน.

แม้พระเถระนามว่า ราหุละ ผู้เป็นพุทธบุตร ผู้เป็นทายาทใน
ธรรมทั้งปวง เป็นผู้เลิศกว่าบรรดาภิกษุผู้มุ่งต่อการศึกษา ของจ
ประทานความสงบอันประเสริฐ แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๐๓. สัทธายะ ปัพพะชิตวานะ รัฏฐะปาโล ประรักกะมี

เอตะทักเค จูโตเยวะ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระเถระนามว่า รัฏฐะปาละ ผู้มีความเพียรยิ่ง เป็นผู้เลิศกว่าบรรดาภิกษุผู้บวชด้วยศรัทธา ขอจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๐๔. กุณฑะธาโน มหาเถโร สะลากัง ประฐะมัง กะโต

ฐะปิโตเยวะ ฐานัมหิ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระกุณฑธานะมหาเถระ ผู้ถึงซึ่งความเป็นที่หนึ่งในการจับสลาก จึงดำรงอยู่ในตำแหน่งที่เลิศกว่าบรรดาภิกษุผู้ร่วมจับสลาก ขอจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๐๕. ประภูณะวันตานัมปิ อักโคติ พุทธะวัณณิโต

วังคีโส อะระหา เสนุโฐ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระอรหันต์นามว่า วังคีสะเถระ ผู้ประเสริฐ เป็นผู้ได้รับการยกย่องจากพระพุทธเจ้าว่า เป็นผู้เลิศกว่าบรรดาภิกษุผู้มีปฏิภาณกวี ขอจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด.

๑๐๖. สะมันตะปาสาทิกานัง อักกัฏฐานัมหิ ฐะปิโต

อุปะเสโน วังคันตะปุตโต สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระอุปเสนวังคันตบุตรเถระ พระศาสดาทรงตั้งไว้ในตำแหน่งผู้เลิศกว่าบรรดาภิกษุผู้มีบริษัทอันน่าเลื่อมใส ขอจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด.

๑๐๓. ทัพโพ มัลละปุตโต เถโร เสนาสะนะปัญญาปะโก

ฐะปิโต อัครัญญานัมมิ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระทัพพมัลละบุตรเถระ พระศาสดาทรงตั้งไว้ในตำแหน่งที่เลิศกว่าบรรดาภิกษุผู้จัดแจงเสนาสนะ ของประธานความสวัสดิ์แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด.

๑๐๔. ปิณฑะวัจจะสะมะโณ ทะวะตานัง ปิโย อะหุ

ฐะปิโต อัครัญญานัมมิ โสตถุยาโรคฺยัง ทะทาตุ โน.

พระปิณฑะวัจจะเถระ พระศาสดาทรงตั้งไว้ในตำแหน่งที่เลิศกว่าบรรดาภิกษุทั้งหลาย ที่เป็นที่รักของเหล่าเทวดา ของประธานความสวัสดิ์ และความไม่มีโรค แก่พวกข้าพเจ้าด้วยเกิด

๑๐๕. พาหิโยทารุจิริโย จิปปาภิญญานะมุตตะโม

กะโรตุ โน มะหาสันติง อาโรคฺยัญจะ ชะยัง สะทา.

พระพาหิยทารุจิริยะเถระ เป็นผู้เลิศกว่าบรรดาภิกษุผู้ตรัสรู้เร็ว ของประธานความสงบอันประเสริฐ ความไม่มีโรคและชัยชนะ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๑๑๐. กุมาระกัสสะปะตเถโร จิตตะกะถีนะมุตตะโม

มิฉนาวิตักกุปัจเฉโท สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระกุมารกัสสะปะเถระ เป็นผู้เลิศกว่าบรรดาภิกษุผู้แสดงธรรมได้อย่างวิจิตร ผู้สามารถละมิฉนาวิตกได้ ของประธานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๑๑๑. ปะฏิสัมภิตาปัตตานัง

อัครัญญานัมหิ ฐะปิโต

โกฏฐิตอ อระหา เสฏโฐ

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระอรหันต์นามว่า โกฏฐิตะเถระ เป็นผู้ประเสริฐ เป็นผู้เลิศกว่าบรรดาภิกษุผู้ได้ปฏิสัมภิตา ๔ ของจประทานความสวัสดิ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๑๑๒. อัปปาพาโธ มะหาเถโร

อัปปาพาธานะมุตะโม

พากุโล อระหาชาโต

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระพากุละเถระ ผู้เป็นพระอรหันต์ เพราะเหตุที่เป็นผู้มีอาพาธน้อย จึงเป็นผู้เลิศกว่าบรรดาภิกษุผู้มีอาพาธน้อย ของจประทานความสวัสดิ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด.

๑๑๓. ปุพเพนิวาสะเวทินัง

อัครโคติ พุทธะวัณณิโต

โสภิตอ นามะ โส เถโร

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระเถระนามว่า โสภิตะ ผู้อันพระพุทเจ้าทรงสรรเสริญว่า เป็นผู้เลิศกว่าบรรดาภิกษุผู้ระลึกชาติในปางก่อนได้ ของจประทานความสวัสดิ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๑๑๔. มะหากัปปีนัตเถโรปี

ภิกขุโธวาทะโก อะหุ

กุสะโล โธวาทะทาน

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

แม้ พระมะหากัปปีนะเถระ เป็นผู้ให้โอวาทภิกษุ เป็นผู้เลิศในการให้โอวาท ของจประทานความสวัสดิ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๑๑๕. ภิกขุโนวาทะกานัคโค นันทะโก อิติ วิสสุโต

ปาเลตุ โน สะทา เถโร โสตติง ฬาสุง กะโรตุ โน.

พระเถระนามว่า **นันทกะ** เป็นผู้เลิศกว่าบรรดาภิกษุผู้ให้โอวาทแก่นางภิกษุณี โปรดรักษาพวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิดของจงประทานความสวัสดิ์ และความผาสุก แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๑๑๖. อินทริยสุ กุตตะทวารโ อัคคัฏฐาเน ฐิตो อะหุ

นันทเถโร วะสิปปัตโต สะทา โสตติง กะโรตุ โน.

พระ**นันทะเถระ** ผู้ได้วสี (ความชำนาญในการเข้า-ออกฌานสมาบัติ) เป็นผู้เลิศกว่าบรรดาภิกษุผู้สำรวมอินทริย์ ของจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด.

๑๑๗. เตโฆชาตูกุสะลานัง อัคคัฏฐานัมหิ ฐะปิโต

สาละโต นามะ โส เถโร โสตติง ฬาสุง กะโรตุ โน.

พระเถระนามว่า **สาละตะ** ผู้อันพระศาสดาทรงตั้งไว้ในตำแหน่งเป็นผู้เลิศกว่า บรรดาภิกษุผู้ฉลาดในเตโฆชาต (เตโฆกสิณ คือกรรมฐานที่เพ่งไฟเป็นอารมณ์) ของจงประทานความสวัสดิ์ และความผาสุก แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๑๑๘. สัณฺญาวีวิญญูกะสะโล ปะชาโน ภาวะนาระโต

พุทธะสิสโส มะหาปັນโถ มะหาสันติง กะโรตุ โน.

พระ**มหาปันถกะเถระ** ผู้ชำนาญในสัณฺญาวีวิญญู (ได้แก่วิปัสสนา) เป็นผู้มีคามเพียร มีความยินดีในภาวนา เป็นศิษย์

ของพระศาสดา ขอจงประทานความสงบอันประเสริฐ แก่พวก
ข้าพเจ้าด้วยเถิด

๑๑๙. จูฬปิ่นถกัตเถโรปิ

มะโนมะยาภินิมมิโต

ฐะปิโต อักคัฏฐานัมहि

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

แม้ พระจูฬปิ่นถกเถระ ผู้อันพระศาสดาทรงตั้งไว้ใน
ตำแหน่งผู้เลิศกว่าบรรดาภิกษุผู้ปรินิพพานได้มาก และในตำแหน่ง
ผู้เลิศกว่าบรรดาภิกษุผู้ฉลาดในเจโตวิวัฏฐะ (คือฉลาดในฌาน
สมาบัติ) ขอจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุก
เมื่อเถิด

๑๒๐. ปะฏิภาณะเยกะนัง ตู

อักคัฏฐานัมहि ฐะปิโต

ราธึ เถโร มะหาโสตถิง

กะโรตุ โน อะนามะยัง

พระราธะเถระ ผู้อันพระพุทธเจ้าตั้งไว้ในตำแหน่งผู้เลิศกว่า
บรรดาภิกษุผู้มีปฏิภาณในคำสอน ขอจงประทานความสวัสดิ์อัน
ประเสริฐ และความไม่มีโรค แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๒๑. อุปะจีวะระชะรานัง

ภิกขุณัง อุตตะโม อะหุ

โมฆะราชะมะหาเถโร

มะหาสันติง กะโรตุ โน.

พระโมฆราชะมหาเถระ เป็นผู้เลิศกว่าบรรดาภิกษุผู้ทรงจีวร
ที่เศร้าหมอง (คือผ้าเก่า ผ้าเนื้อหยาบ สีเศร้าหมอง) ขอจง
ประทานความสงบอันประเสริฐ แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๒๒. วิมะโล วิมะลปัญโญ

สุรโป สุตะมาหิโต

ระโซ นะ ลิมปะติ จันเช

มะหาสันติง กะโรตุ โน.

พระวิมลเถระ ผู้มีปัญญาปราศจากมลทิน ผู้มีรูปร่าง ผู้มีจิตตั้งมั่น กิเลสเพียงดังธูลีไม่ฉาบทาชั้นห้าของท่าน ขอจงประทานซึ่งความสงบอันยิ่งใหญ่ แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๒๓. ธัมมะปาโล มะหาปาโล

มะหาธัมมะชะโร ยะติ

มะหาชีณาสะโว โลก

มะหาสันติง กะโรตุ โน.

พระเถระนามว่า ธัมมपालะ ผู้รักษาธรรมอันประเสริฐ ผู้ทรงไว้ซึ่งธรรมอันประเสริฐ ผู้เป็นพระมหาชีณาสพในโลก ขอจงประทานความสงบอันประเสริฐ แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๒๔. จักขุปาโล มะหาเถโร

ปะชาโน สีตะสังวุโต

ปะหิตัตโต มะหากาโย

มะหาสันติง กะโรตุ โน.

พระจักขุपालะมหาเถระ ผู้มีความเพียร ผู้ส่ำรวมแล้วในศีล ผู้มีจิตตั้งไปในนิพพาน ผู้มีรูปกายอันประเสริฐ ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๒๕. สัพพะเวระกะยาตีโต

นาระโท อาสะวักะโย

มะหาสันติกะโร โลก

สะทา โสติดัง กะโรตุ โน.

พระนารทะเถระ ผู้ก้าวล่วงเวรและภัยทั้งปวงแล้ว สิ้นอาสวะแล้ว กระทำความสงบอันประเสริฐในโลก ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๒๖. พุทธะปุชายะ นิระโต

ชินะภัตติปะรายะโน

ลัทธัมมะสะวะโน เถโร

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระลัทธัมมสวณะเถระ ผู้ยินดีในการบูชาพระพุทธเจ้า มีความรักดีในพระพุทธเจ้าเป็นอย่างยิ่ง ขอจงประทานความสวัสดิแก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๒๗. ปัจฉิมะภะวะสัมปัตโต

โคตะโม ภะวะนาระโต

ราคักขะยะมะนุปัตโต

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระโคตมะเถระ ผู้เข้าถึงภพสุดท้ายแล้ว ยินดีในภาวนาถึงความสิ้นไปแห่งราคะ ขอจงประทานความสวัสดิแก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๒๘. เสนาสะเนสุ สัปปายัง

ลัทธา ฌานัง สะมาระภิ

โคธิกโก พุทธะฌายันโต

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระโคธิกะเถระ เมื่อเพ่งความตรัสรู้ ได้เสนาสนะที่สัปปายะแล้ว จึงได้บำเพ็ญฌาน ท่านเป็นผู้ที่พระพุทธเจ้าทรงทำฌาปนกิจให้ในเวลาปรินิพพาน ขอจงประทานความสวัสดิแก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๒๙. พุทธะ ปะสันนะมานะโส

สุพาทุ อัญชะลิกะโต

จีณาสะโว ะสีฏโต

มะหาสันติง กะโรตุ โน.

พระสุพาทุ ผู้มีใจเลื่อมใสในพระพุทธเจ้า เคยกระทำอัญชลีมาแล้ว ๙๔ กัป เป็นพระอรหันต์ผู้มีความชำนาญในฌานสมาบัติ

ของประธานความสงบอันประเสริฐ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุก
เมื่อเกิด

๑๓๐. วิปัสสนายะ ปะสุโต

วัลลियो สุธะมาหิโต

สะโต ฌายี ะเนวาสี

สะทา โสตถึง กะโรตุ โน.

พระวัลลียะเถระ ผู้ชวนชวายเป็นวิปัสสนากรรมฐาน มีจิตตั้ง
มั่นดีแล้ว มีสติ ได้ฌาน มีปกติอยู่ป่า ของประธานความสวัสดิ์
แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๑๓๑. อุตติโย วินะยะชะโร

อะติกกันโต นะรามะเร

ธารนโต อันติมัง เทหัง

สะทา โสตถึง กะโรตุ โน.

พระอุตติยะเถระ ผู้ทรงพระวินัย ผู้เป็นจอมแห่งหมู่มนุษย์
และทวยเทพ ผู้ทรงร่างกายอันมีในที่สุด (คือสำเร็จเป็นพระ
อรหันต์แล้ว ไม่มีการเกิดต่อไปอีก) ของประธานความสวัสดิ์ แก่
พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๑๓๒. วิมะโล วิระโชชลโธ

ชาโต ปัณทะระเกตุนา

พิมพิสารัททะโซ เถโร

สะทา โสตถึง กะโรตุ โน.

พระวิมลโกณฑัญญะเถระ ผู้บังเกิดเป็นโอรสของพระเจ้าพิม
พิสาร ผู้มีวัตรปฏิบัติอันขาวสะอาด ของประธานความสวัสดิ์ แก่
พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๑๓๓. รัมมารัญญะ วะสิตวานะ

ภาเวนโต กุสะลัง พะหุง

โยคักขมะมะนุปัตโต

สะภโย สันติง กะโรตุ โน.

พระสภียะเถระ ผู้อยู่ในป่าอันน่ารื่นรมย์ เจริญกุศลเป็นเอนก บรรลุพระนิพพานอันเป็นที่สิ้นไปแห่งโยคะ (คือกิเลสอันเป็นเครื่องผูกสัตว์ไว้ในสังสารวัฏ) ขอจงประทานความสงบ แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๓๔. ปุพเพนิวาสัง ชานันโต

ทิพพะจักขุวิโสธะโน

นาฬิโตระหะตัง ปัตโต

โสตถุยาโรคยัง ทะทาตุ โน.

พระนาฬิตะเถระ ผู้ระลึกชาติในปางก่อนได้ ผู้มีทิพจักขุอันบริสุทธิ์ บรรลุถึงความเป็นพระอรหันต์แล้ว ขอจงประทานความสวัสดี และความไม่มีโรค แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๓๕. ปาติโมกขมะมะนุปัตโต

วิชะโยรัญญะโคจะโร

ลาภาลาภี ตะธาสังสี

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระวิชะยะมหาเถระ ผู้เข้าถึงปาติโมกข์สังวรศีล ผู้มีปาเป็นทีโคจร ผู้มีปกติกล่าวสรรเสริญ ตามที่ตนได้ปัจจัยมา ขอจงประทานความสวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๓๖. ตัณหาชะกฺขัง วิชะญุตวา

วัฑฒะตวานะ วิปัสสะนัง

สังฆะรักขิตो มะหาเถโร

มะหาสันติง กะโรตุ โน.

พระสังฆรักขิตะมหาเถระ ผู้ถาวรขัฏฐคือตัณหา ยังวิปัสสนาให้เจริญ ขอจงประทานความสงบอันประเสริฐ แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๓๗. อรัญญะวาสาภิระโต

ภะวะเนตติสะมุหะโต

ธัมมานัง ปาระมิปปัตโต

อุตตะโร ปาตุ โน ภะยา.

พระอุตตระเถระ ผู้ยินดียิ่งในการอยู่ป่า ผู้ถอนตัณหา อันเป็นเครื่องนำไปสู่ภพได้แล้ว บรรลุถึงฝั่งแห่งธรรมทั้งหลายคือ มรรค ผล นิพพาน ขอจงรักษาพวกข้าพเจ้า ให้พ้นจากภัยเกิด

๑๓๘. ปุพเพ ปุญญา นิ กัตวานะ

ปุพพะโยคัง สะมาระภิ

อุสสะโระหะตัง ปัตโต

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระอุสสะเถระ ผู้กระทำความดีทั้งหลายไว้ในกาลก่อนแล้ว ปรารถนาธรรมฐานอันเป็นส่วนเบื้องต้นแห่งอริยมรรค บรรลุความเป็นพระอรหันต์ ขอจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๑๓๙. สะมาปัตติสะมาปันโน

นะพะภิญโญ มะหิทธิโก

สิวะโก พุทธะฌายันโต

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระสิวกะเถระ ผู้ถึงพร้อมด้วยสมาบัติ มีอภิญญาหก มีฤทธิ์มาก เป็นผู้พิจารณาค้นหา ดังที่พระพุทธองค์ทรงพิจารณา ขอจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๑๔๐. สัตตาริยะธะโน เถโร

ธะนินโย ธัมมะสากะโร

วันตะสังสาระะกะมะโน

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระธะนินยะเถระ ผู้มีอริยทรัพย์เจ็ดประการ ผู้เป็นดุจทะเลแห่งธรรม ผู้ส้ารอกกิเลส อันเป็นเหตุท่องเที่ยวในสังสารวัฏได้แล้ว ขอจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๑๔๑. ปัญจักขันธะ ปริญญายะ ภาวะยิตฺวานะ นิพพุติง

ปัตตฺวานะ ประมัง สันติง โปสียो ปาตุ โน ภะยา.

พระโปสียะเถระ ผู้กำหนดรู้เบญจขันธ์แล้ว เสวยอรหัตผล
สมาบัติ เข้าถึงพระนิพพานอันประเสริฐ ของจรรักษากวักข้าพเจ้า
ให้พ้นจากภัยเกิด

๑๔๒. อุปะนิสสะยะสัมปันโน

อุชชะโย พุทธะมามะโก

โลกัตตะปะสุโต เถโร

สะทา โสตติง กะโรตุ โน.

พระอุชชะเยเถระ ผู้สมบูรณ์ด้วยธรรมอันเป็นเหตุออกจาก
วิภวัญ्ञะ ผู้นับถือพระพุทธเจ้าเป็นอย่างยิ่ง ผู้ชวนขยายประโยชน์
เพื่อชาวโลก ของประธานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาล
ทุกเมื่อเกิด

๑๔๓. พุทธูปปะสาทะสัมปันโน

ปัพพะซี ชินะสาสะเน

สัณฺฑชะโย นามะ โส เถโร

สะทา โสตติง กะโรตุ โน.

พระเถระนามว่า สัณฺฑชะเย ผู้ถึงพร้อมด้วยความเลื่อมใสใน
พระพุทธเจ้า บวชแล้วในศาสนาของพระพุทธเจ้า ของจรรักษากวักข้าพเจ้า
ความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด.

๑๔๔. มารัณฺฑชะโย มะหาเถโร

รามะเณยโย มะหิทธิโก

นิพพานะนินนะจิตโต โส

สะทา โสตติง กะโรตุ โน.

พระมหาเถระนามว่า มารัณฺฑชะเย ผู้มีฤทธิ์มาก และพระมหา
เถระนามว่า รามะเณยยะ เป็นผู้มั่งคั่งถึงสู่พระนิพพาน ของ
ประธานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด.

๑๔๕. อุโภ ปาปัญจะ ปุณฺณฺญจะ วิติวัตโต อะนาสะโว

วิรัตเถโรระหุปัตโต สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระวีระเถระ ผู้ข้ามพ้นบาปและบุญทั้งสองประการแล้ว ผู้ไม่มีอาสวะ บรรลุถึงความเป็นพระอรหันต์ ขอจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๔๖. ปุณฺณมาสะมะหาเถโร ปังสุกฺกะธะโร ยะติ

ปุพพะกิจจะวิธิง กัตฺวา มะหาสันติง กะโรตุ โน.

พระปุณณมาสะมหาเถระ เป็นผู้ทรงผ้าบังสุกุล กระทำบุพพกิจเบื้องต้นแล้ว ขอจงประทานความสงบอันประเสริฐ แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๔๗. ปัญฺจะฉินฺโน ปัญฺจะชะโห ปัญฺจะจุตตะริภาวะโน

ปัญฺจะสังคาติโก เถโร สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระปัญจสังคาติกเถระ ผู้ข้ามพ้นกิเลสเป็นเครื่องข้อง (นิวรณ์) ๕ อย่าง ผู้ตัดโอรัมภาคิยะสังโยชน์ (สังโยชน์เบื้องต่ำ) ๕ อย่างได้แล้ว ผู้ละอุทรมภาคิยะสังโยชน์ (สังโยชน์เบื้องสูง) ๕ อย่างได้แล้ว ผู้เจริญอินทรีย์ ๕ (ศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิ ปัญญา) ให้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป ขอจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๔๘. ปุพเพ รากัง วิจารนโต

ชินะภัตติปะรายะโน

เพลลัฏฐะสีโส วังสะชะโร

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระเพลลัฏฐสีสะเถระ ผู้เคยจัดแจงการบูชาญในกาลที่ตนเป็นฤๅษี ผู้ถวายความภักดีต่อพระพุทธรเจ้า ผู้ทรงไว้ซึ่งวงศ์แห่งอริยะ (วงศ์แห่งอริยะคือสันโดษในจิวร บิณฑบาต เสนาสนะ และยินดีในการภาวนา) ขอจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๔๙. ปัญจูปันนานิ อะระโย

นิกันติ นัตถิ ชีวิตะ

อะชิโต โส มะหาเถโร

มะหาสันติง กะโรตุ โน.

พระมหาเถระนามว่า อชิตะ ผู้ไม่มีความกลัวภัย ๕ อย่าง (ราชภัย โจรภัย อัคคีภัย อุทกภัย วาตภัย) ที่กำลังเกิดขึ้น ผู้ไม่มีความเยื่อใยในชีวิต ขอจงประทานความสงบอันประเสริฐ แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๕๐. วิวัฏฏะนิสสะเย ปุญญเ

กัตวา สัมพุทเธภัตติมา

กุลลัตถะโรระหัพปัตโต

มะหาสันติง กะโรตุ โน.

พระกุลลเถระ ผู้มีความภักดีในพระสัมมาสัมพุทธรเจ้า ผู้ได้กระทำบุญบารมี อันมีนิพพานเป็นที่รองรับ บรรลุถึงความป็นพระอรหันต์ ขอจงประทานความสงบอันประเสริฐ แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๕๑. วิปัสสี ธรรมทายาท โธโร นิโครธนามะโก

นิพพานะคะมะสันทิฏฐิ สตะทา สันตัง กะโรตุ โน.

พระเถระนามว่า นิโครธะ ผู้มีปกติเจริญวิปัสสนา ผู้เป็นธรรมทายาท เป็นผู้ได้ประจักษ์แจ้งธรรมที่เป็นเหตุให้ถึงนิพพาน ของประธานความสงบ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๑๕๒. ทิสโส วิชชา อะนุปปัตโต สุตันโธ นามะ โสระหา

สัพพะปาปะปะริกชีโน สตะทา โสตัง กะโรตุ โน.

พระอรหันต์นามว่า สุตันธะ ได้บรรลุวิชาสาม เป็นผู้หมดสิ้นจากบาปทั้งปวง ของประธานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๑๕๓. นันทิโย สัทธาสัมปันโน ชิตะกะเลโส มะหาเถโร

อะภิญญาปาระมิปัตโต สตะทา โสตัง กะโรตุ โน.

พระนันทิยะมหาเถระ ผู้ถึงพร้อมด้วยศรัทธา ผู้ชนะกิเลสทั้งปวง ผู้ถึงที่สุดแห่งอภิญญา ของประธานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๑๕๔. กิลเลสา ฌาปีตา เยนะ ชิตะธัมมะระเตนะ โส

กัมมาระปุตตะวิมะโล สตะทา โสตัง กะโรตุ โน.

พระเถระรูปใด เป็นบุตรของนายช่างทอง เป็นผู้ยินดีในธรรม อันเป็นเครื่องพิชิตมาร ชนะกิเลสด้วยมรรคญาณแล้ว พระเถระนั้นนามว่า วิมละ ของประธานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๑๕๕. เทวะโลกะมะนุสเสสุ

อะนุกุตฺวา วิภูติโย

ติสสัถเธร มะหาภูโต

มะหასันติง กะโรตุ โน.

พระติสสเถระ เสวยสมบัติในเทวโลกและมนุษย์โลกแล้ว
สำเร็จเป็นพระอรหันต์ผู้ประเสริฐ ขอจงประทานความสงบอัน
ประเสริฐ แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๕๖. สุวิมุตโต มะหานาโค

ตีหิ วังเกหิ มุตตะโก

สุมังคะโล มะหาเถโร

มะหასันติง กะโรตุ โน.

พระสุมังคละมหาเถระ ผู้หลุดพ้นจากกิเลสแล้ว เป็นพระ
อรหันต์ผู้ประเสริฐ พ้นแล้วจากความคดกาย วาจา ใจทั้งสาม
ขอจงประทานความสงบอันประเสริฐ แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๑๕๗. นิรัคคะโพ นิราสาโส

มะละจีละวิโสระโน

วิเวกาภีระโต คุตโต

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระมหาเถระนามว่า คุตตะ ผู้ปราศจากลืมหืออวิชชา ผู้
ปราศจากกิเลสคือความอยาก ผู้ชำระมลทินได้ทั้งหมด ผู้ยินดีใน
ความวิเวก โปรดประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุก
เมื่อเถิด

๑๕๘. ปะวิเวกะมะนุปัตโต

คิริมานันทะนามะโก

ภาเวนโต กุสะเล ฐัมเม

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระเถระนามว่า คิริมานันทะ เจริญกุศลธรรมทั้งหลายอยู่ ได้
บรรลุมิเวก ๓ แล้ว (กายวิเวก จิตวิเวก อุปจิตวิเวก) ขอจงประทาน
ความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๕๕. พุทธะสาสะนะมรัทโธ

สะมิทธิ ภาวะนาระโต

สะมิทธิคุณะสัมปันโน

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระสมิทธิเถระ ผู้ปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้าผู้ยินดี
ในภาวนา ผู้สมบูรณ์ด้วยคุณ อันเป็นเหตุแห่งความสำเร็จ ของ
ประธานความสวัสดิ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๑๖๐. อารัทธิะชิโน สันโต

โชติตเถโร มะหาระหา

วิมุตโต สัพพะสังสारा

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระโชติตเถระ ผู้ชนะตัณหา อันเป็นเหตุให้ยินดีได้แล้ว เป็น
ผู้สงบ เป็นพระอรหันต์ผู้ประเสริฐ หลุดพ้นแล้วจากสังสาระทั้ง
ปวง ของประธานความสวัสดิ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อ
เกิด

๑๖๑. เสนาสะนานิ ปันตานิ

เสวันโต ฌานะมาระภิ

อะพะภิญโญ มะหาจุนโท

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระมหาจุนทะเถระ อาศัยเสนาสนะอันสงัดอยู่ เข้าฌาน ได้
อภิญญา ๖ ของประธานความสวัสดิ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุก
เมื่อเกิด

๑๖๒. ฉินันตเถโร สะหะชาโต

สุฉันโต ชินะสาสะนัง

โยคักขมะมะนุปปัตโต

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระฉินนะเถระ ผู้เป็นสหชาตกับพระพุทธเจ้า เมื่อเชื่อฟัง
คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ได้บรรลุธรรมอันเป็นแดนเกษมจาก

โยคะ (คือพระนิพพาน) แล้ว ขອງประทานความสวัสดิ์ แก่พวก
ข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๑๖๓. เมฆิโย พุทธุปัฏฐากโก

จินะภัตติปะระยะโน

มิจฉาวิตักกุปัจเจโท

สะทา โสตถึง กะโรตุ โน.

พระเมฆิยะเถระ ผู้อุปัฏฐากพระพุทธเจ้า ผู้มีความภักดี ใน
พระพุทธเจ้าเป็นอย่างยิ่ง ตัดมิจฉาวิตกคือความดำริผิดได้แล้ว
ขອງประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๑๖๔. อุปะวาณ มหาเถโร

มะหากายิ มะหาระหา

มะหิทธิโก มะหาเตโธ

สะทา โสตถึง กะโรตุ โน.

พระอุปะวาณะ ผู้เป็นมหาเถระ มีร่างกายใหญ่ เป็นพระอรหันต์
ผู้ประเสริฐ มีฤทธิ์มาก มีอานุภาพมาก ขອງประทานความ
สวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด.

๑๖๕. สังกิโจ โจระทะมะโน

สัพพะสังโยชนักกะโย

ปาเลตุ โน สัพพะพะยา

โสตถุยาโรกยัง ทะทาตุ โน.

พระสังกิโจจะเถระ ผู้ฝึกโจรห้ำร้อย สิ้นสังโยชนคือกิเลส
เครื่องผูกสัตว์ไว้ในสังสารวัฏแล้ว ขອງรักษาพวกข้าพเจ้าให้พ้น
จากภัยทั้งปวง ขອງประทานความสวัสดิ์ และความไม่มีโรค แก่
พวกข้าพเจ้าเกิด

๑๖๖. ปัญหะพฺยากระระณ เจโก เมตตามานะระโต ยะติ

โสปาโกปายะสัมปັນโน สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระโสปากะเถระ เป็นภิกษุผู้ฉลาดในการทูลตอบปัญหาของ พระพุทธเจ้า ผู้ยินดีในมานอันประกอบด้วยเมตตา ผู้ถึงพร้อม ด้วยอุบาย เพื่อให้ได้มรรคผล ขอจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวก ข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๑๖๗. เขตตะสัมปัตติสัมปัตโต วัฑฒะมาโนวะ โสตถินา

สุมะโน อะระหา ชาโต สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระสุมนะเถระ ผู้สมบูรณ์ด้วยกาลเวลา อันสมควรที่จะบรรลุ ธรรม ผู้เจริญเติบโตด้วยความสุข เป็นพระอรหันต์แล้ว ขอจง ประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๑๖๘. ปิโย เทวะมะนุสธานัง สานุตเถโร พะหุสสุโต

เมตตามายี ตะโมฆาตี สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระसानุเถระ ผู้เป็นที่รักของเทวดา และมนุษย์ทั้งหลาย ผู้ เป็นพหูสูต ผู้มีปกติเข้ามานประกอบด้วยเมตตา ผู้ทำลายความ มีดคือโมหะ ขอจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุก เมื่อเกิด

๑๖๕. โย จะ ปุพเพ กะตัง ปาปัง

กุสะเลนะ ปิธียะติ

อังกุลิมาโล โส เถโร

สะทา โสตถึง กะโรตุ โน.

พระเถระใด ได้เคยทำบาปมาก่อน เป็นผู้ตัดบาปอกุศลได้ด้วย
อริยมรรค พระเถระนั้นนามว่า อังกุลิมาละ ขอจงประทานความ
สวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๑๗๐. วิปัสสะนาธูรา เยปี

เถรา สะมะณะยานิกา

จีณาสะวา มะหาเตชา

มะหาตะมะวินทะนา.

พระเถระเหล่าใด ผู้สิ้นอาสวะ ผู้มีอานุภาพอันยิ่งใหญ่ ผู้
ขจัดความมืดมิดคือโมหะ ผู้เจริญวิปัสสนาเป็นฐานะที่ดี พระเถระ
เหล่าใด ผู้เป็นสมณยานิกะที่ดี

๑๗๑. ฌานิกาฌานิกา เยปี

ธัมมาภิสสะมะยาทะโย

สัพเพ โสตถึง สะทา เทนตุ ชะยามาโรคุยะมายุ โน.

และพระเถระเหล่าใด ผู้ได้ฌานและไม่ได้ฌานก็ดี พระเถระ
เหล่าใด ผู้ถูกกำหนดด้วยการบรรลุนิยสัจธรรมที่ดี ขอพระเถระทั้ง
ปวง ที่กล่าวมาแล้วนี้ จงประทานความสวัสดิ์ ชัยชนะ ความไม่มี
โรค และอายุ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

(พระเถรีชั้นผู้ใหญ่ ๑๓ รูป)

๑๗๒. รัตติยญฺณัง ภิกขุณีนัง

โคตะมึ ชินะมาตุจฺจา

ฐะปีตา อักคัฏฐานัมหิ

สะทา โสตถึง กะโรตุ โน.

พระโคตมเถรี ผู้เป็นพระน้านางของพระพุทธเจ้า
พระพุทธเจ้าทรงตั้งไว้ ในตำแหน่งผู้เลิศกว่าบรรดาภิกษุณีผู้รู้ราตรี

ขอพระเถรี ได้โปรดประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาล
ทุกเมื่อเถิด

๑๗๓. มหาปัญญาณะมคคัฏฐา เขมาเถรีติ ปากะฐา

สาวิกา พุทธะเสฏฐัสสะ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระพุทธสาวิกาผู้ประเสริฐสุด ปรากฏนามว่า พระเขมาเถรี
ผู้ดำรงอยู่ในตำแหน่งผู้เลิศกว่าเหล่าบรรดาภิกษุณีผู้มีปัญญามาก
ขอพระเถรีจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อ
เถิด

๑๗๔. เถรี อุปะละวัณณา จะ อิทธิมันตีนะมุตตะมา

สาวิกา พุทธะเสฏฐัสสะ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระอุบลวรรณาเถรี เป็นพุทธสาวิกาผู้ประเสริฐสุด เป็นผู้
เลิศกว่าเหล่าบรรดาภิกษุณีผู้มีฤทธิ์ ของประทานความสวัสดิ์ แก่
พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๗๕. วินะยัทธะรีนัง อัคคา ปะฐาจาราติ วิสสุตา

ฐะปิตา อคคัฏฐานัมหิ สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระเถรีผู้ปรากฏชื่อว่า พระปฐาจารา พระพุทธเจ้าทรงตั้งไว้
ในตำแหน่งผู้เลิศกว่าเหล่าบรรดาภิกษุณีผู้ทรงพระวินัย ของ
ประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๗๖. รัมมักกะถิกะปะวะรา

รัมมะทินนาติ นามิกา

ฐะปีตา อักคัฏฐานัมหิ

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระเถรีผู้มีนามว่า รัมมทินนา พระพุทธเจ้าทรงตั้งไว้ในตำแหน่งผู้เลิศกว่าเหล่าบรรดาภิกษุณีผู้เป็นธรรมกถีก ขอจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๗๗. ฌายิกานัง ภิกขุณีนัง

นันทาเถรีติ นามสา

อักคัฏฐาเน จูตา อะหุ

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระสาวิกานามว่า นันทาเถรี เป็นผู้ดำรงอยู่ในตำแหน่งผู้เลิศกว่าเหล่าบรรดาภิกษุณีผู้มีฌาน ขอจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๗๘. อารัททะวีรียานัง อัคคา

โสธมาเถรีติ นามิกา

ฐะปีตา ตัตถะ ฐานัมหิ

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระเถรีนามว่า โสธมา พระพุทธเจ้าทรงตั้งไว้ในตำแหน่งผู้เลิศกว่าเหล่าบรรดาภิกษุณี ผู้ปรารถนาความเพียร ขอจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๗๙. ทิพพะจักขุกันณัง อัคคา

พะกุลา อิติ วิสสุตา

วิสุทธะนะยะนา ตาปี

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระเถรีผู้ปรากฏชื่อว่า พะกุลา เป็นผู้ที่มีจักขุอันบริสุทธิ์ เป็นผู้เลิศกว่าเหล่าบรรดาภิกษุณีผู้มีตาทิพย์ ขอจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๘๐. กุณฑลละเกสี ภิกขุณี

จิปปาภิญญานะมุตตะมา

ฐปะปิตาเยวะ ฐาณัมหิ

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

ภิกษุณีชื่อว่า กุณฑลละเกสี พระพุทธเจ้าทรงตั้งไว้แล้วในตำแหน่ง เป็นผู้เลิศกว่าเหล่าบรรดาภิกษุณีผู้ตรัสรู้เร็ว ของประธานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๑๘๑. เถรี ภัททะกาปิลานี

บุพพะชาติมะนุสสระรี

ตาสังเยวะ ภิกขุณีนัง

อัคคา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระภัททะกาปิลานีเถรี ผู้ระลึกถึงชาติในปางก่อนได้ เป็นผู้เลิศกว่าเหล่าบรรดาภิกษุณีผู้ระลึกชาติปางก่อนได้ ของประธานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้าเกิด.

๑๘๒. เถรี ตู ภัททะกัจจานา

มะหาภิญญานะมุตตะมา

ชีเนนะ สุชะทุกขัง ตา

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

พระภัททะกัจจานาเถรี (พระนางยโสธรา) ผู้ร่วมทุกข์ร่วมสุขเป็นคู่บารมีกับพระชินเจ้า พระพุทธเจ้าทรงตั้งพระนางไว้ในตำแหน่ง เป็นผู้เลิศกว่าเหล่าบรรดาภิกษุณีผู้มีอภิญญาอันพิเศษ ของประธานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๑๘๓. อุชะจีวะระธารีนัง

อัคคา กิสาปี โคตะมี

ฐปะปิตา อักคัฏฐาณัมหิ

สะทา โสตถิง กะโรตุ โน.

แม่ พระกิสาคอตมี พระศาสดาตั้งไว้ในตำแหน่ง เป็นผู้เลิศกว่าเหล่าบรรดาภิกษุณีผู้ทรงจีวรเศร้าหมอง ของประธานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๑๘๔. สิงคาละมาตา ภิกษุณี

ลัทธิาธิมุตตานะมุตตะมา

กะโรตุ โน มะหาสันติง

อาโรคฺยัญจะ สุขัง สะทา.

พระสิงคาลมาตาภิกษุณี เป็นผู้ประเสริฐสุดแห่งเหล่าภิกษุณี ผู้มากด้วยศรัทธา ขอจงประทานความสงบอันประเสริฐ ความไม่มีโรค และความสุข แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๑๘๕. อัญญา ภิกษุณีโย ลัพพา

นนานาคฺณะธะรา พะหุ

ปาเถนตุ โน ลัพพะภะยา

โสกะโรคาทิสัมภะวา.

พระภิกษุณีเหล่าอื่นทั้งปวงเป็นจำนวนมาก ผู้ทรงคุณธรรมต่าง ๆ กัน ขอจงรักษาพวกข้าพเจ้าให้พ้นจากภัยทั้งปวงอันเกิดจากความเศร้าโศก และโรคเป็นต้น

๑๘๖. โสตาปันนาทะโย เสกขา

ลัทธิาปัญญาสี่ลาทิกา

ภาคะโส กเลสะทะพะนา

สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน.

พระภิกษุณีทั้งหลาย ผู้เป็นพระเสขบุคคลมีพระโสตาบันเป็นต้น เป็นผู้ยิ่งยวดด้วยศรัทธา ปัญญา และศีล เป็นผู้เผากิเลสได้เป็นบางส่วน ขอจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

(พญานาค)

๑๘๗. สุมะโน สุมะนะจะโล ะระวาพระปัตตะโก
จัมเปยโย มุจะลินโท จะ กัมพะโล ภูชะคิสสะโร.

สุมะนาคราช สุมะนะจะนาคราช ะระวาพระนาคราช เอพปัตต
กะนาคราช จัมเปยยะนาคราช มุจะลินทะนาคราช กัมพะ
นาคราช ผู้เป็นใหญ่แห่งนาคราช

๑๘๘. กาละนาโค มะหากาโพ สังขะปาโล มะโหทะโร
มะณิกัณโฐ มะณิกักขิ นันทะนาโคปะนันทะโก.

กาละนาคราช มหากาพระนาคราช สังขปาละนาคราช
มะโหทะนาคราช มะณิกัณฐะนาคราช มะณิกักขินาคราช นันทะ
นาคราช อุปนันทะนาคราช

๑๘๙. ะรุโณ ะตะรัฏโฐ จะ กุงควิโลปะถาละโก
จิตระนาโค มะหาวิโร ฉัပ္ยาปุตโต จะ วาสูกิ.

ะรุณะนาคราช ะตะรัฏฐะนาคราช กุงควิละนาคราช ะปถาล
กะนาคราช จิตระนาคราช มะหาวิระนาคราช ฉัပ္ยาปุตตะนาคราช
วาสูกินาคราช

๑๙๐. กัณหาโคตะโม ภูชะคินโท อัคคิฐมะสิโข ตะธา
อุโพทะโร ะหิจฉัตโต นาคา เอราปะถาทะโย.

กัณหาโคตมะนาคราช นาคผู้เป็นจอมนาค อัคคิสิชะนาคราช
ฐมะสิชะนาคราช ะหิจฉัตตะนาคราช อุโพทะนาคราช พญานาค
ทั้งหลาย มีเอราปะถะนาคราชเป็นต้น

๑๕๑. อาสีวิสา โฆระวิสา เย สัพเพ นะยะนาวุธา
 ษะดักฺขฐา วา ณะดักฺขฐา วา ปัพพะเตยยา นะทีจะรา
 กะโรนตุ โน มะหาโสตติง อายุมาโรคิยัง สะทา.

หมูนาคราชทั้งปวงเหล่าใด เป็นนาคราชมีพิษร้ายแรง (คือ พิษแล่นไปเร็ว) มีพิษน่าสพึงกลัว มีนัยน์ตาเป็นอาวรุช ดำรงอยู่ใน น้ำ ดำรงอยู่บนบก ดำรงอยู่ที่ภูเขา หรือว่าเที่ยวไปในในที่ ขอนาคราชทั้งปวงเหล่านั้น จงประทานความสวัสดิ์อันประเสริฐ ความมีอายุ และความไม่มีโรค แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

(เปเรต)

๑๕๒. นิชฌามะตณฺหิกา เปตา อุสุตฺตติ จะ โลมะกา
 มังสะปีณทาทยะโย เปตา เปตา เวมานิกาทะโย
 ปาเลนตุ โน สัพพะภะยา สะทา เต สุขิโน สะทา.

นิชฌามตณฺหิกะเปเรต อุสุโลมะกะเปเรต สัตติโลมะกะเปเรต มังสะปีณทะเปเรตเป็นต้น เวมานิกะเปเรตเป็นต้น ขอเปเรตทั้งหลาย เหล่านั้นจงมีความสุขในกาลทุกเมื่อ จงรักษาพวกข้าพเจ้าให้พ้นจากภัยทั้งปวง ในกาลทุกเมื่อเถิด

(อสุร)

๑๕๓. เย ปะหาราทะสัมพะระ- พะลยาสุระคะณา จะ เย
 เวปะจิตตาสุระคะณา จันทาสุระคะณาทะโย.

หมู่่อสุรเหล่าใด คือ หมู่ปหาราทะอสุร หมู่สัสมพะระอสุร หมู่พลีอสุร หมู่เวปะจิตตะอสุร หมู่จันทะอสุรเป็นต้น

๑๕๔. สัพเพ เตปิ มหาเตชา ภูตะยักขะนิวาระณา

กะโรนตุ โน มหาโสตถึง อารคฺยัญจะ ชะยัง สะทา.

แม้หม่อสูรเหล่านั้นทั้งปวง มีเดชมาก ผู้สามารถป้องกันภูต
และยักษ์ ขอจงประทานความสวัสดิ์อันประเสริฐ ความไม่มีโรค
และชัยชนะ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

(เทวดา)

๑๕๕. ยะ ยักขา สัตตะสะหัสสา ภูมา กาปิละวัตตุกา

อิทธิมันโต ชุตินันโต วัณณะวันโต ยะสัสสิโน.

ยักษ์ผู้เป็นภุมมเทวดาเจ็ดพันตนเหล่าใด อยู่ในเมืองกบิลพัสดุ์
มีฤทธิ์ มีความเจริญรุ่งเรือง มีวรรณะ มีบริวารมาก

๑๕๖. สัพเพ ติสระระณา ยักขา มะเหล็กขา ชุตินระรา

กะโรนตุ โน มหาโสตถึง อารคฺยัญจะ ชะยัง สะทา.

ยักษ์(เทวดา)ทั้งปวง ผู้มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง มีศักดิ์ใหญ่ผู้
ทรงไว้ซึ่งความรุ่งเรือง ขอยักษ์เหล่านั้น จงประทานความสวัสดิ์
อันประเสริฐ ความไม่มีโรค และชัยชนะ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาล
ทุกเมื่อเกิด

๑๕๗. นะสะหัสสา เหมะวะตา ยักขา นานัตตะวัณณิน

พุททะปุชายะ นิระตา สะทา โสตถึง กะโรนตุ โน.

ยักษ์(เทวดา)หกพันตน อยู่ที่เขามะหวตา มีผิวพรรณวรรณะ
ต่าง ๆ กัน ยินดีในการบูชาพระพุทธเจ้า ขอจงประทานความ
สวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๑๘๘. สาดาคิรา ทิสะหัสสา

ยักขา นีลาทีวันณินโน

นानาปะภายะ สัมปันนา

สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน.

ยักข(เทวดา)สามพันตน อยู่ที่เขาสาดาคีรี มีผิวพรรณ
วรรณะสีเขียวเป็นต้น ผู้สมบุรณ์ด้วยวิธีมีต่าง ๆ ของจงประทาน
ความสวัสดิ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๑๘๙. เวสตามิตตา ปญจะสะตา

ยักขา นานัตตะวันณินโน

อิทธิมันโต ชุติมันโต

วันณะวันโต ยะสัสสินโน

โมทะมานา อะภิกกามุง

สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน.

ยักข(เทวดา)ห้าร้อยตน อยู่ที่เขาเวสตามิตตะมีผิวพรรณ
วรรณะต่าง ๆ กัน มีฤทธิ์ มีความรุ่งเรือง มีวรรณะ มีบริวาร
บันเทิงอยู่ มาชุมนุมกัน ขอจงประทานความสวัสดิ แก่พวก
ข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๒๐๐. กุมภีโร ราชะคะหิโก

เวปุลลัสสะ นิเวสะนัง

ภียโย นัง สะตะสะหัสสัง

ยักขานัง ปะยิรูปาสะติ

โส ยักเขหิ ปะริวาโร

สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน.

เทวดาชื่อว่า กุมภีระ อยู่ในพระนครราชคฤห์ วิมานของท้าว
เธอนั้น ได้แก่ยอดเขาเวปุลลสะ ท้าวเธอนั้น เป็นผู้อันหม้ายยักข
หลายแสนตนเข้ามาปรนนิบัติรับใช้ ขอท้าวกุมภีระผู้มียักขเป็น
บริวารนั้น จงประทานความสวัสดิ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อ
เกิด

ចតុត្ថក្ខន្ធ បេតាសតិ

มหาราชา ยะถัสสี โส.

ทำมหาราชนามว่า **ธตริฏฐะ** ปกครองอยู่ในทิศบูรพา เป็น
อธิบดีของพวกคนธรรพ์ ทำวเธมมีบริวารมาก

อินทะนามา มะห์ฟพะลา

สภา สืบถึง กะโรตุ โน.

แม่บุตรของท้าวเธอก็มีมาก นามว่า **อินทะ** มีกำลังมาก ขอ
ท้าวธรรมรัฐกับบุตรทั้งหลาย จงประทานความสวัสดิ แก่พวก
ข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

วิรุพโห ตัง ปะสาสะติ

มหาราชา ยะถัสติ โส.

ท้าวมหาราชนามว่า **วิรุฬหะ** ปกครองอยู่ในทิศทักษิณ เป็น
อธิบดีของพวกกุมภัณฑ์ ท้าวเธอมีบริวารมาก

อินทะนามา มะหัพพะลา

สภา โสตติง กะโรตุ โน.

แม่บุตรของท้าวเธอก็มีมาก นามว่า **อินทะ** มีกำลังมาก ขอ
ท้าววิรุฬหกะกับบุตรทั้งหลาย จงประทานความสวัสดิ แก่พวก
ข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๐๕. ปัจฉิมัญจะ ทิสัง ราชา ฐิฏฐโก ปะสาสะติ
 นาคานัญจะ อะธิปะติ มะหาราชา ยะลัสสิ โส.

ท้าวมหาราชนามว่า ฐิฏฐกะ ปกครองอยู่ในทิศปัจฉิมเป็น
 อธิบดีของพวกเขา ท้าวเธอมีบริวารมาก

๒๐๖. ปุตตะปิ ตัสสะ พระโอรส อินทะนามา มะหัพพะลา
 ฐิฏฐโก สะปุตเตหิ สะทา โสตติง กะโรตุ โน.

แม้บุตรของท้าวเธอก็มีมาก นามว่า อินทะ มีกำลังมากขอ
 ท้าวฐิฏฐกะกับบุตรทั้งหลาย จงประทานความสวัสดิ์ แก่พวก
 ข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๐๗. อุตตะรัญจะ ทิสัง ราชา กุเวโร ตัง ปะสาสะติ
 ยักขานัญจะ อะธิปะติ มะหาราชา ยะลัสสิ โส.

ท้าวมหาราชนามว่า กุเวระ ปกครองอยู่ในทิศอุดร เป็น
 อธิบดีของพวกเขา ท้าวเธอมีบริวารมาก

๒๐๘. ปุตตะปิ ตัสสะ พระโอรส อินทะนามา มะหัพพะลา
 กุเวโร สะหะ ปุตเตหิ สะทา โสตติง กะโรตุ โน.

แม้บุตรของท้าวเธอก็มีมากนามว่า อินทะ มีกำลังมาก ขอ
 ท้าวกุเวระกับบุตรทั้งหลาย จงประทานความสวัสดิ์ แก่พวก
 ข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๐๕. ปุริมัง ทิสัง ะตะรัฏฐโฐ ทักขิณณะ วิรุพพะโก
 ปัจฉิเมนะ วิรูปักโข กุเวโร อุตตะรัง ทิสัง.

ท้าวธตรัฐะ ประจําอยู่ในทิศบูรพา ท้าววิรุพพะกะ ประจําอยู่ในทิศทักษิณ ท้าววิรูปักกะ ประจําอยู่ในทิศปัจฉิม ท้าวกุเวระ ประจําอยู่ในทิศอุดร

๒๑๐. จัตตาโร เต มะหาราชา สะมันตา จะตุโร ทิสา
 ทัททัพพะมานา อัญญัสสุ สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน.

ท้าวมหาราชทั้งสี่ ผู้รุ่งเรืองดุจประทีป ประจําอยู่ในทิศทั้งสี่ โดยรอบ ขอท้าวเธอจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๑๑. เตสัง มายาวิโน ทาสา อาคุง วัณฺจะนิกา สะฐา
 มายา กุณฺเณชฺช วิณฺเณชฺช วิตุจจะ วิตุโณ สะหะ.

พวกบ่าวของท้าวมหาราชทั้งสี่เหล่านั้น ล้วนเป็นผู้มีมายา หลอกหลวงเจ้าเล่ห์ ได้แก่บ่าว ชื่อกุณฺเณชฺชกัถิ ชื่อวิณฺเณชฺชกัถิ ชื่อวิตุจจะกัถิ ชื่อวิตุญฺจะกัถิ

๒๑๒. จันทะโน กามะเสฏฐโฐ จะ กิณฺณุฆฺณชฺช นิชฺณชฺช จะ
 ปะนาโท โอปะมัญญโฐ จะ เทวะสุโต จะ มาตะถิ.

ชื่อจันทะนะกัถิ ชื่อกามเสฏฐะกัถิ ชื่อกิณฺณุฆฺณชฺชกัถิ ชื่อนิษฺณชฺชและปนาทะเทวดากัถิ ชื่อโอปมัญญะเทวดากัถิ เทพสารถิ ชื่อว่ามาตลิกัถิ ต่างก็มาแล้วสู่ที่ชุมนุม

๒๑๓. จิตตะเสโน จะ คันธัพโพ นะโพรราชา ชะเนสะโก
 วะโร ปัญจะสิโข เจวะ ติมพะรุ สุริยะวัจนะสา.

เทพคนธรรพ์ชื่อว่าจิตตะเสนะ ชื่อว่านโพรราชะ ชื่อว่าชเนสะกะ
 ชื่อว่าปัญจสิขะ (ผู้ปรารถนาให้ได้นางสุริยวัจนสาเทพธิดา) ชื่อว่า
 ติมพรุ ชื่อว่าสุริยวัจนสาเทพธิดา (ผู้เป็นบุตรของท้าวติมพรุ)

๒๑๔. เอเต จัญญะ จะ ราชานो คันธัพพา จะ มะหัพพะลา
 โมทะมานา สะทา โสถิง โน กะโรนตุ อะนามะยัง.

ขอพระราชาทรงหลาย เทพคนธรรพ์เหล่านี้ และเทพเหล่าอื่น
 ผู้มีกองกำลังมหาศาล บันเทิงอยู่ จงประทานความสวัสดิและ
 ความไม่มีโรค แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๑๕. มะหันตา นาคะสา นาคา เวสาลา สะหะ ตัจจนกะ
 กัมพะลัสสะตะรา จาปี เมรุปาทะลิตา พะลา.

เหล่านาคผู้อาศัยอยู่ในสระน้ำชื่อว่า นาคสะ จำนวนมาก
 พร้อมกับบริวารของท้าวตัจจนกะ และนาคผู้อาศัยอยู่ในนครเวสาลี
 และกัมพละนาคราช อัสสตระนาคราช ผู้มีพละกำลังผู้อาศัยอยู่ที่
 เชิงเขาสุเมรุ

๒๑๖. ยามุนา ฐะตะรัฏฐา จะ ลัพเพ นาคา ยะลัสสิโน
 เอราระโณ มะหานาโค โน กะโรนตุ อะนามะยัง.

นาคผู้อยู่ในแม่น้ำยมุนา และนาคชื่อว่าธรัฏฐะ และนาค
 ทั้งหมดทั้งปวง ผู้มีบริวารเป็นจำนวนมาก และท้าวเอรารัณผู้มี
 ชื่อว่ามหานาค จงประทานความไม่มีโรค แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๒๑๓. มะหิทธิกา สุปัณณา เย นาคะราชา มะหัพพะเล
 กระเหตุวา ชินะเขตเตวะ ปักขันทิงสุ นะเภา พะลา
 เต พุทธะสระระณา สัพเพ โสตติง กะโรนตุ โน สะทา.

ครุฑเหล่าใด เป็นผู้มียุทธิเดช ผู้ทรงพลัง จัปนาคราชผู้ทรงพลังในแดนที่ตนชนะนั้นเที่ยว แล้วบินไปในท้องฟ้า ครุฑทั้งปวงเหล่านั้น เป็นผู้นับถือพระพุทธเจ้าว่าเป็นที่พึ่ง ขอจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๒๑๔. ปะฐัฎยาโป จะ เตโซ จะ วาโย เทวา มะหิทธิกา
 อุปะจาเรนะ นิพพัตตา สะทา โสตติง กะโรนตุ โน.

เทวดาชื่อว่า ปฐวี อาโป เตโซ และวาโย ผู้มียุทธิมาก บังเกิดด้วยอุปการณานของตน ๆ ขอจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๒๑๕. ะรุณัา วาระณา เทวา โสโม จะ ยะสะสา สะหะ
 เมตตาการุณิกา สัพเพ สะทา โสตติง กะโรนตุ โน.

วรุณะเทพ วารณาเทพ โสมะเทพ พร้อมทั้งยะสะเทพ เมตดาเทพ กรุณาเทพ ขอจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๒๒๐. ปัณณาสะโยชณายาเม

วิมานะ ระตะนามะเย

จฺจฺโต ตะเม วิหันทฺวานะ

สุริโย โสติดิง กะโรตุ โน.

สุริยะเทพบุตร ผู้อาศัยอยู่ในสุริยะวิมาน ที่สำเร็จด้วยรัตนะซึ่งมีความยาวห้าสิบลโยชน์ ของงทำลายความมืด แล้วประทานความสว่างดี แก่พวกข้าพเจ้าเกิด

๒๒๑. จันโท ลีตะกะโร โลเก

ปะภายุชชะลิตะทะโย

มะหันธะการะวิทังสี

สะทา โสติดิง กะโรตุ โน.

จันตะเทพบุตร ผู้ประทานความร่มเย็นแก่ชาวโลก ส่องสว่างปรากฏขึ้น ด้วยรัศมี มีปกติทำลายความมืดมน ของงประทานความสว่างดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๒๒๒. เวณทุ จะ สะหะสี เทวา

อะสะมา จะ ทฺเว ยะมา

จันทัสสุปะนิสา เทวา

เทวา สุริยะนิสสิตา

พุทฺธัสสะ มามะกา สัพเพ

สะทา โสติดิง กะโรนตุ โน.

เวณทุเทพ สหสีเทพ อสมะเทพ ยมะเทพทั้งสอง เทพผู้อาศัยจันตะเทพบุตร เทพผู้อาศัยสุริยะเทพบุตร และเทพทั้งหลายทั้งปวง ผู้นับถือพระพุทธรเจ้า ของงประทานความสว่างดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๒๒๓. นักขัตตานิ ปุรักขตุวา

เทวา มันทะวะลาหะกา

ลักโก ปุรินทะโท เสฏฺโฐ

สะทา โสติดิง กะโรนตุ โน.

เทพทั้งหลาย ผู้พึงพาอาศัยนักษัตร(ดวงดาว) วลาหะเทพทั้งหลายผู้ยังให้บังเกิดลม ทำวสัฏกะผู้เคยให้ทานมาก่อน ผู้ได้รับ

การยกย่อง ขอจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุก
เมื่อเกิด

๒๒๔. มะหันตา สะหะญ เทวา ษะลัมคักคิชาวิระ
อะริฏฐะกา จะ โรชา จะ อุมมาปุปพะนิภาสินโน.

สหุเทพผู้ประเสริฐ ผู้รุ่งเรืองดุจเปลวไฟ (หรือชลมคคิเทพ
สิขาริเทพ) อริฏฐะเทพ โรชะเทพ ผู้มีรัศมีเช่นกับดอกอุมมา
คือ ดอกผักตบ

๒๒๕. วะรุณา สะหะธัมมา จะ อัจจุตา จะ อะเนชะกา
สุลลยยะรุจิรา เทวา เทวา วาสะวะเนสินโน
ทะเสเต ทะสะธา กายา สะทา โสตติง กะโรนตุ โน.

วรุณะเทพ สหธัมมะเทพ อัจจุตะเทพ อนะชะกะเทพ สุลลยยะ
เทพ รุจิราเทพ วาสะวะเนสีเทพ ขอเหล่าทวยเทพสืบจำพวกเหล่านี้
จงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเกิด

๒๒๖. สะมานา มะหาสะมานา มานุสา มานุสุตตะมา
จิขทาปะโทสิกา เทวา เทวา มะโนปะโทสิกา.

สมานะเทพ มหาสมานะเทพ มานุสะเทพ มานุสุตตะมะเทพ
จิขทาปะโทสิกะเทพ มโนปะโทสิกะเทพ

๒๒๓. อะถาปี หาระโย เทวา เทวา โลหิตะวาสิโน
 ปาระคา มะหาปาระคา สัพเพ เทวา ยะสัสสิโน
 ทะเสเต ทะสะธา กายา สะทา โสตติง กะโรนตุ โน.

อนึ่ง หริเทพ โลหิตวาสีเทพ ปาระคะเทพ มหาปาระคะเทพ
 เทพทั้งปวงล้วนมีบริวาร ขอเหล่าทวยเทพทั้งสิบจำพวกเหล่านี้
 จงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๒๔. สุกกา กะรัมภา อะรุณา อาคุง เวฆะนะสา สะหะ
 โอทาตะคัยหา ปาโมกขา อาคุง เทวา วิจักขะณา.

สุกกะเทพ กรัมภะเทพ อรุณะเทพ มาแล้วพร้อมกับเวฆนสะ
 เทพ โอทาตคัยหะเทพผู้เป็นใหญ่ และวิจักขณะเทพก็มา

๒๒๕. สทามัตตา หาระคะชา มิสสะกา จะ ยะสัสสิโน
 ฉนะยัง อาคะปัชขุนโน โย ทิสาสะภิวัสสะติ.

สทามัตตะเทพ หาระคะชะเทพ มิสสะกะเทพ ผู้มีบริวารก็
 มา ปัชขุนะเทพ ผู้ทำให้ฝนตกทั่วทิศก็มา

๒๓๐. ทะเสเต ทะสะธา กายา สัพเพ นานัตตะวัณณิโน
 อิทธีมันโต ชุตีมันโต วัณณะวันโต ยะสัสสิโน
 โมทะมานา ชินะทานา สะทา โสตติง กะโรนตุ โน.

เหล่าเทวดาสิบจำพวกเหล่านี้ทั้งปวง ล้วนมีรัตมีต่าง ๆ กัน มี
 ฤทธิ์ มีความรุ่งเรือง มีวรรณะ มีบริวาร บันเทิงอยู่ ผู้ประทาน
 ชัยชนะ ขอจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อ
 เถิด

๒๓๑. โลกธาตุสะหัสเสศ

ทะสะสเวระ สะมันตะโต

เทวาทะโย ปาณะคะณา

สะทา โสตถึง กะโรนตุ โน.

ในหมื่นโลกธาตุโดยรอบนั้นเทียว ขอหมู่มัศจรรย์มีเทวาทะเป็นต้น
จงประทานความสวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด.

๒๓๒. เขมียา กัฏฐะกายา จะ

โชตินามา มะหิทธิกา

ลัมพีตะกา ลามะเสฏฐา

สะทา โสตถึง กะโรนตุ โน.

ขอเขมียะเทพ กัฏฐากายะเทพ โชติเทพ ผู้มีฤทธิ์มาก ลัมพีต
กะเทพ ลามเสฏฐะเทพ ขอจงประทานความสวัสดิ์ แก่พวก
ข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๓๓. ษะลัฏฐา จะ ณะลัฏฐัญญู

เทวากาสัฏฐะกาทะโย

ยักกะคันธัพพะกุมภัณทา

ปีสาจา เย มะโหระคา

เมตตะจิตตา จะ สัพเพ เต

โสตถึง ผาสุง กะโรนตุ โน.

เทพเหล่าอื่นอันมี เทพที่อยู่ในน้ำ เทพที่อยู่บนบก เทพที่อยู่ใน
ในอากาศเป็นต้น และยักษ์ คนธรรพ์ กุมภัณท์ ปีศาจ และ
นาคราชทั้งปวง ขอจงมีจิตเมตตา ประทานความสวัสดิ์และความ
ผาสุก แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๒๓๔. ดาวดิงศา จะ เย เทวา

ยามา เทวา มะหิทธิกา

ตุลิตา จะ มะหาเทวา

นิมมานะระติโนมะรา.

ทวยเทพชั้นดาวดิงส์ ชั้นยามาผู้ทรงฤทธิ์ ทวยเทพชั้นดุสิต
ชั้นนิมมานรดี.

๒๓๕. ะสะวัตตีสู ระติโน

ลัพเพ เทวา สะวาสะวา

พุททะปุชายะ นิระตา

สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน.

ทวยเทพชั้นปรนิมมิตตวสวัตติ ขอทวยเทพทั้งปวงดังที่กล่าว
มานี้ พร้อมทั้งท้าววสวะ (พระอินทร์) ผู้มีความยินดีในการบูชา
พระพุทธเจ้า ขอจงประทานความสวัสดิ์แก่พวกข้าพเจ้า ในกาล
ทุกเมื่อเกิด

(พรหม)

๒๓๖. พุรัหฺมาโน ปาริสาชชา จะ เย จะ พุรัหฺมะปุโรหิตา

มะหาพุรัหฺมา จะ ลัพเพ เต ปะฐะมัญญานะสัณฺฐิโน.

พรหมผู้ดำรงอยู่ในปฐมฌานเหล่านี้คือ ปาริสาชชาพรหม ปุ
โรหิตาพรหม และ มหาพรหมาพรหม.

๒๓๗. เมตตาวิหาริโน สันตา

ลัมพุทฺธัสสะ ปะรายะนา

กะโรนตุ โน มะหาโสตถิง เสกขาเสกขะปุณฺณะนา.

ขอพรหมทั้งปวงเหล่านั้น ผู้มีปกติอยู่ด้วยเมตตา ผู้สงบ ผู้มี
พระพุทธเจ้าเป็นที่พึ่ง ผู้เป็นทั้งเสกขะ พระอรหันต์ และปุณฺณ
จงประทานความสวัสดิ์อันประเสริฐแก่พวกข้าพเจ้าเกิด

๒๓๘. ปะริตตาภิปะมาณา

พุรัหฺมา จาภัสสะรา ตะธา

พุททะปุชายะ นิระตา

พุตฺติยัญญานะสัณฺฐิโน.

พรหมผู้ดำรงอยู่ในทุติยฌาน ผู้ยินดีในการบูชาพระพุทธเจ้า
เหล่านี้คือ ปะริตตาภาพรหม อภิปรมาณาภาพรหม และ อาภัส
ราพรหม

๒๓๕. เมตตาการุณิกา สัพเพ สัพพะสัตตะหิตะโน

กะโรนตุ โน มหาสันติง โสตถิมาโรคยะมายุวัง.

ขอพรหมทั้งปวง ผู้มีปกติเมตตา กรุณา แสวงหาความ
เกื้อกูล ให้แก่สัตว์ทั้งปวง จงประทานความสงบอันประเสริฐ
ความสวัสดิ์ ความไม่มีโรค และความมีอายุ แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๒๔๐. ประิตตะสุภาพุรหุมาโน อัปปะมานะสุภา จะ เย

สุภะกัณหา จะ พุรหุมาโน ตะติยฆมานะสันฐิโน.

พรหมผู้ดำรงอยู่ในตติยฆมาน เหล่านี้คือ ประิตตสุภาพรหม
อัปปมาณสุภาพรหม และ สุภกัณหาพรหม

๒๔๑. ปะภายะ ณะระณา โลเก พุทธะณานะระตา สะทา

อะหิงสา สัพพะสัตตะสุ สะทา สันติง กะโรนตุ โน.

ขอพรหมทั้งหลายเหล่านั้น ผู้แผ่รัศมีไปในโลก ผู้ยินดีในพุทธ
ฆมาน ผู้ไม่เบียดเบียนสรรพสัตว์ทั้งปวง จงประทานความสงบ แก่
พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๔๒. เวหัพพะลาปี พุรหุมาโน จะตุตถฆมานะสันฐิโน

เสกขะปุลุชชะนาเสกขา สะทา สันติง กะโรนตุ โน.

พรหมผู้ดำรงอยู่ในจตุตถฆมาน ผู้เป็นเสกขะ ปุลุชน และ
อเสกขะคือ เวหัพพะลาพรหม ขอจงประทานความสงบ แก่พวก
ข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๔๓. สัมปัตติยา นะ หายันติ

พรัหมาโน ชินะสวากะ

อะวิหานามะกา สัพเพ

สะทา สันติง กะโรนตุ โน.

พรหมทั้งหลายผู้เป็นสาวกของพระพุทธเจ้า ย่อมไม่เสื่อมจาก
ฌานสมาบัติ เพราะเหตุนั้นจึงได้ชื่อว่า อวิหาพรหม ขออวิหา
พรหมทั้งปวงเหล่านั้น จงประทานความสงบ แก่พวกข้าพเจ้า ใน
กาลทุกเมื่อเถิด

๒๔๔. อะตปฺปา นามะ พรัหมาโน จะตุตถัชฌานะสัณฺฐิโน

พรัหมะวิหาริกา สัพเพ

โสตถิง ฌาสุง กะโรนตุ โน.

ขอ อตปฺปาพรหม ทั้งปวง ผู้มีพรหมวิหาร ดำรงอยู่ในจตุตถ
ฌาน จงประทานความสวัสดิ และความผาสุก แก่พวกข้าพเจ้าเถิด

๒๔๕. สุทฺธสฺสา นามะ พรัหมาโน- ภิกฺขุปา ฌานะโภกิโน

อะปฺนาคะมะนา กาเม

สันติง ฌาสุง กะโรนตุ โน.

ขอเหล่าพรหมชื่อว่า สุทฺธสฺสา ผู้มีรูปงาม ผู้เสวยฌาน ผู้ไม่
กลับมาในกามภุมมิกิ จงประทานความสงบ และความผาสุก แก่
พวกข้าพเจ้าเถิด

๒๔๖. พรัหมะวิหาระสัมปันนา

ชินะภัตติปะรายะนา

พรัหมาโน สุทฺธสฺสี นามะ

สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน.

ขอเหล่าพรหมชื่อว่า สุทฺธสฺสี ผู้สมบูรณ์ด้วยพรหมวิหาร ผู้มี
ความนับถือพระพุทธเจ้าว่าเป็นสรณะ จงประทานความสวัสดิ แก่
พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๔๓. อะกะนิฏฐา จะ พุรัหฺมาโน เขณฺฐา สัพพะคุณฺเหิ จะ

ปะหิณะกะวะนิสเนหา สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน.

ขอเหล่าพรหมผู้เจริญที่สุดด้วยคุณทั้งปวง ชื่อว่า อกนิฏฐา
ผู้ละความเห็นหาในภพได้แล้ว จงประทานความสวัสดิ์ แก่พวก
ข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๔๔. ปะฐฺมารูปะปุรัหฺมาโน สัพพะรูปะวิราคิโน

ชินะภัตติระตา สัพเพ สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน.

ขอเหล่าอรูปรพรมชั้นที่ ๑ ทั้งปวง ผู้ปราศจากความกำหนัด
ในรูป ยินดีในการภักดีพระชินเจ้า จงประทานความสวัสดิ์ แก่พวก
ข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๔๕. ทุตติยารูปะปุรัหฺมาโน เภณฺฐาณานะวิราคิโน

ชินะภัตติระตา สัพเพ สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน.

ขอเหล่าอรูปรพรม ชั้นที่ ๒ ทั้งปวง ผู้ปราศจากความพอใจ
ในฌานเบื้องต่ำ ยินดีในการภักดีพระชินเจ้า จงประทานความ
สวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๕๐. ตะติยารูปะปุรัหฺมาโน เภณฺฐาณานะวิราคิโน

ชินะภัตติระตา สัพเพ สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน.

ขอเหล่าอรูปรพรมชั้นที่ ๓ ทั้งปวง ผู้ปราศจากความพอใจใน
ฌานเบื้องต่ำ ยินดีในการภักดีพระชินเจ้า จงประทานความ
สวัสดิ์ แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๕๑. จะตุตถารูปะพรัหมานโน

เหฏฐาณานะวิราคิโน

ชินะภัตติระตา สัพเพ

สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน.

ขอเหล่าอรูปรพรมชั้นที่ ๔ ทั้งปวง ผู้ปราศจากความพอใจใน
ฌานเบื้องต่ำ ยินดีในการภักดีในพระชินเจ้า จงประทานความ
สวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

(บุคคลประเภทรวม)

๒๕๒. เวเทหะระโคยานะ

ชัมพุทเทเป กุรัมหิ จะ

เทวะยักกะปิสาเจหิ

สัทธิง วิชชาธะราทะโย.

ขอเหล่าวิทยากร กับเทวดา ยักษ์ และปีศาจ ในวิเทหะทวีป
อปรโคยานะทวีป ชมพูทวีป และอุตตรกุรุทวีป

๒๕๓. อากาสัญญา จะ พรัหมานโน

ชะลัญญา จันตะลิกกะชา

ทวิปะทาทะโย เย สัตตา

สะทา โสตถิง กะโรนตุ โน.

อากาสัญญเทวดา และพรม สัตว์ทั้งหลายมีสัตว์ ๒ เท้า
เป็นต้น ผู้ดำรงอยู่ในน้ำ ผู้เกิดในอากาศ ขอจงประทานความ
สวัสดี แก่พวกข้าพเจ้า ในกาลทุกเมื่อเถิด

(อานุภาพแห่งพระรัตนตรัย)

๒๕๔. มาระเสนะวิมาตัสสะ

ชินัสสะ สุชะณายิโน

เตโฆพะเลนะ มะหะตา

สะทา มังคะละมัตถุ โน.

ด้วยพระเดชานุภาพอันยิ่งใหญ่ ของพระชินเจ้า ผู้ทรงขจัด
มาร และเสนามาร ผู้เสวยสุขในฌาน ด้วยพลังเดชอันยิ่งใหญ่
ขอมงคลจงมีแก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๕๕. นานาคณะวิจิตรัสสะ รูปะกายัสสะ สัตถุโน
 สัพพะเทวะมะนุสสานัง มาระพันธะวิโมจิโน
 เมตตาทะเลนะ มะหะตา สะทา มังคะละมัตถุ โน.

ด้วยอาณภาพแห่งพระเมตตาอันยิ่งใหญ่ ของพระศาสดาผู้ทรง
 มีพระวรกายอันงามวิจิตรด้วยคุณต่าง ๆ ผู้ทรงปลดปล่อยเหล่า
 ทวยเทพ และมนุษย์ทั้งปวง ให้หลุดพ้นจากบ่วงแห่งมาร ขอมงคล
 จงมีแก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๕๖. สัพพัญญูตาภิกายัสสะ รัชมะกายัสสะ สัตถุโน
 จักขาทยะโคจะรัสสาปิ โคจะรัสสวะ ภูริยา
 เตโชพะเลนะ มะหะตา สัพพะมังคะละมัตถุ โน.

ด้วยพระเดชานุภาพอันยิ่งใหญ่ แห่งพระธรรมกาย คือ หมู่
 ธรรม มีพระสัพพัญญุตญาณเป็นต้น ของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย
 อันไม่ใช่อารมณ์ของจักขุเป็นต้น แต่เป็นอารมณ์ของปัญญา
 เท่านั้น ขอสรรพมงคล จงมีแก่พวกข้าพระองค์เถิด

๒๕๗. รูปะกายะสะทิสัสสะ นิมิตตัสสะ มะเหลิโน
 รัชมัสสะ วัตตุโน สักเค เทวานัง สุกะตา ปะติ
 เตโชพะเลนะ มะหะตา สะทา มังคะละมัตถุ โน.

ด้วยพระเดชานุภาพอันยิ่งใหญ่ของพระพุทธปฐิมาที่ทรง
 เนรมิตขึ้น ให้เหมือนรูปจริง แทนพระพุทธรูป ผู้ทรงแสวงหา
 คุณอันยิ่งใหญ่ เมื่อทรงแสดงอภิธรรมแก่เหล่าทวยเทพในชั้น
 ดาวดึงส์ ขอมงคลจงมีแก่พวกข้าพระองค์ ในกาลทุกเมื่อเถิด

๒๕๘. ลิกขิตฺวา มานุเส เทว

โมจะยิตฺวา สะเทวะเก

สังขาเร ปะชะหันทัสสะ

นิพพุตัสสะ มะเหสีโน

มะหันเตนานุภาวณะ

สัพพะมังคะละมัตถุ โน.

ด้วยพระอนุภาพอันยิ่งใหญ่ของพระพุทธเจ้า ผู้ทรงฝึกเหล่า
มนุษย์และเทวดา ให้หลุดพ้นจากบ่วงมาร ผู้ทรงละสังขารดับขันธ
ปริณิพพาน ขอสรรพมงคล จงมีแก่พวกข้าพระองค์เถิด

๒๕๙. จะตุราสตีตัสสะ-

ธัมมกัจจันธัสสะ เตชะสา

นะวังคะสาสะนัสสาปิ

นะวะโลกุตตารัสสะ จะ

สัพพะปาปะปะวาเหณะ

สัพพะมังคะละมัตถุ โน.

ด้วยพระเดชานุภาพของพระธรรม แปรเหมือนสี่พันพระ
ธรรมชั้นดี ด้วยพระเดชานุภาพแห่งนวัคคัสตฤตศาสน์ และด้วยพระ
เดชานุภาพแห่งนวลโลกุตตรธรรม อันนำบาปทั้งปวงออกไป ขอ
สรรพมงคลจงมีแก่พวกข้าพระองค์เถิด

๒๖๐. มะหะโคริยะสังฆัสสะ

ปฺญญักเขตตัสสะ ตาทิโน

ปะหิณะสัพพะปาปัสสะ

สีลาทิกขันธะธาริโน

มะหาเตชานุภาวณะ

สัพพะมังคะละมัตถุ โน.

ด้วยพระเดชานุภาพอันยิ่งใหญ่ ของพระอริยสงฆ์ผู้ประเสริฐ
ผู้เป็นเนื้อนาบุญ ผู้ไม่หวั่นไหวต่อโลกธรรม ผู้ละบาปทั้งปวง ผู้
ทรงไว้ซึ่งคุณมีศีลเป็นต้น ขอสรรพมงคลจงมีแก่พวกข้าพเจ้าเถิด

(อานุภาพของเทวดาต่าง ๆ)

๒๖๑. ปาตาล ภูตะลากาเส เทวยักษ์ปิศาจจะกา
วิชาธรรมา จะ กันธัพพา นาคะกุมภกันทะรักษะสา
สัพพะสะมานุภาเวนะ สัพพะมังคะละมัตถุ โน.

ด้วยอานุภาพแห่งหมู่เทวดา ยักษ์ ปีศาจ และวิทยาธร
คนธรรพ์ นาค กุมภกันท์ และรากษส ผู้อาศัยอยู่ในบาดาลก็ดี
บนพื้นดินก็ดี ในอากาศก็ดี ขอสรรพมงคลจงมีแก่พวกข้าพเจ้าเถิด

(อานุภาพของอุปปาตะสันติ)

๒๖๒. อิจจะมะมุปปาตะสันติง โย ะเทยยะ สุณณยะ วา
วิเชยยะ สัพพะปาปานิ วุทธัตถุจะ ะวิสสะติ.

ผู้ใดสวด หรือฟังคัมภีร์ อุปปาตะสันติ อันกล่าวแล้วด้วย
ประการฉะนี้ จะพึงชนะบาปทั้งปวง และจักเจริญด้วยคุณ ๕
ประการคือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ และปฏิภาณ

๒๖๓. โสตติกาโม ละเภ โสตติง สุขะกาโม สุขัง ละเภ
อายุกาโม ละเภยายุง ปุตตะกาโม ละเภ ปุตตัง.

ผู้ใดปรารถนาความสวัสดิ์ พึงได้ความสวัสดิ์ ผู้ปรารถนา
ความสุข พึงได้ความสุข ผู้ปรารถนาอายุ พึงได้อายุ ผู้ประสงค์
บุตร พึงได้บุตร

๒๖๔. นะ ตัสสะ โรคา พาเชนติ วาตะปิตตาทิสัมภวา

อะกาละมะระณัง นัตถิ นะ เทโว วิสะโมสะเร.

โรคที่เกิดจากลม จากดีเป็นต้น ย่อมไม่เบียดเบียนบุคคลนั้น
ความตายในกาลอันไม่สมควร ย่อมไม่มีแก่บุคคลนั้น มิฉนาคา
ย่อมไม่รังแกต่าง ๆ นา ๆ

๒๖๕. นะ จุปปาตะภะยัง ตัสสะ โนปิ ปัตตะภะยัง ตะธา

นัสสันติ ทุนนิมิตตานิ ปาปะกัมมัญญิตานิ จะ

ทีฆะมายู มะหาโสติดัง อารักขัญจะ สะทา ภะเว.

เคราะห์ร้ายและภัยย่อมไม่มีแก่เขา นิमितร้ายและสิ่งที่ตั้งขึ้น
เพราะบาปกรรมย่อมพินาศไป ความมีอายุยืน ความสวัสดิ์ อัน
ประเสริฐ และความไม่มีโรคจะพึงมีแก่เขา ในกาลทุกเมื่อ

๒๖๖. โย สุตฺวาปิ มะหาสันติง สักคามัง ปะวิเส นะโร

วิชะเย เวริน สัพเพ นะ สัตเตหะยะภิกฺขะเต.

ผู้ใดฟังคัมภีร์อุปปาตະสันติอันประเสริฐแล้ว พึงเข้าไปสู่
สมรภูมิ บุคคลนั้นอันศาสตราไม่กล้ำกราย ย่อมชนะข้าศึกทั้งมวล

๒๖๗. สัพพะทา ละภะเต ปีติง วิปัตติง นาวะกาหะติ

โรเคหิ นาภิกฺขะเต สะวัตถุหิ วิวัฑฒะเต.

เขาย่อมได้ซึ่งความอิมใจในกาลทุกเมื่อ ความวิบัติ ย่อมไม่
มากล้ำกราย ย่อมไร้โรค ย่อมเจริญด้วยทรัพย์ศฤงคาร

๒๖๘. ยัตระ เทเส วะโกวะกา พาทพะกา รักระสาทะโย
อุปปาตะสันติโหมเสนะ สัพเพ ตัตตะ สะมันติ เต.

สัตว์ร้ายน้อยใหญ่ และรากษสเป็นต้น ผู้อยู่ในป่าเขาลำเนา
ไพรทั้งหลายทั้งปวง ย่อมสงบด้วยเสียงแห่งการสวดคาถาอุปปาตะ
สันติ

๒๖๙. ยะมุตทิสสะ ระเท สันติง สะชีวัจจาปะชีวัตัง
โส มุจจะเต มะหาทุกขา ปปีโปติ สุกะติง สะทา.

บุคคลสวดคัมภีร์อุปปาตะสันติ อุทิศให้ผู้ใดที่มีชีวิตอยู่หรือไม่
มีชีวิตอยู่ บุคคลนั้นย่อมพ้นจากมหันตทุกข์ ย่อมเข้าถึงสุคติภพ
ในกาลทุกเมื่อ

๒๗๐. เทวัฐฐาเน นะคะเร วา นิจจะมุปาตะสันติยา
ปาละกา เทวะราชาโน เตชะสิริวิวัฑฒนา.

ท้าวเทวราชทั้งหลายผู้ปกครองรักษาเมืองนิจ ในสถานที่อัน
ศักดิ์สิทธิ์ หรือในพระนคร เป็นผู้เจริญด้วยเดชและสิริมงคลด้วย
คัมภีร์อุปปาตะสันตินี้

๒๗๑. ปะฐัพฺยาปาทีสัณฺหาตา อุปปาตา จันตะลิกชะชา
อินทาทีชะนิคฺคูปาตา ปาปะกัมมะสะมุจฺจिता
สัพพูปาตา วินัสสันติ เตชะสุปปาตะสันติยาติ.

เหตุร้ายอันเกิดจากแผ่นดินไหว และน้ำท่วมเป็นต้น เหตุร้าย
ที่เกิดจากฟากฟ้า เหตุร้ายอันเกิดจากจันทรุปราคาเป็นต้น

เหตุร้ายที่เกิดขึ้นจากบาปกรรม เหตุร้ายทั้งปวงเหล่านั้นจักพินาศ
ไป ด้วยเดชแห่งอุปปาตะสันติ

อุปปาตะสันติ นิฉฐิตา.

จบอุปปาตะสันติ

มนต์สำหรับระงับเหตุร้ายทั้งปวง

ประวัติคัมภีร์อุปปาตะสันติ

"อุปปาตะสันติ" ทางเมืองเหนือเรียกว่า "มหาสันติหลวง" แปลว่า บทสวดเพื่อสงบเคราะห์กรรม สวดเพื่อสงบเหตุร้าย และสวดเพื่อสงบสิ่งที่กระทบกระเทือน

คัมภีร์อุปปาตะสันติ เป็นวรรณกรรมภาษาบาลีของล้านนาไทย แต่งโดยพระมหามังคละสีละวังสะ พระเถระนักปราชญ์ของชาวเชียงใหม่รูปหนึ่ง ในสมัยของพระเจ้าสิริธรรมจักรวตติลกราชาธิราช (พระเจ้าติโลกราช) รัชกาลที่ ๑๑ แห่งราชวงศ์มังราย ระหว่างพ.ศ. ๑๙๘๕-๒๐๓๐ เป็นคาลาล้วนจำนวน ๒๗๑ คาลา จัดเข้าในหนังสือประเภท "เชียงใหม่คันถะ"

คัมภีร์นี้เป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย ในหมู่ชนชาวล้านนามาแต่โบราณกาล ทั้งพระสงฆ์ สามเณร และชาวบ้าน พวกสวดและฟังอุปปาตะสันติ เพื่อกลับความร้ายให้กลายเป็นความดี มีคำเล่าว่า สมัยที่ท่านแต่งอุปปาตะสันตินั้น ที่เชียงใหม่มีโจรผู้ร้ายและคนอันธพาลชุกชุมผิดปกติ มีเหตุร้ายและสิ่งกระทบกระเทือนอยู่เสมอ พระมหาเถระสีละวังสะจึงให้พระสงฆ์สามเณรและประชาชนพากันสวด และฟังอุปปาตะสันติ เพื่อสงบเหตุร้ายทั้งมวลที่เกิดขึ้นในบ้านเมือง

ต่อมาชาวพม่ามีความเลื่อมใส นำคัมภีร์นี้เข้าไปในประเทศพม่า ชาวพม่าทั้งพระสงฆ์และประชาชน นับถือว่าพระคัมภีร์อุปปาตะสันตินี้มีความศักดิ์สิทธิ์มาก พวกเขานิยมท่อง นิยมสวด และนิยม

พังกันอย่างกว้างขวาง แพร่หลายไปทั่วประเทศพม่าในสมัย ๕๐๐ ปีที่ล่วงแล้ว ในงานพิธีสืบชะตา งานขึ้นบ้านใหม่เป็นต้น

เนื้อความในอุปปาตະสันติคานานี้ สรุปได้ว่า ...

- เป็นธรรมที่กระทำความสงบอันยิ่งใหญ่
- เป็นธรรมเครื่องสงบเหตุร้ายทั้งปวง
- เป็นธรรมเครื่องป้องกันอมนุษย์ และยักษ์
- เป็นธรรมเครื่องพ้นจากความตายก่อนกำหนดเวลา
- เป็นธรรมเครื่องอย่าย่ำกำลังของข้าศึก
- เป็นธรรมเครื่องจำเริญชัยชนะแด่พระราชา
- เป็นธรรมเครื่องนำสิ่งที่ไม่น่าปรารถนาทั้งปวงออกไป

อุปปาตະสันติคานาเป็นบทสวดอย่างพิสดาร ท่านจึงกล่าวพระนามของพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระอริยสงฆ์ไว้อย่างครบถ้วน ทั้งที่มีมาในอดีต ในปัจจุบัน และจักมีมาในอนาคต รวมตลอดไป จนถึงท่านที่ทรงคุณ ทรงอำนาจ ทรงฤทธิ์ ในทางที่ดีอื่นๆ เช่น เทวดา อินทร์ พรหม ยักษ์ นาค คนธรรพ์ ครุฑ อสูร เป็นต้น เพื่อขอความเป็นมงคล ความสงบ ความสวัสดิ์ ความไม่มีโรค ชัยชนะ และอายุ รวมทั้งขอให้ท่านคุ้มครองให้พ้นจากเหตุเภทภัย นานัปการ อันจะบังเกิดขึ้นในกาลทุกเมื่อ

คัมภีร์อุปปาตະสันติเป็นคัมภีร์ของไทย แต่ต้นฉบับได้จากเมืองไทยไปอยู่เมืองพม่าเสียนาน จนแทบกล่าวว่าคนไทยในสมัยหลังๆ นี้ ไม่มีใครรู้จัก ไม่เคยได้ยิน แม้แต่ชื่อของคัมภีร์นี้

แต่บัดนี้ เป็นที่โสมนัสยินดียิ่ง ที่เจ้าคุณธรรมคุณาภรณ์ (เจ้า
ฐิตะปัญโญ) ป.ธ.๙ วัดมหาโพธาราม ปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์
ท่านได้ชำระคัมภีร์นี้เป็นภาษาบาลีอักษรไทย เพื่อความสะดวกแก่
ผู้อ่านที่ไม่สันถัดบาลี โดยได้ต้นฉบับภาษาบาลีอักษรพม่า จาก
ท่านพระอาจารย์ภักทันทะ ฐัมมานันทมหาเถระอัครมหาบัณฑิต
แห่งวัดท่ามะโอ จังหวัดลำปาง

นับว่า เป็นการนำคัมภีร์ของล้านนาไทยโบราณ กลับคืนมาสู่
เมืองไทย ให้ชาวไทยในยุคปัจจุบันได้รู้จัก ได้ศึกษา ได้สวด ได้ฟัง
ให้เกิดประโยชน์ทางสันติ เพื่อความสงบระงับจากภัยพิบัติทั้งปวง
และเพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ชาวล้านนา ชาวไทย ตลอดจน
ชาวโลกทั้งมวล

ข้อแนะนำการอ่านบาลีอักษรไทย

ในภาษาบาลี บางคำใช้อ่านควบหรืออ่านกล้ำ คือออกเสียง
ครึ่งควบพยัญชนะ ๒ ตัว เช่นคำว่า ...

กัตถวา อ่านว่า กัต-ถวา ไม่ควรอ่านว่า กัต-ตะ-วา

ฉะนั้น ในการพิมพ์บาลีอักษรไทย จึงจำเป็นต้องใส่จุดข้างใต้
ของพยัญชนะที่จะอ่านออกเสียงกล้ำ เพื่อรักษารูปศัพท์ และ
ความหมายของบาลีไว้ เพื่อให้เป็นที่สังเกต เช่น ...

คาถา	คำ	อ่านว่า	ไม่ควรอ่านว่า
๕	หันตฺวา	หัน-ตฺวา	หัน-ตะ-วา
๑๔	อาโรคฺยฺญจะ	อาโร-คฺยฺญจะ	อาโร-คะ-ยฺญจะ
๒๔	ฐิตฺวา	ฐิต-ตฺวา	ฐิต-ตะ-วา
๖๔	ชิตินทฺริโย	ชิติน-ทฺริโย	ชิติน-ทะริโย
๗๑	โสตถฺยา	โสต-ถฺยา	โสต-ตะยา
๘๖	อสิตฺวานะ	อสิ-ตฺวานะ	อสิ-ตะวานะ
๒๑๗	คะเหตฺวา	คะเหต-ตฺวา	คะเหต-ตะวา

แม้ในศัพท์อื่นๆ ก็ขอให้ทราบโดยนัยเดียวกันนี้

ของฝากท้ายเล่ม

ของฝากท้ายเล่ม

ท่านสาธุชนทั้งหลายชายหญิง เวลามีปัญหาชีวิตประเดประดังขึ้นมา หรือเวลาประสบความผิดหวังอย่างแรง เวลาถึงคราวอัปมงคลทางแก้ปัญหาไม่ตก ไม่รู้จะตัดสินใจเลือกทางชีวิตไปทางใดดี จะเลี้ยวซ้ายหรือจะหันไปทางขวา ในขณะที่เหตุการณ์ต่างๆ มาทำให้วุ่นวายใจนั้น อย่าเพิ่งรีบด่วนตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างมั่วหะลุ จะไม่เกิดประโยชน์อะไร มีแต่เสียกับเสีย หรือบางทีก็คิดร้ายทำลายตนเองและผู้อื่น ประชดประชันชีวิตต่างๆ นาๆ แล้วเมื่อเหตุการณ์ผ่านไป จะมานั่งเสียใจว่าไม่น่าทำ

ขอแนะนำท่านสาธุชนทั้งหลายว่า เวลาที่มีเรื่องคับขันทั้งหลายดังที่บรรยายมาข้างต้นเกิดขึ้น ให้หันหลังกลับมา นั่งสำรวมจิตสวดมนต์ให้พระดีกว่า แล้วจะบังเกิดปัญญาสามารถรู้วิธีแก้ปัญหาได้อย่างอัศจรรย์ใจ เพราะว่า บารมีของพระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า พระสงฆ์เจ้า และเทวดาทั้งหลาย ท่านจะตั้งใจให้วิธีแก้ไขให้เจอวิธีที่ดีที่สุด สูญเสียน้อยที่สุด หรือไม่ท่านก็จะไปชักจูงคนที่เคยมีบุญบารมีเนื่องกับเรามาช่วยเหลือเกื้อหนุน

ถึงแม้ว่าช่วงเวลาที่เรามีปัญหาจะทำให้จิตใจเราฟุ้งซ่านจำบทสวดมนต์ไม่ได้ ก็ให้เอาหนังสือสวดมนต์มาอ่านออกเสียงไป อ่านผิดบ้างถูกบ้างเพราะใจไม่สงบ ก็ยังดีกว่านั่งคิดให้กลุ่มประสาทเสียเปล่าๆ หรือถ้ามันวุ่นวายจริงๆ ก็ให้ถือโอกาสออกไปทำบุญไหว้พระให้เจดี๋ยให้พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ที่ไม่ห่างไกลบ้านเรามากนัก อธิษฐานขอพรขอบารมีท่านให้วิธีแก้ไขที่ดีที่สุด และก็อย่าตั้งหน้า

ตั้งตาไปขอร่านอย่างเดียวนะ เอาอะไรไปถวายท่านด้วย เช่น ดอกไม้ รูป เทียน เตรียมเงินไปหยอดตู้ธนุโมนาที่นั่นด้วย มีก็ตั้งหยอดให้ครบทุกตู้ ไม่มีเงินมากก็แลกเหรียญบาทไปหยอดก็ยิ่งดี แต่จงตั้งใจทำทานด้วยความเคารพ อย่าแสดงอาการเหมือนเอาของไปทิ้ง เพราะว่าการทำบุญโดยเคารพจะช่วยให้เรามีเดชบารมีที่จะแก้ปัญหาชีวิตได้ แต่ถ้าทำบุญโดยไม่เคารพ เราจะไร้เดชบารมีที่จะนำมาแก้ปัญหาตัวเองและคนรอบข้างได้

จงจำไว้ให้มั่น สำเหนียกไว้ในใจว่า เมื่อเจอปัญหาชีวิต จงชนะปัญหาทั้งหลายด้วยความดี อย่าคิดว่าจะไปเอาชนะได้ด้วยความชั่วความเลว ถ้าเอาความเลวไปสู้ จะมีแต่แพ้กับแพ้ เริ่มต้นก็แพ้ใจตัวเอง พ่ายแพ้กิเลสตัวเอง คือกิเลสความโลภ ความโกรธ ความหลงไปแล้ว ต่อไปก็จะไปแพ้อีกคนอื่น พ่ายแพ้ในเกมชีวิต รวมความว่า ถ้าตั้งต้นด้วยความชั่วความเลวแล้ว แพ้หมด จนกระทั่งต้องสูญเสียทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตไป

เมื่อเจอปัญหาชีวิตอัปมงคลทางขึ้นมา ชั้นแรกต้องตั้งตนไว้ให้ชอบ ตั้งตนไว้ในความดี ตั้งตนไว้ในทาน ศีล สวดมนต์ภาวนา ไหว้พระ แผ่เมตตา อโหสิ ขอบขมา ให้อภัย อุทิศส่วนกุศล กตัญญูรู้คุณคน ตั้งตนไว้ให้ชอบอย่างนี้ให้มั่นคงอยู่เถิด ปัญหาทั้งหลายไม่ว่าใหญ่เพียงใด เราจะสามารถชนะได้ จะสามารถแก้ไข คลี่คลายสลายปัญหาไปได้หมด

ฉะนั้นท้ายหนังสือเล่มนี้จึงรวบรวมคำอธิษฐานดีๆ มาให้ท่านสาธุชนนำไปใช้ เอาไปอธิษฐานบ่อยๆ บทไหนชอบและถูกจริต จงเอาไปอธิษฐานทุกวัน ท่องไม่ได้ก็ไม่เป็นไร อ่านไปตามหนังสือทำใจให้สบาย แล้วชีวิตของท่านจะดีขึ้นเรื่อยๆ มีปัญหาอะไรก็จะ

แก้ไขได้ง่าย ความทุกข์กังวลใจก็จะน้อยลง ปฏิบัติธรรมก็จะ
บรรลุผลได้เร็ว

ขอให้ท่านสาธุชนจงได้ประโยชน์จากหนังสือทั้งเล่ม และ
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขอให้ได้ประโยชน์จากของฝากท้ายเล่มเถิด

ขออนุโมทนา

พระชุมพล พลปัญญา

๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๗

บทปลงสังขาร

มนุษย์เราเอ๋ย	เกิดมาทำไม
นิพพานมีสุข	อยู่ไยมิไป
ค้นหาห้วงหนัก	ห้วงชักห้วงไว้
ฉันไปมิได้	ค้นหาผูกพัน
ห้วงนั้นพันผูก	ห้วงลูกห้วงหลาน
ห้วงทรัพย์สินศฤงคาร	จงสละเสียเถิด
จะได้ไปนิพพาน	ข้ามพ้นภพสาม
ยามหนุ่มสาวน้อย	หน้าตาแฉ่ซ้อย
งามแล้วทุกประการ	แก่เฒ่าหนึ่งยาน
แต่ล้วนเครื่องเหม็น	เอ็นใหญ่เก้าร้อย
เอ็นน้อยเก้าพัน	มันมาทำเชยใจ
ให้ร้อนให้เย็น	เมื่อยขบทั้งตัว
ชนคัวก็ขาว	นัยน์ตาก็มัว
เส้นผมบนหัว	ดำแล้วกลับหงอก
หน้าตาแววออก	ดูน่าบัดสี
จะลูกก็โอย	จะนังก็โอย
เหมือนดอกไม้โรย	ไม่มีเกสร

จะเข้าที่นอน	ฟังสอนภาวนา
พระอนิจจัง	พระอนัตตา
เราท่านเกิดมา	รังแต่จะตาย
ผู้ดีเข็ญใจ	ก็ตายเหมือนกัน
เงินทองทั้งนั้น	มิติดตัวไป
ตายไปเป็นผี	ลูกเมียผัวรัก
เขาชักหน้าหนี	เขาเหม็นซากผี
เปื่อยเน่าพุงพอง	หมูญ่าติฟีน้อง
เขาหอมเอาไป	เขาวางลงไว้
เขานั่งร้องไห้	แล้วกลับคืนมา
อยู่แต่ผู้เดียว	ป่าไม้ชายเขียว
เหลียวไม่เห็นใคร	เห็นแต่ฝูงแร้ง
เห็นแต่ฝูงกา	เห็นแต่ฝูงหมา
ยื้อแย่งกันกิน	คูน่าสมเพช
กระดุกกู่เอ๋ย	เรียรายแผ่นดิน
เรงกาหมากิน	เอาเป็นอาหาร
เที่ยงคืนสงัด	ตื่นขึ้นมึนนาน
ไม่เห็นลูกหลาน	พี่น้องเผ่าพันธุ์
เห็นแต่นกเค้า	จับเจ้าเรียงกัน
เห็นแต่นกแสก	ร้องแรกแหกขั่วญ

เห็นแต่ฝูงผี	ร้องให้หากัน
มนุษย์เราเอ๋ย	อย่าหลงนักเลย
ไม่มีแก่นสาร	อุตส่าห์ทำบุญ
คำจุนเอาไว้	จะได้ไปสวรรค์
จะได้ทันพระพุทธเจ้า	จะได้เข้านิพพาน

อหิ วนทามิ สพุพโส

อหิ วนทามิ นิพพานปัจจโย โหตุ

คาถาเงินล้าน

ของพระเดชพระคุณหลวงพ่อพระราชพรหมยาน (ถาชีลิ่งดำ)
วัดจันทาราม (ท่าซุง) ต.น้ำซึม อ.เมือง จ.อุทัยธานี
ศิษย์หลวงปู่ปาน วัดบางนมโค อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา

(นะโม 3 จบ เพื่อเป็นการระลึกถึงคุณของพระพุทธเจ้า ก่อน
สวดคาถา)

- สัมปะจิตฉามิ (คาถาสอนองกลับ หรือ คาถาอภิญญา)
- นาสังสิโม (คาถาพญาเต่าเรือน หรือ คาถาพระ
พุทธกัสสป)
- พรหมา จะ มหาเทวา สัพเพยักขา ปะรายันติ
(คาถาตัดอุปสรรคผลาภที่จะมา)
- พรหมา จะ มหาเทวา อภิลาภา ะวันตุเม (คาถา
เงินแสน)
- มหาบุญโญ มหาลาโภ ะวันตุเม (คาถาลาภมาไม่
ขาดสาย)
- มิเตพาหุหะติ (คาถาเงินล้าน)
- พุทธะ มะอะอุ นะโมพุทธาเย วิระหะโย วิระโค
นายัง วิระหิงสา วิระทาสี วิระทาสา วิระอิตถีย
พุทธัสสะ มานี มามะ พุทธัสสะ สวาโหม (คาถา
พระปัจเจกพุทธเจ้า)
- สัมปะติฉามิ (คาถาเร่งรัดลาภให้ได้เร็วขึ้น)

● **เพ็ง ๆ พา ๆ หา ๆ ฤา ๆ** (คาถามหาลามของโบราณ)

(บูชา ๙ จบ ตัวคาถาต้องว่าทั้งหมด)

คาถานี้เป็นคาถามหาลาม จะช่วยให้ผู้ที่ท่องด้วยความเคารพ มีลาภไม่ขาดแคลนตามสมควรแก่วาสนาบารมี ก่อนจะว่าคาถาให้ นึกถึงพระพุทธเจ้าและท่านเจ้าของคาถาด้วยความเคารพก่อน การท่องคาถาจะท่องในอิริยาบถใดหรือเวลาใดก็ได้ ขอเพียงให้ท่อง ด้วยใจเคารพ ถ้าผู้ท่องมีการให้ทานด้วย จะทำให้คาถาให้ผลดี ยิ่งขึ้น ถ้าท่องคาถาก่อนให้ทาน ขณะให้ทาน และหลังให้ทานด้วย คาถายิ่งมีพลัง ยิ่งถ้าทำจิตให้เป็นสมาธิขณะท่องด้วยก็ยิ่งดี วัน หนึ่งอย่างน้อยให้ท่องคาถา ๙ จบ ถ้ายิ่งท่องมากจบเท่าไรได้ยิ่งดี จะไม่อัศจรรย์ขาดแคลนในสิ่งทั้งปวง รัชกาลที่ ๕ ด้วยยิ่งดีมากขึ้น

จริยธรรมของพระโพธิสัตว์ ๑๐ ประการ

๑. พระโพธิสัตว์ไม่ปรารถนาเลยว่าร่างกายจะไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ
(มีโรคภัยไข้เจ็บเป็นธรรมดา)
๒. พระโพธิสัตว์ครองชีพโดยไม่ปรารถนาว่าจะไม่มีภยันตราย
(มีภยันตรายเป็นธรรมดา)
๓. พระโพธิสัตว์ไม่ปรารถนาเลยว่าจะไม่มีอุปสรรคในการชำระจิตให้บริสุทธิ์
(ย่อมมีอุปสรรคเป็นธรรมดา)
๔. พระโพธิสัตว์ไม่ปรารถนาเลยว่าจะไม่มีมารขัดขวางการปฏิบัติภารกิจ
(จะต้องมีการมาขัดขวางการปฏิบัติโพธิจิตเป็นธรรมดา)
๕. พระโพธิสัตว์คิดว่า จะทำงานให้นานที่สุด โดยไม่ปรารถนาจะให้สำเร็จผลเร็ว
(ปล่อยวางเรื่องกาลเวลา ทำงานเพื่องาน)
๖. พระโพธิสัตว์คบเพื่อนโดยไม่ปรารถนาว่าจะได้ผลประโยชน์จากเพื่อน
(รักผู้อื่นด้วยความบริสุทธิ์ใจ)

๗. พระโพธิสัตว์ไม่ปรารถนาเลยว่าจะให้คนอื่นตามใจตนเอง
เสมอไปทุกอย่าง

(ไม่มีความเห็นแก่ตัว)

๘. พระโพธิสัตว์ทำความดีกับคนอื่น ไม่ปรารถนาสิ่งตอบแทน

(ต้องการให้คนอื่นพ้นทุกข์)

๙. พระโพธิสัตว์เห็นลาภแล้ว ไม่ปรารถนาจะมีหุ้นส่วนด้วย
(ไม่ปรารถนาในลาภและสรรเสริญ)

๑๐. พระโพธิสัตว์ เมื่อถูกใส่ร้ายป้ายสี ตีเตียน นินทาแล้ว ไม่
ปรารถนาจะได้โต้ตอบหรือฟ้องร้อง

(การใส่ร้ายป้ายสี ตีเตียน นินทา เป็นธรรมดาของโลก)

จริยธรรมทั้ง ๑๐ ประการนี้ เป็นการปฏิบัติธรรมชั้นสูงของพระ
โพธิสัตว์ทุกพระองค์ เรียกว่า “มหาอุปสรรค” ซึ่งถ้าท่านผู้ปฏิบัติ
ธรรม นำมาท่องทุกวัน จะช่วยขัดเกลาจิตใจให้ตั้งงาม ช่วยให้ง่าย
ต่อการบรรลุมรรคผลนิพพาน

คำอุทิศส่วนกุศลเวลาบำเพ็ญทาน

อิทัง เม ปุณฺณัง ผลบุญอันนี้ ที่ข้าพเจ้าได้น้อมถวาย
ขอให้เป็นปัจจัย แก่มรรคผลนิพพาน ในอนาคตกาล
อันใกล้ด้วยเทอญ

อิทัง เม ทานัง ผลทานอันนี้ ที่ข้าพเจ้าได้น้อมถวาย
ขอให้ถึง แก่ บิฑามารดา วงศาคณาญาติ และมิตรสหาย
เปรตอสุรกาย เทวดาทั้งหลาย สรรพสัตว์ทั้งหลาย เจ้า
กรรมนายเวร พระภูมิเจ้าที่ และบริวารของพระภูมิเจ้าที่
ที่บ้านของข้าพเจ้า ที่ทำงานของข้าพเจ้า ขอให้ได้รับ เอา
กุศลอันนี้ ที่ข้าพเจ้าได้น้อมถวาย สิ้นกาลนานเทอญ

คำขอขมาลาโทษทั้ง ๓๑ ภูมิ

ของพระอาจารย์จำเริญ สีสเสฏฺโฐ วัดถ้ำเสือ อ.เมือง จ.กระบี่

กายกรรม ๓ วาจีกรรม ๔ มโนกรรม ๓ กรรมดีอันใด เป็นบุญกุศล ที่ข้าพเจ้าได้กระทำแล้ว ด้วยกาย วาจา ใจ ในอดีตชาติก็ดี ปัจจุบันชาติก็ดี ขอให้ถึง แก่ท่านทั้งหลาย ที่มีภพภูมิ มีชาติเป็นแดนเกิด มีชรามรณะ มีจิต มีชีวิต มีวิญญาณ มีขันธสันดาน มีวิบากแห่งกรรม มีการกระทำ เจ้ากรรมนายเวร เจ้าการบัญชี จตุโลกบาลทั้ง ๔ ยมบาล มนุษย์ ๑ สวรรค์ ๖ พรหม ๒๐ อบายภูมิทั้ง ๔ บัดนี้ ข้าพเจ้า ได้สร้างกองการกุศล มีผลทานผลศีล ผลภาวนา ผลแผ่เมตตา ขอให้ถึง แก่ท่านทั้งหลาย ที่ข้าพเจ้า ได้ ล่วงเกิน ทำกรรมไว้ ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี เจตนาที่ดี ไม่เจตนาที่ดี รู้ก็ดี ไม่รู้ก็ดี ต่อหน้ากันก็ดี ลับหลัง กันก็ดี ขอให้ท่านทั้งหลาย จงอโหสิกรรม ให้แก่ข้าพเจ้า ตั้งแต่บัดนี้ เป็นต้นไป อย่ามีเวรภัย เกิดชาติหนึ่งภพใด ขอให้ได้สร้าง แต่กรรมดี สร้างบารมีของตน ให้พ้นภัยพาล ลุล่วงบ่วงมาร ในอนาคตกาล อันใกล้นี้ ด้วยเทอญ

ข้าพเจ้าคิดจะประกอบกิจการอันใด ที่ไม่ผิดทำนอง คลองธรรม ขอให้สำเร็จสมปรารถนา เป็นอัครจรรย หนึ่ง มนุษย์ทั้งปวง

คำถอนอธิษฐานที่เป็นมิจฉาทิฏฐิ

โดย พระชุมพล พลปญโญ

๔ ต.ค. ๒๕๔๓

อิมัง มิจฉา อะธิษฐานัง ปัจจุทธะรามิ
ทุติยัมปิ อิมัง มิจฉา อะธิษฐานัง ปัจจุทธะรามิ
ตะติยัมปิ อิมัง มิจฉา อะธิษฐานัง ปัจจุทธะรามิ

ข้าพเจ้าขอถอนคำอธิษฐาน ถอนคำสาป ถอนคำแช่ง ที่
ข้าพเจ้าได้ตั้งขึ้น ถึงพร้อมแล้ว ด้วยกิเลส ด้วยตัณหา ด้วยอุปาทาน
ด้วยราคะ ด้วยโทสะ ด้วยโมหะ ด้วยมานะ ด้วยมิจฉาทิฏฐิ เป็นไป
เพื่อความพยายาบาทเบียดเบียน สร้างเวรสร้างกรรม ไม่ประกอบด้วย
ธรรม ไม่ประกอบด้วยวินัย ไม่ประกอบด้วยกุศล ไม่ประกอบด้วย
ปัญญา ไม่ประกอบด้วยบารมี ที่ข้าพเจ้าได้อธิษฐานไว้ สาปไว้
แช่งไว้ ในอดีตชาติก็ดี ปัจจุบันชาติก็ดี ระลึกได้ก็ดี ระลึกไม่ได้ก็ดี
ทั้งหมดทั้งสิ้น

ข้าพเจ้าขออ้อาภพระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า พระสงฆ์เจ้า แม่
พระชนนี แม่พระคงคา แม่พระเพลิง แม่พระพาย และเทวดา
ทั้งหลายทั้งปวง มาเป็นพยาน ว่าข้าพเจ้าขอถอนคำอธิษฐาน
เหล่านั้น ถอนคำสาปเหล่านั้น ถอนคำแช่งเหล่านั้น ร้อยหน พัน
หน หมื่นหน แสนหน ล้านหน โกฏิหน ฌ กาลบัดเดี๋ยวนี้ด้วย
เทอญ

นะถอน โมถอน พุทถอน ธาถอน ยะถอน

นะคลอน โมคลอน พุทคลอน ธาคลอน ยะคลอน

ถอนด้วย นะ โม พุท ธา ยะ

ข้าพเจ้าขอยกโทษ อโหสิกรรม และให้อภัย ในความบกพร่อง
ผิดพลาด ของสรรพสัตว์ ทั้งหลายทั้งปวง ทุกชีวิต ทุกจิตวิญญาณ
ในที่ทุกสถาน ในกาลทุกเมื่อเทอญ

พระชุมพล พลปญโญ เขียนเมื่อ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๓

คำอธิษฐานข้างบนนี้ ถ้าใครใช้อธิษฐานทุกวัน จะช่วยลดวิบาก
กรรมเวรกรรมทางใจลงได้อย่างมาก

พระชุมพล พลปญโญ

๔ ตุลาคม ๒๕๔๓

คำแผ่บารมีกุศลมหาอธิษฐาน

โดย พระชุมพล พลบุญโย

๑๖ ก.ค. ๒๕๔๔

ข้าพเจ้าขออาราธนาบารมีของพระพุทธเจ้าทุกพระองค์ พระปัจเจกพุทธเจ้าทุกพระองค์ พระสาวกทุกองค์ พระโพธิสัตว์ทุกองค์ พรหมทุกองค์ เทวดาทุกองค์ พ่อแม่ครูบาอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน จงมาสถิตอยู่เหนือเศียรเกล้าของข้าพเจ้า ขอให้คำอธิษฐานของข้าพเจ้าศักดิ์สิทธิ์มีฤทธิ์จงทุกประการเทอญ

บุญกุศลที่ข้าพเจ้าบำเพ็ญมาในอดีตชาติกิติ ในปัจจุบันชาติกิติ และที่จะบำเพ็ญไปจนกว่าที่จะถึงซึ่งพระนิพพานกิติ ที่จะให้ผลแก่ข้าพเจ้าเพียงใด ข้าพเจ้าขออุทิศส่วนกุศลนั้น ให้แก่จิตวิญญาณทุกคนดวง ทั้งหมื่นโลกธาตุ แสนโกฏจักรวาล อนันตจักรวาล ขอให้ท่านทั้งหลายจงได้อนุโมทนาในกุศลนั้น และจงพลันบังเกิดเป็นเครื่องสักการะบรรณาการอันเป็นทิพย์ ที่ท่านยินดีพอใจเป็นร้อยเท่าพันทวีที่ท่านต้องการ ขอให้ท่านจงเจริญด้วยอายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ ธรรมสาร สมบัติ พิพัฒน์มงคล สมบูรณ์พูนผล ด้วยลาภยศ สุข สรรเสริญ และอธิปไตยอันเป็นทิพย์ยิ่งยั้งขึ้นไป ท่านคิดปรารภนาสิ่งใด ขอจงได้สำเร็จสมความปรารถนาทุกสิ่งทุกประการตลอดเวลา ขอให้ท่านจงสถิตอยู่ในฐานะบิดา มารดา ช่วยบำรุงรักษาข้าพเจ้าซึ่งอยู่ในฐานะลูกสาว-ลูกชาย ให้ปราศจากภัยอันตรายจะมาแผ้วพาน ขอให้เจริญรุ่งเรืองในทุกสิ่งทุกประการ จนกว่าจะเข้าถึงซึ่งพระนิพพานในอนาคตกาลอันใกล้นี้ด้วยเทอญ

อนึ่ง บุญใดที่ท่านทั้งหลายได้บำเพ็ญมาทุกภพทุกชาติ ข้าพเจ้าขออนุโมทนา ขอให้ข้าพเจ้าจึงมีส่วนแห่งบุญนั้นจงทุก

ประการ ขออุทิศบุญจากการอนุโมทนານี้ ให้แก่เจ้ากรรมนายเวร และเทวดาที่รักษาข้าพเจ้า ขอปาวประกาศคุณงามความดีของท่าน ไปตลอดหมีนโลกธาตุ แสนโกฏิจักรวาล อนันตจักรวาล จิตวิญญาณทุกดวง ทุกเทวสมาคม ทุกเทวสภา จงรับรู้รับทราบ คุณงามความดี ที่ท่านได้ทำแล้ว จงทุกประการเทอญ

สิ่งใดที่ข้าพเจ้าได้เคยล่วงเกินท่านทั้งหลายด้วยกายกรรม วาจากรรม มโนกรรม ในอดีตชาติก็ดี ปัจจุบันชาติก็ดี ข้าพเจ้าขอกราบแทบเท้าขอขมา ขอท่านทั้งหลายจงโปรดเมตตายกโทษ อโหสิกรรมให้แก่ข้าพเจ้าด้วยเทอญ

สิ่งใดที่ท่านทั้งหลายได้เคยล่วงเกินข้าพเจ้ามาในอดีตชาติก็ดี ปัจจุบันชาติก็ดี ข้าพเจ้าขอยกโทษอโหสิกรรมให้ทั้งหมดทั้งสิ้น

ขออุทิศกุศล ไปกับกระแสเมตตาจิตของท่าน ลูกหลานบริวาร และผู้ที่เกี่ยวข้องกับท่าน จะอยู่ภพใดภูมิใด ขอจงได้รับบุญกุศล จากข้าพเจ้า จงทุกประการเทอญ

ขอท่านทั้งหลายจงช่วยเสริมพลังบารมีแก่ข้าพเจ้า เมื่อข้าพเจ้าคิดจะประกอบกิจการอันใด ที่ไม่ผิดทำนองคลองธรรม ขอให้พลันสำเร็จเป็นอัจฉริยะเหนือมนุษย์ทั้งปวงด้วยเทอญ

ขออัญเชิญพระศรีอารีย์ เจ้าแม่กวนอิม พระกษิติครรภ์โพธิสัตว์ พระอรหันต์จี้กง เขียนทั้งแปด พระอิศวรনারายณ์ พระอินทร์ พระพรหม พระยม พระกาล ท้าวจตุโลกบาลทั้ง ๔ แม่พระธรณี แม่พระคงคา แม่พระเพลิง แม่พระพาย พระโพธิสัตว์ทั้งหลาย เทวดาทั้งหลาย นายนิริยบาลทั้งหลาย ท่านผู้มีตาทิพย์ หูทิพย์ ใจทิพย์ทั้งหลาย ท่านผู้มีวิชา อภิญญา ปฏิสัมภีทาทั้งหลาย จงมารับเอาส่วนกุศล และเป็นพยานในการสร้างกุศลและอุทิศส่วนกุศล พร้อม

ทั้งนำข่าวคำอธิษฐานของข้าพเจ้า ไปบอกกล่าวแก่สรรพสัตว์ให้รู้
ทั่วหน้ากันทุกภูมิทุกชั้น และช่วยทำคำอธิษฐานนั้นให้เป็นจริงด้วย
เทอญ

คำแผ่บารมีกุศลมหาอธิษฐานนี้ ถ้าใครใช้อธิษฐานทุกวันจะ
ช่วยเสริมบารมีให้สำเร็จผลดังใจปรารถนาทุกประการ

(ไม่สงวนลิขสิทธิ์ เอาไปพิมพ์เผยแพร่ได้)

คำอธิษฐานเพื่อพ้นทุกข์โทษเวรภัย

หลวงพ่อชมพล พลบุญโย

๑๕ มกราคม ๒๕๔๗

สิ่งใดที่ข้าพเจ้าได้เคยกระทำไปโดยไม่สมควรแก่ศักดิ์ศรีและฐานะ กระทำไปโดยไม่ละอายต่อบาป ไม่เกรงกลัวต่อบาป

ได้เคยหักหลังทรยศ คดโกง ต่อท่านผู้มีพระคุณ ผู้มีบุญคุณ ต่อท่านผู้มีเมตตาธรรม จงรักภักดี จริงใจ ต่อข้าพเจ้า

ได้เคยลบหลู่ล่วงเกิน ต่อท่านผู้มีคุณธรรมอันสูงส่ง เพราะความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ก็ดี หรือเพราะความเย่อหยิ่งถือดี ยกตนข่มท่าน มาในอดีตชาติก็ดี ปัจจุบันชาติก็ดี

บัดนี้ข้าพเจ้าสำนึกผิดแล้ว ข้าพเจ้ายอมรับผิดแล้ว ข้าพเจ้าขอส่งจิตไปกราบแทบเท้า ขอขมาขอลาโทษ ต่อทุกท่าน ที่ข้าพเจ้าได้เคยล่วงเกิน มาแล้วทั้งหลาย

ขอพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกๆพระองค์ ได้โปรดเมตตามาเป็นพยาน ในการขอขมาขอลาโทษ ณ กาลครั้งนี้ด้วยเทอญ

ขอให้ข้าพเจ้า พ้นจากทุกข์โทษเวรภัยทั้งปวง พ้นจากเคราะห์กรรมทั้งปวง พ้นจากคำสาปแช่งทั้งปวง พ้นจากโรคประสาททั้งปวง พ้นจากความเดือดร้อนกระวนกระวายใจทั้งปวง ณ กาลบัดเดี๋ยวนี้ด้วยเทอญ

คำประกาศโทษตน

หลวงพ่อชมพล พลปัญโญ

เขียนเมื่อ ๒๑ พ.ย. ๕๐

ข้าพเจ้าขอป่าวประกาศโทษตนต่อเทวดาผู้ทรงเกียรติ
ทั้งหลายทั้งปวง

อันตัวข้าพเจ้านี้ ได้มีความเคารพต่อพระพุทธเจ้า พระ
ธรรมเจ้า พระสงฆ์เจ้า ว่าเป็นสมณะที่พึ่งอันสูงสุดมานาน
แล้ว แต่มีความชั่วที่ยังแก้ไขไม่หมดอยู่หลายข้อ และมีความ
ดีที่ยังทำไม่ลุล่วงอยู่หลายประการ ถือว่าเป็นข้อบกพร่อง
ของข้าพเจ้าอย่างยิ่ง

ข้าพเจ้าขอกราบขอขมาขอลาโทษต่อพระพุทธเจ้า พระ
ธรรมเจ้า พระสงฆ์เจ้า และเทวดาผู้ทรงเกียรติทั้งหลายทั้ง
ปวง มา ณ โอกาสนี้

ขอให้เทวดาผู้ทรงเกียรติทั้งหลายทั้งปวง จงโปรด
เมตตา ยกโทษ อโหสิกรรม ให้อภัย และช่วยเหลือข้าพเจ้า
ในที่ทุกสถาน ในกาลทุกเมื่อเทอญ

(คำประกาศโทษตนนี้ ใครใช้วิธีฐานทุกวันจะทำให้จิตใจผ่อง
ใสเจริญก้าวหน้าในทางธรรมเป็นที่รักแก่เทวดาทั้งหลายทั้งปวง)

คำอธิษฐานเพื่อเจริญธรรม

หลวงพ่อชมพล พลปญโญ

๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๗

ความผิดพลาดใดๆ ที่ข้าพเจ้าได้ก่อไว้ ในอดีตชาติก็ดี ปัจจุบันชาติก็ดี แล้วต่อต้านไม่ยอมรับ หรือบั่นทอนบาปไปให้ผู้อื่น ต้องรับโทษเดือดร้อนแทน ที่ข้าพเจ้าระลึกได้ก็ดี ระลึกไม่ได้ก็ดี

บัดนี้ ข้าพเจ้าได้บังเกิดความละอายต่อบาป ความเกรงกลัวต่อบาปเป็นอย่างยิ่ง ข้าพเจ้าขอยอมรับสำนึกผิด ตั้งจิตขอมาต่อหน้าพระพุทธ ต่อหน้าพระธรรม ต่อหน้าพระสงฆ์ ต่อหน้าพระโพธิสัตว์ทุกองค์ ต่อหน้าเทวดาทั้งหลาย ต่อหน้าจิตวิญญาณทุกดวง

ขอแสดงอาการ ละพยศ ลดมานะ ละทิฏฐิ ขอสำนึกผิดในบาปกรรมที่ทำมา ต่อไปนี้จะตั้งตา ละชั่ว ประพฤติดี ทำจิตให้ขาวรอบ เชื่อฟังพระพุทธเจ้า เคารพพระธรรม เดินตามพระอริยสงฆ์

ขอให้ข้าพเจ้าพ้นจากทุกข์โทษเวรภัย พ้นจากเสนียดจัญไร ข้าพเจ้าจะสร้างกุศลอันใด ขอให้สำเร็จสมปรารถนา เจริญก้าวหน้าในเส้นทางนิพพาน คุณธรรมทุกประการจงบังเกิดขึ้นในใจข้าพเจ้า ณ กาลบัดเดี๋ยวนี้ด้วย เทอญ

คำอธิษฐานเพื่อเจริญธรรมนี้ ใครใช้อธิษฐานทุกวัน จะช่วยให้จิตใจเบิกบาน ไม่เศร้าหมอง เจริญก้าวหน้าในทางธรรม

คาถาเชื่อมจิตกับพระโพธิสัตว์ทุกองค์

หลวงพ่อชมพล พลปัญโญ

๑๓ กันยายน ๒๕๔๘

ตั้งเครื่องสักการะขึ้นมา (คำว่าเครื่องสักการะนั้นอาจเป็นรูป เทียนหรือดอกไม้หรือพวงมาลัยหรือน้ำหนึ่งแก้วก็ได้ ถ้าไม่มีอะไร เลยให้เอาดวงจิตที่อ่อนนุ่มเป็นเครื่องสักการะ ขอเพียงให้ทำด้วยความเคารพ เอาใจเป็นใหญ่) จากนั้นอธิษฐานดังนี้

เครื่องสักการะนี้ ข้าพเจ้าขอประดิษฐาน เพื่อถวายเป็นเกียรติ แก่ พระโพธิสัตว์ทุกองค์และบริวารทั้งปวง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระศรีอาริยมฤตไตรยโพธิสัตว์และบริวาร พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ และบริวาร พระกษิติครรภโพธิสัตว์และบริวาร (อาจเพิ่มพระโพธิสัตว์ที่เราเคารพเป็นพิเศษไปอีกได้ตามสะดวกและตามศรัทธา เช่นหลวงปู่ทวดวัดช้างไห้และบริวาร หลวงพ่อปานวัดบางนมโค และบริวาร ครูบาศรีวิชัยและบริวารเป็นต้น ก็ได้)

บุญกุศลที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญมาในอดีตชาติก็ดีปัจจุบันชาติก็ดี ที่จะให้ผลแก่ข้าพเจ้าเพียงไร ข้าพเจ้าขออุทิศกุศลนั้น ให้แก่พระโพธิสัตว์ทุกองค์และบริวารทั้งปวง จงทุกประการเทอญ

อนึ่งบุญใดที่พระโพธิสัตว์ทุกองค์และบริวารทั้งปวง ได้บำเพ็ญมาทุกภพทุกชาติ ข้าพเจ้าขอกราบอนุโมทนา ขอให้ข้าพเจ้า จงมีส่วนแห่งบุญนั้น จงทุกประการ ขออุทิศบุญจากการอนุโมทนานี้ ให้แก่เจ้ากรรมนายเวรและเทวดาที่รักษาข้าพเจ้า ขอป่าวประกาศ คุณงามความดีของท่าน ไปตลอดหมื่นโลกธาตุ แสนโกฏจักรวาล อนันตจักรวาล จิตวิญญานทุกดวง ทุกเทวสมาคม ทุกเทวสภา จงรับรู้รับทราบ คุณงามความดี ที่ท่านได้ทำแล้ว จงทุกประการเทอญ

สิ่งใดที่ข้าพเจ้า ได้เคยล่วงเกินท่านทั้งหลาย ด้วยกายกรรม วาจากรรม มโนกรรม ข้าพเจ้าขอกราบแทบเท้าขอขมา ขอท่านจงโปรดเมตตา ยกโทษอโหสิกรรม ให้แก่ข้าพเจ้าด้วยเทอญ

สิ่งใดที่ท่านได้เคยล่วงเกินข้าพเจ้า มาในอดีตชาติก็ดี ปัจจุบันชาติก็ดี ข้าพเจ้าขอปวารณาให้เป็นอโหสิกรรมทั้งหมดทั้งสิ้น

ข้าพเจ้าขออุทิศกุศล ไปกับกระแสเมตตาจิต ของพระโพธิสัตว์ ทุกองค์และบริวารทั้งปวง สัตว์ทั้งหลายทั้งปวงทั้งหมื่นโลกธาตุแสน โทฏจักรวาลอนันตจักรวาล จงมีส่วนแห่งกุศล ที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญ มาจนทุกประการเทอญ

ข้าพเจ้าขอพรว่า เมื่อใดที่ข้าพเจ้า อุทิศกุศล แผ่เมตตา และ อธิษฐานจิต ขอให้ศักดิ์สิทธิ์มีฤทธิ์ คล้ายประหนึ่งว่า ท่านทั้งหลาย ได้โปรดเมตตาบันดาลให้เป็นไปด้วยเทอญ

(การเชื่อมจิตกับพระโพธิสัตว์ทุกองค์และบริวารทั้งปวง หมายถึงเราได้ทำการผูกมิตรกับท่านผู้ที่อยู่ในสายการสร้างบารมี ทั้งหมดทั้งสิ้นเลย ฉะนั้นคาถาเชื่อมจิตกับพระโพธิสัตว์ทุกองค์นี้ถ้า ใครใช้ทุกวันจะทำให้ผู้นั้นมีจิตพิเศษกว่าคนธรรมดาทั่วไป เวลา อธิษฐานอะไร ถ้าไม่ผิดทำนองคลองธรรม จะสัมฤทธิ์ผลง่ายกว่าคน ทั้งหมด เวลาประกอบกิจการอันเป็นกุศลที่อยู่ในขอบข่ายการสร้าง บารมีก็จะสำเร็จง่าย เพราะพระโพธิสัตว์ทุกองค์และบริวารทั้งปวง จะมาช่วย)

คำแผ่เมตตา ๖ ทิศ

หลวงพ่อชมพล พลปิโย

เขียนเมื่อ ๒๑ พ.ย. ๕๐

สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง ในทิศเบื้องหน้า จงเป็นสุขเถิด จงพ้นทุกข์เถิด จงมีส่วนแห่งกุศล ที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญมาแล้วด้วยดี ในกาลทุกเมื่อเถิด

(เปลี่ยน ทิศเบื้องหน้า เป็น ทิศเบื้องขวา, ทิศเบื้องหลัง, ทิศเบื้องซ้าย, ทิศเบื้องล่าง และ ทิศเบื้องบน ตามลำดับ เพื่อให้ครบ ๖ ทิศ)

ขอกระแสน้ำแห่งความอ่อนน้อมถ่อมตน และกระแสเมตตาจิต ของข้าพเจ้า จงแผ่ไปตลอดหมีนโลกธาตุ แสนโกฏิจักรวาล อนันตจักรวาล จิตวิญญูณดวงใดสัมผัสกระแสนี้ ขอให้มีส่วนแห่งบุญที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญมาแล้วจงทุกประการ จิตวิญญูณดวงใดที่รู้แล้ว ขอจงอนุโมทนาเองเถิด จิตวิญญูณดวงใดที่ยังไม่รู้ ขอให้เทวดาผู้ทรงเกียรติทั้งหลายจงบอกจิตวิญญูณเหล่านั้นให้รู้ เพราะเหตุที่ได้อนุโมทนาในกุศลที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญ จิตวิญญูณเหล่านั้นจึงเป็นสุขพ้นทุกข์ทั้งปวง ความปรารถนาที่ดั่งามของจิตวิญญูณเหล่านั้น จงเต็มรอบบริบูรณ์ทุกประการด้วยเถิด

เทวดาผู้ทรงเกียรติองค์ใดที่นำกระแสจิตของข้าพเจ้าไปปรากฏในที่ต่างๆ ขอให้มีส่วนในบุญของข้าพเจ้าจงทุกประการ

คำอธิษฐานที่พุทธคยา

หลวงพ่อชมพล พลปญโญ

ตุลาคม ๒๕๕๐

ขอให้ข้าพเจ้าได้รู้แจ้งแทงตลอดบรรลุเข้าถึงตามในสิ่งที่พระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสรู้แจ้งที่โพธิมณฑล

ขอให้ข้าพเจ้ามีบารมียิ่งใหญ่ถึงพร้อมด้วยทรัพย์ สุขภาพ
ปัญญา อภิญญา คุณธรรมและบารมี เพื่อที่จะสืบพระศาสนาของ
พระโคตมสัมมาสัมพุทธเจ้า

เมื่อใดที่ข้าพเจ้าคิดประกอบในกิจอันเป็นกุศล ขอให้เทวดาและ
มนุษย์ทั้งปวงช่วยเกื้อหนุนและโอบอุ้มผ่อนตามอุปถัมภ์ค้ำชูให้
กิจการนั้นสำเร็จเป็นอัศจรรย์

ขอให้จิตของข้าพเจ้าใกล้ชิดกับพระพุทธรูปเป็นที่ยิ่งจน
สามารถเข้าถึงคุณธรรมอันพิเศษทั้งปวงอันเป็นส่วน วิชชา
อภิญญา ปฏิสัมภิทา และ โลกุตตร ด้วยวิธีการเพียงแค่ระลึกถึง
พระพุทธรูปด้วยความเคารพ

ขอให้เทวดาที่เป็นฝ่ายสัมมาทิฐิและฝ่ายอริยะทั้งหลายจงรับรู้
จิตที่มีความศรัทธาในพระรัตนตรัยเป็นที่ยิ่งของข้าพเจ้าและมาให้ความ
เมตตาเอ็นดูคุ้มครองรักษาช่วยเหลือเกื้อหนุนให้ข้าพเจ้า
ปราศจากภัยอันตรายและมีความเจริญรุ่งเรืองในทิศทางที่บัณฑิต
ปรารถนาในกาลทุกเมื่อ

ขอให้ข้าพเจ้าได้ดาทิพย์หุทิพย์และเจโตปริยญาณ สามารถ
ระลึกชาติแต่ไหนแต่ไร มีญาณรอบรู้เหตุการณ์ทั้งปวง ได้มนโหมยทธิ
สามารถหยั่งรู้ความคิดคน ขอให้รู้ดีต่อนาคตปัจจุบัน รู้กรรมของ

สัตรุ ฐัภพภูมิทั้งปวง ขอให้หมดอวิชชาตัณหาอุปาทานและ
อกุศลกรรม สำเร็จอรหันต์พร้อมด้วยปฏิสัมภิทา ๔ อภิญญา ๖
วิโมกข์ ๘ พันทุกข์พันโศกพันโรคพันภัยพันเคราะห์เสนียดจัญไร
ปราศจากภัยอันตรายทั้งหลายทั้งปวง

เมื่อใดที่ข้าพเจ้าคิดจะให้ท่านขออย่าได้ขาดแคลนซึ่งไทยธรรม

ผู้ใดอธิษฐานจิตถึงข้าพเจ้า ขอให้ได้รับการช่วยเหลือตาม
สมควรแก่กรณี

ผู้ใดคิดถึงข้าพเจ้าหรือเข้าใกล้ข้าพเจ้าขอให้หมดความทุกข์
ความกระวนกระวายใจ ขอให้เป็นสุขสงบใจ

เมื่อใดที่ข้าพเจ้าอุทิศกุศล แผ่เมตตา และอธิษฐานจิต ขอให้
ศักดิ์สิทธิ์มีฤทธิ์และถึงทุกคนที่ข้าพเจ้าตั้งใจประสงค์

เมื่อใดที่ข้าพเจ้าตั้งจิตอธิษฐานอันประกอบด้วยธรรม ขอให้
เทวดาทั้งหลายไม่สามารถเพิกเฉยต่อคำอธิษฐานอันเป็นธรรมนั้น
ได้

ขอให้ข้าพเจ้าชนะมารชนะอุปสรรคทั้งปวงในกาลทุกเมื่อ

ขอให้ชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย ขึ้นชื่อว่าการเกิดอย่าได้มีแก่
ข้าพเจ้าอีกเลย ตายจากชาตินี้ขอให้เข้าถึงพระนิพพานตามพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าไป

ขอให้ข้าพเจ้าเจริญในพรหมจรรย์ เจริญในพระพุทธศาสนา
แตกฉานก้าวหน้าในทางธรรม ขอให้ดับทุกข์ทั้งปวงสิ้นลงใน
อนาคตอันใกล้

ขอให้มีโอกาสพบบัณฑิต ครูบาอาจารย์ และสหธรรมิก ที่เป็น
อริยะหรือที่เป็นพระชีนาสพ พร้อมทั้งได้รับการเกื้อหนุนในเส้นทาง
ไปสู่นิพพาน

เมื่อใดที่ข้าพเจ้าคิดประกอบกิจการอันเป็นกุศลเป็นธรรม ขอ
อย่าได้มีใครมาขัดขวาง

ขอให้ข้าพเจ้าได้บริวารที่ซื่อสัตย์จงรักภักดี ไม่หักหลังทรยศ
คดโกงและถึงพร้อมด้วยคุณธรรม

ที่ใดที่ข้าพเจ้าแผ่กระแสนเมตตาจิตไป ขอให้ที่นั่นสงบร่มเย็น
เป็นสันติสุข

ขอให้ข้าพเจ้ามีลาภ มีความสามารถ มีอำนาจ มีเดช ที่จะตอบ
แทนบุญคุณพระศาสนา บุพการีชน ครูบาอาจารย์ ผู้มีพระคุณ และ
ญาติมิตรบริวารที่ซื่อสัตย์จงรักภักดีต่อข้าพเจ้า

ผู้ใดที่ระลึกถึงข้าพเจ้าด้วยความเคารพขอให้ผู้นั้นจงเข้าสู่
อริยมรรค อริยผลได้อย่างง่ายดาย

ข้าพเจ้าอยู่ที่ใดขอให้ที่นั่นเป็นมงคลสถานสำหรับการบำเพ็ญ
ทาน การรักษาศีล การเจริญภาวนา และเข้าถึงธรรมได้อย่าง
ง่ายดาย หรือแม้แต่ว่า ผม ขน เล็บ ฟัน กระดูก ของข้าพเจ้า
ประดิษฐานในที่ใด ขอให้สถานที่นั้นเป็นมงคลสถานของผู้เฝ้ารอม
ด้วย

เมื่อใดที่ข้าพเจ้าแผ่เมตตาและอุทิศส่วนกุศล ขอให้กระแสน
เมตตาและคำอธิษฐานจิตอุทิศกุศลของข้าพเจ้า จงแผ่ไปตลอด
อนันตจักรวาล ถ้าหากไม่มีกรรมมาขวางกั้นแล้ว ขอให้จิตวิญญาน

ทั้งหลายสามารถรับกระแสเมตตาและส่วนบุญของข้าพเจ้าได้ไม่ว่าจะอยู่ในจักรวาลอาณาเขตใดก็ตาม

เมื่อใดที่ข้าพเจ้าอธิษฐานจิตในเรื่องที่เป็นกุศลแล้ว ขอให้เทวดาที่เป็นสัมมาทิฐิทั้งหลายมาเกื้อหนุนให้คำอธิษฐานนั้นสำเร็จเป็นอัสจรรยในกาลทุกเมื่อเทอญ

บุคคลใดที่ช่วยเหลือเกื้อกูลข้าพเจ้าขอให้เขาผู้นั้นได้รับความช่วยเหลือเกื้อกูลจากเทวดาทั้งหลาย

ขอให้ข้าพเจ้าปราศจากภัยอันตรายต่อการปฏิบัติธรรม ทั้งภัยที่เกิดจากภายนอกและภัยที่เกิดจากภายใน

บุคคลใดระลึกนึกถึงข้าพเจ้า ขอให้ผู้นั้นเกิดศรัทธาจิตปริจาคทานในพระพุทธศาสนา คิตรักษาศีล คติประพฤติธรรม

บุคคลผู้ใดที่ไม่เป็นอาภัพบุคคล ที่มีความเคารพศรัทธาและประพฤติตามโอวาทของข้าพเจ้าอย่างจริงจังไม่ลังเล ขอให้เขาเหล่านั้นได้ดวงตาเห็นธรรมอย่างง่ายดาย

ขอให้กระแสน้ำจิตและวาจาสุภาสิตของข้าพเจ้าสามารถช่วยให้คนเข้าถึงธรรมได้ง่ายดายยิ่งขึ้น

วันใดที่ข้าพเจ้าดับขันธ ขอให้บังเกิดธรรมสังเวชแก่สรรพสัตว์จำนวนมากมาย และจงเป็นเหตุให้สัตว์เหล่านั้นเกิดศรัทธาในพระพุทธศาสนาอย่างมั่นคงและได้เข้าสู่ธรรมขั้นสูงในกาลต่อไป

ธรรมะใดที่ข้าพเจ้า เขียน บันทึก แสดงไว้ ขอให้ธรรมะเหล่านั้นได้รับการเผยแผ่แพร่สืบทอดต่อไปอีกอย่างน้อย๕๐๐ปี นับจากวันที่ข้าพเจ้าดับขันธ ขอให้เรื่องราวของข้าพเจ้าและธรรมะที่

ข้าพเจ้าแสดงไว้จริงเป็นปัจจัยให้สัตว์จำนวนมากเข้าถึงพระไตรสรณาคมน์และโลกุตตรธรรม

สถานที่ใดที่ ผม ขน เล็บ ฟัน กระดูกของข้าพเจ้าประดิษฐานอยู่ ขอให้ที่นั้นไม่มีผู้อดอยากขาดแคลน บุคคลใดที่เคารพบูชา จงเจริญด้วย ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข และ คุณธรรมทั้งปวง

เทวดาองค์ใดที่ช่วยทำให้คำอธิษฐานของข้าพเจ้าศักดิ์สิทธิ์ ขอให้มีส่วนกุศลทั้งปวงของข้าพเจ้า ขอให้เจริญด้วยทิพยสมบัติ ได้เข้าสู่สุคติภูมิที่ละเอียดยิ่งๆขึ้นไปจนถึงนิพพาน

(พระชุมพล พลบุญโย เขียนคำอธิษฐานนี้เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๕๐ ตามคำขอของลูกศิษย์ที่อยากมีตัวอย่างคำอธิษฐานที่จะได้นำไปปรับปรุงเนื้อหาและถ้อยคำ เพื่อนำไปใช้ตามความต้องการและศรัทธาของแต่ละคน จึงได้จินตนาการเขียนตัวอย่างมาให้ดู ส่วนใครอยากจะทำอธิษฐานเรื่องอะไรแบบไหนอย่างไร ก็เป็นสิทธิที่แต่ละบุคคลจะทำได้ทั้งนั้น ถ้าไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน)

คำอธิษฐานเมื่อออกกรณและเดินทางไกล

สาธุ พุทธัง อาราธนาณัง ธัมมัง อาราธนาณัง สังฆัง อาราธนา
ณัง ข้าพเจ้าขออาราธนาบารมี พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
ขอให้คำอธิษฐานของข้าพเจ้าศักดิ์สิทธิ์มีฤทธิ์จงทุกประการเทอญ

ข้าพเจ้าขออาราธนาบารมีของพระพุทธเจ้าทุกพระองค์ พระ
ปัจเจกพุทธเจ้าทุกพระองค์ พระสาวกทุกองค์ พระโพธิสัตว์ทุกองค์
พรหมทุกองค์ เทวดาทุกองค์ พ่อแม่ครูบาอาจารย์และผู้มีพระคุณ
ทุกท่าน จงโปรดเมตตาตามาคุ้มครองรักษารถคันนี้ ให้สะดวก
ปลอดภัยปราศจากอันตรายทั้งหลายทั้งปวงด้วยเทอญ

ข้าพเจ้าขออาราธนาบารมี พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
ขอให้บุญกุศลที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญมาทุกภพทุกชาติจงรวมตัว ขอ
อุทิศให้แก่พระศรีอาริย์ เจ้าแม่กวนอิม ท้าวสักกะเทวราช ท้าวจตุ
โลกบาลทั้งสี่ และเทวดาทั้งหลายทั้งปวง ขอให้ท่านจงอนุโมทนา
และจงโปรดเมตตาส่งเทวดาที่เป็นสัมมาทิฐิมาคุ้มครองรักษารถ
คันนี้ด้วยเทอญ

เทวดาองค์ใดที่โปรดเมตตาตามาคุ้มครองรักษารถคันนี้
ในตอนี้ก็ดี หรือที่จะมีเมตตาตามาคุ้มครองรักษารถคันนี้ในโอกาส
กาลต่อไปข้างหน้าก็ดี ข้าพเจ้าขอตั้งคำอธิษฐานจิตไว้ว่าขอให้ท่าน
ได้มีส่วนในบุญกุศลทั้งปวงที่ข้าพเจ้าได้เคยบำเพ็ญมา ทั้งใน
อดีตชาติและปัจจุบันชาติจงทุกประการด้วยเทอญ และขอให้ท่าน
จงโปรดเมตตาตามาคุ้มครองรักษารถคันนี้และผู้โดยสารให้ปราศจาก
อันตรายทั้งหลายทั้งปวง คิดประกอบกิจการอันใด ขอให้สำเร็จ

เป็นอัครรรย์ด้วยเหตุแห่งบุญบารมีของท่านทั้งหลายได้โปรดเมตตาบันดาลให้เป็นไปในกาลทุกเมื่อด้วยเทอญ

ข้าพเจ้าขออาราธนาบารมี พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ขอให้บุญกุศลที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญมาทุกภพทุกชาติจงรวมตัว ขออุทิศให้แก่จิตวิญญาณตลอดตรายทางที่ข้าพเจ้าขั้บรรดคันนี้ผ่านไป ขอให้ท่านจงมีส่วนแห่งบุญที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญมาแล้วจงทุกประการ และขอให้ท่านจงคุ้มครองรักษาปกป้องคุ้มกันภัยให้แก่รถคันนี้ให้ปราศจากอุปสรรคเภทภัยที่จะมาเบียดเบียนบีฑาในตลอดทุกเส้นทางที่ขับผ่านไปในการทุกเมื่อด้วยเทอญ

พุทธัง ปติทธี ธัมมัง ปติทธี สังฆัง ปติทธี ขอบารมี พระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า พระสงฆ์เจ้า ประสิทธิให้คำอธิษฐานของข้าพเจ้านี้สำเร็จสมความมุ่งมาดปรารถนาจงทุกประการเทอญ สาธุ

พระชุมพล พลบุญโณ เขียนเมื่อ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๙

รายนามท่านผู้จัดพิมพ์

คุณคมสัน - คุณวินดา - คุณอรจิรา
- คุณอรวิศา - คุณวงศ์สุ - คุณชนก
ฤดี - คุณวโรศักดิ์ สันติวราราม

คุณนรีพรรณ สุวรรณกิตติ ผู้ตรวจ
ราชการกรมราชทัณฑ์, พ.ต.รัฐกฤษณ์
ใจจริง, คุณบังอร ภู่อารัม, คุณเพียง
ขวัญ อ่ำพันธ์เปรม

คุณนิมิต ท้าวพานต์ ผู้บัญชาการ
เรือนจำจังหวัดสุโขทัย

พล.ท.สกันธ์ สัจจานิตย์ เจ้ากรม
การเงินกลาโหม - คุณนวลอนงค์ -
คุณนิรุช - ร.ท.หญิงสร้อยญา สัจจา
นิตย์, พล.ต.ดร.ฉัตรชัย ไกรสรพงษ์
ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาปิโตรเลียม
ภาคเหนือ กรมการพลังงานทหาร
พล.อ.ต. สุพิชัย สุนทรบุระ, พล.อ.ต.
อำนาจ จิระมณีมัย, ว่าที่ ร.ท.จตุร
กพล สดมณี ผู้อำนวยการท่าอากาศยาน
เชียงใหม่, น.อ.สุทธิพงษ์ อินทรี
ยงค์ รองเจ้ากรมยุทธการทหารอากาศ
, น.อ.ชัยพฤกษ์ ดิษยะศริน รอง

เจ้ากรมยุทธการทหารอากาศ, น.อ.
สุทธิพันธุ์ ต่ายทอง, น.อ.ศิริพงษ์ -
คุณวิธรา - ด.ญ.วิฑิตา สุภาพร, น.อ.
นายแพทย์วรนต์ ลากานันต์, น.อ.จักริ
นทร์ จันทร์กลิ่น และครอบครัว, น.อ.
สุรพล นะวะมวัฒน์ และครอบครัว,
น.อ.โชคดี สมจิตต์ และครอบครัว,
น.อ.สุธี รักษาดี และครอบครัว, น.อ.
พัฒนชัย จิตรธร, น.อ.ณรงค์ศักดิ์
พิชิตขจร และครอบครัว, น.อ.หญิง
ยิ่งวรรณ ธรรมธราพันธ์, น.ท.วรุตม์
วรรณวิไล, น.ต.ปัญญา คูหะเพ็ญแสง
และครอบครัว, น.ต.วุฒิพงษ์ อาระวุฒิ
, น.ต.ทศพร หงสกุล, คุณคมเนตร
เศวตาสัย, น.ต.ดาบศึก แก้วตา และ
ครอบครัว, น.ต.ชุมพล ธนะสังข์ และ
ครอบครัว, น.ต.สุวัฒน์ ศรีอังกูร และ
ครอบครัว, น.ต.เดชบูรณ์ เจียรนันท์,
น.ต.ประมวล ประมวลวนกิจ, น.ต.ลัก
ภณ ทุนอินทร์, น.ต.จรัส ปานราช,
น.ต.มณฑนิกร รักงาม, ร.อ.สุรพล
ไพศาลสุขะกุล, ร.อ.วินัย สมภิมพ์,

ร.อ.เฉลิมพร สวัสดิ์มงคล, พ.อ.อ.ศรันดร์ เครือน้อย, พ.อ.อ.ศรธรรม ขวัญเพ็ง และครอบครัว, พ.อ.อ.บัลลังก์ อินทวงศ์, พ.อ.อ.สมพร บัวทอง, พ.อ.อ.อภิรักษ์ เกิดสิน, พ.อ.อ.กมล ทาวงศ์, พ.อ.กิตติศักดิ์ บุญสุข, พ.อ.อัครวัฒน์ วุฒิเดชโชติโกสิน, พ.อ.กীরติพงศ์ เดชวงศ์สุทัศน์, พ.ท.สุนทร วงศ์สุทัศน์, พ.ท.หญิงจันทร์ทิพย์ ชาวน์ไกลวงศ์, พ.ท.หญิงปภาดา - ด.ช.พฤทธีวัฒน์ คุณ - คุณเกษม - คุณแนล้ม เอมะสุวรรณ, ตระกูลเอมะสุวรรณ, คุณทองสร้อย คำมูล, พ.ต.อ. ประจวบ วงศ์สุข รองผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดลำพูน, พ.ต.อ. มงคล สัมภาวะผล, พ.ต.อ.สุรชาติ จึงดำรงกิจ, พ.ต.อ.พิชญา บุญจร และครอบครัว, พ.ต.ท.สุทธิพงษ์ บุญมาก, พ.ต.ท.ธนาธร สุดสวัสดิ์, พ.ต.ท.พิสุทธิ น้อยปักษา, คุณพรพรรณ แอบเพชร, คุณมนตรี สุวรรณน้อย, คุณเกษม ปารมีศิลปจักร, คุณชนพล ปรีดาอักษรพันธุ์, คุณรวิพิมพ์สุข ผ่องสมัย และครอบครัว, คุณสมหญิง โพธิ์สุนทร, คุณภัสสรวิญญ์ ชันคำกาศ, คุณพิชญะจะสิต, คุณวิซารก อัจจิมาธร, คุณนุชจรินทร์ สุวรรณภา, คุณแสวด - คุณเจียมรัตน์ - คุณณฐาภัก - ด.ช.ณฐนน บุญเรือนยา, คุณวีรพงศ์ กรานเลิศ นายสถานีบริษัทการบินไทยประจำท่าอากาศยานนานาชาติ

เชียงใหม่, คุณดวงใจ กรานเลิศ, คุณอภิญา สารมณู, คุณปรัพย์ นุตคำแหง, ด.ญ.ฟ้าใส ณ เชียงใหม่, คุณอัฐรัช สาทรัมย์ทอง, คุณประภัสสร วงศ์ฟู, คุณพรพัชรา บุญประคอง, คุณกนกพร แหวดระกูล, คุณจารุวรรณ เตชะศรีรินทร์ และครอบครัว, คุณจีรนนท์ ตระกูลสว่าง, คุณกรชชี สุธะเกียรติ, คุณฐนิตวัลย์ สามะศิริ, คุณสุจินดา เขตสถิรกุล, คุณชิตพันธ์ อำนาจประชา, คุณเบญจมาศ ญาณประภาส, คุณพัชมน สิทธิวงเงิน, คุณสินีนาก ขวชาติ, คุณนภัสชา ไชยเลิศ, คุณสุวรรณา โสมนัส, คุณพรชัย เลาลลิต, คุณนิรภักดิ์ บุษปะเกศ, คุณสุภา เครือวุฒิศาล, คุณศรีรินทร์ดา สังขทัต ณ อยุธยา, คุณวันชัย ดุลยธรรมภักดี, คุณสุวรรณี เสือขำ, คุณชนวิทย์ สิงห์น้อย, คุณอัมพร ต้นโชค, คุณปิยทัศน์ โปรเทียรณ์, คุณวิไลลักษณ์ ตั้งธงชัย, คุณวิทวัส - คุณรังสิมา - ด.ญ.อรณัฐ - ด.ญ.สุพิชชา - ด.ญ.สุชานันท์ - คุณภาวศิริ สุวรรณสุทธิ, คุณธงชัย - คุณฉันทนา - คุณชนาธิป ประทุมสุวรรณ, คุณสมยศ ศรีลัมพ์, คุณไพบูรณ์ ภูเขียว, บริษัทแก๊ส ๔๑ (๒๐๐๙) จำกัด, น.ท.ชูลิต พุทธชน และครอบครัว, น.ต.วุฒิชัย จรรยาภูมิ และครอบครัว, น.ต.ประจวบ นรสิงห์, น.ต.ประเสริฐ กันศรีเวียง และครอบครัว, ร.อ.ศรณรงค์ เครือ

ประเสริฐ และครอบครัว, ร.ต.วิจิตร
มงคลชาติ และครอบครัว, พ.อ.อ.สิทธิ
ศักดิ์ แย้มบาล, พ.อ.อ.เกรียงศักดิ์ วุฒิ
โต และครอบครัว, พ.อ.อ.สมาน - คุณ
ประณี แย้มบาล, พ.อ.อ.บวร บุญสุทธิ์
, คุณปัทมาภรณ์ แก้วพรม และ
ครอบครัว, คุณพรพรรณ เลิศล้ำ และ
ครอบครัว

น.อ.นิพัทธ์ - น.อ.หญิงธัญพร -
นตท.นภัสดล - ด.ช.ศุภณัฐ เล็กขาว,
น.ท.หญิงสุดิมนทร์ ศรีวัลย์, คุณ
นิรมล รอสส์

คุณวิชัย-คุณสุดชดา ทรรคนะวิเทศ

น.อ.ไตรสิทธิ์ - ดร.เพ็ญศรี-
คุณธรรมวิทย์ - คุณพุ่มิพัฒน์
ทรรคนะวิเทศ

คุณครรชิต - คุณกมลวรรณ - คุณ
กษมา - คุณคณางค์ - คุณจินตวัชร
ทรรคนะวิเทศ

คุณบำรุง-คุณสุคนธ์ บุญรุ่ง

คุณปิยวรรณ ทรรคนะวิเทศ, คุณ
ปิยวัฒน์ - คุณดลพร บุรมา

คุณชูศักดิ์ สุธีรยประเสริฐ, คุณ
อนุชิต ฮมภิรมย์ คุณเทวิน สินไชย

คุณสมบัติ กองการโกศล

คุณนิยม-คุณเกษร โกศลและบุตร

คุณจันทิมาพันธ์ กริจังหรีด

นพ.ชลวัช สุวรรณปิยะศิริ, พญ.
จิตติกานต์ เหล่าธรรมทัศน์

คุณปรกรณ์วิช วงศ์กำแพง, คุณ
วรรณวิมล หุตะเมขลิน

คุณธรรมจิตา แซ่ตั้ง, ด.ช.ชำนาญ
- ด.ญ.จิตา ศรีไชยกิจ

คุณวราภรณ์ เตียวพัฒนานนท์

คุณสินชัย - คุณทองดี - คุณกิตติ
พงษ์ - คุณเจริญชัย - คุณสุนทรี - คุณ
วิทยา - คุณสุรางค์ - คุณธรรมวสุ -
คุณอรัญพร ไตรสารวัฒน์, คุณนิโรธ -
คุณสมศรี ธนโชติศิริ

คุณมารดา จาวทวิภาส

คุณสุธรรม - คุณเรณู - คุณปารณ
ยอดไกรศรี และครอบครัว, ครอบครัว
วิฑูตติดำรงธรรม, คุณบุญกร - คุณ
รัชดาชา บุญภัทรวาส

คุณไพบูลย์ ปิติทรงสวัสดิ์ และ
ครอบครัว, คุณกานต์ ประทีปเวฬุรีย์
และครอบครัว, คุณวรกมล ดิเรทรัพย์
ธนกุล และครอบครัว

คุณเจ็สสุก แซ่ลี, คุณสมบัติ สีลา
ไพบูลย์ และครอบครัว, คุณสำราญ -
คุณแสง - คุณอำนวย ศรีกุล, คุณ
ประสงค์ วิไลวรรณ และครอบครัว

คุณจุลกร ตันติวรสกุล

คุณสุจินต์ - คุณภาณุณี - คุณอุษา
กร - คุณอภิญญา - คุณวรรณระวี -
คุณกิตติคุณ - คุณวลัยพร - คุณพิชญา
ภา สืพาสกิจ, คุณสุภาพ - คุณอิสริ
ยา - คุณอภิวสา - คุณรัชศักดิ์ วงศ์

อรุณนิยม, คุณอิสรี สุขสำราญ, คุณ
อชิรญาณ ปิยะจินดา

คุณอนุสรรา จันเกษม และ
ครอบครัว, คุณพวงเพชร สิงห์สมบุญ
, คุณศุภลักษณ์ เลิศสินธวานนท์,
คุณปรีชา ปิยะกุลดำรง, คุณวรรณ
บุรณะภักดี, คุณกุลวดี เจริญศรี,
คุณदनยา - ด.ญ.ศศิชา เกียรติยศสกุล
และครอบครัว

คุณสุรฤทธิ์ ชมเชิงแพทย์ และ
ครอบครัว

คุณวนิดา - คุณอุดม - คุณปัญญา
ดิลกานันท์, คุณสมชาย - คุณพิทักษ์
พงษ์ - คุณภัทร - คุณรัชนิดา - คุณ
ภัทรีดา ภัทรธาดาล, คุณจันทร์เพ็ญ
แซโอ, คุณกุลวัชร ภูริชยาวโรดม, คุณ
สง่า - คุณสุภาพร - คุณจันทิมา - คุณ
สุวดี - คุณมลนิภา - คุณพรนัชชา -
คุณฤทธิ - คุณพลิชฐ์ ศิลอาสน์, คุณ
ไพโรจน์ - คุณกรองแก้ว - คุณชัชฤทธิ์
- คุณพัชรี - ด.ช.ภูริณัฐ ประเสริฐ, คุณ
สุขุม - คุณคมพิทย์ - ด.ช.อวิรุทธ์
เยี่ยมสะอาด, คุณวิเชียร - คุณสรัญญา
- ด.ญ.พิมพ์ชนก - ด.ช.พีรพัฒน์ ลียะ
กิตติพร, คุณนิรันดร์ - คุณเค็รวัลย์
เจียมสกุลธร, คุณลัดดา เพ็ญวรรณ,
คุณตาอัน - คุณยายแดง - คุณปากลิ้น
จันแดง, คุณพ่อคล้าย - คุณแม่กรุ่น -
คุณพ่อร่วม อินทอง, คุณสุเมณฑา
อินทร และครอบครัว, คุณสมร - คุณ

สุนันท์ สายโชติ, คุณนกุล - คุณสุชาติ
ปิ่นสุวรรณ, พญ.สุพิญา - พ.อ.
อนุสรณ์ โออุไร, ภญ.ศุภวรรณ - คุณ
ประสาท วิโรจน์ศิริ, คุณจุฑามาศ
มงคลฤดี, น.ต.เสนอ ศรีงาม

คุณนวลแข ต่านมมงคลทิพย์, คุณ
อรัญญา ทองวงศ์, คุณรุ่งนภา เจน
กิจจานุกิจ และคุณพ่อ, คุณอุษา กอง
เกตุใหญ่

คุณเกรียงฤทธิ์ - คุณมาลาตี - ดร.
สรศาสตร์ - ดร.ปริยดา - ด.ญ.พิริยดา
- ด.ช.ศิริศาสตร์ สุขเจริญสิน, คุณยุท
พล - คุณวราภรณ์ ตันติวงษากิจ, คุณ
นวรรต์ - คุณสุรวุฒิ - คุณสุทวดี สุข
เจริญสิน, คุณจวี - คุณจริยา สุขจง
ชัยพฤกษ์, คุณวิลาวณีย์ - คุณ
กมลวรรณ หวังอุดมสุข และครอบครัว
, คุณปิยะนุช - คุณมนัสนันท์ วินัย
ธรรมกุล, คุณนพรัตน์ ชัยเฉลิมมงคล
, คุณกาญจนา ตันติการุณย์ และ
ครอบครัว, คุณอดิชาติ เอมกมล, คุณ
ธนพล หวังอ้อมกลาง, คุณนิโรจน์
ถาวรวัฒนยงค์ และครอบครัว, คุณกร
กษ มนตรีสุขศิริกุล, คุณพรศรี วชิโร
พรอนันต์ งาม และครอบครัว, คุณสินี
นุช ตานิกูจิ เอง และครอบครัว, คุณ
ศรีวิไล แซ่เบ๊, ดร. นาริรัตน์ รักวิจิตร
กุล, คุณศิริพร บัวหลวง, คุณพรทิพย์
พจนาสุคนธ์, คุณณัฐติกาญจน์ โลจ

นาวิวัฒน์, ทพญ. เรวดี วิจักขณ์
ตระกูล

คุณทิวารัตน์ เงินสูงเนิน และ
ครอบครัว, คุณชนกร พิทักษ์วงศ์เลิศ,
คุณนงนุช ตันติการุณย์ และครอบครัว
, คุณสิวะทิพย์ แซ่เซตต์การ

คุณแม่พัชรี ไชยเอีย อุทิศให้คุณพ่อ
แข่ง ไชยเอีย, คุณกิตติชัย - พญ.ดร.เน
สินี - นพ.ศิริวัฒน์ - พญ.เกษมพร -
คุณชอุณหะเกษม - ด.ช.ชอุณหะศิริ - คุณ
ชัตติยา - คุณวรรณระนะวรรณ - คุณ
บวรธรรม - คุณศิริภาณี - ด.ช.ชนาเทพ
- ด.ญ.ชนาทิพย์ - คุณวีระพงษ์ - คุณ
เบญญาภา - ด.ญ.ศิรดา - ด.ช.ชนกฤต
- คุณประภารัตน์ ไชยเอีย, คุณ
สมบุญ - คุณอำไพ - คุณอลิสรา ศรี
อรรถจันทร์, คุณเคี้ยง - คุณน้อย นาม
บุญ และครอบครัว

กองทุนสายธารธรรมพลบุญไธ

คุณเรียรชัย กองทรัพย์ไพศาล และ
ครอบครัว, คุณณพกร - คุณประเพ็ญ
สิริ สิงห์สุวิช, คุณพิพัฒน์ - คุณวิไล
วรรณ - คุณพลวรรณ ตันติเจริญ,
คุณชลอศรี - คุณกมลวรรณ ตาปส
นันท์, คุณพรวิทย์ ตันติเจริญ และ
ครอบครัว, คุณโสภณ คำภักดี และ
ครอบครัว, คุณมานพ - คุณศุภร
เอื้อศิรินุเคราะห์, คุณจุมพจน์ - คุณ
นพดล มิ่งวานิช และครอบครัว, คุณ
สุจิตร ทรงธัมมจิตติ และครอบครัว, คุณ

ชัชวาลย์ รัชตรณชัย และครอบครัว,
คุณอดิสร ศุขสวัสดิ และครอบครัว,
คุณฉัตรวดี บุญศรี และครอบครัว,
คุณอรรคเดช ทิพย์คุณอก, คุณเฉลิม
ชัย ชำดี และภรรยา, คุณชุติกาญจน์
เยื่อปุย และครอบครัว, คุณสุนันท์
สารบ้านแห้ว และครอบครัว, คุณ
ศักดิ์สิทธิ์ หัสมินทร์ (อ้น) และ
ครอบครัว, คุณเพ็ญศรี นิธิไพจิตร
และครอบครัว, คุณปทุมวดี พลวิเศษ,
คุณพิศุทธิ์ บุตรคุณ, คุณอัญชลี - คุณ
อัญชลลา - คุณนิตยา - คุณธารา ตั้ง
กนกวิทยา, คุณมนีรัตน์ ตริวิทยานุ
รักษ์, คุณสุบงกช สวนพุ่ม, คุณ
อนุสรณ์ ทับขจร, คุณรองเทพ คมขำ,
คุณนุชน้อย เต็มบุญวนิชย์, คุณเกรียง
ศักดิ์ - คุณวรสย ศจิรนนท์, คุณชัช
วเกียรติ แซ่เบ๊, คุณประสิทธิ์คุณ - คุณ
อนรรชนี - คุณกฤษชยา - คุณไศภนา
- คุณจิตรา สุขพัฒนาภิรมย์, คุณเข็ม
ชาติ สมใจวงศ์ กรรมการผู้จัดการ
ราชวดี รีสอร์ท แอนด์ โฮเทล

คุณสุวรรณ - คุณวิไลลักษณ์ ตั้ง
มานะสกุล

คุณชยุต ลักษมีวิภาส และ
ครอบครัว

คุณพงษ์ชัย - คุณวันทนา อมตา
นันท์ และครอบครัว, คุณมนต์ทิพย์
วิทยากร และครอบครัว, คุณประเสริฐ
- คุณจันทร์พิมพ์ - คุณอภิษฎา เอื้อ

กมลสุโข, คุณกอบกุล อัชชพันธ์ และ
ครอบครัว, คุณณภัสนันท์ ธพรบุญนำ
ทรัพย์, คุณมนต์ทิชา อัชชพันธ์, คุณ
บัวบุษย์ เรืองศรี, คุณชูเกียรติ - คุณ
เพลินผล ชนารัตน์ และครอบครัว

คุณบุบผา - ด.ญ.ณัฐชยา สว่าง
จิตต์, คุณสุรวิรัตน์ นิยมงาม, คุณ
นพรัตน์ รัชดาธิกุล, คุณนวลจันทร์
เกทษร, คุณลัดดาวัลย์ อุบลรัตน์,
ด.ญ.กานต์ทิศา ระบอบ, คุณมารดี
เลาหศิริปัญญา, คุณพิชญ์ติกา ทรัพย์
พงศ์วัฒนา, พ.จ.อ. ผจญศึก ทรัพย์
พงศ์วัฒนา, คุณสุณี อินวงศ์หางว,
คุณนริสรา สาตสิน, คุณธวัชชัย - ด.ช.
ภูริณัฐ ฤทธิมนตร์, นางวาสนา ผินแห
, คุณเบญจมา สาตสิน, นางอัจฉริยา
สีบทอง, คุณไพรัตน์ สยาม, คุณจตุ
พรแย้มสวัสดิ์, ด.ช.พีรกานต์ สยาม,
คุณยศนันท์ - คุณภู้งกะภูมิ อภิบาลวร
กุลชัย, คุณสมจิตต์ - ด.ช.ศัตร์ฐ -
ด.ญ.ศุภาณิกา สมเจตนา, คุณวิสูตร -
คุณสมพร เกตุบุบผา และครอบครัว,
คุณโสภณ กาดนอก และครอบครัว,
คุณกันตภณ - ธัญพร อินทร์นา และ
ครอบครัว, คุณสมคิด ศรีรุ่ง, คุณนิต
พร มาชาวป่า, คุณศิริพร ปฏิสันท์
และครอบครัว, หยกฟ้า เจตจำเริญ
กุล และครอบครัว, คุณละเอียด ไควา
วิสารัช และครอบครัว

คุณอิสระ กาญจนเวชกุล และ
ครอบครัว, คุณเสริมสันต์ ตั้งวิรุพห์
และครอบครัว, คุณพิสิฐ เกียรติสุขศรี
และครอบครัว

โรงเรียนอนุบาลบ้านसानฝัน, คุณ
วิไลย ตันชนะประดิษฐ์, คุณประเสริฐ
สมนัสวรพันธุ์, คุณวิพร - คุณสถิตย์ -
คุณไพล่เตียง ตันชนะประดิษฐ์, คุณ
วันดี ปุณวรรณกุล, คุณปราณี - คุณมิ
ลิน - คุณพงศ์นาถ วัชรศักดิ์, คุณปิย
พันธุ์ ทองชาติ, คุณเพียงเนตร สวัสดิ
พงษ์, คุณอมรรัตน์ สนธิไทย และ
ครอบครัว, คุณอารยา - คุณชมิรี -
คุณธนุณท์ เจริญกุล

คุณพัฒนพงษ์ - คุณกาญจนา -
ด.ช.วิชญ์พงศ์ - ด.ญ.ชนัญชิตา บัว
บาน, คุณภูมรินทร์ อยู่ประทานพร,
คุณบุญญา ตันทัพไทย, คุณอมรรัตน์
หนูเอียด, คุณมนพัทธ์ วรวัฒน์, คุณสุ
เมธา ลีลานิพนธ์, คุณเบญจมาศ กมล
มาศรัตน์, คุณวิวรรพรรณ สรรประเสริฐ
และครอบครัว, คุณสุปราณี บุรณ
ประดิษฐ์กุล และครอบครัว, คุณสุณี ศิ
ริวิชัยกุล, คุณมณฑนา มาศ สุนท
ราวัฒน์ และครอบครัว, คุณณัญชิตา
อ่อนดี และครอบครัว, คุณพิมพ์พัชริ
นทร์ วิสมล, คุณภัทรวัจน์ ดันติวรสิทธิ์
, คุณนิตยา ทองนรินทร์, คุณณทยา
ธรรมหทัย, คุณสุรเวช ฤทธิรุ่งรัตน์,
คุณเอกชัย พรหมเพชร, คุณสุวรรณา

เมฆปราสันต์, คุณชุตีธร เกตุลอย,
คุณระพีพร แม้นนันทรัตน์, คุณภัท
ราวดี พิทักษ์พลรัตน์, คุณสายจิตร
รอดวัฒน์, คุณสุรีย์ แผนกอาหาร
รพ.จุฬาฯ, คุณภิญโญ - คุณอาภา
ภรณ์ - คุณภิญญา พูลสวัสดิ์ อุทิศให้
แม่ - ย่าอ้ง - ย่ากุล - ย่าใหญ่

คุณชนภัสสร วัจนะฮาด, คุณทอง
เตา พานะ, คุณมนตวรรณ เหลืออรุณ
, คุณวรลักษณ์ - คุณเชิรชัย - คุณชน
พร ทักษ์ชา, คุณกิตติพงษ์ - คุณจารุ
วดี ปวรินทร์พงษ์ และครอบครัว, คุณ
วิศิษฐ์ พรรณรังษี, คุณณวิไล - คุณบัว
ขาว งามเกษม อุทิศให้คุณเฉลา พิมพะ
กร, คุณช่อแก้ว จาตุรานนท์, คุณวิไล
พร สมจิตรมูล, คุณจารุตา เขียวขจี
และครอบครัว, ครอบครัววิจนะพุกกะ
อุทิศให้คุณสุวิทย์ วัจนะพุกกะ,
ครอบครัวพิทักษ์ทรัพย์สิน, คุณมณี
รัตน์ อมรินทร์, คุณศิลปิตารา ทัศนป
รัชญานนท์, ครอบครัวฤกษ์เกรียงไกร
, คุณสุชิน - คุณทินกร - คุณวิไล
ลักษณ์ แซ่ไคว้, คุณธานินทร์ สบายใจ
, คุณกิตติศักดิ์ - คุณณฤมล ครูเสถียร
และครอบครัว, คุณอรธินา เสงี่ยม
จิตรานนท์, คุณปดินทร์ - คุณนง
ลักษณ์ โรจน์ขจรนภาลัย และ
ครอบครัว, คุณสิตลาวาจิต สบายใจ,
คุณเง็กเฮีย แซ่ตั้ง และครอบครัว, คุณ
เดชาชัย อุดมเวทย์ และครอบครัว

คุณพัทธราภรณ์ - คุณสมจิตต์
สุวรรณมงคล, คุณยีนดี เพ็ชรสัจจะ

คุณทศพร - คุณปรวีทิยา - ด.ช.ว
รินทร์ - ด.ญ.ธัญยธรณ์ - ด.ญ.อภิสร
ศรีเอี่ยม

คุณพลศรี โอเจริญ, คุณกิตติพัฒน์
เจียมศรีพงษ์, คุณนพวรรณ ยมลง,
คุณฟ้า สรรพพากย์พิสุทธิ์, คุณเอก
พงษ์ รุ่งโรจน์พานิชกุล, คุณณลิน -
คุณกฤษณะ - คุณวฤณ - คุณณภัส
ทรัพย์สุขสิริ, คุณดนัย อรุณกิตติชัย,
คุณชนานันท์ สุภาดุลย์, คุณเอกอร
ศวัตตร, คุณกิตติพร เมธาประยูร,
คุณเชื้อชาญ ว่องสันตติวานิช, คุณ
ศิรยา ครองแก้ว, คุณสรายุท ขวาลกุล
, คุณพลเดช ภูมิมาศ

ครอบครัวจิตวิริยะยิ่งยง, คุณ
ไพศาล - คุณฉันทนา ณ นคร, คุณ
พิรุณ - คุณปานจิตร นัตรไพศาล, คุณ
สุวิทย์ - คุณสมนมาลย์ - คุณสุวิวัฒน์
สุรังสีโตทอง, คุณพิชิต ภัทรวิมลพร,
คุณสุรีย์พร วนานุภรณ์, คุณกิตติ
พงษ์ - คุณศลิษา ศิริศักดิ์พาณิชย์,
คุณดอน - คุณศิริพรรณ นาคทรรพ,
คุณวรางคณา อัมมอดม, คุณธรรมบุญ
สดศรีชัย, คุณธัญลักษณ์ วิบูลย์ศรี
สัจจะ, คุณอุบลรัตน์ จันทรัมย์, คุณ
อโนทัย พุทธารี, คุณจริยา เปรมศิลป์,
คุณณชา อนันตโชติกุล, คุณชาญวุฒิ
แสงชัย, คุณอำนาจ - คุณกอบแก้ว -

คุณอรุณพล - คุณวิชชุดา ชุ่มมี, คุณ
ภิชาติ - คุณพิชญา บุญสัมพุทธ, คุณ
ชัยเทพ - คุณรักชนก วิริยะนธิกรณ,
คุณกิมซัง - คุณวรวรรณ - คุณวิโรจน์
- คุณวิชิต - คุณวิชัย รพีจรสเรือง,
คุณวรวรรณ - คุณสรिता - คุณฝนริน -
คุณศกร ชนะกำโชคเจริญ, คุณสมใจ
โชติพ่วง และครอบครัว, คุณมณีนาย
ไชยนิวดี, คุณจิตตภา ประจวบ
เหมาะ, คุณพัชรพรรณ ฉลองวิริยะเลิศ,
คุณวฤณ, คุณศุภโชค ไชยสุวรรณ,
คุณวรุฒ - คุณณฤมล เวลารักษ์กิจ

คุณดุจณี สกุลพิทยาสรร, คุณโสภณ
โรจน์ธำรงค์, คุณมานิต เตชะบุญ
ประทาน, คุณสมศิริ สุพรรณวรรณพ,
คุณอังคณา เลิศลิขิตชนิดกุล, คุณณัฐช
ยาน์ เงินสวัสดิ์, คุณกฤษณา ศรีเมือง
ชน, คุณสุวรรณี อมรเดชาเลิศ, คุณ
กฤตกร อนันตวุฒิกุล, คุณอโนชา รอด
ชมภู, คุณธีรพัฒน์ ประยูรรัตน์, คุณ
นันทวัลย์ ธีรธนาพงศ์, คุณพลฤกษ์
เปาณิล

คุณขจร ชนะแพสย์, คุณพรนภา
ลีลาพรชัย, คุณสุวัฒน์ แก้วการะเวก,
คุณพรทิพย์ ชมาวัตร

ศรัทธาวันพระชาวแบงค์ชาติ

คุณมนตรี ภัทธุ์ฉัตรธรรม

คุณประภากร บรรพบุตร

คุณประสาท กปิลกาญจน์, คุณ
สมศักดิ์ เต็มผาติ, คุณวีระชัย เกษม
ศุภกร, คุณธวัชชัย วีระประดิษฐ์

คุณชูรัตน์ วินิจธรรมกุล

คุณณรงค์ชัย - คุณกัลยาณี ชวนัส
พร

คุณเจือ - คุณสุภา - คุณปรกรณ์ -
คุณอุษา - คุณปองใจ - คุณประจิม -
คุณจรีพร สิงห์อินทร์, คุณป้อม ศรี
เทพ, คุณประจวบ - คุณบรรจง วัฒน
พงษ์พิทักษ์, คุณปรานจิตร์ - คุณ
รังสรรค์ - คุณศรุต - คุณศิรดา - คุณ
ศาดนันท์ - คุณอนันต์ - คุณอุทัยรัตน์
- คุณกัลยาณรงค์ - คุณวรวรรณภักดิ์ -
คุณภาณุ - คุณธนัญญา เปตรา, คุณ
ระเบียบ แซ่โต้ว และครอบครัว, คุณ
ธานี - คุณเย็นจิตต์ โตสัจจะ, คุณมณี
รัตน์ โตสัจจะ, คุณสมบัติ - คุณ
กาญจนา ลิ้มสถายุรัตน์, คุณปิยะวัฒน์
- คุณณฤมล มังกรพานิชย์, คุณอาภา
ไกรสุวรรณสาร, คุณภาวนา บุญศิริ,
คุณสุดา ฤทธิรงค์วัฒนา, ครอบครัว
หมวดเมื่อง, คุณมีเซฟ นาวิกินเวท

คุณขจร - คุณรพีพร ภมรเวชวรรณ
, คุณเรืองชัย - คุณประเสริฐ - คุณ
มาริษา - คุณธัญวลัย ตันติวัชร
ประกาย, คุณดาวศิริ เมฆชน

คุณสุรียา - คุณปิยศิริ - ด.ญ.ณัฐทิ
ชา - ด.ช.สิรภัทร วรรณนางศ์

คุณวรรณนา - คุณนลิน - คุณนัทท
วุฒิ - คุณภัทราพร พิษผล, คุณคม
สมังคโยธิน, บริษัท บอสตันเน็ตเวิร์ค
จำกัด, บริษัท โปรวุฒิ อินโฟซีเคียว
จำกัด, ExecuTrain of Bangkok

คุณอำนาจ - คุณลักษณะ - คุณน้ำ
เพชร - คุณอดิเรก - คุณเพ็ญเพ็ญ -
คุณเนาวรัตน์ สุขขจรวณิช, คุณเกียง
ม่วย แซ่เชียว, คุณเดชา - ด.ญ.พิมพ
วรรณวดี - ด.ช.วุฒิตักดิ์ ไวยศรณ, คุณ
ประทุม - คุณวิภาวีส - คุณปราณี -
ด.ญ.ภัทราภา วิชัยดิษฐ์, คุณพิสิษฐ์
คงศิริภคลักษณ์, คุณวรรณนา หาญธีร
สกุล, คุณเสิดา พยัคโส (กาวิละ) - คุณ
พล พยัคโส, คุณเสาวลักษณ์ - ด.ช.
พิสิษฐ์ เรืองกมลพงศ์, คุณรัชดา เกิด
แป้น และครอบครัว, คุณพลพจน์
พัฒนาชีวันวงศ์ และครอบครัว, คุณ
สมปอง ใช้ไหวพริบ และครอบครัว,
คุณอนันท์ - คุณลักษณะพร - คุณธัญ
ลักษณ์ กิจรุ่งไพโรจน์, คุณนราพรรณ
- คุณปรารภ - ด.ญ.ศุภาพิชญ์ - ด.ช.
ศุภาวิชญ์ - ด.ช.ปิยปราชญ์ พันชัย,
คุณอนันต์ ทองสัมฤทธิ์, คุณสรมนต์ -
คุณณัฐจิณี - ด.ญ.ช่อบัว มีเมศกุล,
คุณชัยรัตน์ เพชรดากุล, คุณจรัลวัฒน์
รัตตานนท์, คุณจุฑามาศ ศรีสิทธิวิวิช,
คุณรัชณี - คุณอนันต์ รัตตานนท์, คุณ
เสาวณิต เหลืองอรุณรุ่ง, คุณบุญศรี
เดชะวรุฒมะ, คุณจิตตราพร กลิ่นกลา

, คุณศรีสุตา นกทอง และครอบครัว,
คุณนันทา ไพเราะ, คุณสุกัญญา โบว์
วงศ์ประเสริฐ, คุณธนากร - คุณเพ็ญ
พรรณ - คุณสรวิธา - คุณพงศ์นรินทร์
- คุณพัชรินทร์ - คุณชนัดชนก - คุณ
พงศ์นเรศ วนสุวรรณกุล, ด.ช.ปณณ -
นพ.ทวีพงษ์ จันทระเสโน, คุณภริพล
ลาภาโรจน์กิจ, คุณจรงจิต เหลียงกอบ
กิจ

คุณไพชาญ - คุณศศิวัลย์ - คุณ
พิदारวรรณ - คุณฤกษ์ชัย - คุณณัฐ
ธวัช สาครพัฒนานนท์, คุณยากร ห่อ
ตง

คุณสมศักดิ์ อัครลาภสกุล, คุณ
อนุวัฒน์ กองน้ำเพชร, คุณวรลักษณ์
ยุทธกิจจันทร์, คุณต้องตา - คุณเกส
รา เทพศิลป์วิสุทธิ, คุณพรพร ลิ่ว
วงศ์, คุณตัน บำเพ็ญศิลป์, คุณรัชดา
วงศ์หอม, คุณปริดา คหฐานเศรษฐี,
คุณภาสิญา ชนุดมกัญจน์, คุณพรรณ
- คุณณัฐพล - คุณณภัส เสมสวัสดิ,
คุณจิตสุด - คุณประทีป ชีวะสัจจะกุล,
คุณสมารมย์ โกมลวณิช, คุณลักษณะ
วดี ธนวิบูลย์ผล, คุณภาค - คุณ
ณัฐกรณ วัฒนมหาวาศ, BWW
(Thailand) Ltd., คุณธิษญา เจริญ
สุวรรณ, คุณณัฐพงษ์ วชิรพัฒน์กุล,
คุณปวีณสุดา ธรรมวิริยานนท์, คุณ
เจริญ ลาภพิทักษ์พงษ์, คุณชลลใจ
เทศเจนลักษณ์, คุณนิติ อติรัตน์, คุณ

นันทวดี มีเนียม, คุณบุญรวย - คุณธนาพล ทัพมงคล, คุณพัชรินทร์ วัฒนาวงศ์เพญ, คุณภาณุมาศ คาคีวี, คุณอิทธิภัทร์ ภัทรามานนท์, คุณชัชวาท บุดตามะ, คุณคฤติยา - คุณพิสัย สุขเกษม, คุณมนตรี - คุณดุสิตา ศิริเทพรักษ์, คุณพิชิต เต็มสินสกุล, คุณพรนภัทร์ วงศ์อภัย, คุณปิยลักษณ์ รุจิเมธาภาส, คุณโสภณกัญญา นาคเพ็ชร, คุณกิตติ ดันกิตติบุตร, คุณสุวรรณ - คุณรัชญา ไกรวิทย์วัฒนา, คุณภูวสิษฐ์ - คุณศศิรินทร์ - คุณจันตรีมาส - คุณธนต์สรณ์ - ด.ญ.พลอยไพลิน - ด.ญ.พิชชาพร - ด.ช.พชรพล สิทธิพรพันธุ์, ด.ญ.กันตวรรณ นรากุลมงคล, คุณสกุล - คุณการุญ สิทธิพรพันธุ์, คุณพิมพ์พันธุ์ นรากุลมงคล, คุณญาภรณ์ เจนเนอร์, คุณปราณิสรา นายประทีปคชา, คุณประภาวดี ธนวจิรัน, คุณสมชาย ปราณาสันติ, คุณจรัสรัตน์ วาร์ตรายศ, คุณจุจิรา วงศ์ศิลา, คุณรัตนา ชันตี, คุณกิตติ บุญพิริวัตร, คุณประพิศ สีไพร, คุณสาวิตี หงษ์ร้อน, คุณเพื่อชาติ อยู่สบาย, คุณสุวิมล อิ่มเจริญ, คุณจินตนา เชื้อกลา, คุณชัชวิน รอดกุล, คุณปกรณ์ สุปินานนท์, คุณวัชรภาพร เพชรไพร, คุณชาริกานต์ จันทรอ่อน, คุณสุภารัตน์ ฟ้าสมบัติเจริญ, คุณประนอม ไชยศรี, คุณสุดใจ เข้มมา, คุณสุวีรัตน์ บุญญาบุตร, คุณวัฒน์ แก้วกลม, คุณสุพัฒ

รา วิริยาสนพงษ์, คุณรัตนาพร แสงสกุล และครอบครัว, คุณคชาภรณ์ วันหว่าน และครอบครัว, คุณแสงศิลป์ สอนบุญ และครอบครัว, คุณสุนีย์ - คุณเสน่ห์ วันหว่าน, คุณเกศรินทร์ เขียวไหล, คุณขวัญชัย สร้อยสุพรรณ, คุณธวัชชัย แก่นสาร, ดร.ภูริศ เกตุศิริ และครอบครัว, คุณติพร สินสถิตย์, คุณวันกมลภา พงษ์พนาพงศ์, คุณอุษา ช้องหลิม, คุณสุกัญญา เอียหาญ, คุณวีรชพล โรจน์สัจจา, คุณวิมลวรรณ บริบูรณ์ประเสริฐ, คุณกิตติยาพร อิศราพรไพฑูรย์, คุณรัตนโสภณ สุวรรณเวช, คุณสาโรจน์ แดงบัว, คุณสุปรียา จันทรรัตน์, คุณวิภาวรรณ ยาทองไชย, คุณนวรรตน์ พัฒนศิริ, คุณสรวิภา พรพัฒน์รักษ์ และครอบครัว, คุณรุ่งทิพย์ งามเอกอุดมพงษ์ และครอบครัว, ครอบครัวรุ่งชนเกียรติ, คุณววรรณ กาญจนโสภณ และครอบครัว

คุณรวมจิต กุลบุตร, คุณพัชรินทร์ จันปุ่ม, คุณบุรพา จัยวัฒน์, คุณเพ็ญพรรณ - คุณอนุชฐา เชาววิศิษฐ์, คุณสุทิน รุจิวงษ์กุล, คุณนิตยา - คุณแดง ตรีนสินสกุลชัย และครอบครัว, คุณสุดยอด - ด.ญ. จิรัชญา แซ่ล่อ, คุณกาญจนา ถาวรพิชญไชย, คุณทวี - คุณกานต์มณี - คุณสิรภาพ - คุณชนพัต กิตติธนาสิน

คุณปิยะกานต์ แก้วชูพันธ์, คุณ
เสวก แสงสว่าง, คุณพิมพ์ภรณ์ นาคำ
, คุณภาวณี สิทธิเวช, คุณอุษณิศา เต
วณิชพงศ์, คุณอมรวิทย์ เอื้ออำนวยรัตน์,
คุณจงลักษณ์ จินะไชย, คุณบุศรา
กลิ่นประทุม, คุณชลธิชา แสงอุไร และ
ครอบครัว, คุณชเวท ปิยสกุล, คุณ
นิศาชล ศรีจันทร์, คุณศรีเรือน บุศดี,
คุณสุนีย์ ผดุงพัฒน์ไธม และครอบครัว
, คุณมลธิชา งามพงษ์พันธ์, คุณ
จารุณี วิชาสรวาส, คุณวิทวัส หุตะ
เมขลิน, คุณวาสนา ตรีนินสกุลชัย,
คุณพรรณเพ็ญ สิงห์พิทักษ์, คุณคัจฉ
ภัส จัยสิน, ครอบครัวสาครวัฒนา
นนท์, คุณนพดล ชีวะธรรมานนท์,
คุณชัยวิญญู - คุณปวันรัตน์ - คุณ
เปรมวิทย์ ทศนัไชยธาริน

คุณสิริชัยน์ ชินประทาน, คุณ
ประภาพรณ ยังสุขยิ่ง, คุณเจษฎา
สกุลคู, คุณหิรัณษ์ วิทูล, คุณไพโชค
โกวิทนิวัติชัย, คุณสมชัย - คุณสุกฤดา
บุญเสริมวิชา, คุณเอื้อมพร ทุมนาไชย
นาพันธ์, คุณนคร ศุภเวช, คุณอร
กมนีย์ ประสารศิลป์, คุณเทพทัย อุดม
จรรยา, คุณพิไลลักษณ์ กัลยาณ
ประดิษฐ์, คุณสัมฤทธิ์ ทองสถิตย์,
คุณจงจิตต์ ทองสุข, คุณกัลยา กลิ้ง
กลม, คุณพงษ์สิทธิ์ จีรวาสกุล, คุณ
ไพฑูรย์ - คุณธัญพร เกิดนพคุณ,
คุณสมพร คำสิงห์ และครอบครัว, คุณ

แสงเดือน คำทาสี และครอบครัว,
ด.ช.ณัฐกานต์ จันทร์ทิพย์, คุณรุ่งรัตน์
บุราณहित, คุณประดิษฐ์ ผุดผา, คุณ
สยาม - คุณธัญชนก สุวรรณอาศน์,
คุณวลีภรณ์ เจริญไว และครอบครัว,
คุณณัฐพล แก้วเมธากุล, คุณวินัย ทอง
ประกายแสง, คุณภูเมศร์ ช่อม
ประดิษฐ์, คุณสมศักดิ์ ศรีมานิต, คุณ
พิชพร เกิดนพคุณ และครอบครัว,
คุณยิ่งศักดิ์ จันเพชร, คุณวิรัช พราย
มด, ด.ช.รัชชน จุลพล้ง, ด.ช.ปฎิภาค
จุลพล้ง, คุณวีระพงษ์ - คุณพนิดา
สารกาญจน์, คุณไพรัช แต่สุวรรณ
และ ครอบครัว

คุณกนกกร จตุจินดา, คุณชนิดา
นภาพรรณ มั่งคะจิตร์

คุณदनัย อมรพัชระ

คุณอมร ศรีชาลา และครอบครัว,
คุณพรรณี หิรัญตระกูล และครอบครัว
, คุณนันทวัน วัฒนวิชัยวงศ์ และ
ครอบครัว, คุณเชษฐ์กัญ แซ่เตียว,
บริษัทเอสเซ่ (ไทยแลนด์) จำกัด

คุณทิพย์เกษร - คุณหวัน - คุณมุด
เป้าคำ

คุณญาณศักดิ์ มโนมัยพิบูลย์, คุณ
เกียรติ - คุณสุวิมล - ด.ญ.กานต์วี -
ด.ญ.กานต์กมล - ด.ญ.จิตติกานต์
อังคณาพร

โรงหล่อพระเสีการช่างพุทธนิมิตร,
 คุณกาญจนา - คุณประยูร - คุณสลิล -
 คุณสลิลภรณ์ สันติพันธ์พิทักษ์, คุณ
 ปุณณดา ตั้งจิตวิทยา, คุณวิศรา บุญ
 สุวรรณ, คุณนุชจรรย์ เสวตติรงกุล,
 คุณศิริวรรณ - คุณจรัตน์ ตั้งชีวินศิริกุล
 , คุณจิรวุฒิ ชัชวาลภิโน, คุณวรวรรณ
 ชัชวาลภิโน, คุณวิโรจน์ - คุณเยาว
 ลักษณ์ - คุณเจริญ - คุณคำแบ่ง ใจ
 การณ์, คุณคำดี - คุณเงิน พันชล,
 คุณนพดล สิทธิชัย, คุณสเพียรทอง -
 คุณสุภรณ์ ลิ้มสวัสดิ์, คุณวเรช
 ฌนิมลักษณ์, น.ท.วิพล - คุณ
 กมลวรรณ ชันโท, คุณสำเร็จ - คุณ
 จันทนา, คุณอโนชา - คุณชวีพรรณ
 พรหมสวัสดิ์, คุณบำเพ็ญ - คุณธัญญา
 - คุณวัลลภ - คุณชาลี จันทรขัมมา,
 คุณวิโรจน์ อัสวธำรงกิติ และ
 ครอบครัว, คุณสาหร่าย - คุณมนัส
 สนิทสวัสดิ์, คุณสุวิมล กุลปรการ,
 คุณอดุลย์ กุลปรการ, คุณประยงค์
 ทิพมานพ, คุณไพฑูรย์ ผลเจริญรัตน์,
 คุณบุษบากร ภาราดา, ด.ช.ชนกฤต
 บุญเจริญ, คุณเกตุ - คุณจำลอง - คุณ
 จันทรจิรา - คุณอัมพิกา - ด.ช.ผาภูมิ
 ติเยาว์, คุณประสงค์ - คุณจำเริญ
 ชาญชัยกรรม และครอบครัว, คุณ
 ธารินี - คุณสมรวย - คุณจักรพันธ์
 เสลานนท์, คุณนพดล นิลใส, คุณ
 พงศกร - คุณชนกร ยางสง่า, คุณญา
 ดาวิ ตั้งเจติย์, คุณปวิพท์ อ่อนสอาด

, คุณนัญญา - ด.ช.ยศกร ฟาติษฐี,
 ด.ญ.พัชณีย์ มีนาคม, คุณอานวย บุญ
 คำจุน, คุณนันทนวล ขวัญเต่า, คุณ
 มานิตย์ - ด.ญ.รัชณี - ด.ญ.ศศิวิมล -
 คุณลลัญจिता เข้มทอง, คุณสุนีย์ เอียง
 ไพบุลย์สกุล, คุณสุรัตน์ - คุณอรุณ
 วรณ - คุณทัศนีย์ - คุณปิยะนัฐ
 แสนบุตร, คุณกฤษฎา เปียชาติ, คุณ
 ภู - คุณทินกร - คุณทองประภา -
 คุณวิศรา - คุณขุนทอง จิกหาร, คุณ
 ชูชาติ แก้วกันจอร์, คุณสมศรี - คุณ
 วิชิต - คุณวิชุดา - ด.ช.วิสันต์ จันทร
 ทัน, คุณอุกฤษฏ์ มีนาคม, คุณสวาท
 อาจภักดี, คุณโชคชัย - คุณสุภาวีย์
 บุญธรรม, คุณเทอดศักดิ์ แก้วนวล,
 คุณศุภาพิชญ์ หลอยส่วน, ด.ช.ปิติ
 ภัทร แก้วสะอาด, คุณเสรี ของไข,
 คุณชอ - คุณนะ - คุณรัตน์ - คุณชูลี
 ลงทราย, คุณสุรศักดิ์ คำผอง, คุณบุญ
 ส่ง - คุณณัฐพล มังกรทอง, คุณสิน -
 คุณชู - คุณดา - คุณเสงี่ยม - คุณชู -
 คุณชาลี - คุณหม่อง - คุณเขียว พัน
 ทอง, คุณสมจิตร ศาลางาม, คุณเจน -
 คุณชู ชื่นเงา, คุณอ้วน ชูญาติ, คุณ
 อภิชาติ บุญอ่อน, คุณสมศักดิ์ อ้วนผุย
 , คุณอุลย์ มีสนาม, คุณไสว ประวัน
 เนา, คุณดิเรก ทิงแสน, คุณมิตร
 เสนารา, คุณสมบัติ พุดชา, คุณเยี่ยม
 พล รัญเจริญ, คุณสมบัติ เทศสวัสดิ์,
 คุณสมจิตร จันทรขึ้น, คุณสุบัน งาม
 ศรี, คุณท่าน เพ็งบก, คุณประเสริฐ

ติปิโซ, คุณอิทธิพล หงษ์ศรี, คุณ
 ขำนาญ นางวงค์, คุณเชิดศักดิ์ โสสุข,
 คุณคำพันธ์ ประวันเนา, คุณคำพันธ์
 โพธิ์เกตุ, คุณนาถ มาลา, คุณวิภาณี -
 คุณกัมปนาท - คุณวันเพ็ญ - ด.ช.ช
 ยุตม์ - ด.ญ.นวินดา พุสมจิตต์, คุณ
 สมศรี บุญยะปานะสาร (พุสมจิตต์),
 คุณวิมล ภูยีนดี, คุณธัญพร - คุณ
 วิชัย คุณธวัศ ลัมเฉลิม, คุณสมบุญ
 พรหมเพียงสม, คุณไชยรัตน์ - คุณ
 จรรยา เตชไกรศักดิ์, คุณจิตาภา -
 คุณสุเมธ วงศ์ภักดี, คุณบุญวัฒน์
 เจริญสุข, คุณฐิตารีย์ เตชไกรศักดิ์,
 คุณณรงค์ - คุณจัญญ จอมศิริวัฒนา,
 คุณชลลัสพงศ์ - คุณขนิษฐา - ด.ช.พี
 รพงศ์ - ด.ช.วิชพงศ์ พุสมจิตสกุล,
 คุณณัฐชยา เอกพงษ์, คุณเสียน -
 ด.ญ.ณัฐนิชา สัตย์ตั้ง, คุณสิริกร ทอน
 เสาร์, คุณมั่งอรร เณรน้อย, คุณ
 ธนพัฒน์ - คุณอัญชนา - คุณอินทร -
 คุณจิตกร - คุณธีรภัท บุรณภานนท์,
 คุณสิงหา อารยะกิริติ และครอบครัว,
 คุณชูสง หงส์เลิศนภากุล, คุณเอกพงศ์
 - คุณรุจิรา จิวหนองโพธิ์, คุณชุมพวง
 เคร่งวิทยา, คุณอำพล เกียรติธีรชัย

คุณกริธา - คุณวันเพ็ญ ชูทับทิม
 และครอบครัว, คุณสุรัช - คุณสุมาลี
 ภัทรวรศไพบุลย์ และครอบครัว, คุณ
 ธาณี - คุณทักษณี สุวภิรมย์โชติ และ
 ครอบครัว, คุณอมรรัตน์ วรสุวัฒน์

และครอบครัว, คุณธีรวัฒน์ วรสุวัฒน์
 และครอบครัว, คุณธนเดช - คุณจิตา
 ภา - คุณกฤตชน ก่อกุลพัฒน์, คุณ
 กรรณิการ์ - คุณสันติ บรรเทึงจิตร
 และครอบครัว, คุณพัฒน - คุณเพ็ญ
 สินี วรสุวัฒน์ และครอบครัว, คุณ
 อาม่วย แซ่ฮ้ง และครอบครัว, คุณวิระ
 วรสุวัฒน์ และครอบครัว, คุณวิมล
 ไพบุลย์เกษมสุทธิ และครอบครัว, คุณ
 ปารมี ปรมาลาภา, คุณพนิต - คุณ
 สุตารัตน์ วรสุวัฒน์ และครอบครัว,
 คุณวิชัย อังศุขาร และครอบครัว, คุณ
 บุญชัย อนุสรณ์พงษ์ และครอบครัว,
 นพ.ธานีนทร์ วรานันตกุล และ
 ครอบครัว, คุณพจน์ ไพบุลย์เกษม
 สุทธิ และครอบครัว, คุณสมศักดิ์ กอ
 วิวัฒนาการ และครอบครัว, คุณศรี
 เดช กอวิวัฒนาการ, คุณพีระศักดิ์
 วิภาวสุ และครอบครัว, คุณมานิจ
 บรรจจชนกิจ และครอบครัว, คุณ
 อนันต์ ตรีสุโกศล และครอบครัว, คุณ
 บุญสม กาญจนพงษ์พร และครอบครัว
 , คุณปริดา - คุณเด่นใจ มงคลการ
 และครอบครัว,

**Dynamic
 Engineering System Co.,Ltd.,**

คุณสรไกร ศรีสังจารย์ - คุณธัญ
 มนทร์ ชัยสิริบุญฤทธิ์, คุณวิเชษฐ์ -
 คุณนิรุช วรกุล และครอบครัว, คุณ
 ประดิษฐ์ ปิลันธนดิลก และครอบครัว,
 คุณเกรียงศักดิ์ สุจิตกุลวงศ์ และ
 ครอบครัว, คุณศุภพงษ์ เพชรสุทธิ

และครอบครัว, คุณแสงฟ้า นิติภาวะ
ชน และครอบครัว, คุณโกมล กิตติวรา
วุฒิ และครอบครัว, คุณอภิชาติ ธนกิจ
กร และครอบครัว, คุณอนันตพงษ์ จง
ราเชนทร์ และครอบครัว, คุณอุปพงศ์
กังวานกิจ และครอบครัว, คุณศรี
โสภณ อาภาพิสุทธิ และครอบครัว,
คุณวิฑิตา ประสพอัศวกรกิจ และ
ครอบครัว, คุณวิฑูร - คุณปณณิกา
ดุจสราญวรรณ, คุณศรัณย์ยง - คุณ
อรพินท์ ดุจสราญวรรณ, คุณดำรงค์ -
คุณสุนิสา ศิลาวงศ์สวัสดิ์, คุณธฤต ดุจ
สราญวรรณ, คุณธนวรรณ ดุจสราญ
วรรณ, คุณธนวิทย์ ดุจสราญวรรณ,
คุณสมลรัตน์ แซ่ควี, คุณธีรเดช ศิลา
วงศ์สวัสดิ์, คุณสิริชัย เสรีพันธ์ - คุณ
วรางคณา ดุจสราญวรรณ, คุณกัทร
เหาตะวานิช และครอบครัว, คุณ
สรรเสรีญ เจริญสุดใจ, คุณณัฐพร ศร
ศิลป์, คุณสุพจน์ ชุ่มใจ, คุณติเรก -
คุณพรทิพย์ - คุณศุภณัฐ - คุณณัฐ
พัชรไชยประณิธาน, คุณสิทธิศักดิ์
ไทรสาขา - คุณอัญชลี อินโต, คุณสุ
รพล สุทินโน, คุณอริญชัย มูลคำ, คุณ
सानิตย์ นามวงศ์, คุณอนัญญา โต
สิงห์ และครอบครัว, คุณภารดี ลลิตวจิ
วงศ์ - คุณสันติ งามเกตุกมล, คุณชู
สิทธิ์ - คุณจิตรรา ศรีส่วน และ
ครอบครัว, คุณมณเฑียร - คุณเพ็ญ
ศิริ เกียรติไพบูลย์, คุณพลอยไพลิน
เกียรติไพบูลย์, คุณศุภาพิชญ์ เกียรติ

ไพบูลย์, คุณพริดา เกียรติไพบูลย์,
คุณพันโรจน์ - คุณสุมาลี เกียรติ
ไพบูลย์ และครอบครัว, คุณธีรพล จารุ
เกษมกิจ, คุณธีรช จารุเกษมกิจ, คุณ
วิวัฒน์ จารุเกษมกิจ, คุณนพจุจ จารุ
เกษมกิจ, คุณพริมรตา อัครณีวานิชย์
, คุณพิชัย พงษ์ประภาพันธ์, คุณ
ปัทมา เอียบสกุล, คุณนันทา พรลิขิต
สุวรรณ, คุณพงษ์ธร วรรังสฤษฏ์, คุณ
ธีรพร ภูณรงค์, คุณอนงค์ ภูณรงค์,
คุณวิภาณี ทองเชื้อ และครอบครัว,
คุณมนตรี - คุณรัตติกร จิรยากุล, คุณ
พชร ตันติสุรีย์พร และครอบครัว, คุณ
จิตติพร ตันติสุรีย์พร, คุณยิ่งเชษฐา ตันติ
สุรีย์พร, คุณชัยพร วุฒพันธ์เรืองชัย,
คุณสมบุรณ์ - คุณจำริญญ - คุณ
จุฑารัตน์ ทวีวัฒน์, คุณรัตติกร - คุณ
วิรัตน์ - คุณรชต สุทธิเลิศกุล, คุณ
กฤตภาส - คุณสกวารัตน์ กิตติสารเศ
และครอบครัว, นพ. ไพศาล เลิศฤดี
พร, คุณระพีพัฒน์ สอนศิลป์พงศ์, คุณ
เชิงเฮียง แซ่ตั้ง, คุณสง่า - คุณ
กาญจณี สอนศิลป์พงศ์, คุณเสาวนีย์
หงส์อัครพันธ์, คุณสุภิญญา - คุณไทร
รัตน์ ชูประภาวรรณ และครอบครัว,
คุณเลิศชัย - คุณสุวรรณา วงศ์
วัฒน์ และครอบครัว, คุณฤทธิธณ
ศิริสิทธิพิทักษ์ - คุณธนารัตน์ คง
วัฒนานันท์, คุณจิตตพัฒน์ - คุณ
จรรุณี - คุณธีรนาท จันทร์เพชร, คุณ
กรกฎ ไพศาลรัตน์, คุณชนิษฐา พงษ์

ปรีชา และครอบครัว, คุณอนุศาสตร์
อินแก้ว และครอบครัว, คุณพิมพ์
มาดา ธนศักดิ์สร้างค์ และครอบครัว,
คุณกวี - คุณพรเพ็ญ เอ็มชัยบุตร, คุณ
ชุตติมา จิตต์น่วม และครอบครัว, คุณ
นราพร - คุณนรารัตน์ - คุณศิริินภา
ฤทธิ์รงค์, คุณประจักษ์ ตันแสง, คุณยง
ยุทธ - คุณบัณฑิตดา รัตโนภาส, คุณ
จุมพล - คุณชนิสรา วงษ์ขุน และ
ครอบครัว, คุณพิสิษฐ์ - คุณจิตสุนันท์
เตชะรุ่งไพศาล, คุณมาลี พูนทวีลาภ,
คุณชัยวัฒน์ - คุณพรสวรรค์ ทวีวงศ์
แสงทอง, คุณธัญญลักษณ์ จิตรภาวนา
กุล, รศ.ชนนพันธ์ - คุณนที เอี่ยม
โอภาส, คุณเรวดี ปาละวัฒน์วิชัย,
คุณไมตรี รุ่งเลิศเกรียงไกร และ
ครอบครัว, คุณสายทิพย์ ลิ้มปิยะไวย
และครอบครัว, คุณภักดี ศรีสุข และ
ครอบครัว, คุณสนอง - คุณรุ่งเรือง กิ
นานิกร และครอบครัว, คุณเปรมวดี
ไชยภาพ และครอบครัว, คุณชนัญดา
ฐลี และ ด.ช. จัตริน บุนนาค, คุณนิ
พล จิตตรีศรี และครอบครัว, คุณ
ศราวุธ ยิ่งสวัสดิ์ และครอบครัว, คุณ
เพท่าย คัมภีระ และครอบครัว, คุณ
สุภาพร เวียงเตา และครอบครัว, คุณ
วิจิต - คุณนรินทร์ ประกอบผล, คุณ
สำภา - คุณชมพู่ คณะพิจารณ์ และ
ครอบครัว, คุณสลักชัย รัตกันท์ และ
ครอบครัว, คุณพรชัย วิโรจน์รังสรรค์
และครอบครัว, คุณธีรกานต์ สวัสดิ์กุล

สิริและคุณวลัยพร วิโรจน์รังสรรค์,
คุณผกามาศ เลิศคุณลักษณะ, คุณวัล
ยา แก้วเนิน, คุณสุกัญญา ทองสะอาด
, คุณเรวดี เลิศพงศ์ไพบูลย์ และ
ครอบครัว, คุณกัญญ์รกรณ์ ศรีผ่อง
สกุล, คุณขวัญประภา ตันติประภาส,
คุณจิต - คุณสุวรรณี คงสุข และ
ครอบครัว, พ.อ.ธรา พูนประชา, คุณ
ศศิธร - คุณวิษณุ กล้าวิจารณ์
และครอบครัว, คุณพิเชษฐ์ - คุณ
นันทพร ขจิตวิวัฒน์, คุณวิมลรัตน์ -
คุณโชคชัย สิงหาพล, คุณเพ็ญภา
บัวจันทร์, คุณวีรยุทธ - คุณสวาทิ
พถวิวรกุลชัย, คุณกิตติวงศ์ ภาคอัด,
คุณอุดม หวังคุณธรรม, คุณวัลลภภรณ์
ชินเกษร, คุณปริญญญา สุขชูศรี, นพ.
สิริพงศ์ พัฒนธนาวิสุทธิ, คุณโสภา -
คุณวุฒิชัย แจ่มสุวรรณ, คุณอภิชาติ -
คุณภัสนก เกษมพัฒนชัย, คุณ
เตือนใจ ภัทริทธิ์, คุณสุพร ออมกิจ
ยนต์ และครอบครัว, คุณอดุล กาญจน
กิจ, คุณสุวัจ ภัทรมหัตถรงค์, คุณศิว
พร อังประเสริฐ, คุณพิษณุ เจริญ
พานิช และครอบครัว, คุณบุญชัย -
คุณเรือนรดา พานิชการ, คุณชนัด -
คุณพรเพ็ญ พงศพันธ์ธรรม และ
ครอบครัว, คุณพรทิพย์ - คุณณัฐระ
วุฒิ เครือประดับ, คุณพรวิไล ธรรม
พานิชวงศ์, คุณประกอบ - คุณจิรัฐา
เกียรติพจน์ และบุตร - ธิดา, คุณ
สุพัตรา รุจิระชนลักษณ์, คุณพิสิษฐ์ -

คุณสมจิตร์ ผาติวิทยาภรณ์ และ
ครอบครัว, คุณศักราช - นพ.บัลลังก์
เอกบัณฑิต และครอบครัว, คุณระ
จิตต์ - คุณเสถียร ฆโนทัย, คุณรัตนา
พร - คุณสิงห์หา และครอบครัว, คุณ
พิจิตรา เกิดผล - คุณอัทธพร ชูหอม,
คุณสมาน รักปัญญา, คุณวิทวัส - คุณ
เรืองฤดี และครอบครัว, คุณวรรณา โต
เกียรติวงศ์ชัย, คุณปฐมภร ปัญญาดี
และครอบครัว, คุณธนวิทย์ ภัทรา
ดุลย์, คุณธิดาเทพ สิงห์พันธุ์, คุณสม
ยศ ธนศวรารังกร และครอบครัว, คุณ
โสภณ - คุณวเรนยา เตชะถาวร และ
ครอบครัว

คุณวิฑูร - คุณอัฉรา เศวต
อาคเนย์, ครอบครัวเอกอรัญผล,
คุณคชส์ ชาลิวรรณ, คุณนภสร
สุวรรณประทีป และครอบครัว, คุณ
สิทธิพล สุรังกูร, คุณกุลวรา - คุณปว
ริศ เหล่าสุนทร, คุณสิงห์ - คุณนุชนาถ
ด้วงนคร และครอบครัว, นพ. กิตติ
วงศ์ สุจริตธรรม, คุณโนนา ยลธรร
ธรรม, คุณชาลิ มีรุ่งเรือง, รศ.ดร.อริญ
- รศ.ดร.วันวิสาข์ งามผ่องใส, คุณ
สุภาพร - คุณวิภาดา บุญเดชพิทักษ์,
คุณเปรมสันต์ - คุณณัฐณภัทร พิสิฐ
พันธ์ุ, คุณพัฒนา ลังการสิทธิ์, คุณ
ทิพวรรณ - คุณกิตติ แซ่หลิม,
คุณณกฤษณ์ - ด.ญ.วิภาวี เขียววงศ์,

คุณเสถียร - คุณชนิดา วงษ์พระลับ,
คุณเสริมวิทย์ พิเศษฐีสกุลวงศ์, คุณนพ
- คุณวันดี สมโพธิ์, คุณรัชวุฒิ แยมทิม
, คุณชูชาติ ปรีชาติวงศ์, คุณจักรรัตน์
ญาณสุคนธ์, คุณพีระ เลาทกานต์นิยม
, คุณปิยะ สติระ, คุณนารา - คุณสรวิญ
จิต จันทรประพันธ์, คุณรัชนีเพ็ญ -
พล.ท. หิรัญ สายประเสริฐ และ
ครอบครัว

คุณกฤษณชัย ฤทธิเดช, คุณวนา
ดา ลลิตธนภัทร, ด.ญ.สุพิชชา - ด.ช.
ชิษณุ หงษ์แปลง, คุณยุตินทร เกลย
วาเรศ, คุณสุนัย แซ่ตั้ง, คุณชยุต
ลักษมีวิภาส และครอบครัว, คุณสม
จิตต์ จันทรอัมพร และครอบครัว, คุณ
อรณพ แห่งวงศ์งาม และครอบครัว

กลุ่มธรรมสวัสดิ์ ศิษย์อาจารย์
ประเสริฐ อุณหพัฒนางกูร

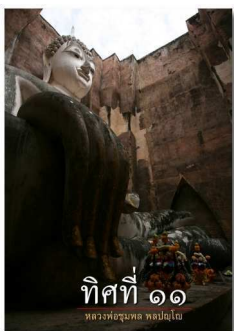
บริษัท บัวไทยอุตสาหกรรม จำกัด,
บริษัท ท่อปูนบางปลาจก จำกัด

ร้านชัยเจริญบางกรวย, ร้านชัย
เจริญราชพฤกษ์

คุณสุพัฒน์ ชายชลพิทักษ์, คุณวัลย
ภรณ์ วัฒนวงศ์สกุล, คุณสวัสดิ์ - คุณ
เมตตา เกิดโสภา และครอบครัว, คุณ
ชรินทร์ทิพย์ ศรีสวน, คุณชมธร มังกร
จารุกุล

ท่านที่ไม่ประสงค์ออกนามทุกท่าน

อธิบายภาพ

ภาพปกหน้า เป็นภาพพระอจนะ วัดศรีชุม อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จ.สุโขทัย

วัดศรีชุม สันนิษฐานว่าสร้างในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช เป็นวัดสำคัญมาแต่ครั้งสุโขทัย คำ “ศรีชุม” นั้น มาจากคำโบราณว่า “สะหลี” หมายถึงต้นโพธิ์ วัดนี้จึงอาจเป็นสัญลักษณ์แทนพุทธคยาของกรุงสุโขทัย

คำว่า “อจนะ” มาจากคำว่า “อจละ” และ “อจลนะ” แปลว่าไม่หวั่นไหว เมื่อรวมกับปางมารวิชัยขององค์พระ จึงมีความหมายว่า มีชัยชนะโดยไม่หวั่นไหวต่อกิเลสภายในใจ คือ “ทิศที่ ๑๑” นั่นเอง

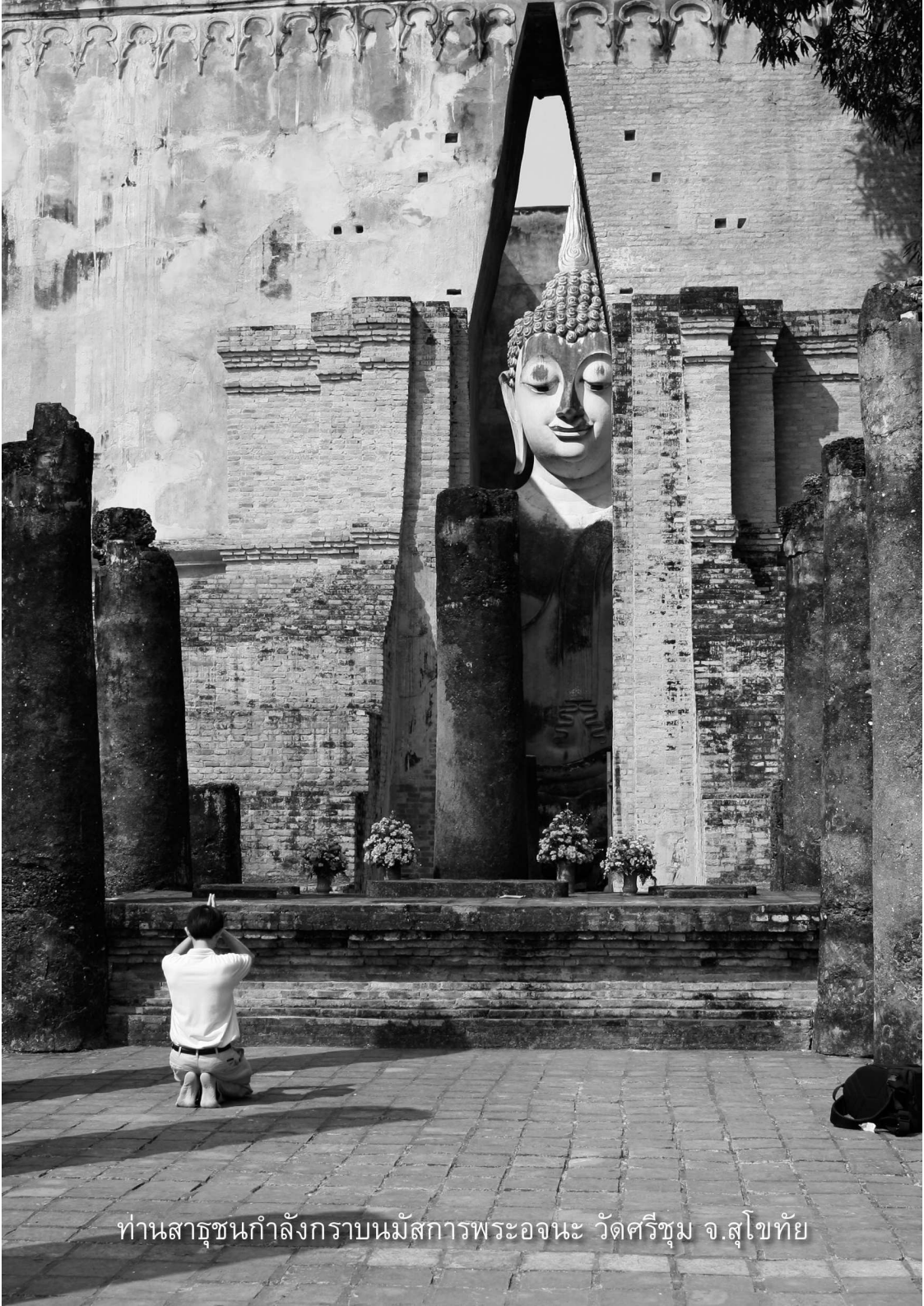

ภาพปกหลัง เป็นภาพท่านสุเมธดาบสนอนทอดกายให้พระที่บึงกร้ามมาสัมพุทธเจ้าและเหล่าพระอรหันตสาวกเหยียบดำเนินข้ามเลนตม สุเมธดาบสตั้งความปรารถนาว่า

ขอให้ได้สร้างบารมีจนตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าพระองค์หนึ่งในอนาคตกาลภายภาคหน้า พระที่บังกรສັມมาສັມพุทฺธเจ้าได้ทรงพยากรณ์ว่า ต่อไปในภายภาคหน้า กาลเวลาอีก ๔ อสงไขยกาลแสนมหากัปปี สุเมธดาบสที่นอนทอดกายให้เราเหยียบนี้ จักได้ตรัสรู้เป็นพระສັມมาສັມพุทฺธเจ้าพระองค์หนึ่ง ทรงพระนามว่าพระโคตมສັມมาສັມพุทฺธเจ้า ซึ่งก็คือพระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบันนี้นั่นเอง ส่วนสตรีชู้ตเขี้ยวในภาพที่นั่งอยู่ด้านข้างคือ นางสุมิตตาकुมารี เมื่อได้สดับฟังพุทฺธพยากรณ์ดังนั้นแล้ว ก็ได้นำดอกบัว ๘ ดอกมาบูชาพระพุทธเจ้า ตั้งปรารถนาให้ได้เป็นผู้ร่วมสร้างบารมีกับสุเมธดาบสที่อธิษฐานปรารถนาสร้างบารมีเพื่อไปสู่พุทฺธภูมิท่านนี้ ภายหลังนางสุมิตตาकुมารีได้มาบังเกิดเป็นพระนางพิมพาโยสธรา อัครมเหสีของเจ้าชายสิทธัตถะ

เชิญอ่านรายละเอียดการสร้างบารมีของพระนางพิมพาโยสธราเพิ่มเติมได้ที่ <http://www.palapanyo.com/pimpa>

ท่านสาธุชนกำลังกราบนมัสการพระอจนะ วัดศรีชุม จ.สุโขทัย

